

2016 – 2025

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT

PRAI

infraed

REGIUNEA DE DEZVOLTARE **NORD - EST**

**PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)**

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
NORD - EST**

Componența Consorțiului regional al Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, noiembrie 2016

Nr. crt.	Numele și prenumele	Instituția reprezentată	Funcția în cadrul instituției	Funcția în cadrul consorțiului regional
1	Genoveva Aurelia Farcaș	ISJ Iași	Inspector școlar general	Președinte
2	Conf. dr. Stanciu Mihai	Facultatea De Agricultură - USAMV „Ion Ionescu de la Brad” Iași	Director DPPD USAMV Iași	Vicepreședinte
3	Conf. dr. Ungureanu George	Facultatea De Agricultura - USAMV „Ion Ionescu de la Brad” Iași	Conferențiar doctor	Membru supleant
4	Vasilescu Florentina	CNDIPT	Coordonator regional	secretar
5	Grădinescu Izabella	ADR Nord-Est	Șef Birou Monitorizare PDR/POR	Membru titular
6	Grigorescu Sorin	ADR Nord-Est	Șef birou Programare Planificare Monitorizare	Membru supleant
7	Prof. univ. dr. ing. Neculai Eugen Seghedin	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași	Prorector	Membru titular
8	Prof.univ. dr. ing. Loghin Carmen	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași	prorector	Membru supleant
9	Prof.univ.dr. Doru Tiliuțe	Facultatea de științe economice și administrație publică; Universitatea „Ștefan Cel Mare” Suceava	Prodecan	Membru titular
10	Conf. univ. dr. Constantinescu Gabriela Cristina	Facultatea de științe economice și administrație publică; Universitatea „Ștefan Cel Mare” Suceava	Prodecan	Membru supleant
11	Hârtie Gabriel	ISJ Botoșani	Inspector școlar general	Membru titular
12	Vărvăruc Romică	ISJ Botoșani	Inspector discipline tehnice	Membru supleant
13	Hanceriuc Chihăia Paula	CCI Botoșani	Responsabil pregătire profesională	Membru titular
14	Floareș Dorin Romeo	CCI Botoșani	Președinte	Membru supleant
15	Marian Sergiu	CJ Botoșani	Consilier județean	Membru titular
16	Abăcioaiei Rodica	CJ Botoșani	Consilier județean	Membru supleant
17	Dimitriu Teodor	AJO FM Botoșani	Director executiv	Membru titular

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

18	Roman Maria	AJOFM Botoșani	expert superior	Membru supleant
19	Solomonescu Dumitru	S.C. Lacto Solomonescu S.R.L.	Director general	Membru titular
20	Solomonescu Carmen	S.C. Lacto Solomonescu S.R.L.	Director adjunct	Membru supleant
21	Măniga Vasile	Federația Educației Naționale „Spiru Haret” - Botoșani	Vicepreședinte	Membru titular
22	Nacu Paula Iuliana	Federația Educației Naționale „Spiru Haret” - Botoșani	Președinte	Membru supleant
23	Tănase Claudia	ISJ Iași	Inspector discipline tehnice	Membru supleant
24	Vernica Lăcrămioara	CJ Iași	Secretar județul Iași	Membru titular
25	Alungulesei Gabriela	CJ Iași	Director executiv – Direcția juridică	Membru supleant
26	Sârghie Adriana	AJOFM Iași	Consilier superior	Membru titular
27	Andrei Norica Maria	AJOFM Iași	Șef serviciu AJOFM	Membru supleant
28	Paul Butnariu	CCI Iași	Președinte	Membru titular
29	Gheorghiu Sorin	CCI Iași	Șef departament	Membru supleant
30	Violeta Amariei	Confederația Sindicatelor Democratice din România - Iași	Președinte	Membru titular
31	Panaite Elena Valerica	Confederația Sindicatelor Democratice din România - Iași	Vicepreședinte	Membru supleant
32	Ioan Nani	SC Antibiotice SA	Director general	Membru titular
33	Rusu Gica	SC Antibiotice SA	Director RU	Membru supleant
34	Florin Lazăr	ISJ Bacău	Inspector școlar general	Membru titular
35	Ciuchi Mihaela Liliana	ISJ Bacău	Inspector discipline tehnice	Membru supleant
36	Palea Valentin	CJ Bacău	Administrator public	Membru titular
37	Mitrea Gabriela	CJ Bacău	Director executiv	Membru supleant
38	Ilie Sorina	AJOFM Bacău	Consilier superior	Membru titular
39	Simovici Doru	CCI Bacău	Președinte	Membru titular
40	Ștefan Petronela	CCI Bacău	Secretar general	Membru supleant
41	Popa Dan Mădălin	S.C. AEROSTAR S.A.	Director resurse umane și inginerie industrială	Membru titular

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

42	Purcaru Gheorghe Adrian	SLI Bacău	Președinte	Membru titular
43	Stan Viorel	ISJ Neamț	Inspector școlar general	Membru titular
44	Corlățeanu Mircea	ISJ Neamț	Inspector discipline tehnice	Membru supleant
45	Nistor Olga	CJ Neamț	Consilier județean	Membru titular
46	Todirițe Andreea	CJ Neamț	Consilier județean	Membru supleant
47	Chirilă Daniel	AJO FM Neamț	Director	Membru titular
49	Apopii Mihai	CCI Neamț	președinte	Membru titular
50	Curpănar Tudor	CCI Neamț	Șef departament pregătire profesională	Membru supleant
51	Strătilă Șerban	Asociația ASTRICO Nord-Est	Președinte	Membru titular
52	Chițu Eleodor Ioan	Asociația ASTRICO Nord-Est	Responsabil resurse umane	Membru supleant
53	Avădăni Vasile	Centru de Incubare Creativ - Inovativ de Afaceri Roznov	Președinte	Membru titular
54	Avădăni Lidia	Centru de Incubare Creativ - Inovativ de Afaceri Roznov	director tehnic	Membru supleant
55	Plăcintă Gabriela	ISJ Vaslui	Inspector școlar general	Membru titular
56	Ciulei Maria	ISJ Vaslui	Inspector discipline tehnice	Membru supleant
57	Vasilu Cristina	CJ Vaslui	Șef serviciu dezvoltare locală	Membru titular
58	Caragață Valeriu	CJ Vaslui	Administrator public	Membru supleant
59	Pâslariu Duduța	AJO FM Vaslui	Consilier superior	Membru titular
60	Ibănescu Elena	AJO FM Vaslui	Șef agenție locală Bârlad	Membru supleant
61	Costea Adrian	CCI Vaslui	Director SRAF	Membru titular
62	Moraru Cătălin	S.C. Morandi Com S.R.L.	Administrator public	Membru titular
63	Moraru Alina	SC Morandi Com SRL Lipovăț	director marketing	Membru supleant
64	Copacinschi Nicolas	Patronatul IMM Vaslui	Membru Consiliu Director	Membru titular
65	Botezatu Gigel	Patronatul IMM Vaslui	Membru Consiliu Director	Membru supleant

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

66	Lazăr Gheorghe	ISJ Suceava	Inspector școlar general	Membru titular
67	Scutaru Gabriela	ISJ Suceava	Inspector școlar general adjunct	Membru supleant
68	Niță Marin	CJ Suceava	Vicepreședinte	Membru titular
69	Pentiuc Radu	CJ Suceava	consilier	Membru supleant
70	Porohniuc Gabriela	AJOFM Suceava	Inspector superior	Membru titular
71	Capverde Anca	AJOFM Suceava	inspector superior	Membru supleant
72	Luchian Gheorghiu	CCI Suceava	Președinte executiv	Membru titular
73	Fediuc Carmen	CCI Suceava	Director general	Membru supleant
74	Irimia Dumitru	Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Suceava	Președinte	Membru titular
75	Corbotiuc Radu	Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Suceava	Vicepreședinte	Membru supleant
76	Teodoreanu Maria	Asociația Școlară Educație și Dezvoltare ASSED Suceava	Președinte	Membru titular
77	Lăcătușu Mihai	CNDIPT	Coordonator regional	Membru supleant

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord - Est, 2016-2025:

prof. univ. dr. ing. Gelu IANUȘ - Decan Facultatea de Mecanică Iași

Florentina VASILESCU - inspector de specialitate, coordonator regional

Mihai LĂCĂTUȘU – inspector de specialitate, coordonator regional.

Cuprins

Cuvânt înainte	10
1. Rezumat	11
2. Contextul european, național și regional	14
2.1. Contextul european	14
2.2. Contextul național	16
2.3. Contextul regional	20
3. Aspecte demografice	21
3.1. Evoluții și situația actuală	21
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	21
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă	22
3.1.3. Distribuția populației pe medii rezidențiale (urban/rural)	23
3.1.4. Distribuția populației pe sexe	24
3.1.5. Structura etnică	25
3.1.6. Mișcarea migratorie	25
3.1.7. Nivelul de trai	26
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060	27
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT	29
4. Profilul economic regional	30
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici	30
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	30
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	33
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții	36
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create	39
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	41
4.3. Alte informații și informații parțiale	45
4.3.1. Cercetarea – dezvoltare	45
4.3.2. Industria	46
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	48
4.3.4. Agricultură	49
4.3.5. Turismul	52
4.3.6. Dezvoltarea durabilă	56
4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan	57
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	58
5. Piața muncii la nivel regional	61

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)	61
5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	61
5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	63
5.1.3. Șomajul de lungă durată	64
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	65
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	65
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	67
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	68
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	70
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	70
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	70
5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	71
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)	73
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați	73
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	75
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	75
5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă	75
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP	75
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	77
5.7.3. Anchete în firme	77
5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	78
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	82
6.1. Indicatori de intrare în IPT	82
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	82
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	86
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	87

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional.....	90
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	92
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017	93
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017	95
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	95
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici.....	96
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT	96
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	98
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	99
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	100
6.2. Indicatori de proces	101
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	101
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	102
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	103
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	104
6.3. Indicatori de ieșire	105
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	105
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	106
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație.....	108
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED.....	109
6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație.....	110
6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	110
6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)	111
6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani) ...	112
6.4. Indicatori de impact	113
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.	113
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	113
6.5. Concluzii din analiza ÎPT	118
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	121

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	121
7. Monitorizarea implementării PRAI	122
7.1. <i>Procesul de monitorizare</i>	122
7.2. <i>Evaluarea progresului în implementarea PRAI</i>	123
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea	123
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri.....	125
10. Planul de măsuri.....	127
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.....	133

Cuvânt înainte

Planificarea strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus de CNDIPT și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local;
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ);
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus;
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. PRAI cuprinde:

- analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

1. Rezumat

Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PRAI) reprezintă un document de anticipare timpurie a cererii de forță de muncă și planificare a ofertei de educație și formare profesională prin învățământ profesional și tehnic în perspectiva anului 2025. Orizontul de timp a fost ales pentru a se asigura concordanța cu perspectiva planificată a dezvoltării naționale și a dezvoltării regionale.

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei regionale (din perspectiva cererii actuale și viitoare de educație), situația curentă a învățământului profesional și tehnic regional (oferta de educație și formare profesională), precum și contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională. De asemenea, au fost inventariate documentele strategice adoptate la nivel european, național și regional, care pot oferi repere relevante pentru planificarea strategică a educației și formării profesionale din regiune.

Procesul de planificare se bazează pe următoarele 3 elemente:

- Descrierea condițiilor economice valabile la nivel național dar mai ales regional și local (județean), inclusiv prin asimilarea strategiilor de dezvoltare economică;
- Studierea celor mai curente tendințe care se manifestă pe piața muncii, cu referire la calificări-competențe noi, dezechilibre calitative și cantitative, inclusiv a strategiilor din domeniul ocupării;
- Analiza așteptărilor angajatorilor beneficiari finali ai formării, parteneri și participanți în procesul planificării.

Metodologia de realizare a documentului concretizează principiile menționate mai sus, și cuprinde proiecții ale demografiei, economiei și cererii de forță de muncă în perspectiva anului 2025 în regiunea Nord-Est:

- evoluția demografică, evidențiind îndeosebi populația de vârstă școlară, (cap. 3);
- evoluția economiei, profilul economic al regiunii (cap. 4);
- evoluția cererii pe piața muncii făcută prin analize și anchete (cap. 5);
- oferta educațională, previzionate pe termen mediu – anul 2017. (cap. 6).

Datele statistice au fost actualizate având în vedere informațiile existente în statistica UE (EUROSTAT), Anuarele Statistice ale României, la INS, Baza de date TEMPO Online, din Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2013-2020, datele furnizate de către experții ce au efectuat studii și anchete cu privire la Piața muncii precum și datele din evidența unor instituții guvernamentale cum ar fi: Agenții Județene de Ocupare a Forței de Muncă, Inspectorate Școlare Județene. Datele provenind din diferite surse au fost analizate comparativ de către colectivul de elaborare și au fost reținute acele date ce au părut a fi cele mai aproape de realitățile evaluate. Documentul reține elemente ce rezultă din analiza/prelucrarea datelor.

În anexele PRAI Nord-Est 2016-2025 sunt prezentate, în extenso, date defalcate pe județe, pentru indicatori utilizați în stabilirea priorităților regionale. Fiecare capitol se încheie cu observații relevante pentru regiunea Nord-Est evidențiind disparitățile în cadrul regiunii (între județe) cu efecte asupra formării profesionale.

În capitolul 3 se prezintă o **analiza demografică**, pentru regiunea Nord-Est, ce indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. Se mai rețin din analiza demografică, diversitatea etnică specifică regiunii, gradul ridicat de ruralizare al regiunii și ponderea semnificativă a populației rurale din unele județe. Constatările demografice recomandă măsuri la nivelul rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială, asigurarea accesului la educație și formare profesională, asigurarea calității serviciilor, optimizarea resurselor. De asemenea se recomandă

școlilor să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (inclusiv pentru formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din analiza **profilului economic regional**, realizată în capitolul 4, se constată diversitatea activităților economice, specificul regional al economiei, creșterea ponderii serviciilor în economia regională precum și dinamica firmelor mici și mijlocii. Se desprind concluziile cu privire la creșterea încurajatoare a unor ramuri economice și a investițiilor. În paralel cu restructurările din industrie care au afectat firmele mari, a scăzut numărul și personalul din unitățile locale active. În condițiile în care zona montană are o pondere semnificativă din suprafața regiunii, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicii ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile - conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională în toate județele regiunii.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii**, capitolul 5, indică o ușoară creștere a populației active. De asemenea rata șomajului se situează peste media națională în toate județele regiunii. Rata șomajului de lungă durată a tinerilor, este mai mare decât media la nivel național și european. Evoluția și structura comparativă pe niveluri de instruire a populației ocupate și a șomerilor evidențiază că șansele de ocupare, respectiv de evitare a șomajului, cresc odată cu creșterea nivelului de instruire. Nivelul general de educație al populației ocupate din regiune este apropiat de media pe țară, dar se constată decalaje semnificative pe medii rezidențiale (nivelul de instruire al populației ocupate din mediul rural fiind mult mai scăzut decât în mediul urban). În intervalul 2008-2015, ponderea populației active de vârstă adultă (15-64 ani) din regiunea Nord-Est, înregistrează o creștere ușoară; de la 63,6% în 2008 la 69,9% în 2014. Ponderea persoanelor inactive înregistrează o scădere ușoară; de la 53% în 2008 la 50,6% în 2015. La nivelul regiunii Nord-Est rata de activitate a resurselor de muncă a scăzut de la 65,0% în 2002 la 62,9% în 2014, în timp ce la nivel național a crescut.

Previziunile rezultate din studiul INCSMPS, privind cererea și oferta pe termen lung la orizontul anului 2013 și în perspective anului 2020, pe sectoare de activitate, estimează o diminuare a cererii în agricultură, industria extractivă, administrație publică și apărare, învățământ, respectiv creșteri ale cererii în industria prelucrătoare, construcții și în majoritatea serviciilor - comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor. Se preconizează, conform studiului INCSMPS un excedent de forță de muncă în agricultură și în industrie. Se estimează un excedent însemnat de populație care va trebui reorientată din agricultură spre alte activități. Calitativ, însă, agricultura va solicita mai puțină forță de muncă dar mult mai calificată. În industria prelucrătoare creșterea cererii va conduce la o reducere treptată a excedentului de forță de muncă. Deficit de forță de muncă se prognozează în viitor în construcții, comerț, transporturi, depozitare, comunicații, hoteluri și restaurante.

Capitolul 6 privind **învățământul profesional și tehnic** analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori care definesc contextul educațional, evoluția populației școlare, cheltuielile publice pentru educație, situația resurselor umane din învățământul profesional și tehnic, infrastructura unităților școlare ÎPT, implicațiile descentralizării funcționale și importanța implicării partenerilor sociali, importanța serviciilor de orientare și consiliere, ponderea elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA), situația tinerilor NEET, evoluția ratelor de cuprindere în educație și de abandon școlar, ratele de tranziție pe niveluri educaționale, etc.. O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Principalele constatări din

analiza sistemului de educație și formare profesională din regiunea Nord-Est sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului de învățământ profesional și tehnic, a condus la conturarea unor recomandări pentru planurile de școlarizare, ca ținte pentru 2025 prezentate în capitol 6 pentru regiune și județele componente. În acest scop, au fost utilizate - cu prudența necesară având în vedere limitele metodologice ale demersului - unele folosind cu prudență repere de analiză furnizate de studiul previzional elaborate de INCSMPS privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspective anului 2020.

Pe baza acestor concluzii, în capitolul 8 este făcută **analiza SWOT** a regiunii în scopul identificării priorităților regionale cu efecte asupra formării profesionale. Obiective prioritare pentru regiunea Nord – Est asociază activități suplimentare celor finanțate în mod curent din bugetul național.

Pentru definitivarea acestor obiective precum și a activităților recomandate de PRAI Nord-Est, au fost realizate consultări pe marginea documentului atât în cadrul Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Sociale cât și în cadrul Consorțiului Regional Nord-Est.

Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic conține în capitolul 10 **Planul de măsuri** pentru îndeplinirea obiectivului general Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii.

În capitolul 11 este prezentată **contribuția învățământului superior** la dezvoltarea regională.

Din analiza ofertei universităților din regiunea Nord-Est pentru anul 2016-2017 rezultă ca din totalul de 14.949 de locuri propuse, 31,78% au fost pentru domeniul tehnic, 7,9% pentru domeniul agricultură, 59,56% pentru domeniul științe.

În cadrul domeniului tehnic cele mai multe locuri sunt pentru domeniul mecanică 13,29%, urmat pe locul doi de construcții și electronic cu câte 11% iar pe locul trei industria, textilă cu 9%. iar din domeniul agricultură 66% agricultură, 20% zootehnie și 12% medicină veterinară.

Una din componentele de bază ale activității academice din cadrul universităților este cercetarea științifică. Prin cercetare științifică într-o paletă largă de domenii și prin tematicile interdisciplinare abordate, universitățile își întăresc rolul pe care îl au în regiune - un pol de cunoaștere și deschidere către întreaga lume.

Astfel, universitățile din regiunea Nord-Est mențin și dezvoltă permanent comunicarea cu mediul economic. Membrii comunității academice sunt implicați în abordarea unor teme de cercetare care își propun să ofere soluții la importante probleme ale societății contemporane, iar factorii de decizie din mediul economico-social sunt deschiși colaborărilor în domeniul cercetare-dezvoltare cu laboratoarele și centrele de cercetare din universitate.

Acest document de planificare a ofertei de școlarizare va sta la baza elaborării:

- Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic;
- Planurilor de Acțiune a Școlilor;
- Propunerilor de plan anual de școlarizare finanțate din bugetul de stat, inclusiv pentru anul școlar 2017-2018;
- Susținerea măsurilor privind optimizarea rețelei școlare, inclusiv finanțarea acestora;
- Consilierea și orientarea elevilor;
- Susținerea cererilor de finanțare a unor proiecte, ce vor fi elaborate în interesul IPT din regiunea Nord-Est.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%¹;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii² la maximum 10%³ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁴ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁵.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁶;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁷, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁸, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii⁹ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹⁰ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel

¹ Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

² Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

³ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁴ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁶ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁷ Sursă: OCDE/PISA

⁸ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

⁹ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹⁰ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹¹.

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹²	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Pondereea absolvenților de învățământ terțiar ¹³	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁴	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁵	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁶	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁷	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele: Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;

¹¹Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

¹² Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁴ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁵ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_ifs_13)

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_ifse_32)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.
- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁸. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%¹⁹, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

¹⁸ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

¹⁹ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45% în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

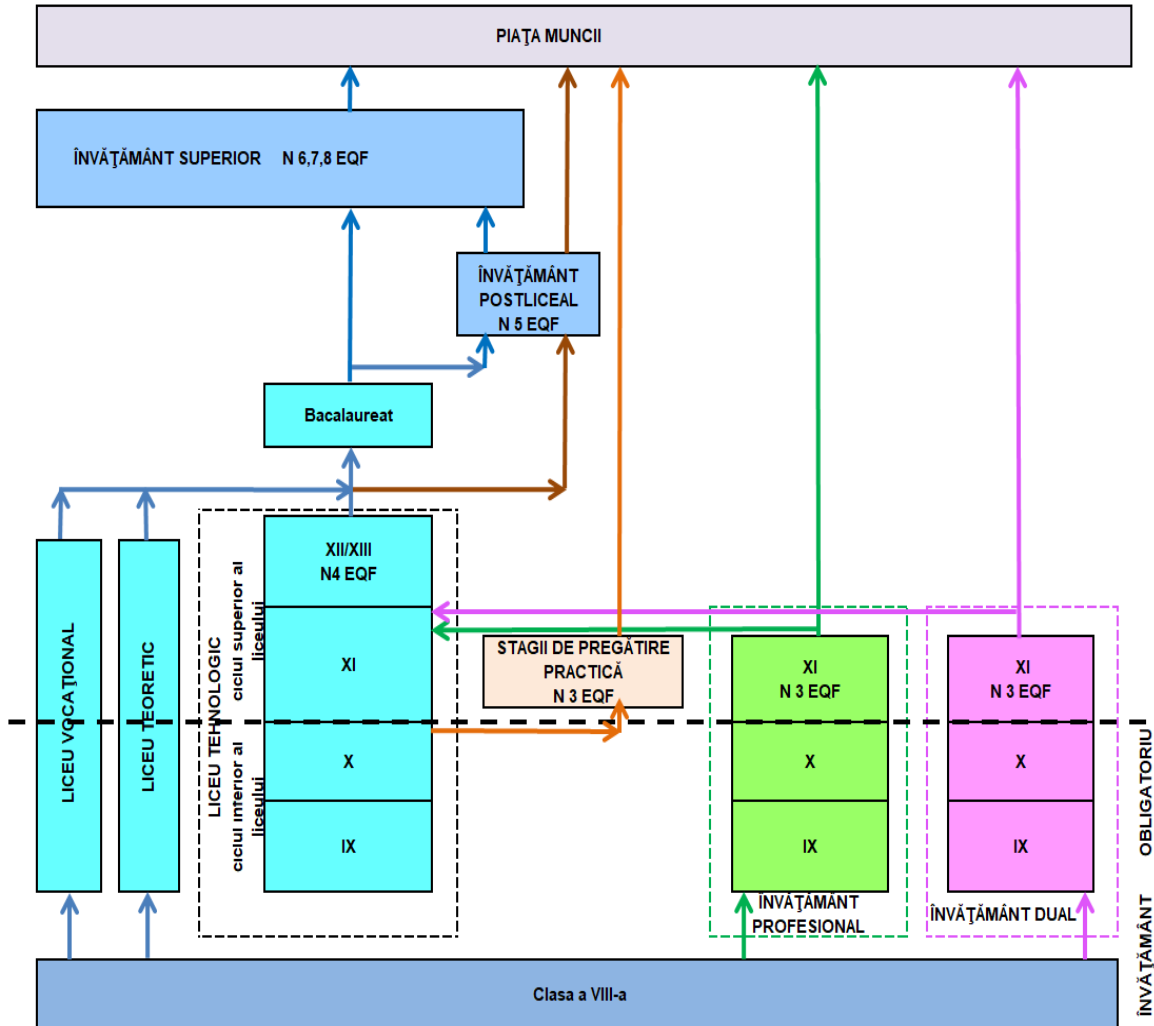
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltare a spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară, unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Cu toate că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, ea se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare.

În perioada 2005-2015 produsul intern brut regional pe cap de locuitor a avut multe fluctuații, ceea ce a condus la o accentuare a disparităților de dezvoltare față de celelalte regiuni. Situația economică și socială a regiunii Nord-Est a continuat să se agraveze odată cu intrarea în perioada de criză economică și financiară - anual a avut loc o scădere reală a produsului intern brut regional. Din datele statistice existente rezultă că indicii de disparitate a fluctuat continuu în perioada 2005-2010, atât în condiții macroeconomice de creștere economică cât și de recesiune, coborând de la

66,7% (2005) la 61,4% (2010). Mai mult, în anul 2010, în raport cu media comunitară, regiunea Nord-Est figura cu un indice de disparitate de numai 29%.

În acest context în PDR Nord-Est, Strategia Regională Nord-Est își propune ca Viziune: „În anul 2022 Regiunea Nord-Est va fi un loc mai atractiv pentru a investi, a lucra și a locui!”

Obiectiv general: Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României; **Ținta propusă anul 2022:** indicele de disparitate al Produsului Intern Brut Regional, pe cap de locuitor la nivel regional, va reprezenta 75% din valoarea indicatorului la nivel național și 37% din valoarea indicatorului la nivel comunitar.

În scopul atingerii obiectivelor propuse de PDR Nord-Est au fost elaborate, la nivelul fiecărui județ, Strategii de Dezvoltare socio-economică.

3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală²⁰

Regiunea de dezvoltare Nord-Est este una din cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, create în 1998, fără puteri administrative.

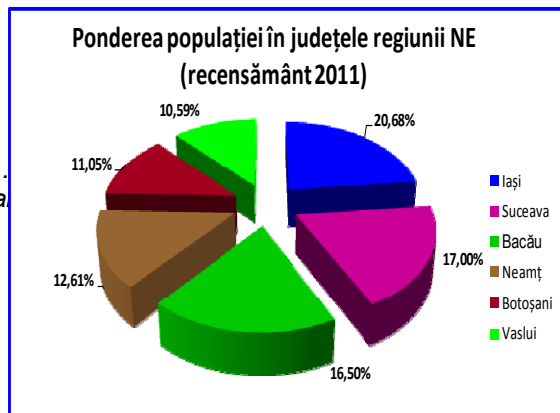
Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute.

Regiunea acoperă partea de Nord-Est a țării și, conform tradiției, este o parte din vechea regiune istorică a Moldovei. Cu o suprafață totală de 36.850 kmp și o populație de 3.734.546 locuitori, regiunea Nord-Est este cea mai mare dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale României.

Din punct de vedere administrativ, Regiunea de dezvoltare Nord-Est cuprinde șase județe, unități administrativ-teritoriale și unități teritorial-statistice de nivel NUTS 3. În cadrul regiunii după numărul de persoane ponderea județelor este următoarea:

20,68% Iași,
17,00% Suceava,
16,50% Bacău
12,61% Neamț,
10,59% Vaslui,
11,05% Botoșani,

Fig. nr. 1.
Sursa: Ca

Regiunea se învecinează la Nord cu Ucraina, la Sud cu județele Galați și Vrancea (Regiunea Sud-Est), la Est cu Republica Moldova iar la Vest cu județele Maramureș și Bistrița-Năsăud (Regiunea Nord-Vest) și județele Mureș, Harghita și Covasna (Regiunea Centru).

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

²⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Demografie\01 DEMOGRAFIE .xls](#) pentru vizualizare clic aici

Rezultatele celui mai recent recensământ al populației și al locuințelor, desfășurat în perioada 20 - 31 octombrie 2011, arată că regiunea Nord-Est avea la momentul respectiv o populație de 3.302.217 de persoane, reprezentând 16,41% din totalul populației României. Datele statistice oficiale relevă o scădere cu 372.150 persoane față de anul 2002 (penultimul recensământ), ceea ce reprezintă un procent de 9,96%, când populația din Nord-Est era de 3.674.367 de persoane. Pe județe scăderile sunt reprezentate în Fig.2

Această scădere a fost determinată, în principal, de creșterea mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, de fenomenul migrator al populației către alte zone din România și din Uniunea Europeană, de nivelul de dezvoltare socio-economică a zonei de rezidență precum și de rata sărăciei.

Urmărind distribuția populației din regiunea Nord-Est, pe județe constatăm că județul cu cea mai numeroasă populație este județul Iași 20,68% din total regiune, iar județul cu cea mai mică populație este județul Vaslui 10,59% din total regiune. Cea mai mare parte din populația regiunii este concentrată în județele Iași, Suceava și Bacău.

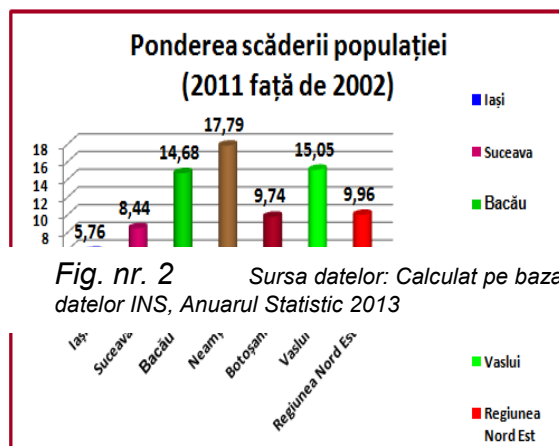

Fig. nr. 2 Sursa datelor: Calculat pe baza datelor INS, Anuarul Statistic 2013

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

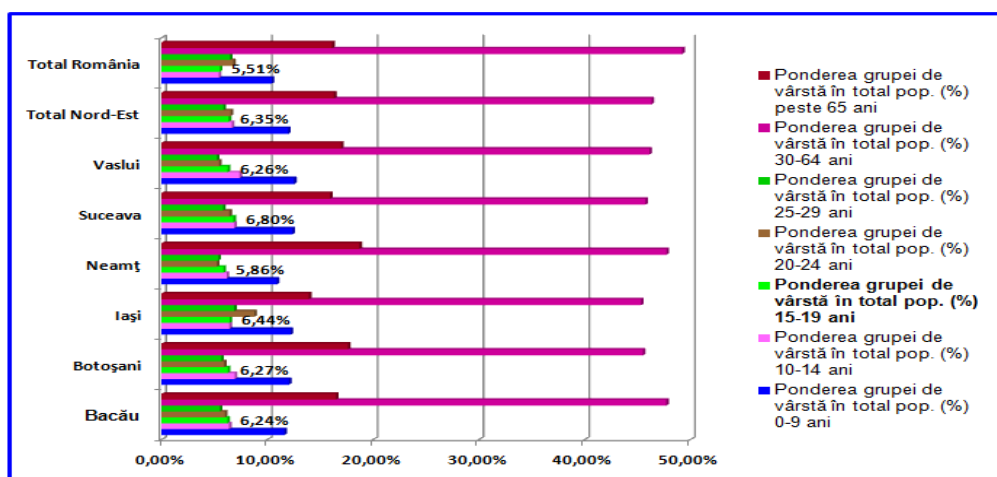

Fig. nr. 3

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, Anuarul Statistic 2013

În octombrie 2011, la nivel regional, distribuția pe grupe de vârstă a populației este: grupa de vârstă 0 - 9 ani deținea o pondere de 11,97% în totalul populației, grupa 10 - 14 ani reprezenta 6,65% din total, adolescenții de 15 - 19 ani 6,35%, tinerii de 20 - 24 de ani 6,54%, grupa 25 - 29 de ani era în procent de 6,86%, persoanele mature de 30 - 64 ani formând majoritatea, respectiv 46,33%. Persoanele în vârstă de peste 65 de ani dețineau o pondere de 16,14% din total. (Tabel 2) Fig.3

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă indică, pentru regiunea Nord-Est, că cel mai mare procent al populației este cel cuprins în categoria 30-64 ani 46,33% (mai mic cu 2,90 % decât ponderea înregistrată la nivel național de 49,23 %).

Regiunea Nord-Est înregistrează valori cu aproximativ 1% mai mari decât valorile înregistrate la nivelul României, pentru categoriile de vârstă relevante pentru sistemul IPT situația, la recensământul populației din 2011, fiind următoarea:

- Categoria 10-14 ani - 6,65% în regiune Nord-Est - 5,42% România
- Categoria 15-19 ani - 6,35% în regiune Nord-Est - 5,51% România
- Categoria 20-24 ani - 6,54% în regiune Nord-Est - 6,79% România

Analiza structurii pe categorii indică o situație similară cu cea regională, astfel în ordine descrescătoare situându-se următoarele categorii:

- categoria de vârstă 30-64 de ani
- categoria peste 65 de ani,
- categoria 0-9 ani
- categoriile 10-14 ani, 15-19 ani, și 20-24 ani.

3.1.3. Distribuția populației pe medii rezidențiale (urban/rural)

Repartiția populației după medii de rezidență în municipii și orașe înregistrează un procent de 41,63% (1.374.794 persoane), în timp ce în mediul rural procentul este mai mare, de 58,37% (1.927.423 persoane) (fig. nr. 4). Situația la nivel regional diferă de cea de la nivel național, unde populația urbană este majoritară (53,97% din total), ceea ce arată o dominantă specifică regiunii - ruralizarea datorată structurii și specificului resurselor de trai, lipsei locurilor de muncă în mediul urban ceea ce a dus la migrația în sens invers față de până acum, din mediul urban în mediul rural.

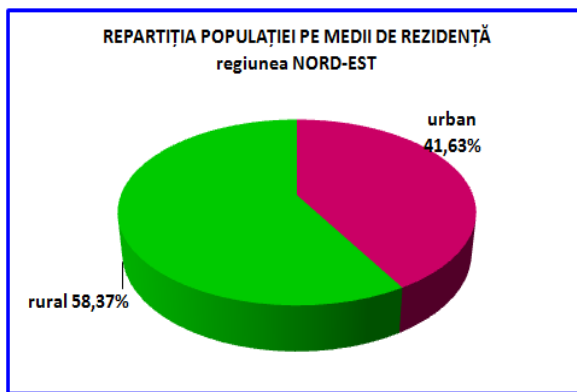

Fig. nr. 4 Sursa: Calculat pe baza datelor INS

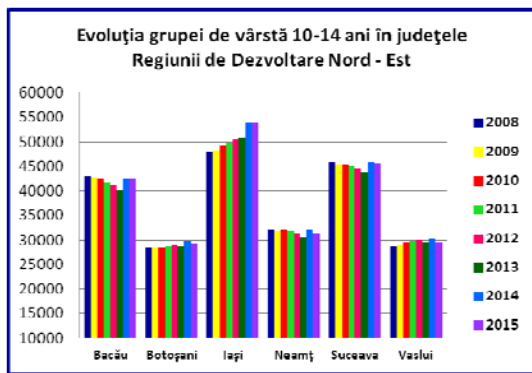

Fig. nr. 5
Sursa: INS, Baza de date TEMPO, 2014

Analiza distribuției pe medii de rezidență a populației pe grupe de vârstă relevante pentru educația și formarea profesională, scoate în evidență o serie de aspecte regionale și județene specifice. La 1 iulie 2015, în cadrul grupei de vârstă 10-14 ani se remarcă preponderența populației rurale cu un număr de 147.698 persoane ceea ce reprezintă 63,6 %, față de populația din mediul urban, ce însumează 84.483 persoane ceea ce reprezintă 36,0 %. De remarcat este procentul de populație rurală din județele Vaslui și Botoșani (65,2% și 64,3% în 2015), superior procentelor regional și național, fapt care a condus la solicitări de dezvoltare a rețelei școlare de nivel liceal și profesional în locațiile unde este bazin demografic crescător. Analiza dinamicii grupei de vârstă 10-14 ani pune în evidență tendința de menținere a unui procent de peste 61% a populației în mediul rural pe întreaga perioadă de analiză 2008 - 2015, atât la nivel de regiune, cât și în cadrul județelor acesteia. Procentul de populație, categoria de vârstă 10 - 14, care trăiește în mediul rural din regiune depășește cu 13 puncte procentuale nivelul național de 50,60%.

În cadrul grupei de vârstă 15 - 19 ani a avut, în perioada 2008 – 2015, a avut loc creștere în mediul rural. Se remarcă preponderența populației rurale cu un număr de 152.564 persoane ceea ce reprezintă 64,8%, față de populația din mediul urban, ce însumează 82.840 persoane ceea ce reprezintă 35,2%. Pentru categoria de populație cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani în perioada 2008 - 2015, regiunea Nord-Est înregistrează o scădere semnificativă de 12,27% dar mai mică decât cea înregistrată la nivel național de 19,28%.

Pe județele regiunii Nord-Est se înregistrează scăderi cu:

- 16,23% Neamț
- 15,45% Bacău
- 12,98% Iași
- 11,21 Suceava
- 9,75% Botoșani
- 5,30% Vaslui

Trendul descrescător al populației pentru această grupă de vârstă a constituit una din cauzele de diminuării cifrelor planului de școlarizare din învățământ la nivel de județ, regiune, și la nivel național.

a 1 iulie 2015, în cadrul grupei de vârstă 20-24 ani a avut în perioada 2008 - 2015 menținerea

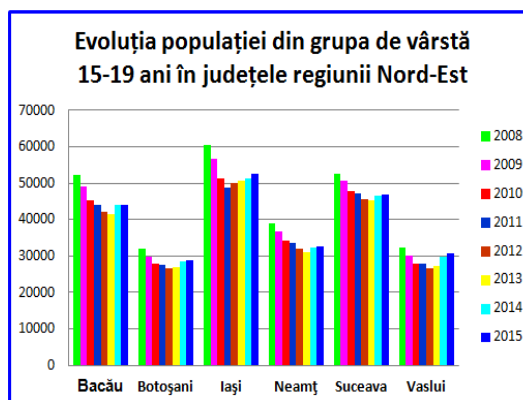
aceleași tendințe de migrare de la urban către rural. Astfel populația rurală înregistrează un număr de 147.144 persoane ceea ce reprezintă 59,8%, față de populația din mediul urban, ce însumează 99.025 persoane adică o pondere de 40,02%.

Pentru categoria de populație cu vârsta cuprinsă între 20-24 ani, care prezintă relevanță din punct de vedere al participării în învățământul superior și postliceal, în perioada 2008 - 2015, regiunea Nord-Est înregistrează o scădere însemnată de 19,04%, mai mică însă decât față de scăderea de 25,99 % înregistrată pentru România.

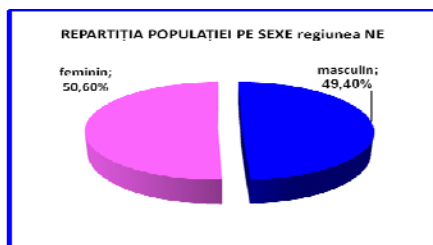
Pe județe situația este următoarea:

se înregistrează o scădere cu

- 31,10% Iași
- 17,23% Neamț
- 15,18% Botoșani
- 14,97% Bacău
- 13,69% Vaslui
- 13,11 Suceava

3.1.4. Distribuția populației pe sexe

Repartiția

populației pe sexe în regiunea Nord-Est este echilibrată (fig. nr. 8). Dintr-un total de 3.302.217 de persoane, în octombrie 2011, bărbații din regiunea Nord-Est reprezentau 49,40% (1.631.162 persoane), iar femeile 50,60% (1.671.055 persoane). Analiza

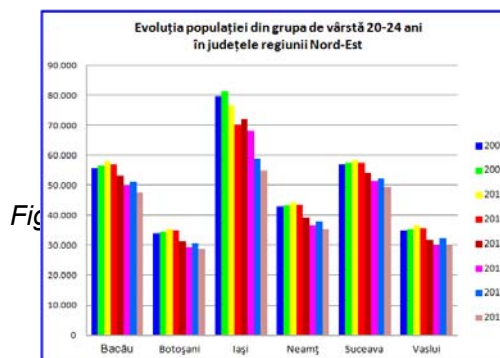

Fig. nr. 8 Sursa: INS Baza de date TEMPO

populației din grupele de vârstă relevante pentru educație și formare profesională, în perioada 2008-2015, nu prezintă modificări, reprezentând aproximativ o constantă, astfel populația de sex masculin este majoritară în jurul valorii de 51% în timp ce, cea de sex feminin este aproximativ 48%, aceste valori se regăsesc la nivel regional, și județean, situația fiind similară cu cea de la nivel național.

Populația feminină se concentrează în mediul rural într-o proporție mai mare (57,33% din totalul populației feminine). Județele cu cea mai numeroasă populație feminină, în mediul rural sunt Neamț (62,98%), Vaslui (60,24%) și Botoșani (49,1%), iar cele cu cea mai numeroasă populație masculină sunt Iași (49,44%) și Bacău (49,34%).

Situația este similară și la nivelul județelor componente ale regiunii. La nivelul județelor regiunii Nord-Est, repartitia pe sexe și medii de rezidență este similară celei la nivel regional, având valori foarte apropiate, care conduc la aceleași concluzii.

3.1.5. Structura etnică

Populația Regiunii Nord-Est, conform rezultatelor recensământului din 2011, este compusă predominant din români 92,15%, mai mult decât media pe România unde românii dețin 83,46%. Se poate aprecia că populația regiunii este omogenă din punct de vedere etnic. Analiza structurii etnice pe județe indică județul Botoșani pe locul I în regiune, locul II pe țară, cu 94,08% populație de etnie română (după Dolj care ocupa pe locul I în România cu 94,17%).

În ceea ce privește nivelul de educație, se remarcă faptul că cel mai mare procent de populație, fără școală absolvită, din care persoane analfabete (nu știu să scrie și să citească; citesc numai) este cea de etnie roma, în toate județele regiunii Nord-Est, înregistrând următoarele valori:

- 17,1%-Vaslui
- 16,8%-Iași
- 16,3%-Suceava
- 16,3%-Bacău
- 14,5%-Neamț
- 12,3%-Botoșani

Fig.

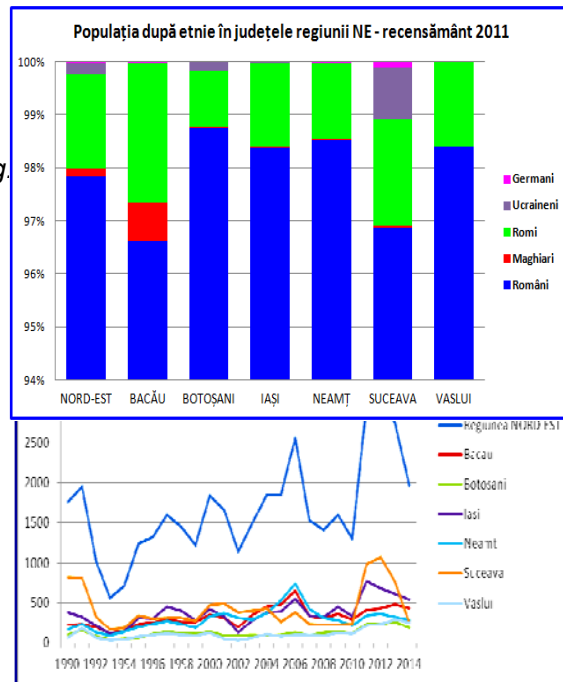

Fig. nr. 10 Sursa: INS, Baza de date TEMPO, 2014

3.1.6. Mișcarea migratorie

Conform INS, emigrația definitivă din regiunea Nord-Est a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 1990-2014 (fig. 10). La nivel regional numărul cel mai mare de emigranți s-a înregistrat în anul 2012, acest aspect este efectul creat de „unda de șoc a crizei economice și financiare globale”. Astfel 10,92% din persoanele înregistrate ca emigranți provin din regiunea Nord-Est (fig. 10).

Pe județe, din totalul de persoanelor emigrante raportate la nivelul regiunii, situația este următoarea:

- 23,92% Suceava
- 23,12% Iași
- 20,19% Bacău
- 18,49% Neamț
- 7,48% Botoșani
- 6,78% Vaslui

Pe categorii de vârstă, grupa 25 - 64 ani este cea mai numeroasă, reprezentând categoria care este interesată și motivată să ocupe un loc de muncă, de regulă dețin o calificare iar piața locurilor de muncă oferă posibilități de angajare.

Pe județe și categorii de vârstă situația se prezintă astfel :

- 62 % - categoria de vârstă 25-64 de ani;
- 18,34 % - categoria de vârstă 0-14 de ani;
- 10% - categoria de vârstă 20-24 de ani;
- 5,78% - categoria de vârstă 15-19 de ani.

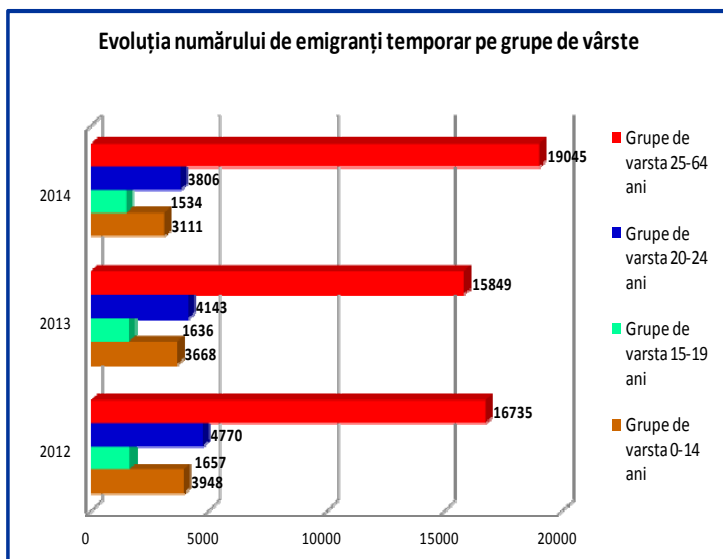

Fig. nr. 11

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Prezintă interes și analiza numărului de emigranți temporari la nivelul regiunii și județelor (fig. nr. 11). Datele oficiale disponibile arată că în perioada de după 2012 numărul tinerilor (categoriile 0 - 14 ani, 15 - 19 ani, 20 - 24 ani) care pleacă din țară este în stagnare, aproximativ 1642 anual, în timp ce categoria de vârstă 25 - 64 de ani este în creștere. Situația este generată de lipsa locurilor de muncă, în special pentru persoane calificate și cu experiență și/sau lipsa de motivare a salariilor care se pot oferi în țară pentru locuri de muncă

similare.

Datele statistice oficiale înregistrează însă doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat fenomenul îngrijorător al emigrației la nivel național, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

3.1.7. Nivelul de trai

Rata deprivării materiale severe este un indicator ce reprezintă ponderea în totalul populației a persoanelor în vârstă de 18 ani ce sunt în stare de deprivare materială severă. În 2007 regiunea Nord-Est avea o rata a deprivării materiale cu o valoare mare de 42%, (ocupând ca mărime locul al III-lea în România) dar a înregistrat o scădere semnificativă până în 2014 la valoarea 28,9% (ocupând ca mărime locul al II-lea în România). Regiunea Nord-Est se încadrează în trendul național al acestui indicator care la nivel național a înregistrat o scădere de la 36,5% la 25% (fig. nr. 12).

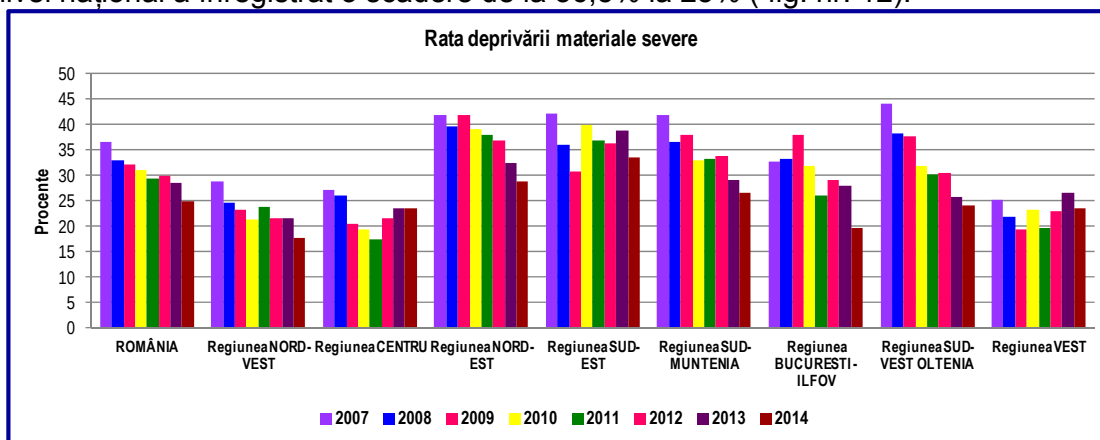

Fig. nr. 12

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Riscul de sărăcie sau excluziune socială – AROPE - indicator adoptat la nivelul UE în cadrul programului Europa 2020 reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

În anul 2007 regiunea Nord-Est avea valoarea de 56,7%, valoare care situa regiunea pe locul II, între regiunea Sud Vest - locul I și regiunea Sud Muntenia ce ocupa locul III.

În anul 2014 regiunea de Nord-Est a înregistrat o scădere până la 49,4% situându-se în trendul descrescător înregistrat pe întreaga țară (la nivel național se înregistrează o scădere de la 47,0% în 2007 la 40,3% în 2014) dar rămâne să ocupe același loc II de această dată după regiunea Sud Est care ocupa locul I și înaintea regiunii Sud Muntenia care ocupă locul III (fig. nr. 13).

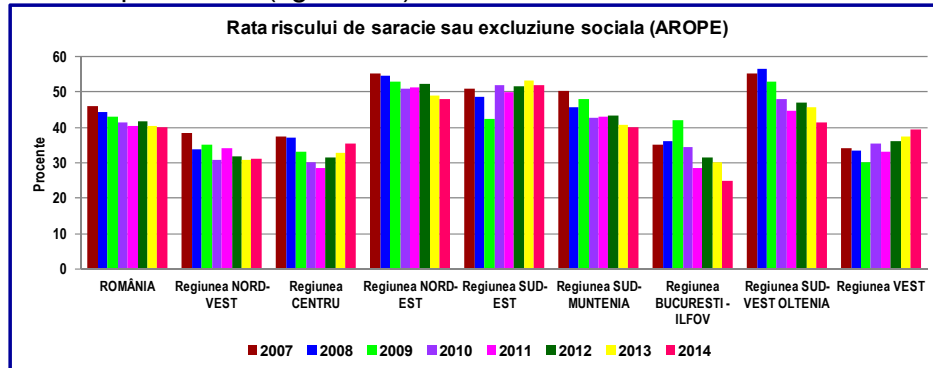

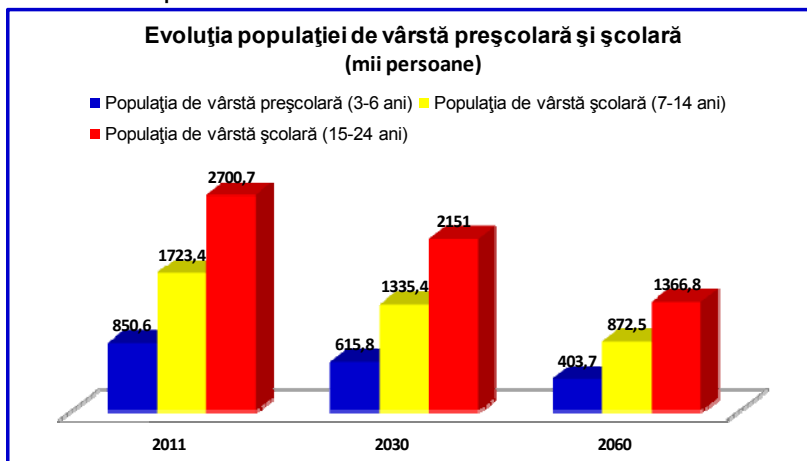
Fig. nr.13

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060²¹

Conform studiului elaborat de INS (în anul 2013), „Proiectarea populației României la orizontul anului 2060”, proiectarea populației oferă informații utile asupra viitoarei evoluții a numărului și structurii pe vârste a populației. Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii și structurii populației sunt fertilitatea, mortalitatea și migrația externă.

Populația stabilă înregistrată la recensământul populației din octombrie 2011 a fost de 20.121,6 mii locuitori din care 9.788,6 mii bărbați (48,6%) și 10.333,0 mii femei (51,4%). În comparație cu recensământul din 2002, populația a scăzut cu aproximativ 1,6 milioane de persoane.

Declinul demografic s-a produs într-un ritm mediu anual de 0,76%. Conform studiului în perspectiva 2060 se remarcă o scădere accentuată a grupelor de vârstă preșcolară (de 3-6 ani) și cea școlară (de 7-14 ani și 15-24 ani). Cea mai semnificativă reducere

Fig. nr. 14 Sursa datelor: Institutul Național de Statistică - **Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060** [vizualizare clic aici:](#)

va fi la populația de vârstă preșcolară, în varianta cu migrație externă, unde se anticipează un minus de 52,5%. Pe celelalte segmente de vârstă sunt de asemenea pierderi importante, în jurul valorii de 49%

Aceste modificări vor determina și diminuarea ponderii tinerilor (0-14 ani) în totalul populației, de la 15,9% la recensământul din 2011, la 12,1% în anul 2060. Aceeași tendință este prognozată și pentru populația adultă (15-64 ani), scăderea cea mai accentuată fiind posibilă în perioada 2030-2060 (de la 67% la 61,2%).

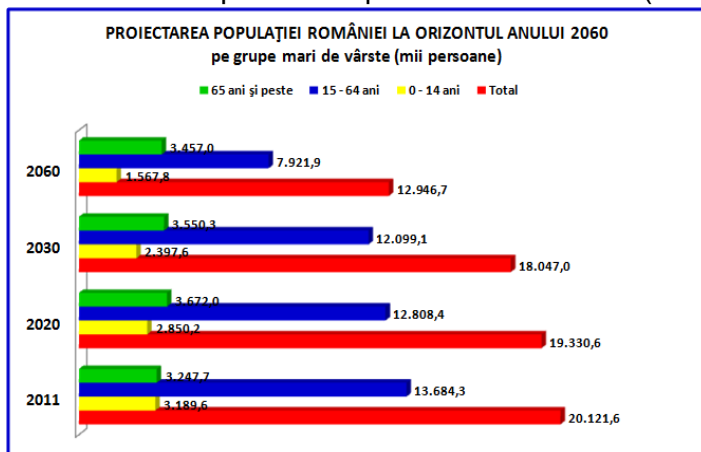

Fig. nr. 15 Sursa datelor: INS - Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060

Indicele de îmbătrânire demografică și raportul de dependență demografică au fost direct influențate de scăderea numărului de copii (în principal) și de creșterea populației vârstnice. Indicele de îmbătrânire care reprezintă numărul de vârstnici la 100 de copii a fost, în 2011, de 102, față de 80 în 2002.

Structura pe grupe de vârstă a populației pe medii rezidențiale confirmă faptul că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat în mediul rural (de

19,4% față de numai 13,4% în urban).

Raportul de dependență demografică a fost, în 2011, de 51 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte, în creștere față de 2002 când raportul era de 46 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte.

În viitor procesul de îmbătrânire demografică va continua, accentuându-se în timp. Pentru populația în vârstă de 65 ani și peste este anticipată o creștere numerică continuă, în mod corespunzător și ponderea în totalul populației crescând de la 16,1% în 2011, la 26,7% în 2060 (fig. nr. 17).

În ceea ce privește structura populației pe sexe, populația feminină continuă să fie predominantă, ponderea ei în totalul populației crescând de la 50,8% (1992) la 51,4% (2011).

În octombrie 2011, raportul de masculinitate a fost de 947 persoane de sex masculin la 1000 persoane de sex feminin (față de 951 persoane de sex masculin în 2002 și 967 în 1992). Populația feminină se concentrează în mediul urban într-o proporție mai mare (54,9% din totalul populației feminine) decât cea masculină (53,0%).

Cauzele scăderii demografice:

- Scăderea natalității - rata natalității recalculată a fost, în 2011, de 9,8 nașcuți-vii la 1000 de locuitori;
- Scăderea ratei fertilității - Între fertilitate și natalitate există o legătură directă și anume intensitatea fertilității determină nivelul natalității. Rata totală a fertilității, adică numărul mediu de copii pe care i-ar aduce pe lume o femeie în condițiile fertilității era în anul 2011 de 1,46 copii la o femeie, deci sub valoarea care ar asigura simpla înlocuire în timp a generațiilor (2,1 copii la o femeie). Tinerele cupluri doresc copii mai puțini (unul de preferință) și aduși pe lume la o vârstă mai ridicată;
- Creșterea ratei mortalității, în octombrie 2011 s-a ajuns la 12,5 decese la 1000 locuitori;
- Migrația externă - Populația adultă cunoaște o scădere numerică până în 2060 cu aproape 5,8 milioane persoane în varianta cu migrație și cu 5,6 milioane persoane în varianta fără migrațiune.

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Cel mai mare procent al populației este cel cuprins în categoria de vârstă 30 - 64 ani 46,33 %
Repartiția populației pe sexe, în este echilibrată femei - 50,60%, bărbați - 49,40%
Populația este predominant rurală, de 58,37 % mediu rural și 41,63% mediu urban migrația celor din mediul rural în străinătate Migrația internă și externă sunt defavorabile economiei prin diminuarea nr. persoanelor
Regiunea Nord-Est are o dinamică pozitivă, înregistrează o creștere a populației totale de 5,28% în intervalul 2008-2015-ocupând locul I pe țară (dacă nu luăm în considerare BI), și opusă ca evoluției regiunilor S-V Oltenia și Sud Muntenia care înregistrează scăderi. Cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași 10,43%
Populația cu vârsta cuprinsă între 10-14 ani înregistrează o scădere în intervalul 2008 - 2015 de 1,30% Scăderi semnificative în intervalul 2008-2015 înregistrează: - populația cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani -15,50% - populația cu vârsta cuprinsă între 20-24 ani -20,01%
Cea mai mare partea a persoanelor pentru grupa de vârstă 10-14 ani se găsește în mediul rural 63,6%, față de 36,0% urban Procentul de populație, categoria de vârstă 10-14 ani, care trăiește în mediul rural din regiune depășește cu 13 puncte procentuale nivelul național de 50,60%.
Cea mai mare partea a persoanelor grupa de vârstă 15-19 ani se găsește în mediul rural 64,8%, față de 35,2% urban Procentul de populație categoria de vârstă 15 - 19 ani care trăiește în mediul rural din regiune depășește cu 12 puncte procentuale nivelului național de 52,2%.
Cea mai mare partea a persoanelor grupa de vârstă 20-24 ani se găsește în mediul rural 59,8%, față de 40,02% urban Procentul de populație categoria de vârstă 20 - 24 ani care trăiește în mediul rural din regiune depășește cu 10 puncte procentuale nivelului național de 48,8%.
Cel mai mare procent de populație analfabetă din regiunea Nord-Est este de etnie romă Sistemul educativ necesită măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul incluziunii sociale și dezvoltarea conștiinței privind contribuția individuală la susținerea societății în procesul de integrare în societate.
10,92% din persoanele înregistrate ca emigranți provin din regiunea Nord-Est Județele cu cei mai mulți emigranți sunt Suceava 23,92% și Iași 23,12% Categoria de vârstă 25-64 de ani deține cel mai mare număr de emigranți 62 % Numărul tinerilor cu vârste cuprinse între 0-24 ani, care pleacă din țară este în scădere din 2012 până în prezent Conjuncturile economice nefavorabile, situația politică și social pot provoca presiuni psihologice asupra individului, generând dorința indivizilor de a căuta un loc de viață care să le îndeplinească aspirațiile. Cauzele migrației: - diferența mare dintre veniturile obținute de o persoană într-o țară dezvoltată și una la fel de bine pregătită într-o țară sub dezvoltată sau în curs de dezvoltare; - conjuncturile interne, economice, sociale și politice din interiorul unui stat; - nivelul de trai, problema financiară; - criza economică mondială și implicațiile piețelor locurilor de muncă, apariția -

dispariția industriilor.
Nivelul de trai - Rata deprivării materiale severe în 2015 în regiunea Nord-Est este de 28,9% Rata deprivării materiale severe în regiunea Nord-Est a scăzut de la valoarea de 43,5% în 2007
Riscul de sărăcie sau excluziune socială în 2015 în regiunea Nord-Est este de 49,4% Riscul de sărăcie sau excluziune socială în regiunea Nord-Est a scăzut din 2007-2015 cu 7,38% Nivelului de expunere la sărăcie în regiunea Nord-Est este ridicat și are impact în formarea profesională care trebuie să țină cont de aceste aspecte, atunci când realizează propunerile de planuri de școlarizare, și investiții în resurse pe medii de rezidență, medii defavorizate.

Implicații pentru IPT

- fenomenul de ruralizare va avea impact în sistemul de educație și formare profesională, propunerile de plan de școlarizare trebuie să includă în analiza și distribuția rețelei aspectele demografice, constatate și menționate;
- în situația prognozată a scăderii demografice, se recomandă analiza resurselor – spațiilor școlare - în vederea utilizării lor ca exemplu - FPC, alte forme și alternative;
- sistemul educativ necesită măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul persoanelor din grupuri dezavantajate, în sprijinul incluziunii sociale și dezvoltarea conștiinței privind contribuția individuală la susținerea societății în procesul de integrare în societate;
- sunt necesare analize și măsuri privind cauzele migrației;
- diferența mare dintre veniturile obținute de o persoană într-o țară dezvoltată și una la fel de bine pregătită într-o țară subdezvoltată sau în curs de dezvoltare;
- conjuncturile interne, economice, sociale și politice din interiorul unui stat;
- nivelul de trai, problema financiară;
- criza economică mondială și implicațiile piețelor locurilor de muncă, apariția - dispariția industriilor.

4. Profilul economic regional

Regiunea Nord-Est este o regiune de dezvoltare, cea mai întinsă regiune a României. Regiunea se caracterizează printr-o îmbinare armonioasă între toate formele de relief, 30% munți, 30% relieful subcarpatic, 40% podișului. Această ultimă forma de relief ocupă peste 70% din suprafața în județele Botoșani, Vaslui și Iași. Direcțiile de dezvoltare sunt influențate de poziționare și de distribuția terenurilor agricole, neagricole. Relieful bogat oferă zone de deal și câmpie care sunt adecvate unei game largi de culturi agricole, iar zonele de munte cu peisaje spectaculoase sunt favorabile dezvoltării turismului.

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Economie\01 ECONOMIE.xlsx](#) pentru vizualizare clic aici

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Evoluția contribuției regiunilor de dezvoltare la formarea VAB Național - fig.16 evidențiază următoarele: în 2013 cea mai mare contribuție la VAB Național a avut-o regiunea București-Ilfov 26,8%, urmată de regiunile Sud Muntenia 12%; Sud-Est, Nord-Vest 11,3%; Centru 11,1%; Nord-Est 10,3%.

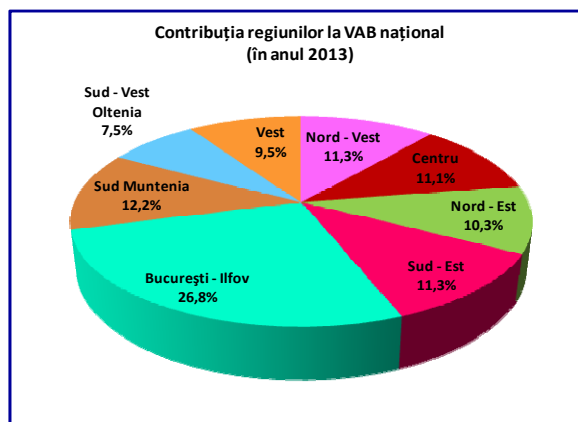

Fig. nr. 16 Sursa: INS Conturi naționale regionale

Regiunea Nord-Est nu este pe ultimul loc (pe ultimul loc este regiunea Sud Vest Oltenia 7,5% și penultimul loc regiunea Vest 9,5%)

În ceea ce privește evoluția contribuției regiunilor de dezvoltare la formarea VAB Naționale, în regiunea Nord-Est apare o ușoară scădere de 0,3% ajungând la 10,6% în anul 2008. În intervalul 2008-2014 trendul descrescător a fost resimțit în toate regiunile mai puțin București-Ilfov care a înregistrat o creștere 0,2% iar regiunile Nord-Vest și Sud-Est au înregistrat o staționare (în intervalul menționat 2008-2014 (figura nr.17)).

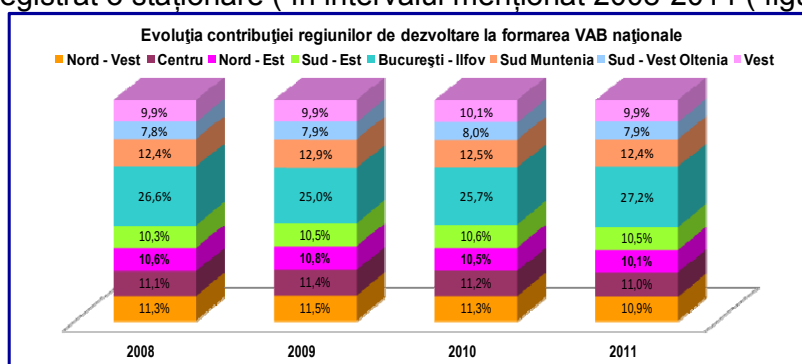

Fig. nr. 17

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Din analiza datelor INS în 2013 contribuția sectoarelor economiei naționale la formarea VAB indică sectorul industrie ca fiind cu cea mai mare contribuție de 28,6%, urmat de comerț care are o contribuție 16,6%, administrație 11,4%, tranzacții imobiliare 9,09%, construcții 8,0%, 6,1 % agricultură.

În perioada 2008-2013 la nivel național, se constată că sectoarele economice au deținut ponderi cu unele schimbări fără mutații semnificative. Astfel în anul 2013 față de 2008 se constată o creștere a sectorului industrie cu 3,5%, și o scădere a sectorului comerț cu 4,7%, și cu 1,1% în sectorul agricultură.

Sectoarele economiei la nivel național înregistrează creșteri sau scăderi raportat la anul 2008 astfel :

- o creștere cu 3,5% în sectorul industrie,
- o creștere cu 2,4% în sectorul administrație,
- o creștere cu 1,0% în sectorul tranzacții,
- scădere cu 1,1% sectorul agricultură 6,1% în 2013,

- scădere cu 4,0% în sectorul construcții,
- scădere cu 4,7% în sectorul comerț.

La nivel regional contribuția sectoarelor la VAB - regional (fig.18) este în mare măsură asemănătoare structurii naționale, sectorul cu cea mai mare pondere este industrie 24%, urmat de comerț 17%, administrație publică 16% Tranzacții imobiliare 13%. Diferențe se înregistrează în sectorul agricultură care deține o pondere însemnată 10 %, mai mare decât cea de la nivel național care este de 6,1%.

Acest aspect scoate în evidență faptul că una din resursele importante ale regiunii este terenul agricol și implicit activitățile din domeniul agricol. De menționat însă și faptul că acest sector înregistrează o scădere foarte mică de 0,7% față de anul 2008.

Din analiza evoluției sectoarelor economiei regiunii Nord-Est, fig. 19, rezultă că cele mai semnificative schimbări raportate la anul 2008 se înregistrează în sectoarele:

- scădere cu 4,4% în sectorul comerț;
- scădere de 3,7% pentru sectorul construcții;
- creștere de 2,8% survenită sectorul tranzacții;
- creștere de 2,7% în sectorul industrie.

Evoluția produsul intern brut (PIB) – Scopul indicatorului este de a cuantifica rezultatele activității

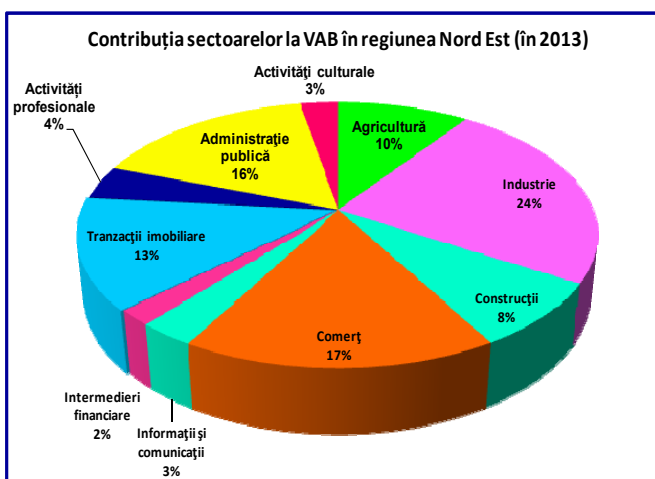

Fig. nr. 18 Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

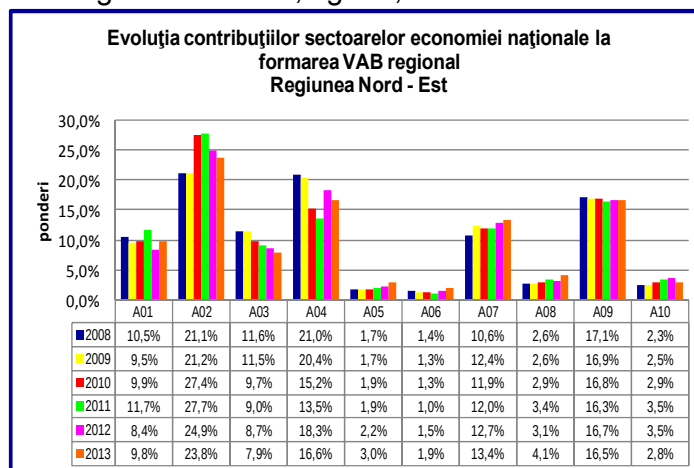
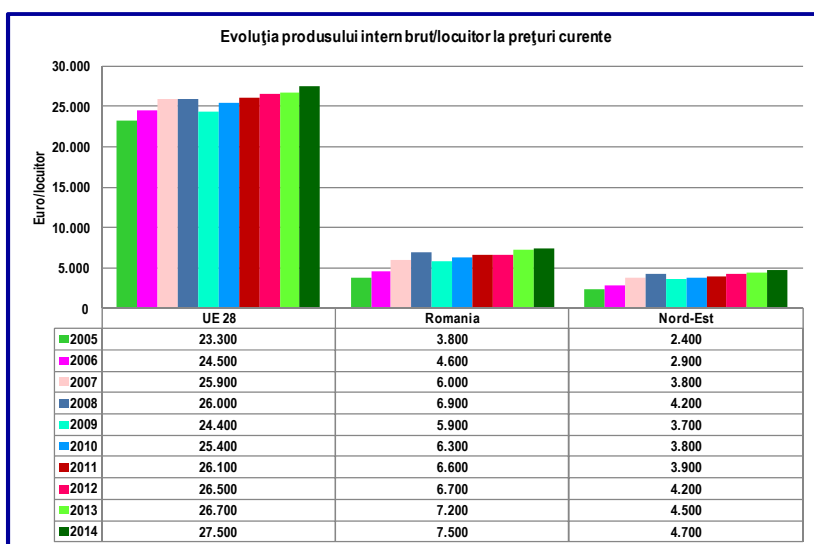

Fig. nr. 19

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Unde: A01 Agricultură, A02 Industrie, A03 Construcții, A04 Comerț, A05 Informații și comunicații, A06 Intermedieri financiare, A07 Tranzacții imobiliare, A08 Activități profesionale, A09 Administrație publică, A10 Activități culturale

economice desfășurate pe parcursul unui an și de a permite realizarea de comparații în timp și spațiu.

PIB pe locuitor reprezintă un indicator al bunăstării. Astfel o valoare ridicată a PIB pe locuitor relevă un rezultat bun al activității economiei naționale, reflectându-se în nivelul de trai al populației. Conform datelor din 2014, sursa: Eurostat,

fig. nr. 20, Regiunea Nord-Est are cea mai mică valoare a PIB, fiind astfel pe ultimul loc din cele opt regiuni privind PIB/locuitor, deși înregistrează o creștere de la 2.400 euro/locuitor în 2005 la 4.700 euro/locuitor, regiunea Nord-Est își menține ultimul loc în lista regiunilor din România.

De remarcat că valoarea PIB/locuitor la nivel național în 2014 este de 7.500 euro/locuitor, și valoarea la nivelul UE de 27.500 euro/locuitor, astfel România și regiunea Nord-Est se situează la extremă având cele mai mici valori, în consecință acest indicator al „bunăstării” reflectă nivelul de trai foarte scăzut al Regiunii Nord-Est (locul al IV-lea pe națiuni).

Din analiza evoluției indicelui de disparitate al produsului intern brut pe locuitor, (tabelul 1) calculat pe baza puterii de cumpărare (conform sursei Eurostat, regiunea Nord-Est se situează din nou pe ultimul loc la nivel național dar și în UE cu cea mai mică valoare

Fig. 20

Sursa datelor: Eurostat

euro pe cap de locuitor 9.500, în 2014 (deși înregistrează o creștere de la

5.200 euro/ cap de locuitor în 2005), față de nivelul național 15.200 euro/ cap de locuitor și UE 27.500 euro/ cap de locuitor.

În anul 2014, regiunea Nord-Est se situează pe ultimul loc, la nivel național, cu cel mai mic procent de 62,7% produs intern brut/locuitor. La nivel național pe primul loc se situează regiunea București-Ilfov cu 236,0%, urmată de regiunile Centru 94%, Sud-Est 90,7%, Nord-Vest 86,7%.

Tabelul nr. 1 Evoluția indicelui de disparitate a produsului intern brut/locuitor (la prețuri curente la nivel regional) (%)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Romania	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
<i>Nord-Vest</i>	92,1%	95,7%	95,0%	89,9%	91,5%	88,9%	86,4%	86,6%	87,5%	86,7%
<i>Centru</i>	94,7%	100,0%	100,0%	94,2%	96,6%	95,2%	92,4%	95,5%	94,4%	94,7%
Nord-Est	63,2%	63,0%	63,3%	60,9%	62,7%	60,3%	59,1%	62,7%	62,5%	62,7%
<i>Sud-Est</i>	84,2%	87,0%	81,7%	79,7%	79,7%	81,0%	80,3%	85,1%	90,3%	90,7%
<i>Sud - Muntenia</i>	81,6%	82,6%	80,0%	81,2%	84,7%	82,5%	81,8%	76,1%	79,2%	78,7%
<i>București - Ilfov</i>	231,6%	228,3%	235,0%	255,1%	239,0%	241,3%	259,1%	232,8%	234,7%	236,0%
<i>Sud-Vest Oltenia</i>	76,3%	78,3%	76,7%	73,9%	76,3%	76,2%	75,8%	74,6%	73,6%	74,7%
<i>Vest</i>	107,9%	115,2%	111,7%	111,6%	110,2%	111,1%	110,6%	106,0%	104,2%	105,3%

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

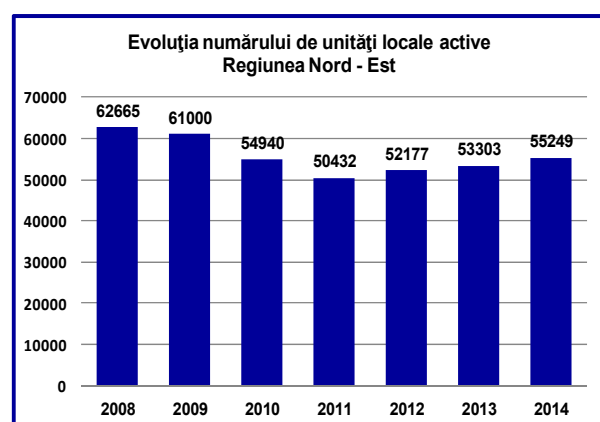

Fig. nr. 21

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

Indicatorul unități locale active joacă un rol deosebit în starea economiei unei țări, de puterea de adaptare, flexibilitatea și dinamismul unităților active la cerințele actuale, depinde activitatea/ situația economică, angajabilitate/ocuparea locurilor de muncă în consecință evoluția economică și socială.

Analizând evoluția numărului de unități locale active pe activități ale economiei a naționale, figura nr. 21, se observă că Regiunea Nord-Est înregistrează o scădere de la 62.665 unități în 2008 la o

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Economie\02 ECONOMIE.xlsx](#)

valoare minimă de 50.432 în 2011 urmată de o ușoară creștere la 55.249 unități în 2014.

Evoluția numărului de unități locale active pe sectoare la nivel regional pentru anul 2014 (fig. 22) indică următoarele: cea mai mare valoare a unităților locale active este de 21.212 pentru sectorul de activitate comerț (G), urmat de industrie prelucrătoare (C) 6.257 unități, construcții (F) 5.047 unități, activități profesionale (M) 4595 unități, hoteluri și restaurante(I) 2954 unități, agricultură (A) 2342 unități, situația este similară în toate județele.

Dacă se analizează evoluția din 2008 până în 2014 se observă o menținere pe aceleași locuri/poziții în clasament a sectoarelor, dar cu înregistrarea unor creșteri și scăderi astfel:

o scădere de:

- 21,86% pentru comerț (27.149 în 2008);
- 17,63% pentru industrie (7.597 în 2008);
- 17,72% pentru construcții (6.134 în 2008),

o creștere de:

- ... 19,29% pentru agricultură;
- ... 3,2% hoteluri și restaurante.

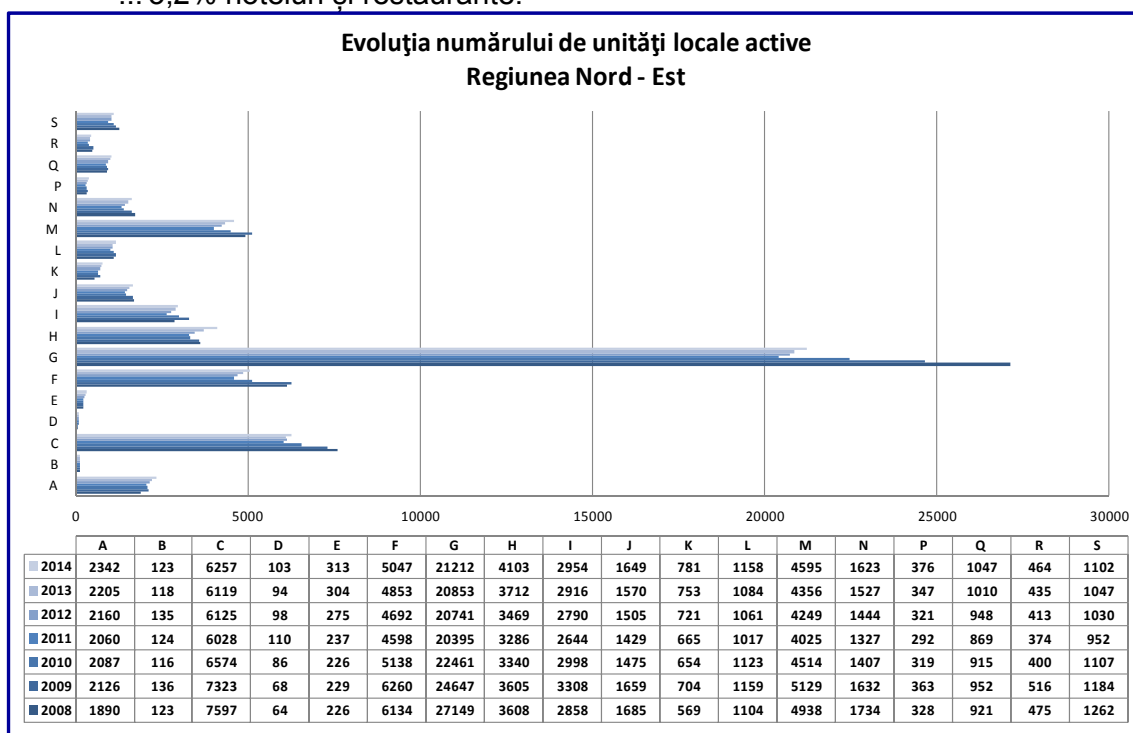

Fig. nr. 22

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

A Agricultură, silvicultură și pescuit; B Industria extractivă; C Industria prelucrătoare; D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; E Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; F Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; G Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; H Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; I Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; J Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; K Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; L Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; M Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; N Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; P Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; Q Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; R Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, apă caldă și aer condiționat; S Alte

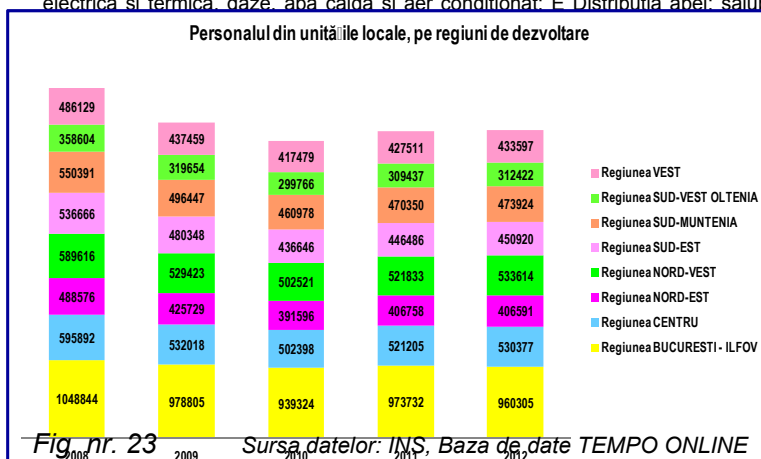

Fig. nr. 23

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Din analiza indicatorului numărul de unități locale, pe regiuni de dezvoltare, figura

nr. 23, (Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE) pentru care ultimele date sunt din 2012, rezultă că din 4.101.750 unități locale din România, existente la acea dată, cele mai multe sunt în regiunea București-Ilfov 960.305, urmată de regiunea Nord-Vest 533.614, regiunea Centru 530.377, regiunea Sud Muntenia 473.924, regiunea Sud-Est 450.920, regiunea Nord-Est 406.591, regiunea Sud-Vest Oltenia cu doar 312.422. La nivelul anului 2012 conform datelor furnizate de INS, Baza de date TEMPO ONLINE, 23,41% din unitățile locale, erau dispuse în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunea Nord-Vest cu 13,01% de regiunea Centru cu 12,93 %. În regiunea Nord-Est fiind doar 9,91% unități locale ceea ce a determinat situarea pe penultimul loc în România

Ponderea personalului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2012 este prezentată în fig. 26.

Repartiția personalului din unitățile locale pe activități ale economiei naționale în regiunea Nord-Est, la nivel de secțiune-CAEN Rev.2, este (fig. 25):

- 31,0% industrie;
- 25,7 % comerț;
- 10,7% construcții;
- 9,3% tranzacții imobiliare;
- 8,2% transport;
- 4,1% hoteluri și restaurante;
- 2,9% informații și comunicații.

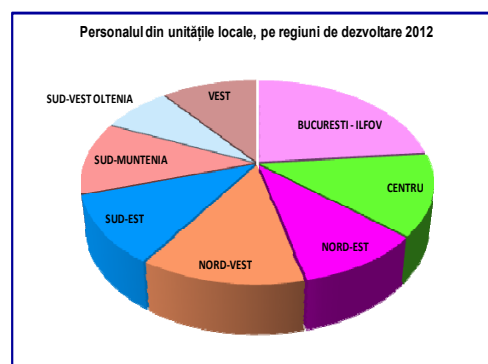

Fig. 24 Sursa datelor: INS, Baza de date

Analiza la nivelul județelor, a personalul din unitățile locale, pentru anul 2014,

evidențiază aceeași distribuție cu cele mai mari valori pentru industrie, urmată de comerț, construcții și tranzacții. Județul Iași deține ponderea în regiune urmat de județele Bacău și Suceava, iar la extremă cu cele mai mici valori județele Botoșani și Vaslui.

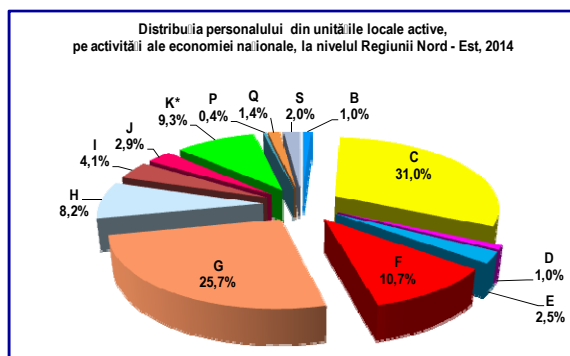

Fig. 25

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO ONLINE

Dacă se analizează variațiile numărului personalului din unitățile locale, în intervalul 2008-2014, pe activități ale economiei, se constată că industria, comerțul și construcțiile înregistrează o

scădere foarte mare iar sectorul tranzacții imobiliare înregistrează o creștere.

Tabelul nr. 2		Personalul din unitățile locale în 2014 (mii persoane)				
Sectoare de activitate	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Industrie	24664	12410	26706	20977	20321	13673
Comerț	21551	7687	26340	14187	20510	8229
Construcții	9272	3170	12300	5404	7851	2849
Tranzacții	6074	2126	15658	4735	4991	2223

De remarcat de asemenea dimensiunea scăderilor în majoritatea cazurilor peste 15% chiar dramatice în construcții unde valorile sunt cuprinse între 25 și 44% (Conform datelor sintetizate în tabelul următor:

Tabelul nr. 3 Variații nr. personalului din unitățile locale - în perioada 2008-2014 (%)						
Sectoare de	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui

activitate						
Industrie	-22,8	-21,5	-25,58	-21,08	-15,8	-25,4
Comerț	-19,9	-27,9	-26,5	-21,56	-14,3	-16,85
Construcții	-39,2	-44,4	-41,9	-31,7	-25,05	-38,44
Tranzacții	+12,2	+13,3	+4,9	+0,83	+22,2	+3,15

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții²⁴

Din datele furnizate de sursa, INS, Baza de date TEMPO ONLINE, până în anul 2012 rezultă că cele mai mari investiții brute în bunuri corporale făcute în România, fig. nr. 26, în anul 2012 cele mai mari investiții sunt în regiunea București-Ilfov în valoare de 55.414 mil.lei, urmată de regiunea Sud Muntenia 15.283 mil.lei, regiunea Sud-Vest Oltenia 12.083 mil.lei, regiunea Vest 12.083 mil.lei, regiunea Centru 11.002 mil lei, regiunea Sud-Est 10.880 mil lei, regiunea Nord-Vest 9.639 mil.lei. Regiunea Nord-Est se situează pe ultimul loc cu doar 7.834 mil. lei investiții brute.

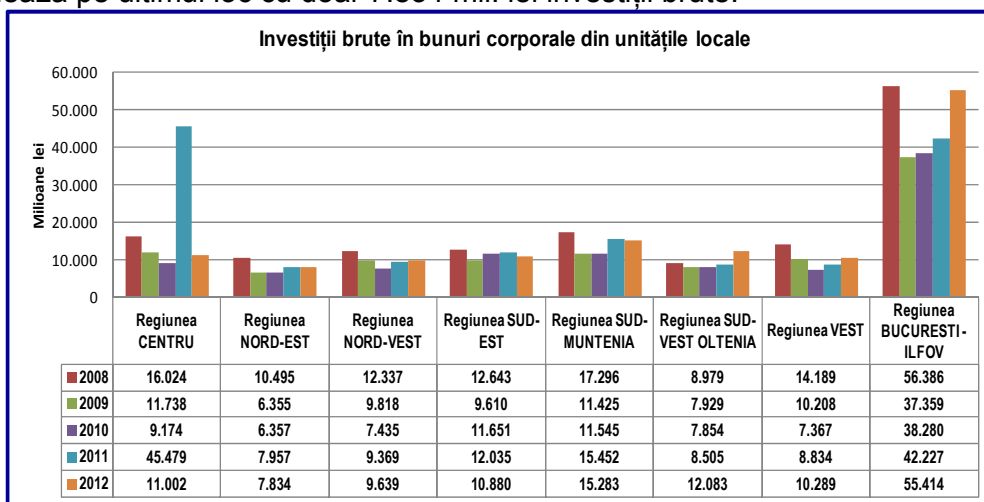

Fig. nr. 26

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Analiza investițiilor, pe activități ale economiei, la nivel național în 2014, arată că investițiile cu valorile cele mai mari la nivel național au fost făcute în industrie 23.153 mil.lei, urmate de activități de producție și furnizare de energie electrică 14.329 mil.lei, tranzacții, închirieri, activități de servicii prestate 13.862 mil.lei, construcții 13.398 mil.lei, transport și depozitare 9.831 mil.lei, în activitățile: agricultură, vânătoare, pescuit investiții fiind de 0 mil.lei.

Analizând investițiile brute pe activități ale economiei naționale, la nivelul regiunii Nord-Est, în 2014, constatăm că acestea sunt cele mai mici dintre toate regiunile țării și reprezintă 7.834 mil lei (față de București-Ilfov unde au fost de 55.414 mil.lei sau Sud Muntenia 15.283 mil.lei. Pe activități ale economiei aceasta investiția brută a fost în industrie prelucrătoare 1.595 mil.lei, în activități de comerț 991 mil.lei, în construcții 720 mil. lei, în transport 611 mil.lei, în industrie extractivă 555 mil.lei. În activitățile agricultură, vânătoare, pescuit investiții au 0 mil.lei.

Investițiile brute pe județe și activități în regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2014, sunt cele mai mici. Dintre acestea se disting, cu nivele exagerat de mici, județele Botoșani și Vaslui. Valorile foarte mici ale investițiilor brute în județele regiunii și în activități au un impact negativ asupra locurilor de munca și dezvoltării județelor și a regiunii în general.

Tabelul nr. 4

Activități	Investiții brute 2014 (milioane Lei)					
	Bacău	Botoșani	Iasi	Neamț	Suceava	Vaslui

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Economie\03 ECONOMIE.xlsx](#)

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	1994	292	1743	759	1228	239
Industrie prelucrătoare	428	85	396	226	400	0
Construcții	115	49	401	61	71	23
Comerț	341	57	246	143	154	50

Investiții nete din unitățile locale, fig. nr. 27, furnizate de INS, Baza de date TEMPO ONLINE, ne oferă informații până în anul 2012. Din analiza acestor date se poate observa că din 79.914 mil.lei investiții nete totale, la nivelul României, cele mai mari investiții nete au fost făcute în regiunea București-Ilfov în valoare de 31.735 mil lei ceea ce reprezintă 39,7% din total, pe locul următor se situează regiunea Sud Muntenia cu 10.354 mil. lei (12,95%), regiunea Sud-Est cu 6.972 mil.lei adică 8,72 %, regiunea Nord-Vest cu 6.864 mil.lei, 8,58%, regiunea Centru cu 6.788 mil.lei reprezentând 8,84%, regiunea Sud-Vest Oltenia cu 6.086 mil.lei -7,61%, regiunea Vest cu 5.870 mil.lei -7,34%. Ultimul loc este deținut, și de această dată de regiunea Nord-Est cu 5.245 mil.lei ceea ce reprezintă 6,57% din totalul investițiilor nete făcute în România.

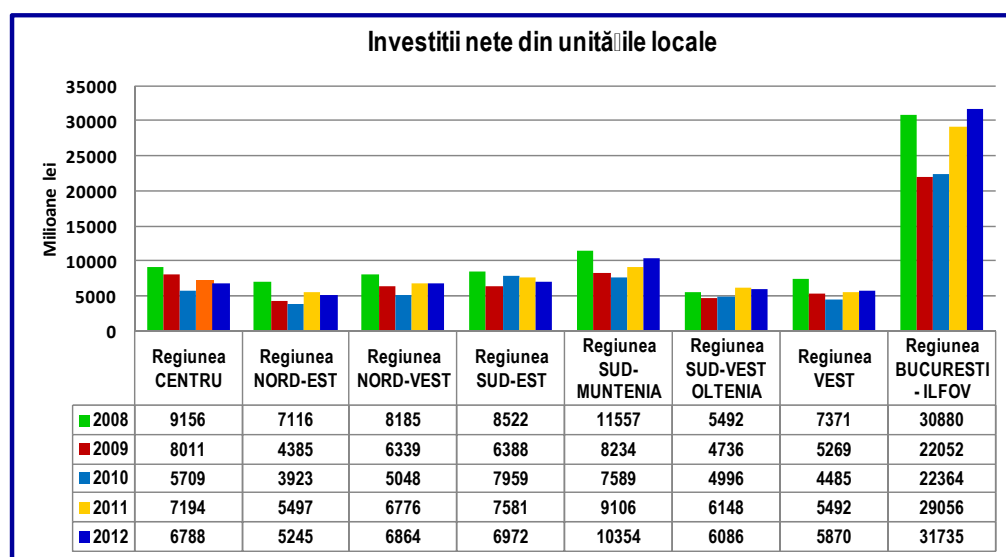

Fig. nr. 27

Sursa: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Analizând investițiile nete pe activități ale economiei naționale, la nivel de secțiune CAEN Rev.2, se observă că industria ocupă cel mai important loc în ceea ce privește nivelul investițiilor nete, urmată de tranzacții - servicii, comerț, construcții și industrie extractivă.

Industrie prelucrătoare	15.463 mil lei
Producție furnizare de energie	10.137 mil.lei
Tranzacții-servicii	9.583 mil.lei
Comerț	8.194 mil.lei
Construcții	6.879 mil.lei
Industrie extractivă	5.303 mil.lei

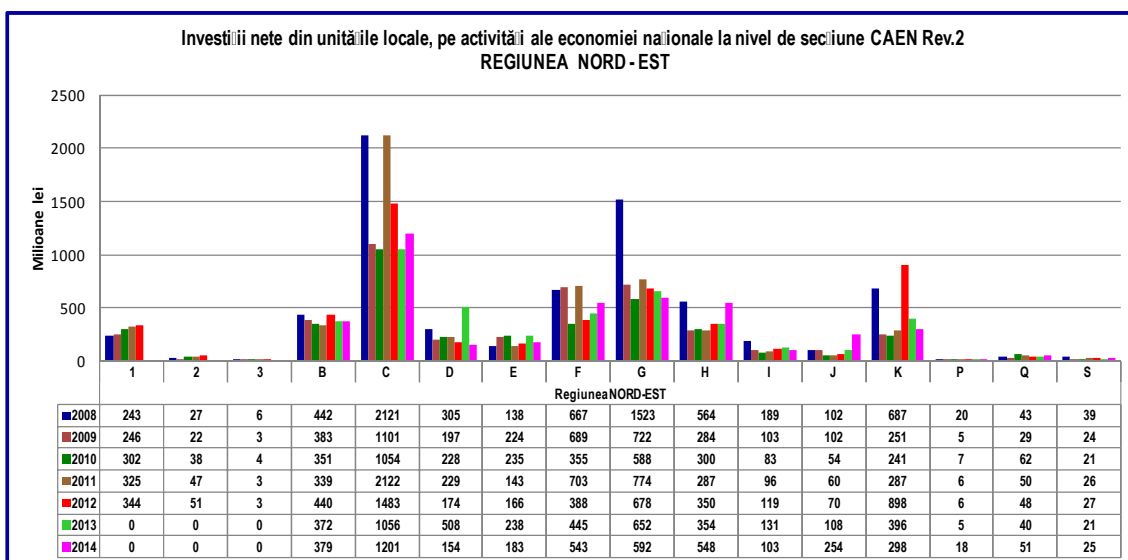

Fig.28

Sursa: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe; 02 - silvicultură și exploatare forestieră; 03 pescuitul și acvacultura; B industria extractivă; C industria prelucrătoare; D - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; E - distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activitate de decontaminare; F - construcții; G - comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparatii autovehicule și motociclete; H - transport și depozitare; I - hoteluri și restaurante; J - informații și comunicare; K - tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport); P - învățământ; Q - sănătate și asistență socială; S - alte activități și servicii

Pe județele regiunii Nord-Est investițiile nete sunt cele mai mici, ceea ce explică poziționarea regiunii în rândul celor mai puțin dezvoltate. Investiții nete situează pe ultimele locuri județele Botoșani și Vaslui. Valorile foarte mici ale investițiilor din județele regiunii, pe activități ale economiei naționale, au un impact negativ asupra numărului locurilor de muncă dar și al dezvoltării județelor și a regiunii în general.

Tabelul nr. 5 Repartiția investițiilor nete pe activități și județe în regiunii Nord-Est, anul 2014

Activități	Investiții nete 2014 (milioane Lei)					
	Bacău	Botoșani	Iasi	Neamț	Suceava	Vaslui
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	1184	225	1345	536	931	127
Industria extractivă	335	0	1	5	14	Lipsa date
Industria prelucrătoare	279	61	353	143	336	Lipsa date
Construcții	59	39	349	32	51	12
Comerț	143	38	171	93	116	31

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Investițiile nete, făcute în anul 2014, pe activități în regiunea Nord-Est sunt cele mai mici dintre cele realizate la nivel național. Cea mai mare investiție, în regiunea Nord-Est, realizată în anul 2014, este în cadrul industriei prelucrătoare aproape dublă față de investiția în comerț și construcții:

Industria prelucrătoare	1.201 mil lei
Comerț	592 mil.lei
Construcții	543 mil lei
Industria extractivă	379 mil lei
Tranzacții servicii	298 mil.lei

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁵

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin la nivel național (fig. 29), a înregistrat o creștere din 2008 de la 14,4% la 27,1 % în 2009 urmată de o scădere până la valoarea de 18,2% atinsă în 2014. La nivelul regiunii Nord-Est (fig. 30), evoluția urmează aceeași traseu, dar cu valori mai mici o creștere din 2008 de la 6,2% la 17,4 % în 2009 urmată de o scădere până la valoarea de 9,1% în 2014. Nivelul forței de muncă atins în 2014, de 9,1%, reprezintă jumătate din ponderea înregistrată la nivel național.

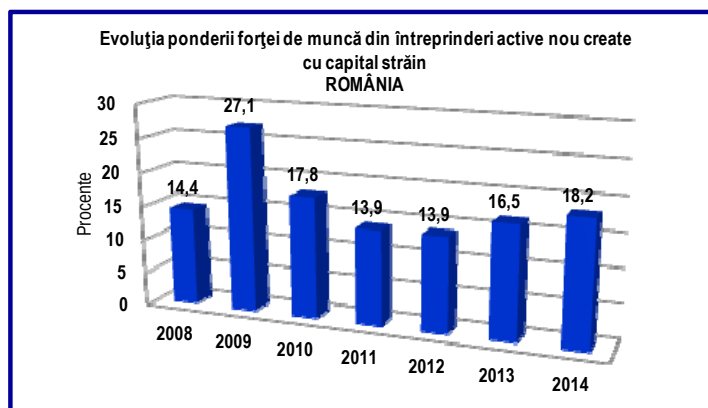

Fig.29

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

Pe primele locuri, în anul 2014, se situează regiunea București-Ilfov cu 34,6%, regiunea Vest 22,1%. La polul opus se situează regiunea Sud Muntenia și Sud-Vest Oltenia cu 6,7 % și respectiv 6,9%. Aceste aspecte evidențiază faptul că, deși mici, ponderile forței de muncă din întreprinderile cu capital străin sunt în creștere, posibil datorită creșterii încrederii investitorilor străini, dar și datorită nivelului de competențe/calificare ridicat, posibilități de angajare la nivele de salarizare mai mici decât în alte țări ale UE.

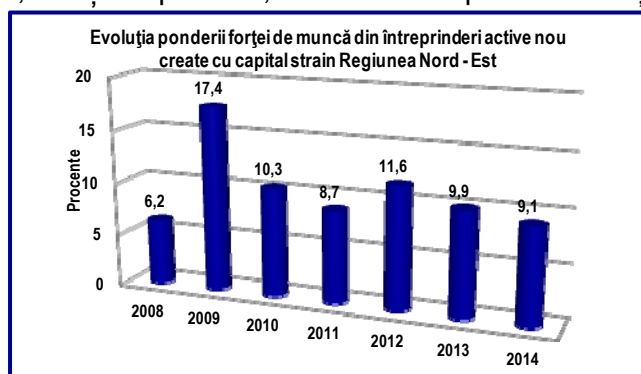

Fig.30 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

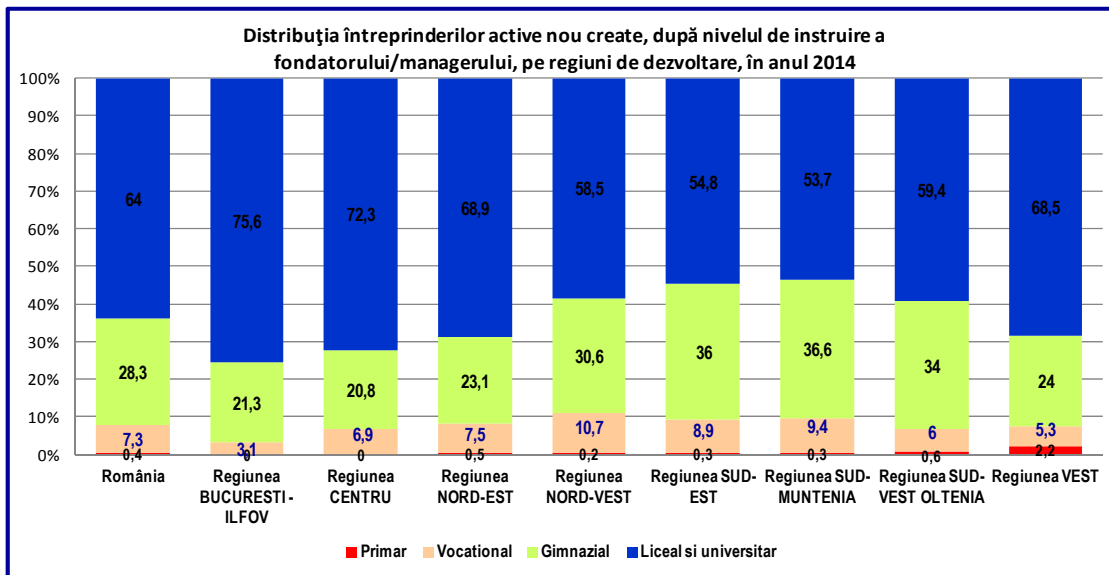
Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2014 evidențiază faptul că cele mai mari

procente sunt reprezentate de fondatori/manageri cu nivel de instruire superior respectiv liceal/universitar. Astfel, distribuția după nivelul de instruire la nivel național este de 64% pentru categoria cu studii de nivel liceal/universitar. Pe regiuni cea mai mare valoare o deține regiunea București-Ilfov cu 75,6% urmată de regiunea Centru 72,3% și Regiunea Nord-Est cu 68,9%.

În ceea ce privește ponderea fondatorilor/managerilor cuprinși în categoria cu studii de nivel gimnazial, la nivelul României (fig. nr. 31) aceștia reprezintă 28,3 %. La nivel regional cea mai mare pondere o deține regiunea Sud Muntenia cu 36,6% urmată de Regiunea Nord-Vest cu 30,6% și regiunile Nord-Est 23,1%, București-Ilfov cu 21,3% și Centru 20,08%.

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Economie\04 ECONOMIE.xls](#) pentru vizualizare clic aici

Trebuie de asemenea analizat ca relevante informațiile furnizate în legătură cu fondatorii/manageri care au nivel de instruire vocațional la nivelul României aceștia reprezintă 7,3 %. La nivel regional cea mai mare pondere o deține regiunea Nord-Vest cu 10,7%, urmată de regiunea Sud Muntenia 9,4%, și Sud-Est unde sunt 8,9%. Regiunea cu cel mai mare procent de fondatori/manageri cu nivel de instruire primar este Regiunea Vest și reprezintă 2,2% celelalte regiuni având valori puțin peste zero.

Fia. nr. 31

Sursei datelor: INS. Baza de date TEMPO On line

Datele prezentate indică faptul că în România, în regiunea Nord-Est populația, într-un procent apreciabil, mult peste 50%, are ca obiective finalizarea studiilor de nivel liceal/universitar. De asemenea se constată că au ca scop acela de a avea inițiativa de a întemeia firme, cu intenția de a-și crea singuri propriul loc de muncă.

Distribuția întreprinderilor nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, ne permite să exprimăm că, la nivel național, aceștia provin din rândul celor care:

- au avut profesii tehnice 46,6%;
- au fost muncitori necalificați 28,8%;
- au fost muncitori calificați 21,2 %;
- au deținut funcții de conducere 3,4%.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare scoate în evidență faptul că majoritatea fondatorilor/manageri provin din rândul celor care au avut anterior profesii tehnice: 61% regiunea Sud-Est 54,8% Sud-Est Muntenia 50% regiunea Nord-Vest 51,2% Nord-Est 50,8%, Vest 37,7%, Sud-Vest Oltenia, și 32,1% Centru.

Din datele furnizate de INS, referitoare la situația întreprinderilor nou create, la nivel național, la un an de la înființare, în anul 2014, constatăm următoarele aspecte:

- 81,1% sunt active;
- 13% sunt inactive;
- 5,9 au fost desființate.

Evoluția situației întreprinderilor din 2008 până în 2014 indică următoarele:

- întreprinderile active înregistrează o creștere a de la 51,7% la 81,1%;
- întreprinderile desființate înregistrează o scădere de la 27,9% la 5,9%;
- întreprinderile inactive înregistrează o scădere de la 20% la 13 %.

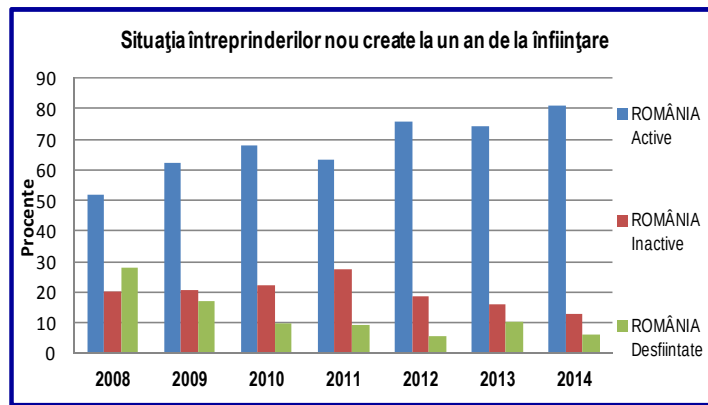

Fig. nr. 32

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

La nivelul regiunii Nord-Est situația este similară, dar cu valori puțin mai mari decât la nivel național astfel:

- întreprinderile active înregistrează o creștere a de la 46,6% la 81,8% ceea ce reprezintă o creștere relativă, în perioada analizată cu 75,53%;
- întreprinderile desființate înregistrează o scădere de la 31,5% la 5% adică o diminuare cu 84,39%;
- întreprinderile inactive înregistrează o scădere de la 22% la 13,2%, deci o scădere cu 40%.

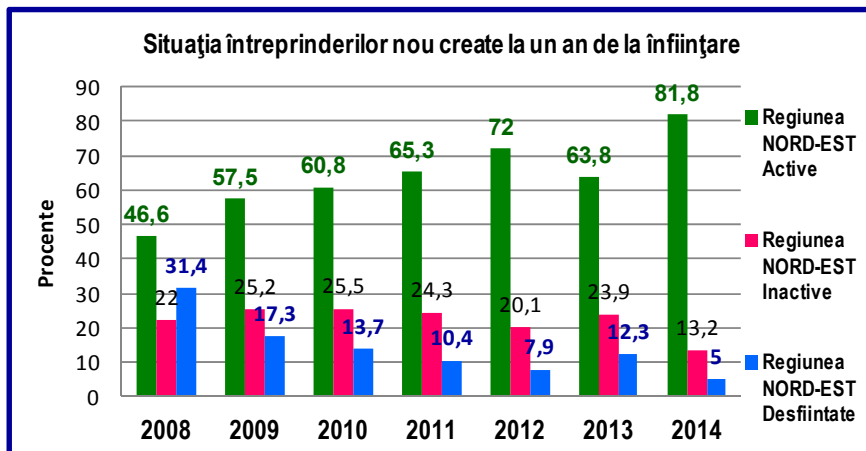

Fig. nr. 33

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁶

Cea mai recentă lucrare elaborată de Comisia Națională de Prognoză CNP, apărută în mai 2016 - proiecția periodică a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial, oferă informații referitoare dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială în perspectiva anului 2019. Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2015 – 2019, varianta de primăvară 2016, pentru Programul de Convergență.

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexe pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Economie\05 Prognoza profil teritorial mai 2016.xls](#)

Conform documentului de prognoză, elaborat de CNP, proiecția produsul intern brut la orizontul anului 2019 indică pe total economie la nivel național o creștere de la 3,0% în 2014 la 4,7% la orizontul anului 2019 (fig. nr.34).

Pentru regiunea Nord-Est este de asemenea prognozată o creștere anuală de minim 3,1% în 2015 și maximă de 4,6 % în 2019. Cu toate acestea regiunea Nord-Est nu își va schimba poziția în ierarhia regiunilor rămânând pe ultimele locuri.

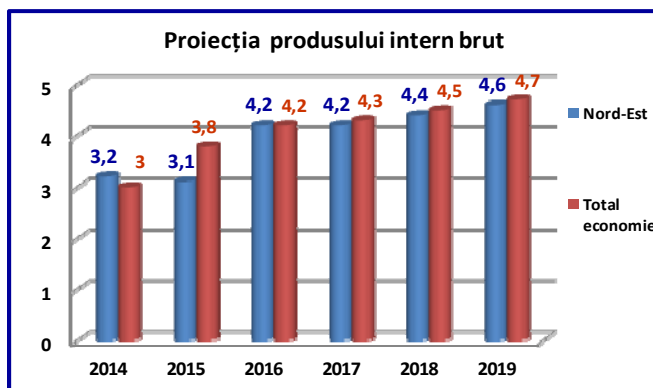

Fig. nr. 34

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Valoarea adăugată brută, la orizontul anului 2019 (fig. nr. 35), indică pe total economie la nivel național o creștere de 3,7% în 2014 și de 5,4% în 2019 cu un ușor declin în 2015 care se resimte și la nivelul regiunii Nord-Est. Urmând trendul național regiunea Nord-Est va avea conform prognozei o creștere de 4,0% în 2014, aproape o staționare în anul 2015 unde creșterea este doar de 0,1%, și o creștere de 5,5% în anul 2019.

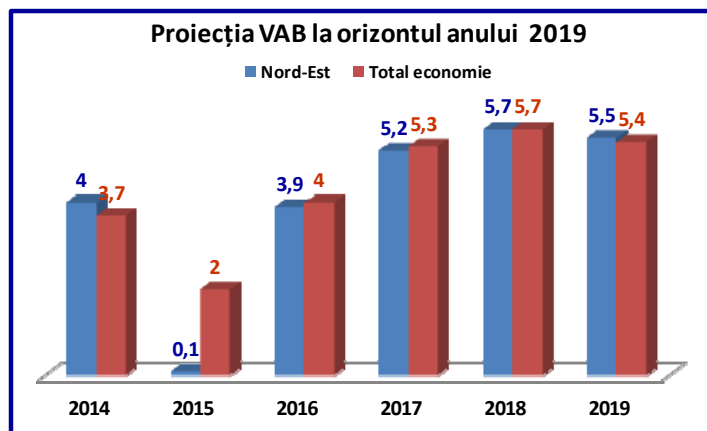

Fig. nr. 35

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Proiecția la orizontul anului 2019, a valorii PIB pe sectoare, prognozează pentru sectorul de activitate **agricultură, silvicultură, piscicultură** o scădere de 0,5% (de la 2,4 % la 1,9 %), la nivelul total al economiei și pentru regiunea Nord-Est o scădere mai accentuată de 3% (de la 5,0% la 2,0%)

Proiecția la orizontul anului 2019, prognozează pentru **sectorul construcții** la nivel total al economiei o creștere de la 2,3% la 6,6 %, iar pentru regiunea Nord-Est creștere la fel de mare comparabilă cu cea de la nivel național la 6,8% pornind de la 2,4% (2014).

Pentru **sectorul servicii**, proiecția la orizontul anului 2019, prognozează la nivel total al economiei o creștere de la 2,5% (2014) la 4,5 %, iar pentru regiunea Nord-Est o creștere la fel de mare ca cea de la nivel național la 4,6% pornind de la 2,4%.

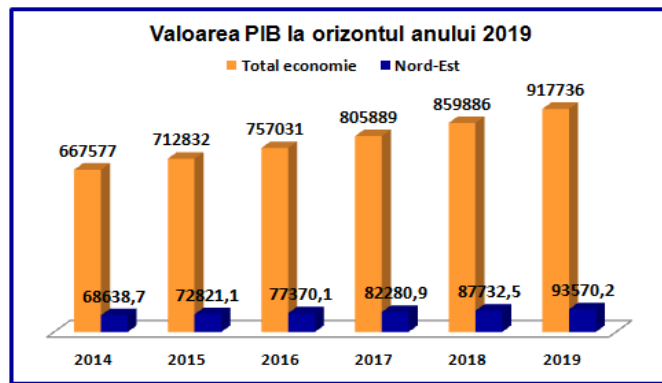

Fig. nr. 36

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Evoluția PIB în județele regiunii Nord-Est arată că va înregistra de asemenea o creștere (fig. nr. 37) după cum urmează: 38,2% Iași; 37,12% Suceava; 35,9% Vaslui; 35,9% Bacău; 34,5% Botoșani și de 33,2% pentru județul Neamț.

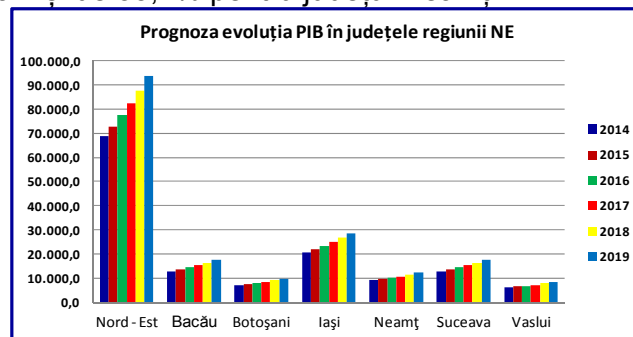

Fig. nr. 37

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

La nivel național numărul mediu de salariați per total economie este previzionat, la orizontul 2019, să înregistreze o creștere de la 1,4% (4.507,7 mii persoane) la 2,8% (5.210 mii persoane). Pentru regiunea de dezvoltare Nord-Est este de asemenea estimată o creștere de la 0,4 % (499,8 mii persoane) la 2,8% (583 mii persoane) (fig. 38).

La nivelul județelor regiunii numărul mediu de salariați este previzionat la orizontul 2019 să înregistreze o creștere după cum urmează:

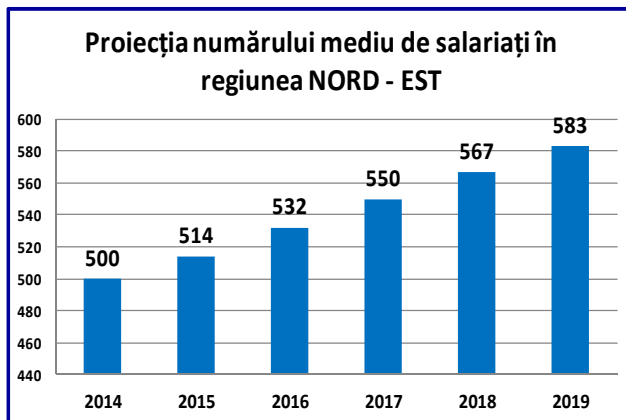

Fig. nr. 38

Sursa: INS Comisia Națională de Prognoză, mai 2016

- Bacău de la 97,3 mii persoane la 114,8 mii persoane;
- Botoșani de la 48,9 mii persoane la 57,5 mii persoane;
- Iași de la 138,0 mii persoane la 162,5 mii persoane;
- Neamț de la 73,9 mii persoane la 84,4 mii persoane;
- Suceava de la 91,7 mii persoane la 106,2 mii persoane;
- Vaslui de la 50,0 mii persoane la 57,4 mii persoane

Per total economie, câștigul salarial mediu brut lunar este previzionat, la orizontul anului 2019, să ajungă la 3.215 lei/salariat ceea ce reprezintă o creștere de 38,10% (887 lei/salariat). La nivelul regiunii Nord-Est nivelul este mult mai scăzut de

doar 2.684 lei/salariat dar reprezintă o creștere a salariului mediu brut lunar cu 710 lei/salariat (cea ce ar fi 35,9%.) dar și cea mai mică comparativ cu creșterea de la nivel național.

Dacă se ia în calcul salariu mediu brut lunar cel mai mare din țară de 4.553 lei/salariat, prognozat la nivelul anului 2019, în regiunea București Ilfov, sau 3.036 lei/salariat în regiunea Vest, putem identifica una din posibilele cauze ale migrației interne a forței de muncă.

Per total economie, câștigul salarial mediu net lunar este previzionat, la orizontul anului 2019, să ajungă la 2.333 lei/salariat ceea ce reprezintă o creștere de 37,47% (636 lei/salariat). La nivelul regiunii Nord-Est nivelul de creștere este mult mai scăzut de 1.954 lei/salariat dar reprezintă o creștere a salariului mediu net lunar cu 511 lei/salariat (cea ce reprezintă 35,9%.) - cea mai mică față de creșterile la nivel național.

Dacă salariu mediu net lunar cel mai mare din țară este de 3.328 lei/salariat în regiunea București-Ilfov, în 2019, sau 2.219 lei/salariat în regiunea Vest, putem explicita una din posibilele cauze ale migrației interne a forței de muncă din regiunea Nord-Est.

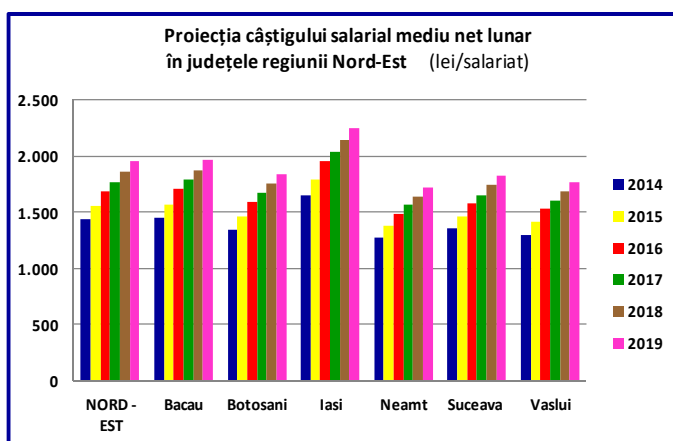

Fig. nr. 39

Sursa: INS Comisia Națională de Prognoză, 2016

La nivel de județe, ale regiunii Nord-Est fig. nr. 39, câștigul salarial mediu net lunar este previzionat la orizontul anului 2019 să înregistreze o creștere de 37,47 % pe județe: Bacău 510 lei/salariat 35,05%; Botoșani 496 lei/salariat 36,82%; Iași 606 lei/salariat 36,7%; Neamț 447 lei/salariat 35,08%; Suceava 474 lei/salariat 35,05 %; Vaslui 466 lei/salariat 35,73 %.

La nivel de județe, ale regiunii Nord-Est, câștigul salarial mediu brut lunar este previzionat la orizontul anului 2019 să

înregistreze o creștere de 35,9% pe județe: Bacău 701 lei/salariat 35,03%; Botoșani 681 lei/salariat 36,81%; Iași 832 lei/salariat 36,73%; Neamț 615 lei/salariat 35,10%; Suceava 651 lei/salariat 35,07%; Vaslui 637 lei/salariat 35,78%.

Disparitățile între regiuni apar ca urmare a unor tendințe de concentrare /aglomerare determinate de fenomene externe (globalizarea, integrare) sau interne (aparitia poliilor de creștere, anumite proiecte de dezvoltare ale instituțiilor locale etc.). De regulă, aceste disparități regionale sunt resimțite sub forma unor diferențe în nivelul veniturilor pe locuitor și determină reacții în lanț a firmelor, autorităților, locuitorilor etc.. Astfel existența acestor diferențe duce la migrația internă și externă a firmelor și forței de muncă, declinul economic și social.

Comisia Națională de Prognoză evidențiază și un studiu al decalajelor regionale. Astfel, se prognozează că în 2019, regiunea Nord-Est va avea încă un decalaj; PIB/locuitor estimându-se a fi de 4,7 pe economie total și de 4,6 pentru regiunea Nord-Est, iar VAB 5,4 pe total economie și de 5,5 pe regiunea Nord-Est. (analiza ia în considerare fiecare regiune față de regiunea Vest ce se află pe locul doi din punct de vedere al dezvoltării economice (dat fiind specificul său, regiunea București-Ilfov nu a fost luată ca bază)). Rata șomajului înregistrat prognozat pentru 2019 (figura nr. 40) va fi de 4,3% per total economie și de 5,5% regiunea Nord-Est.

Deși prognozele privind orizontul 2019 indică a apropiere a regiunii Nord-Est de media națională, în ceea ce privește nivelul veniturilor câștigul brut și net rămân la cel mai mic

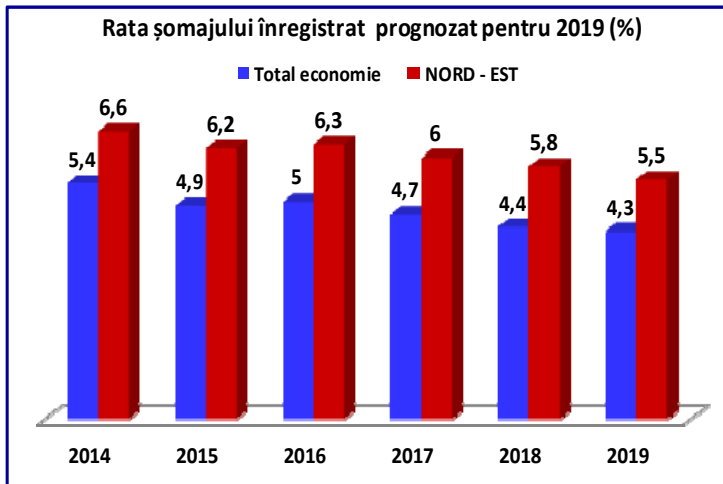

Fig.40 Sursa: INS Comisia Națională de Prognoză, mai 2016

nivel din țară continuând să producă decalaje resimțite la nivelul vieții economice și sociale cu implicații în migrație și nu numai.

În ceea ce privește evoluția principalilor indicatori economico – sociali în regiunea Nord-Est proiecțiile la orizontul anului 2019 estimează creșterea indicatorilor, fără a marca schimbări în poziția ocupată, aceea de regiune cu nivel economic scăzut. Proiecțiile creșterilor pe indicatori la

nivelul regiunii Nord-Est sunt următoarele:

- creștere a PIB de la 3,2% în 2014 la 4,6% în 2019;
- creștere PIB/Locuitor (euro) de la 4.720 euro/locuitor în 2014 la 6.560 euro/locuitor în 2019;
- creștere a numărului mediu de salariați de la 0,4% în 2014 la 2,8% în 2019;
- scădere a ratei șomajului înregistrat de la 6,6% în 2014 la 5,5% în 2019;
- creștere a câștigului salarial mediu net lunar (lei/salariat) de la 1.437 lei/salariat în 2014 la 1.954 lei/salariat în 2019;
- scădere a câștigului salarial mediu net lunar de la 8,8% în 2014 la 4,9% în 2019.

Situația se menține și la nivelul județelor regiunii astfel încât deși pozitive proiecțiile, nu vor aduce îmbunătățiri majore în situația economică a acestora, menținându-se ierarhia actuală. Este de remarcat că avem, în cadrul regiunii, un nivel de dezvoltare de aproximativ 40%.

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea – dezvoltare

Domeniul cercetării dezvoltării inovării (CDI), transfer tehnologic (TT) și IT au impact în dezvoltarea sectorului economic.

O analiză realizată în cadrul PRD Nord-Est - 2014-2020 de ADRNE evidențiază următoarele aspecte:

Cheltuieli de cercetare-dezvoltare: (Raport de analiză privind avantajele competitive și potențialul pentru inovare, pentru dezvoltare economică a Regiunii Nord-Est – septembrie 2013):

- La nivel regional, ponderea cheltuielilor realizate este de numai 0,28%, în anul 2010, în descreștere față de perioada 2007-2008. Cea mai mare parte a acestor cheltuieli este realizată de către județele Iași și Suceava.
- În anul 2010, în Regiunea Nord-Est, cheltuielile efectuate din fonduri publice dețineau o pondere (71%) de patru ori mai mare față de cele efectuate de către întreprinderi (aprox. 18%).

Organizații de cercetare-dezvoltare

- În anul 2011, la nivelul Regiunii Nord-Est, 49 de unități locale desfășurau activități de cercetare-dezvoltare și inovare, 6,9% din numărul total înregistrat la nivel național. Comparativ cu restul regiunilor, Regiunea Nord-Est se plasează pe locul 4.

La nivelul Regiunii Nord-Est activează un singur institut național aflat în subordinea ANCS și 4 institute naționale de cercetare, aflate în subordinea Academiei Române. Toate acestea sunt localizate în județul Iași. Lor li se mai adaugă 6 alte institute de cercetare, 9 centre de cercetare, o stațiune de cercetare și 6 societăți comerciale.

La nivelul regiunii își desfășoară activitatea următoarele universități publice:

- Universitatea „Al. I. Cuza” Iași
- Universitatea tehnică ”Gheorghe Asachi” din Iași
- Universitatea de Medicina și Farmacie Gr. T Popa Iași
- Universitatea ”Vasile Alecsandri” Bacău
- Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava
- Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Iași
- Universitatea de Arte ”George Enescu” Iași

și private:

- Universitatea ”George Bacovia”, Bacău
- Universitatea ”Apollonia”, Iași
- Universitatea ”Petre Andrei”, Iași
- Universitatea ”Mihail Kogălniceanu”, Iași
- Universitatea Ecologică ”Dimitrie Cantemir”, Iași

În Regiunea Nord-Est funcționează 31 de școli doctorale; cei mai mulți doctoranzi au ales profile tehnice sau în științe agronomice.

În ceea ce privește numărul de salariați din activitatea de CD, Regiunea Nord-Est a fost una dintre puținele regiuni care a fost caracterizată de un trend ascendent - dacă în anul 2003 erau doar 2.926 de salariați, în anul 2008 numărul acestora a crescut la 4.172 persoane. Începând cu anul 2009, urmare a efectelor crizei economico-financiare, activitatea unităților de cercetare s-a restrâns, numărul salariaților scăzând până la 3.376 în anul 2010. În anul 2011, s-a sesizat o creștere a numărului salariaților cu 5%. Practic, la finalul anului 2011, numărul total de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare reprezenta 8,40% din totalul existent la nivel național.

4.3.2. Industria

Analiza prezentată în Planul de Dezvoltare regională Nord-Est 2014-2020, arată că în raport cu contribuția adusă de fiecare regiune la PIB național (pe ramuri economice componente) se desprind următoarele repere pentru economia Regiunii Nord-Est:

La nivel regional, în anul 2011 cel mai mare aport la constituirea valorii adăugate brute l-a avut sectorul serviciilor cu o pondere de 51,4% - nivel ușor superior față de nivelul național. Urmează industria, cu un aport de 27,8%, nivel mai mic cu cinci puncte procentuale față de situația existentă la nivel național.

Urmărind evoluția în timp (2005-2011) a contribuției aduse de fiecare sector economic la constituirea valorii adăugate brute regionale se constată că aportul industriei a fost între 21 și 27%, cu o scădere de 4 puncte procentuale în 2009 față de 2005, urmată de o revenire în 2010;

Județele care, în mod tradițional contribuie major la formarea VAB regional în industrie sunt Iași și Bacău și, începând cu 2011 județul Suceava.

În anul 2011, în regiunea Nord-Est își desfășurau activitatea 6.499 unități locale active în industrie, unități ce realizau o cifră de afaceri de 21.926 milioane lei și înregistrau un număr de 143.565 de salariați.

La nivelul regiunii Nord-Est, industria extractivă totalizează un număr de 124 de unități locale active, dintre care cele mai multe își desfășoară activitatea în județele Suceava și Bacău. Cu toate acestea, ramura aceasta nu este reprezentativă pentru regiune, numărul unităților locale active reprezentând în anul 2011 doar 0,24% din numărul total al unităților din regiune, cifra de afaceri 0,34% din cifra de afaceri regională, iar numărul angajaților doar 1,16%.

Industria alimentară

- În anul 2011, din totalul unităților active în industria alimentară la nivel național (7.833), 13,28% se regăsesc în regiunea Nord-Est. Cele mai multe dintre acestea își desfășoară activitatea în județul Suceava (228), Bacău (204) și Iași (204).
- Din punct de vedere al cifrei de afaceri în 2011, principalele companii se află în județele Vaslui – Vascar SA și Mandra SA, Iași – Nutrimold SA, Neamț - Prodprosper SRL și Bacău – Pescao Group SRL

Industria textilă și articole de îmbrăcăminte

- Numărul unităților locale active din industria textilelor și a articolelor de îmbrăcăminte din regiunea Nord-Est, în anul 2011, a fost de 887 firme, în scădere cu 30% comparativ cu anul 2008. Cele mai multe unități locale active se regăsesc în județele Iași (26,15%) și Neamț (25,25%).
- Topul principalelor firme din această industrie, din punct de vedere al cifrei de afaceri în 2011, e dominat de companii din județele Neamț - RIFIL să și Yarnea SRL și Botoșani – Carreman România SRL, Rolana Tex SRL, Formens SRL
- A fost observată o concentrare a firmelor în:

Industria de încălțăminte

- Numărul unităților locale producătoare de încălțăminte este scăzut la nivelul regiunii Nord-Est.
- În anul 2011, existau doar 194 de firme, iar majoritatea dintre acestea erau concentrate în județul Suceava, unde găsim și cele mai mari companii că și cifră de afaceri în 2011

Industria lemnului

- În anul 2011 există 1.190 de unități locale active, valoare ce plasa regiunea pe locul II în context național. Majoritatea firmelor din această industrie își au sediul în județele Suceava (45%) și Neamț (27%).
- Se observă o concentrare în domeniile: 1610 – „Tăierea și rindeluirea lemnului” (în localitățile Sadova, Falcău și Voievodeasa din județul Suceava; în localitatea Piatra Neamț din județul Neamț) și 1.623 – „Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții” (localitățile Izvoare și Târgu Neamț din județul Neamț și Gura Humorului și Fălticeni din județul Suceava).

Industria mobilei

- În anul 2011, erau active în această ramură 442 de firme în regiunea Nord-Est, din care cele mai multe își desfășurau activitatea în județul Iași (22,85%), în „Fabricarea de mobilă” și în „Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine”.
- Din analiză, reiese o concentrare în domeniul „Fabricarea de mobilă n.c.a.”, în special în județul Suceava, localitatea Rădăuți.

Industria calculatoarelor

- Din totalul național de 852 de unități locale active în această industrie în anul 2011, în regiunea Nord-Est își desfășoară activitatea doar 10% dintre acestea, cele mai multe având sediul în județul Iași (48 din totalul de 86).
- Pot fi sesizate concentrări în domeniile: 2.651 – „Fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control, navigație” (în Botoșani) și în 2.620 – „Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice” (fără concentrare teritorială).

Industria echipamentelor electrice

- Industria echipamentelor electrice este reprezentată, la nivelul anului 2011, de un număr de 49 de unități locale active la nivelul regiunii Nord-Est, dintre care cele mai multe în județul Iași și Bacău (13).

Alte industrii prelucrătoare mai importante

- Industria hârtiei și industria produselor de cocserie
- Industria chimică
- Industria produselor din cauciuc
- Industria produselor din minerale nemetalice
- Industria metalurgică
- Industria construcțiilor metalice
- Industria de mașini, utilaje și echipamente

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Infrastructura de transport, tehnică, de comunicații și de mediu (extras PDR 2014-2020)

Conform informațiilor din PRD Nord-Est - 2014-2020 elaborat de ADRNE, infrastructura este suma elementelor bazei tehnico-materiale cu ajutorul căreia între comunitățile componente se desfășoară toate fluxurile și transferurile de resurse materiale, umane, servicii și informații. Principalele componente ale infrastructurii sunt:

- transportul pe drumuri, căi ferate și alte categorii (aerian, naval);
- transportul de gaze naturale, energie termică și structura locativă;
- servicii de telecomunicații, televiziune, radio, internet;
- infrastructura socială;
- condiții de locuire, alte servicii publice, spații verzi.

În analiza prezentată s-au evidențiat următoarele aspecte:

Infrastructura de transport

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2014-2020 pun un accent deosebit pe creșterea accesibilității, conectivității și mobilității rutiere în vederea fluidizării traficului și reducerii poluării fonice și atmosferice. Astfel, unul din cele 11 obiective tematice aferente Strategiei Europa 2020 este dedicat promovării unor sisteme de transport durabile și eliminării blocajelor din cadrul rețelelor majore de transport.

Investițiile vor viza următoarele zone:

- Rețeaua TEN-T de bază și extinsă pentru transportul rutier și feroviar, precum și moduri multinodale și interoperabile care să aducă beneficii nete ridicate;
- Rețeaua feroviară TEN-T de baza, conectivitatea secundară, modernizarea rețelelor feroviare dense, precum și alte investiții ce pot asigura îmbunătățirea interoperabilității;
- elemente de mobilitate urbană integrate, durabile și accesibile în orașe, orașe-regiuni și zone metropolitane, care să duca la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în special prin planuri de transport urban durabil, inclusiv facilitarea utilizării transportului public, a bicicletelor și a mersului pe jos.

În vederea creării unui document cadru al infrastructurii de transport la nivelul României, s-a elaborat la nivel național Master Planul General de Transport al României pe termen scurt mediu și lung, document care este conceput pentru a oferi o strategie clară pentru dezvoltarea sectorului de transport din România pentru următorii 15 de ani. Master Planul va contribui la dezvoltarea economică a României într-un mod durabil, iar rezultatele imediate, așa după cum rezultă din varianta finală revizuită a acestui document, sunt următoarele:

- a) Un plan pe termen lung care va contribui la dezvoltarea economică a României într-un mod durabil;
- b) Utilizarea mai eficientă a resurselor financiare în sectorul transporturilor;
- c) Conexiuni îmbunătățite și, astfel, un comerț îmbunătățit cu țările vecine;
- d) O productivitate crescută pentru industria și serviciile din România și, implicit, o creștere economică mai pronunțată și un nivel de trai îmbunătățit;
- e) Un sistem de transport durabil (sustenabil).

3.3.4. Agricultură

Agricultura și dezvoltare rurală (din PDR NE 2014-2020). În spațiul rural din regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2012, figurează 506 comune, care cuprind un număr de 2.361 sate, în care locuiesc 1.927.423 locuitori (reprezentând 58,37% din populația regiunii). La nivel județean, cele mai mari ponderi a locuitorilor din zona rurala se regăsesc la nivelul județului Neamț (63,97%), Vaslui (61,31%) și Botoșani (59,34%). De remarcat că în toate județele regiunii ponderea populației din zona rurala depășește 50%.

O clasificare după formațiunile de relief predominante, așezări rurale și activitățile specifice sunt:

- zona de șes – caracterizată prin sate de tip adunat, cu funcțiuni economice prezentând caracter agricol cerealier și pomi – viticol;
- zona agricolă de dealuri și coline – caracterizată prin sate răsfirate, de-o parte și de alta a drumurilor, cu grădini și livezi, podgorii printre grupurile de case. Ca funcțiune economică, se pune accent pe pomi-viticultura și creșterea animalelor. Se remarcă totodată prezența unor activități economice mai complexe, cum ar fi cele legate de prelucrarea primară până la cea superioară a lemnului, industria prelucrătoare;
- zona montană – caracterizată prin sate de tip risipit în munți, cu gospodării izolate sau grupuri mici de case, dintre care multe nu sunt racordate la utilitățile publice: gaz metan, apă potabilă, canalizare, curent electric.

În mediul rural locuiesc 1.927.423 locuitori (58,37% din populația regiunii), din care 957.981 femei.

În orizontul de timp 2006 – 2013, în raport cu datele statistice furnizate de INS, populația totală din mediul rural a fost în relativă creștere până în 2008, urmând apoi un ușor declin. Structura pe vârste a populației rurale este caracterizată printr-un relativ dezechilibru, procesul accentuat de îmbătrânire demografică fiind evident. Astfel, în perioada 2006 – 2013 au avut loc scăderi ale numărului de copii cuprinși în grupele de vârstă 0-4 ani și 5-9 ani cu câte 16%. Cele mai mari scăderi au avut loc în județele Bacău (16%, respectiv 18%), Botoșani (24%, respectiv 18%), Neamț (16%, respectiv 19%), Vaslui (23%, respectiv 19%). Totodată a avut loc o scădere a numărului de tineri cuprinși în grupa de vârstă 15-19 ani cu 12%, și în acest caz cele mai „afectate” fiind județele Bacău (13%), Iași (16%), Neamț (16%) și Vaslui (10%). La polul opus, pentru populația cuprinsă în grupa de vârstă 60-64 ani a avut loc o creștere cu 21%, cele mai mari creșteri având loc în județele Iași (41%) și Suceava (37%).

Din totalul populației rurale la nivel regional, cele mai mari ponderi se înregistrează în județele Iași (21,65%), Suceava (19,33%) și Bacău (18,11%), iar cele mai mici în județele Botoșani (12,7%) și Vaslui (12,58%).

La nivelul fiecărui județ component al regiunii, ponderea populației aflate în mediul rural este de peste 50%. Cele mai mari ponderi se înregistrează în județele Neamț (62,52%), Vaslui (58,55%) și Botoșani (58,07%).

În anul 2012, la nivel regional, populația ocupată din mediul rural reprezintă 61,5% (1.079 mii persoane) din total populație ocupată, din care majoritatea activează în

agricultură și silvicultură. Cu toate că, raportată la activitățile economice desfășurate în zona rurală, forța de muncă este suficientă din punct de vedere cantitativ, aceasta este în mare parte necalificată. Acest fapt se datorează atât sistemului de pregătire profesională și educațională deficitar, cât și faptului că o mare parte a populației rurale nu și-a finalizat/continuat studiile având un nivel redus de educație.

În ultimul deceniu s-a accentuat procesul de îmbătrânire al populației în spațiul rural – datorat pe de o parte migrației tinerilor către zonele urbane și alte state membre ale Uniunii Europene (persoane plecate la studii sau aflate în căutarea unui loc de muncă), iar pe de altă parte reducerii progresive a sporului natural.

Nivelul scăzut al veniturilor din agricultură, cât și lipsa altor activități economice alternative nu au stimulat tinerii să rămână în mediul rural, bătrânii fiind nevoiți să lucreze singuri terenurile. Din acest motiv, mai mult de 45% din persoanele ocupate în agricultură au vârsta de peste 45 de ani, iar după vârsta de 65 de ani o treime dintre aceștia rămân încă în activitate. Aceasta face ca pe piața muncii să fie prezent un efectiv numeros de persoane vârstnice.

La nivel regional, 31,5% din totalul populației ocupate în agricultură și silvicultură (841 mii persoane) au vârste mai mari de 55 de ani, iar numai 11,6% au vârste cuprinse în grupa 15-24 ani. Totodată, din total persoane ocupate, 48,4% îl reprezintă femeile.

Agricultura

Activitățile economice de baza în mediul rural sunt: agricultura (cultivarea culturilor cerealiere - cultura cartofului și a sfecliei de zahăr fiind practicate aproape în toate județele, viticultura - județele Vaslui, Bacău și Iași, pomicultura - județele Iași, Suceava și Neamț, zootehnia), exploatarea și/sau prelucrarea lemnului - județele Suceava, Neamț și Bacău și turismul rural în județele Suceava, Neamț și Bacău.

Suprafața totală a regiunii este la nivelul anului 2013 de 3.684,9 mii hectare (15,45% din suprafață totală a României), din care 2.121,2 mii hectare reprezintă suprafață agricolă (14,52% din suprafața agricolă a României), împărțită pe categorii de utilizare. În proprietate privată se găsesc 2.009 mii hectare (94,7 % din suprafața agricolă).

Cele mai mari suprafețe agricole se înregistrează în județele Vaslui, Botoșani și Iași, fiecare deținând în jurul a 18% din suprafața agricolă totală a regiunii. Cele mai mari suprafețe arabile sunt în județele Vaslui și Botoșani, unde la 100 ha suprafață agricolă corespund 75, respectiv 79 ha suprafață arabilă.

Județele Vaslui și Iași dețin cele mai mari suprafețe viticole, împreună având 73% din suprafața totală viticolă a regiunii.

Doar 6,47% din suprafața agricolă are amenajări pentru irigații. La nivel județean cea mai mare pondere a suprafețelor amenajate este în județul Iași, cu 37,67% din totalul regional. Totodată, se observă că suprafețele efectiv irigate sunt mult mai mici în comparație cu suprafețele amenajate pentru irigații.

Cea mai mare suprafață cu păduri și alte vegetații forestiere o deține județul Suceava cu 454,5 mii ha reprezentând 36,8% din suprafața totală a regiunii. Urmează județele Neamț și Bacău, fiecare cu câte 21-23%. La nivel regional, în anul 2013, cea mai mare parte a suprafeței cultivate era formată din cultura cerealelor pentru boabe (58,41%), plante uleioase (14,50%), furaje verzi din teren arabil (18,37%) și furaje perene (15,02%). Pentru cultura cerealelor pentru boabe cele mai întinse suprafețe erau cultivate cu porumb boabe (66,70%), respectiv grâu și secară (22,80%).

Cele mai mari suprafețe cultivate cu culturi cerealiere pentru boabe sunt în județele Botoșani (20,96%), Iași (19,93%) și Vaslui (19,54%) din suprafața totală a regiunii (pe acest segment agricol). Suprafețele cultivate cu grâu și secară predomină în județele Vaslui (29,47%), Iași (20,86%), Botoșani (15,49%) și Neamț (14,75%) din totalul suprafeței cultivate pentru acest tip de cereale. Cele mai mari suprafețe cultivate cu

porumb pentru boabe sunt în județele Botoșani – 22,83%, Bacău – 18,44% și Vaslui – 17,47% din totalul suprafeței cultivate pentru aceasta cultură

La nivel județean, în anul 2012, cele mai mari aporturi la valoarea agricolă totală sunt aduse de județele Suceava cu 23%, Iași cu 17% și Botoșani cu câte 17%. În mod surprinzător, deși economia județului Vaslui are un caracter predominant agricol, aportul acestui județ este de numai 14% - ceea ce indică practicarea pe suprafețe întinse a unei agriculturi de subzistență. Totodată, același aport (reduc) este adus și de județul Neamț.

Cu o influență pozitivă asupra economiei agricole regionale se remarcă existența în municipiul Suceava a Băncii de Resurse Genetice Vegetale (Banca de Gene), scopul acesteia fiind explorarea, colectarea, evaluarea și conservarea resurselor genetice vegetale. Banca are ca responsabilitate să conserve germoplasma vegetală din România și, prin colaborare internațională, participă la asigurarea resurselor genetice vegetale mondiale, care la rândul lor au o deosebită importanță pentru siguranța alimentară.

Pentru producția agricolă vegetală, cele mai mari contribuții în anul 2012 sunt aduse de județele Suceava, Iași și Botoșani cu ponderi cuprinse între 16 și 22%, în timp ce cea mai redusă este a județelor Neamț și Vaslui cu câte 14%.

Pentru producția agricolă animală cele mai mari aporturi sunt ale județelor Suceava și Bacău cu 25%, respectiv 17%. Surprinde aportul foarte redus adus de județul Vaslui, de numai 13%, în condițiile în care acesta deține un potențial zootehnic important

În regiune este un număr insuficient de ferme zootehnice specializate, iar majoritatea animalelor sunt crescute în gospodăriile personale și utilizate pentru asigurarea consumurilor individuale.

Cele mai mari efective de bovine sunt în județele Suceava (30,6% din total regional) și Botoșani (19,8% din total regional), porcine în județele Iași (22,7% din total regional), Neamț (19,2% din total regional) și Bacău (16,9% din total regional), ovine în județele Botoșani (23% din total regional), Suceava și Iași (18% din total regional), păsări în județele Bacău (26% din total regional), Iași (21% din total regional) și Vaslui (19% din total regional), caprine în județele Bacău (29% din total regional) și Vaslui (19% din total regional), familii de albine în județele Vaslui și Iași (cu câte 22% din totalul regional) și Bacău (19% din total regional).

O altă problemă este capacitatea insuficientă a regiunii de a procesa materiile prime din agricultură, de a le promova și vinde utilizând tehnicile specifice de marketing, în scopul câștigării unor segmente stabile de piață și a lărgirii pieței de desfacere în ansamblu.

Silvicultura

Silvicultura reprezintă pentru regiune atât o activitate cu tradiție cât și o sursă majoră de venituri, produsele obținute din prelucrarea masei lemnoase luând, în cea mai mare parte, drumul exportului.

Confruntată cu un export necontrolat de bușteni și cherestea în anii '90, silvicultura a înregistrat în ultimii ani o aliniere la cadrul legal și de trecere de la exploatarea primară a lemnului la exploatarea secundară și chiar la cea superioară. Astfel, în regiune își desfășoară activitatea sute de firme al căror obiect de activitate îl reprezintă exploatarea și prelucrarea lemnului, majoritatea fiind axate pe producția de mobilă, jucării, parchet stratificat și îmbinări din lemn. Acestea au dobândit în ultimii ani o imagine pozitivă pe plan extern. Exportul de lemn și produse din lemn este dirijat în special către alte state membre (pentru care prețul scăzut datorat mâinii de lucru ieftine reprezintă un punct de atractivitate) - Germania, Austria, Italia, Olanda, Suedia.

Regiunea reprezintă cel mai mare furnizor de masă lemnoasă (5.412,5 mii mc recoltați în 2013), reprezentând mai multe de un sfert din masa lemnoasă totală recoltată a României (28,4%), în creștere cu 11% față de 2007. Cel mai mare aport îl are județul

Suceava care asigura aproximativ jumătate din volumul de lemn recoltat din regiune, urmat de județul Neamț cu 24%.

Județele Suceava, Neamț și Bacău dețin atât cel mai mare volum de masă lemnoasă pus în circulație la nivelul regiunii cât și cuantumul cel mai ridicat al populației ocupate în acest sector de activitate în raport cu totalul populației ocupate.

Regiunea Nord-Est are un potențial important în creșterea și valorificarea atât a fructelor de pădure cât și a ciupercilor comestibile din flora spontană. Astfel, în anul 2009, o cincime din cantitatea totală a fructelor de pădure provine din Regiunea Nord-Est – reprezentând în valoare absolută 987,4 tone. La nivel județean se remarcă județele Suceava (340,4 tone), Neamț (203,8 tone) și Vaslui (166,3 tone). În privința cantității de ciuperci comestibile colectate, 35% din totalul Național provine din regiune, reprezentând 233,7 tone (anul 2009) – din care 210 tone sunt asigurate de județul Suceava și 21 de tone de județul Neamț.

Un element important al analizei dedicată acestei secțiuni îl constituie și cifra de afaceri rezultată din valorificarea produselor piscicole și a produselor apicole (aferenta unităților silvice). Pentru produsele piscicole, în anul 2009 cifra de afaceri la nivel regional a fost de 1.238 mii lei (14% din total Național) provenind din județele Neamț (544 mii lei), Suceava (262 mii lei) și Bacău (396 mii lei). Pentru produsele apicole, Regiunea Nord-Est asigura 70% din valoarea cifrei de afaceri naționale – 29 mii lei – valoare atribuită în totalitate județului Neamț.

Turismul rural și agroturismul

Pornind de la cele două deziderate care definesc turismul rural, producția și valorificarea producției proprii prin intermediul gospodăriei agroturistice, respectiv promovarea valorilor tradiționale, putem afirma că la ora actuală acest gen de turism se găsește în faza de expansiune. Zonele deluroase și montane ale regiunii sunt zonele care prezintă potențialul cel mai ridicat pentru practicarea turismului rural, datorită peisajelor de o frumusețe rară și, în plus, datorită calității aerului și apei.

Ținând cont de faptul că, datorită condițiilor climatice și prin natura factorilor de relief, zonele deluroase și montane se confruntă deseori cu probleme în exploatarea agricolă vegetală, dezvoltarea turismului rural în aceste zone ar reprezenta, alături de zootehnie, un pas important pe calea dezvoltării economice a acestora.

Problema majoră cu care se confruntă acest sector de activitate nu o reprezintă facilitățile pentru investitori, ci stadiul precar al infrastructurii fizice, fără de care potențialul acestor zone nu poate fi valorificat. Astfel, multe localități din zonele deluroase și montane se confruntă cu probleme ale infrastructurii rutiere și ale infrastructurii de utilități – absența alimentării cu gaz metan, lipsa apei curente, canalizării etc.

Exista totuși și o serie de factori favorizanți care dau o undă de optimism în dezvoltarea acestui sector de activitate, cum ar fi:

- densitatea mare a populației și a numărului de case față de alte zone deluroase și montane;
- frumusețea zonelor deluroase și montane, calitatea aerului deosebit de curat;
- existența faunei și florii bogate, cu multe specii pe cale de dispariție; existența unor arii naturale protejate – parcuri naționale, naturale, situri Natura 2000;
- monumentele istorice cu valoare națională și internațională;
- calitatea deosebită a produselor ecologice obținute în aceste zone.

4.3.5. Turismul

Turismul (extras 2014-2020 PDRNE) în regiunea Nord-Est deține un potențial relativ ridicat, care poate fi comparat cu alte zone turistice renumite din țară și din străinătate.

Elementele turistice definitorii, care constituie baza turistică și contribuie la dezvoltarea și diversificarea serviciilor turistice sunt:

- Patrimoniul cultural-religios din nordul regiunii incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO;
- Centrele vechi și patrimoniul cultural din Iași și Botoșani;
- Patrimoniul religios din zona Neamțului;
- Stațiunile de interes Național - Vatra Dornei, Gura Humorului, Slănic Moldova, Târgu Ocna, Câmpulung Moldovenesc, Piatra Neamț, Tîrgu Neamț;
- Zonele montane: Ceahlău, Rarău, Călimani;
- Gastronomia și ospitalitatea moldovenească;
- Podgoriile Cotnari și Huși.

În Regiunea Nord-Est există numeroase rezervații și monumente ale naturii, zone naturale protejate de interes național, printre care 3 din cele 13 parcuri naționale ale României, respectiv Parcul Național Munții Călimani, Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș și Parcul Național Ceahlău, precum și un parc natural – Vânători-Neamț.

Regiunea Nord-Est deține 3.995 monumente de interes internațional, național și local, conform listei de patrimoniu a Ministerului Culturii și Cultelor din 2010. Acestea includ situri arheologice, clădiri de interes istoric și arheologic, case memoriale.

Dintre cele șapte areale turistice ale României, care cuprind obiective culturale de importanță mondială, mănăstirile din nordul Moldovei au fost incluse în patrimoniul mondial UNESCO în anul 1993 și includ mănăstirile Voroneț, Humor, Moldovița, Probota, Sfântul Ioan cel Nou din Suceava, bisericile Pătrăuți și Arbore și din anul 2010 și mănăstirea Sucevița, toate aparținând județului Suceava. Acestea, împreună cu rolul regional al Iașului, constituie principalele elemente promovate de Regiunea Nord-Est, în afara țării.

De precizat că în județul Iași se situează un număr impresionant de monumente istorice – 1.630, ocupând locul 2 la nivel național, după București (2.621 monumente), fiind urmat de județul Cluj cu 1.381 de monumente și județul Dâmbovița, cu 1.239 monumente.

Stațiunile turistice

Conform HG 852/2008, lista stațiunilor turistice din Romania include 7 stațiuni turistice de interes național și 2 stațiuni turistice de interes local din regiunea Nord-Est care au și o componentă balneară sau climaterică activă. Astfel, stațiunile turistice de interes național din regiune sunt: Slănic Moldova și Târgu Ocna – județul Bacău, Piatra Neamț și Tîrgu Neamț (care include și băile Oglinzi) – județul Neamț și Câmpulung Moldovenesc, Gura Humorului și Vatra Dornei – județul Suceava, iar cele de interes local sunt Băltătești și Durău, ambele din județul Neamț.

Cele mai multe persoane ocupate în structurile de cazare turistica se găsesc în județul Suceava, în corelare cu datele privind capacitatea de cazare existentă și numărul de turiști sosiți în acest județ.

Forme de turism practicate

Turismul de agrement - îmbină pe plan orizontal mai multe forme de turism, ținând cont de diversitatea posibilităților de petrecere a timpului liber. Astfel, infrastructura de agrement vine ca o dezvoltare suplimentară a unor localități deja consacrate pe anumite tipuri de turism (montan, cultural, balnear), în plus, această infrastructură de agrement are ca public țintă și localnicii care își pot petrece timpul liber și week-end-urile bucurându-se de activitățile oferite.

Turismul activ - practicarea turismului activ are condiții foarte bune de dezvoltare datorita potențialului oferit de Carpații Orientali. Se pot practica drumețiile montane, sporturi de iarnă, dar și activități specifice turismului de aventura și sportiv: alpinismul, escaladă, mountain bike, zboruri cu parapanta.

Turismul balnear - Regiunea Nord-Est are un potențial balnear bun, putând constitui o importantă destinație turistică, dat fiind fondul de resurse disponibile. Climatul este adecvat pentru tratamentele terapeutice, incluzând arii cu un bio-climat tonic, sedativ și de salină.

Potențialul de dezvoltare al turismul balneo-terapeutic este evidențiat de bogăția de izvoare minerale, cu ajutorul cărora s-ar putea dezvolta turismul de tip wellness și spa, integrat însă în teritoriu prin o gamă diversă de activități specifice fiecărei zone, ținând cont de valoarea ridicată a duratei medii de ședere turistică în aceste stațiuni localitățile regiunii Nord-Est cărora le-a fost acordat statutul de stațiune balneoclimatică sunt:

- Arealul corespunzător zonei de agrement-tratament Nicolina din municipiul Iași, județul Iași;
- Municipiul Vatra Dornei, județul Suceava;
- Orașul Slănic Moldova, județul Bacău;
- Orașul Târgu Ocna, județul Bacău.

Turismul cultural - reprezintă o formă modernă de a petrece vacanță, o formă în plină expansiune. Astfel de vacanțe, cunoscute sub denumirea generică de „circuite, orașe și cultură” dețin în țările occidentale ponderi importante în structura destinațiilor de vacanță.

Turism religios

În zona turistică a Moldovei se află o adevărată „salbă” de mănăstiri, biserici și cetăți, care sunt prezente în majoritatea ofertelor pentru circuite turistice. Potențialul turistic pentru aceasta formă de turism în regiunea Nord-Est este reprezentat de:

- monumentele de cult care adăpostesc rămășițe pământești ale unor sfinți (exemplu - moaștele Sfintei Paraschiva la Iași);
- bunuri culturale – religioase, cum ar fi mănăstirile din Nordul Moldovei;
- destinațiile religioase unde au loc manifestări religioase, cum ar fi: sărbătorile legate de Crăciun, Paște în Nordul Moldovei etc.

Turismul rural și agroturismul - Această formă de turism este motivată de dorința de întoarcere la natură, la viață și obiceiurile tradiționale și presupune șederea în gospodăria țărănească (ferma sau pensiune agroturistică) sau într-un han, pensiune.

În zona rurală a Regiunii Nord-Est există numeroase biserici, mănăstiri (Văratec, Putna, Voroneț, Agapia, Moldovița, Sucevița etc.), muzee, case memoriale, conace, hanuri și curți domnești. Multe dintre aceste așezăminte de cult sunt unice în lume prin frumusețea lor.

Zonele rurale sunt păstrătoare ale datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor străvechi, unde talentul și atracția către frumos se materializează în adevărate opere de artă - ceramică, covoare țesute manual, jocărit, țesături, instrumente populare, măști. Manifestările artistice și sărbătorile populare tradiționale din tot cursul anului aduc în atenția publicului larg spiritul viu, autentic al meleagurilor moldave, prin portul popular, cântece și dansuri, obiceiuri străvechi - festivaluri de artă plastică, de folclor, de datini și obiceiuri. Arta populară, religia și obiceiurile creștine nealterate, posibilitatea de a se afla în mijlocul evenimentelor specifice locului (serbări, târguri, festivaluri etc.), chiar și terapia muncii fizice sunt în egală măsură puncte de atracție.

Prin valorile sale culturale, istorice, etnografice, naturale și socio-economice, satul moldovenesc poate deveni un produs turistic de mare originalitate și de marcă pentru turismul din Regiunea Nord-Est.

Turism de afaceri și evenimente

România se găsește în fața unei creșteri evidente a interesului oamenilor de afaceri străini sau români privind investițiile în structurile hoteliere și centrele de conferințe. Costurile sunt mai mici decât în alte țări europene, fapt ce se datorează mai ales prețului scăzut al taxei de management, al serviciilor de traducere, al serviciilor tehnice

și, uneori, al chiriei sălilor. Pe de altă parte, există diferențe importante între locațiile din București și cele din țară, în ceea ce privește costurile.

Localitățile unde se desfășoară cu preponderență această formă de turism în Regiunea Nord-Est sunt orașele reședință de județ, în special municipiul Iași.

Se remarcă faptul că turismul de afaceri rămâne cea mai solidă ramură a industriei turismului din România, semn că, deocamdată, cei mai mulți dintre străini nu vin atrași de frumusețile naturale, ci de profiturile pe care le-ar putea obține din afacerile derulate aici. Hotelurile, cursele aeriene de linie, agențiile de turism, toți factorii implicați în acest sector al economiei au simțit o creștere a acestui sector în ultima perioadă.

Pe termen lung, calitatea locațiilor, a serviciilor și a resurselor umane ce concură la reușita oricărui eveniment vor putea genera revenirea participanților în destinația respectivă, atât ca turiști, cât și ca oameni de afaceri și poate chiar ca investitori pe piața locală.

Ecoturismul

Ecoturismul este considerat turism de nișă în cadrul industriei turistice mondiale, însă într-o creștere susținută. Ingredientele unui program turistic de succes sunt: autenticitatea (locuri și oameni unici), diversitatea (un amestec de patrimoniu natural și cultural, stimulare și relaxare, profesionalism și atitudine prietenoasă) și flexibilitatea (rezervări rapide, posibilitatea oferită clienților să își combine experiențele turistice pentru a le răspunde nevoilor specifice).

Turiștii care vin în zonă practică activități de drumeție (mai ales în zona parcurilor naționale și naturale) sau vizite culturale de scurtă durată (mănăstiri, cetăți, muzee etc.). Ariile protejate prezintă o diversitate a florei și faunei, care cuprinde multe specii unice și/sau pe cale de dispariție. Activitățile practicate în zonele protejate sunt diverse de la drumeții montane și plimbări de agrement, până la observații de păsări și mamifere sălbatice. Există un potențial considerabil de creștere a numărului de vizitatori în anumite părți ale ariilor protejate.

În România, Parcul Natural Vânători Neamț a implementat unul dintre primele programe de ecoturism în jurul anului 2000, beneficiare a unui grant GEF (Global Environment Facility).

Majoritatea ofertanților de programe de ecoturism se regăsesc în Asociația de Ecoturism din România (A.E.R.) – A.E.R. este un parteneriat pentru conservarea naturii și turism în România între asociații de turism, organizații neguvernamentale de dezvoltare locală și conservare a naturii, proiecte de conservare a naturii și agenții de turism.

Turismul oenologic (vini-viticol)

Turismul vini-viticol este o formă de turism care poate fi practică în Regiunea Nord-Est datorită existenței unei tradiții viticole recunoscute, centre de degustare, vinoteci în renumite podgorii: Cotnari, Bucium - Iași, Huși.

Cotnari dispune de o impresionantă și valoroasă vinotecă, cu o vechime a vinurilor cuprinsă între anii 1956 și 2000. Zona viticolă Cotnari reprezintă portdrapelul vinurilor românești, ocupând un loc fruntaș printre vinurile de pe piața mondială. În plus este o confirmare a calității vinurilor autohtone - la care Cotnari excelează, fiind singurul producător de vinuri din soiuri românești din România, premiat cu medalia de aur la concursuri internaționale de vinuri.

Vinuri alese specifice podgoriei Huși (Busuioaca de Bohotin - Huși, Zghihara, Feteasca Albă, Fetească Regală, Aligote, Muscat otonel, Fetească neagră etc.) pot fi degustate într-un cadru deosebit, înconjurat de vii, la vinoteca Grupului Școlar Agricol „Dimitrie Cantemir”. Foarte aproape de Huși, în satul Averești, poate fi vizitată vechea cramă boierească, unde pot fi degustate vinuri specifice zonei.

Muzeul Vini-viticol din Huși cuprinde peste 500 de obiecte prețioase prin valoarea lor de reprezentare, remarcându-se colecția de instrumente și unelte vini-viticole, având și o

zona expozițională cu 150 de figuri zoomorfe și antropomorfe din butuci naturali de viță de vie. Muzeul Viei și Vinului din Hârlău este structurat pe o serie de coordonate etnologice fundamentale, menite să ofere câteva repere din cultura vieții tradiționale românești, din zona Hârlăului.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Sursa Orientări strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014 – 2020)- anexa la memorandum

Zona montană defavorizată a României, constituie un teritoriu special, de interes național, cu un imens potențial economic, social, cultural și de mediu.

Orientările strategice prezintă principalele direcții de urmat pentru asigurarea creșterii atractivității și dezvoltării durabile a zonei montane defavorizate, prin punerea în valoare a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice la nivel local, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Zonele de munte trebuie să beneficieze de o politică specifică definită conform principiilor dezvoltării durabile, care asigură necesitățile prezentului fără a compromite șansele generațiilor viitoare. De asemenea, orientările strategice vizează reducerea dezechilibrului între regiunile mai favorizate și cele montane defavorizate, marcate de constrângeri naturale permanente, vizând ansamblul problematicii economice, sociale, culturale și de mediu înconjurător.

Politicile montane trebuie să faciliteze cooperarea inter-comunală și inter-regională în cadrul național, cooperarea trans-frontalieră și trans-națională.

Zona montană defavorizată din România este constituită din suma suprafețelor unităților administrativ-teritoriale (UAT) desemnate conform următoarelor criterii:

- Unitățile administrativ-teritoriale (UAT) situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT;
- UAT situate la altitudini medii între 400 – 600 m și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT.

Lista completă a UAT este parte componentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), fiind aprobată odată cu acesta prin Decizie a Comisiei Europene.

Conform acestei delimitări, zona defavorizată a României cuprinde 657 UAT reprezentând 20% din numărul de UAT existent în România, cu o suprafață totală de 71.314 kmp, respectiv 30% din teritoriul Național (238.381 kmp).

Descrierea zonei montane defavorizate din regiunea Nord-Est

Conform hărții zonelor montane defavorizate în regiunea Nord-Est sunt trei județe ce dețin teritorii care se încadrează în categoria zone montane defavorizate:

- Județul Suceava cu peste 50% din teritoriu;
- județul Neamț cu aproximativ 50% din teritoriu;
- județul Bacău cu aproximativ 30% din teritoriu.

Zonele montane defavorizate, rămase în urmă în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială, datorită condițiilor naturale dificile, au început să fie abandonate în ultimele decenii într-un ritm din ce în ce mai accelerat. În special tinerii din zona montană părăsesc treptat și definitiv muntele în căutarea unor condiții de viață mai ușoare și venituri mai mari obținute cu eforturi mai reduse, în mediul urban sau în alte țări. Cel mai important factor de influență în echilibrul ecologic montan îl reprezintă omul, producătorul agricol crescător tradițional de animale.

În ultimii ani, populația din zona montană, având marele avantaj de a fi adaptată atât fizic cât și psihic constrângerilor naturale, s-a redus constant, ajungând în 2011 la

3.270.793 locuitori față de 3.361.070 locuitori în anul 2005 (conform datelor furnizate de INS). Reducerea principală (16%), s-a înregistrat pentru categoria de persoane cu vârste cuprinse între 0 și 19 ani, la categoria de vârstă peste 65 de ani înregistrându-se o creștere (2,6%), ceea ce indică o tendință de îmbătrânire a populației. La celelalte categorii de vârstă (20-45 ani și 46 - 65 ani) creșterea a fost de 1,8%, respectiv de 0,6%.

Reducerea la categoria de vârstă 0-19 ani a fost influențată de scăderea natalității și creșterii migrației către alte regiuni sau țări. Migrația se datorează în mare parte reducerii ofertei locurilor de muncă și accesului deficitar la servicii de interes general (reducerea numărului de școli și spitale în special în zona rurală, infrastructură de transport precară).

Analiza populației pe medii (rural-urban) indică faptul că în jur de 48% din populație trăiește în mediul urban. Populația urbană este concentrată în orașele mari din depresiuni și văi, restul populației regăsindu-se în sate dispersate.

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Din datele analizate, în perioada 2005 - 2015, numărul elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial a scăzut cu 13%, pe când numărul unităților de învățământ primar și gimnazial s-a redus cu 37%. Având în vedere această reducere, în condițiile geografice deosebite, se poate aprecia că aceasta este un factor care poate duce la abandonul școlar timpuriu și poate avea influențe negative asupra gradului de pregătire al tinerilor din zona montană. În ceea ce privește învățământul liceal, atât numărul elevilor cât și numărul unităților de învățământ liceal au crescut cu 17%, pe fondul unei natalități mai ridicate în perioada anilor '90.

Învățământul profesional agricol adaptat specificității montane a fost creat, fiind accesibile deja o serie de calificări profesionale, după cum urmează: fermier montan, lucrător/tehnician în agroturism, lucrător/tehnician în agricultura ecologică, tehnician agromontan. Totuși, pregătirea practică a elevilor este îngreunată datorită lipsei unor parteneriate dintre unitățile de învățământ cu profil montan și agenți economici relevanți care să ofere condiții adecvate de pregătire și un model integrat de activitate economică viabilă, adaptat zonei montane care să promoveze principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate.

O inițiativă în acest scop a fost constituită de Programul național de educație și formare profesională pentru dezvoltarea integrată a zonei montane 2007 – 2010, lansat în cadrul unui parteneriat extins între Ministerul Educației Naționale, prin Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Forumul Montan din România, Centrul de Instruire în Agricultură Mureș, Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați Vatra Dornei (CEFIDEC) și KulturKontakt Austria. În acest program au fost implicate 10 unități de învățământ din 9 județe ale țării, amplasate în zone cu potențial de dezvoltare economică pentru zona montană.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014 – 2020) stabilește următoarele obiective:

Obiectiv general 1: Creșterea competitivității economice

Obiective specifice:

- Creșterea veniturilor fermierilor;
- Sporirea gradului de instruire și informare al fermierilor în vederea dezvoltării de activități specifice și facilitarea accesului produselor lor pe piețele de desfacere.

Obiectiv general 2: Creșterea atractivității zonei montane defavorizate și stabilizarea populației montane

Obiective specifice:

- Menținerea populației tinere în zonele montane defavorizate, cu accent pe zona rurală;
- Încurajarea diversificării activităților economice în zona montană defavorizată;
- Revitalizarea turismului montan pe principiile turismului durabil prin modernizarea infrastructurii specifice, creșterii calității serviciilor în vederea dezvoltării și promovării potențialului natural și cultural din zona montană defavorizată, modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază.

Obiectiv general 3: Ameliorarea calității factorilor de mediu din zona montană defavorizată și conservarea biodiversității

Obiective specifice:

- Gestionarea durabilă a resurselor agricole și forestiere;
- Conservarea biodiversității, prin consolidarea rețelei de arii protejate,elaborarea/ implementarea planurilor /măsurilor de management ale ariilor naturale protejate,precum și prin păstrarea și/sau îmbunătățirea funcționalității și conectivității aferente rețelei de arii naturale protejate, inclusiv ale rețelei Natura 2000 (prin menținerea și crearea infrastructurilor ecologice, inclusiv coridoare ecologice coridoare de migrare/deplasare pentru specii);
- Implementarea managementului durabil al deșeurilor.

Obiectiv general 4: Conservarea și valorificarea resurselor culturale

Obiective specifice:

- Protejarea, promovarea și menținerea vie a patrimoniului imaterial și a creației contemporane
- Promovarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Regiunea Nord-Est are una din cele mai mici contribuții la VAB național 10,3% (2013)
În intervalul 2008-2013 valoarea contribuției la VAB naționale a regiunii Nord-Est a scăzut cu 0,3% - situându-se în trendul național descrescător
Pe sectoare ponderea contribuției la VAB regional pentru regiunea Nord-Est în 2013 este următoarea: - 23,8% sectorul Industrie; - 16,6% sectorul comerț; - 16,5% sectorul administrație; - 13,4 % sectorul tranzacții; - 9,8% sectorul agricultură;
În intervalul 2008-2013 VAB a înregistrat scăderi: - 4,4% sectorul comerț, - 3,7% sectorul construcții, - 2,8% sectorul tranzacții; - 2,7% sectorul industrie.
Valoarea PIB/locuitor, în regiunea Nord-Est, este cea mai mică din țară (ex:2014 4.700 euro/locuitor, față de 7.500 euro/locuitor media România și 27.500 media UE). Bunăstarea populației regiunii Nord-Est este cea mai scăzută comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare
Deși pe ultimul loc, după PIB pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare, regiunea Nord-Est înregistrează din 2005 până în 2014 o creștere de la 5.200 euro/cap de locuitor la 9.500 euro/cap de locuitor.
Sectoarele cele mai active din regiunea Nord-Est sunt în ordine descrescătoare: comerț, industrie prelucrătoare, construcții, hoteluri și restaurante, agricultură

În evoluție în intervalul 2008-2014 deși numărul de unități active a scăzut pentru comerț, industrie, construcții, și a crescut pentru agricultură, pentru hoteluri restaurante, clasamentul se menține
Personalul din unitățile locale active, în regiunea Nord-Est, se situează pe penultimul loc cu un procent de 9,9% Regiunea Nord-Est înregistrează în intervalul 2009-2014 scăderi în unele cazuri chiar dramatice cum este sectorul construcții - 36,7% (media pe regiune) industrie - 22%(media pe regiune), comerț - 21% (media pe regiune).
Investiții – La finele anului 2012 Regiunea Nord-Est se situa pe ultimul loc din țară la investiții brute în bunuri corporale din unitățile locale (7.834 mil. lei) În intervalul 2008-2012 nivelul investițiilor în regiunea Nord-Est a scăzut cu aproximativ 21% de la 12.337mil lei la 9.639 mil. lei În 2014, în regiunea Nord-Est, investițiile au fost făcute în sectoarele industrie prelucrătoare 1.595 mil.lei, activități de comerț 991 mil.lei, în construcții 720 mil. lei, în transport 611 mil.lei, în industrie extractivă 555 mil.lei, în activitățile agricultură, vânătoare, pescuit investiții 0 mil.lei. Nivelul investițiilor au avut un impact negativ asupra locurilor de muncă și dezvoltării județelor și a regiunii și explică starea precară economică a regiunii.
Ponderele forței de muncă - deși mici ponderile forței de muncă din întreprinderile cu capital străin sunt în creștere atât la nivel național cât și la nivel regional. Explicații posibile: creșterii încrederii investitorilor străini, creșterea nivelului de competențe ale angajaților.
Cei mai mulți manageri/fondatori au nivel de instruire superior respectiv liceal/universitar 64% România, 68,9% regiunea Nord-Est La nivel național cei mai mulți manageri/fondatori au pregătire tehnică și dețin competențe manageriale care permit gestionarea unei afaceri. Nu în ultimul rând fondatorii/manageri care au nivel de instruire vocațional la nivelul României 7,3 %, și 7,5% regiunea Nord-Est (cea mai mare pondere o deține regiunea Nord-Vest 10,7%, urmată de regiunea Sud Muntenia 9,4%, și Sud-Est 8,9%.)
Majoritatea întreprinderilor nou create la un an de la înființare sunt active 81%, puține sunt inactive 13%, foarte puține au fost desființate 5,9%. În intervalul 2008-2014 numărul întreprinderilor nou create, care sunt active, este în creștere la nivel național și regional, datorită competențelor manageriale, intențiilor ferme, documentate ale fondatorilor.
Proiecția principalilor indicatori economici la orizontul anului 2019 - pentru regiunea Nord-Est PIB la orizontul anului 2019 indică o creștere de minim 3,1% în 2015 și maximă de 4,6 % în 2019, cu toate acestea regiunea Nord-Est nu își va schimba poziția în ierarhia regiunilor rămânând pe ultimele locuri.
Valoarea adăugată brută 2019 - pe total economie la nivel național se estimează o creștere de 3,7% în 2014 și 5,4% în 2019 cu un ușor declin în 2015 care se resimte și la nivelul regiunii Nord-Est. Urmând trendul național regiunea Nord-Est va avea, conform prognozei, o creștere de 4,0% în 2014, o staționare în 2015 unde creșterea este doar de 0,1%, și o creștere de 5,5% în 2019.
VAB sector agricultură, silvicultură, piscicultură 2019 - la nivel național este prognozată o scădere de 0,5% (de la 2,4 % la1,9 %), nivel total al economiei iar pentru regiunea Nord-Est se prevede o scăderea mai accentuată de 3% (de la 5,0% la 2,0%)
VAB sector construcții 2019 - La nivel național este prognozată o creștere de la 2,3% la 6,6 %, iar pentru regiunea Nord-Est creștere la fel de mare ca la nivel național de la 2,4% la 6,8%.

VAB sector servicii 2019 - La nivel național este prognozată o creștere de la 2,5 % la 4,5 %, iar pentru regiunea Nord-Est creșterea prognozată este la fel de mare ca la nivel național la 4,6% de la 2,4%.
Numărul mediu de salariați 2019 - La nivel regional per total economie este previzionat, la orizontul 2019, să înregistreze o creștere de la 1,4% (4.507,7 mii persoane) la 2,8% (5.210 mii persoane); pentru regiunea de dezvoltare Nord-Est este de asemenea estimată o creștere de la 0,4% (499,8 mii persoane) la 2,8% (583 mii persoane)
Câștigul salarial mediu brut lunar - Regiunea Nord-Est va înregistra, la orizontul 2019, o creștere a salariului mediu brut lunar cu 710 lei/salariat (cea ce reprezintă 35,9%.) dar cea mai mică comparativ cu cea de la nivel național.
Câștigul salarial mediu net lunar - Regiunea Nord-Est va înregistra, la orizontul 2019, o creștere a salariului mediu net lunar cu 511 lei/salariat (cea ce reprezintă 35,9%.) dar cea mai mică la nivel național.
Comparativ cu celelalte regiuni cele mai mici salarii au fost în 2014 și vor fi și în 2019 în regiunea Nord-Est (ex: în 2014, regiunea Nord-Est salariu net – 1.437 lei / brut – 1.974 lei, față de regiunea București-Ilfov salariu net – 2.400 lei / brut 3.284 lei, și 2019, Regiunea Nord-Est salariu net - 1954 lei/ brut -2684 lei/, față de regiunea București-Ilfov salariu net – 3.328 lei/brut 4553 lei). Situația se reflectă și la nivelul județelor cu precizarea că județele Botoșani și Vaslui, au cele mai mici salarii și de asemenea cele mai mici creșteri așteptate în anul 2019. Impactul acestui aspect va fi cu siguranță legat de fenomenul de migrație în țară sau străinătate.
Deși prognozele privind orizontul 2019 indică, o apropiere a regiunii Nord-Est de media națională, în ceea ce privește nivelul veniturilor câștigul brut și net rămân la cel mai mic nivel din țară continuând să producă decalaje resimțite la nivelul vieții economice și sociale cu implicații în migrație și nu numai.

Implicații pentru IPT

Corelarea ofertei, din planul de școlarizare, cu ponderile sectoarelor economice și contribuțiile acestora la PIB, la VAB, cu respectarea specificității mediului economic pentru fiecare județ din regiune.

Datorită dinamicii economiei a crescut nevoia de adaptabilitate la cerințele mereu în schimbare ale competențelor solicitate la locul de muncă aspect ce trebuie avut în vedere pentru pregătirea viitoarei forțe de muncă.

Asigurarea unei pregătiri de bază flexibile, competențe tehnice generale.

Actualizarea competențelor anterioare prin organizarea de stagii de pregătire periodice.

Adaptarea curriculum în dezvoltare locală CDL la solicitările agenților economici.

Consolidarea pregătirii profesionale, în condiții cât mai reale, prin efectuarea stagiilor de instruire practica la agenții economici, prin sistemul de învățământ dual, sau stagii de practică la întreprinderi.

Realizarea CDL în parteneriat cu agenții economici sau cu asociații ale acestora.

Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.

Dezvoltarea parteneriatelor și dialogului școala/oferta agenți economici/cerere.

Ritmul schimbărilor tehnologice impune companiilor și salariaților acestora adaptarea permanentă pentru menținerea pe piața, pentru locuri de muncă mai sigure pentru angajați și pentru locuri de muncă flexibile pentru angajatori ca măsuri care să asigure flexibilitatea.

Organizarea programelor de studiu și pregătire ca răspuns la cerințele de mediu pe baza standardelor UE: - calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului.

Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, pentru toate calificările - conform raportului sinteză al studiului „Skills for green jobs” elaborat în 2010 de CEDEFOP, în perspective următoare toate calificările vor include competențe „verzi” / de mediu.

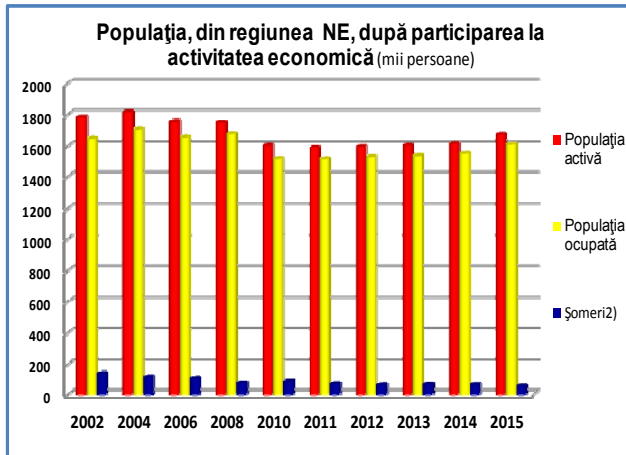
5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁷

Populația activă din punct de vedere economic (sau forța de muncă) cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

Populația activă la nivelul regiunii Nord-Est în intervalul 2002 -2015 a suferit o scădere care se încadrează în trendul național ce înregistrează o scădere de 920 mii persoane din 2002 până în 2015. În acest context regiunea Nord-Est înregistrează în intervalul

menționat o scădere de 111 mii persoane (6,23%) a populației active, de la 1.781 mii persoane în 2002 la 1.670 mii persoane în 2015 (fig.41).

Analiza pe medii de rezidență a populației active prezintă o situație asemănătoare, cu mențiunea că există un decalaj destul de mare între populația activă din mediul urban și cea din rural. Astfel populația activă din mediul rural este de 61,56%, în timp ce, populația activă din mediu urban este de 38,44 % (în anul 2015).

Fig. nr. 41

Sursa datelor: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

În ce privește rata de scădere a populației active, situația este inversă, în mediul urban este de 0,61% față de 9,4% în mediul rural.

- mediul urban - 646 mii pers. în 2002 față de 642 mii pers. în 2015
- mediu rural - 1135-mii pers. în 2002 față de 1028 mii pers. în 2015

Conform analizei pe categorii de sex, a populației active, fig. nr. 42, rezultă că 55,2% din populația activă este de sex masculin și 44,73% din populația activă este de sex feminin. De asemenea se remarcă o scădere ușoară a populației active, mai pronunțată pentru persoanele active de sex feminin (respectiv o scădere 82 mii pers. față de persoanele de sex masculin (pentru care scăderea a fost de 29 mii persoane).

Populația activă de sex masculin înregistrează o scădere de la 952 mii persoane câte erau în 2002 ajungându-se la 923 mii persoane în 2015.

Populația activă de sex feminin înregistrează o scădere de la 829 mii pers. în 2002 la 747 mii persoane existente în 2015.

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piața muncii\3 a,b,c PIATA MUNCII.xls](#) pentru vizualizare clic aici

La nivelul regiunii Nord-Est se înregistrează o creștere de 7,3% a ratei de activitate, de la 65,5% în 2002 la 72,8% în 2015, în timp ce la nivel național se înregistrează o scădere de doar 1,5 % de la 56% în 2002 la 54,5 % în 2015.

Pentru regiunea de dezvoltare Nord-Est rata de activitate pe medii de rezidență a înregistrat în intervalul 2002 -2015 o creștere a valorii procentuale:

- de 9,7% în mediul urban, de la 57,1% în 2002 la 66,8% în 2015;
- de 5,1% în mediul rural de la 72,5% în 2002 la 77,6% în 2015.

De remarcat este faptul că rata de activitate, pentru mediul de rezidență rural, deține o pondere mai mare cu 10,8 puncte procentuale în anul 2015, față de mediul urban. Această observație se reflectă și în analiza comparativă cu nivelul național, față de care regiunea Nord-Est înregistrează valori mai mari în 2015 pentru mediul urban de 66,8% comparativ cu 54,% și pentru mediul rural de 77,6% față de 54,3% din România.

Rata de activitate pe sexe, la nivelul regiunii Nord-Est, înregistrează creștere pentru ambele categorii astfel:

- rata populației active de sex masculin înregistrează o creștere de 9,2% de la 70,2% înregistrată în 2002 la 79,2% din 2015;
- Rata populației active de sex feminin înregistrează o creștere cu 5,2% de la 60,8% valoare în 2002 la 66,0% din 2015.

Comparativ cu rata de activitate pe sexe la nivel național, regiunea Nord-Est înregistrează valori mai mari astfel:

- rata populației active de sex masculin în 2015 este cu 14,7% mai mare la nivel regional față de cel național (79,2% regiunea Nord-Est și 64,5% la nivel național);
- rata populației active de sex feminin în 2015 este cu 20,08 % mai mare la nivel regional față de cel național.

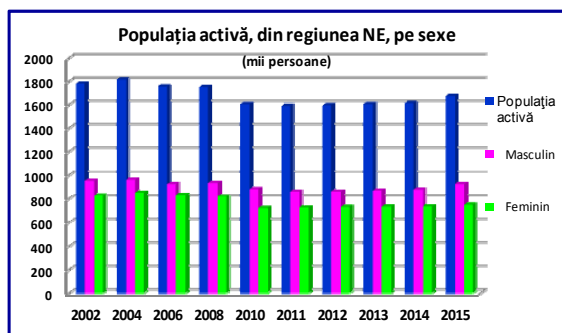

Fig. nr. 42 Sursa datelor: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

În perioada analizată 2008-2015, ponderea populației active de vârstă adultă (15-64 ani), înregistrează o creștere ușoară de la 63,6% în 2008 la 69,9% în 2014, dar cu o evoluție cu fluctuații astfel, în 2012 se înregistrează o scădere semnificativă de 7%, urmată de o creștere de 9% în 2013 și staționare la valoarea 69% în 2014.

În tot intervalul analizat se mențin disparitățile între mediile de rezidență și între sexe, astfel în anul 2015 se observa o pondere mai mare pentru bărbați 56,6% față de 45,5% femei și în mediul rural 53,9% față de mediul urban 47,2%.

Ponderea persoanelor inactive în perioada 2008-2015 înregistrează o evoluție complementară evoluției ponderii populației active – o scădere ușoară de la 53% în 2008 la 50,6% din 2015 de asemenea cu fluctuații, (cu o staționare în 2011 și 2012), pondere mai mare pentru femei (54,5% în 2015) și o pondere mai mare în mediul urban (în 2015 de 52,8% față de 46,1% în rural).

Ponderea persoanelor inactive cea mai mare, peste media regională, este pentru grupele de vârstă 15-24 ani (60,3% în 2015) și 64 ani și peste (78,8%).

Ponderea șomerilor BIM înregistrează în prima etapa o evoluție crescătoare, pe fondul crizei financiare (de la 2,1% în 2008 la 2,8% consemnată în 2011) și descrescătoare în intervalul următor până la 1,8% în 2015.

Ponderile șomerilor BIM în anul 2015 sunt puțin mai mari pentru bărbați respectiv 2,2% față de femei 1,5% și în mediul urban 2,4% față de 1,4% în mediul rural.

Pe categorii de vârstă ponderea mai mare a șomerilor BIM se înregistrează pentru grupa de vârstă 15-24 ani de 3,7% la nivelul anului 2015.

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸

Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii

La nivelul regiunii Nord-Est în intervalul 2002 -2015, s-a înregistrat o scădere a populației ocupate de 8,1% asemănătoare celei înregistrate la nivel național, unde scăderea, în intervalul 2002 – 2015, este de 699 mii pers. (de la 9.234 mii pers. în 2002

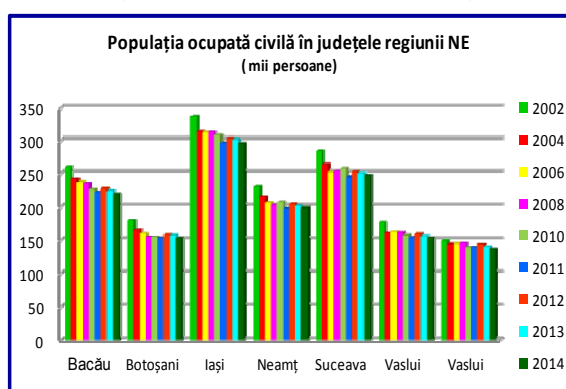

Fig. 43 Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO

la 8.535 mii pers. în 2015). Astfel populația ocupată, din regiunea Nord-Est, era de 1.645 mii persoane în 2002 și ajunge la 1.610 mii persoane în 2015, înregistrând o scădere de 35 mii persoane dar mai mică decât scăderea înregistrată de populația activă în același interval temporar. Scăderile înregistrate la nivelul regiunii sunt de asemenea similare la nivelul celor 6 județe componente (fig. nr. 43).

Analiza pe medii de rezidență a populației ocupate înregistrează o situație asemănătoare, existând un decalaj între

- mediul urban - 564 mii pers. în 2002 față de 609 mii pers. în 2015;
- mediu rural – 1.081-mii pers. în 2002 față de 1.001 mii pers. în 2015.

Din analiza pe sexe a populației ocupate, date din anul 2015, rezultă că 55,09% din populația ocupată este de sex masculin și 44,9% din populația ocupată este de sex feminin. De asemenea datele anului 2015 raportate la anul 2002 indică o creștere

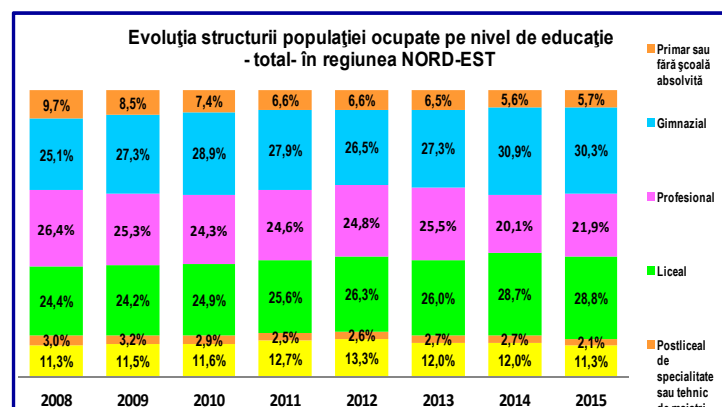

Fig. nr. 44 Sursa datelor: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

ușoară a populației ocupate de sex masculin și o scădere a persoanelor ocupate de sex feminin. Populația activă de sex masculin înregistrează o scădere de la 952 mii pers. valoare din 2002 la 923 mii pers. existente 2015.

Populația ocupată de sex masculin înregistrează o creștere de la 874 mii pers, la nivelul anului 2002 la 887 mii persoane din 2015.

Populația ocupată de sex

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3 a,b,c PIATA MUNCII.xls](#) pentru vizualizare clic aici

feminin înregistrează o scădere de la 771 mii pers. în 2002 la 723 mii pers. din 2015.

Rata de ocupare: raportul dintre populația ocupată în vârstă de 15 ani și peste și totalul populației de aceeași grupă de vârstă, exprimat procentual.

Rata de ocupare la nivelul regiunii Nord-Est este mai mare decât cea înregistrată la nivel național. Pentru anul 2015, este de 69,9% în regiunea Nord-Est față de 50,8 % la nivel național. De asemenea în intervalul 2002 - 2015 rata de ocupare pentru regiunea Nord-Est înregistrează o creștere procentuală de 9,8% de la 60,1% valoare din 2002 la 69,9% în 2015, față de o scădere de doar 0,5% la nivel național înregistrată în același interval.

Rata de ocupare pe medii de rezidență la nivelul regiunii Nord-Est, în intervalul de timp 2002 - 2015 indică o creștere pentru mediul urban de la 49,8% în 2002 la 63,3% în 2015 și pentru mediul rural de la 68,5% la 75,3%.

Din analiza structurii populației ocupate, pe nivele de educație, a regiunii Nord-Est, pentru anul 2015, fig.44, rezultă că ponderea cea mai mare o dețin persoanele ocupate cu nivel de educație gimnazial 30,3%, urmată de persoane ocupate cu nivel de educație liceal 28,9% și profesional 21,9%.

La nivel național se înregistrează o creștere de la 47% în 2002 ajungând la 50,9% în 2015 pentru mediul urban și o scădere de la 56,1% în 2002 la 50,7% în 2015 pentru mediul rural.

Dacă analizăm comparativ regiunea Nord-Est cu nivelul național, observăm că regiunea are înregistrate valori mai mari pentru anul 2015 de 63,5% față de 50,9% pentru mediul de rezidență urban și 75,3% față de 50,7% în mediul de rezidență rural.

Rata de ocupare pe sexe înregistrează în perioada 2002 - 2015 o creștere astfel:

- rata de ocupare pentru persoane de sex masculin crește de la 64% la 75,9% în 2015;
- rata de ocupare pentru persoane de sex feminin crește de la valoarea de 56,1% înregistrată 2002 la 63,6% în 2015;

Analiza comparativă a ratei de ocupare pe sexe pentru anul 2015 a nivelului regional față de nivelul național arată valori superioare pentru regiunea Nord-Est, astfel 75,9% față de 59,6% rata de ocupare pentru persoane de sex masculin și 63,6% față de 42,% rata de ocupare pentru persoane de sex feminin. Trebuie de subliniat, că, atât la nivel național cât și regional procentul persoanelor de sex masculin ocupate este mai mare, fapt ce are implicații la nivelul social. Pentru a determina cauza acestei situații este necesară o investigație în vederea eliminării eventualelor situații de discriminare.

5.1.3. Șomajul de lungă durată²⁹

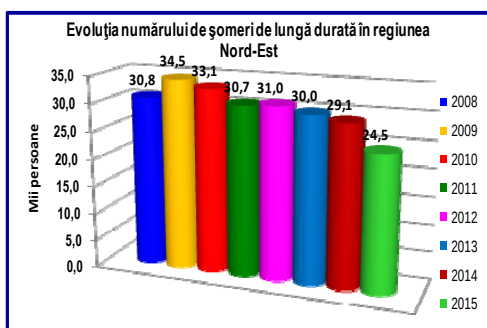

Fig. nr. 45 Sursa datelor: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică AMIGO

La nivel național numărul șomerilor înregistrați a scăzut semnificativ (cu 26,15%) de la 845 mii persoane în 2002 la 624 mii pers. în 2015. În regiunea Nord Est șomajul de lungă durată înregistrează o scădere din anul 2009, de la 34,5 mii pers. la 24,5 mii pers. în 2015 (deoarece din 2008 în 2009 a fost înregistrată o creștere de la 30,8 mii pers. la 34,5 mii pers.) - fig. nr. 45. Șomerii de lungă durată ne permite să exprimăm:

- din total șomeri înregistrează o creștere

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3h PIATA MUNCII.xls](#) pentru vizualizare clic aici

de la 38,9% în 2008 la 40,3% în 2015,

- din total populația activă înregistrează o scădere de la 1,8% în 2008 la 1,5% în anul 2015.

Șomajul de lungă durată în profil teritorial – (Sursa: *Anuarul Statistic al României, 2015/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)*)

Rata șomajului de lungă durată a crescut de la 1,8% în 2009 la 2,1% în 2010, apoi a scăzut la 1,9% în anii 2011,2012,2013 și a revenit la 1,8% în 2014.

La finele anului 2014 se înregistrau următoarele valori:

- rata șomajului de lungă durată pentru tineri 7,9%
- incidența șomajului de lungă durată 43,1%
- incidența șomajului de lungă durată pentru tineri 63,6%.

Rata șomajului de lungă durată pe sexe și medii

Rata șomajului de lungă durată (12 luni și peste) a atins 1,8%, în 2015

Pe sexe:

Masculin - 2,0 %

Feminin - 1,6%

Pe medii de rezidență:

Urban - 3,9%

Rural - 0,4%

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri (6 luni și peste) - 7,9% în 2015

Pe sexe:

Masculin - 8,5%

Feminin - 6,9%

Pe medii de rezidență

Urban - 21,2%

Rural - 3,5%

Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri (6 luni și peste) - 63,6% în 2015

Pe sexe

Masculin - 62,6%

Feminin - 65,4%

Pe medii de rezidență

Urban - 65,9%

Rural - 59,6%

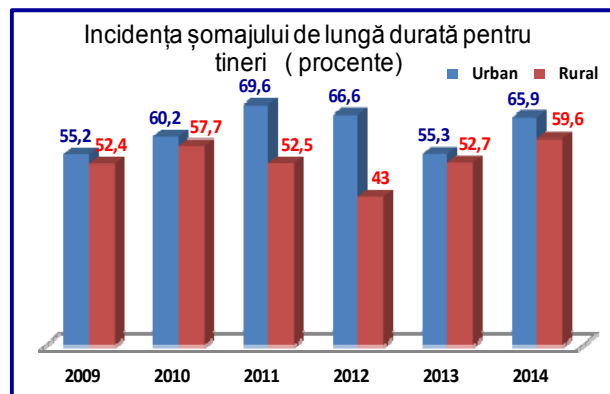

Fig. nr. 46

Sursa datelor: Eurostat

Rata șomajului de lungă durată și incidența șomajului de lungă durată sunt mai mari în rândul tinerilor

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³⁰

Evoluția resurselor de muncă în intervalul 2002-2014, la nivel regiunii Nord-Est, urmează același trend descendent ca la nivel național înregistrând o scădere de 250,4 mii persoane (de la 2.259,5 mii pers. în 2002 la 2.009,1 mii pers. în 2014) ceea ce reprezintă 33,6% din scăderea înregistrată la nivel național de 744,9 mii pers. (de la 13.342,6 mii persoane în 2002 la 12597,7% în 2014.)

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3 a,b,c PIATA MUNCII.xls](#)
- pentru vizualizare clic aici

De remarcat însă că la nivel național, evoluția în intervalul 2002-2012 a înregistrat o creștere a numărului resurselor de muncă, urmată de o scădere sub nivelul inițial din 2002 în ultimii doi ani 2013 și 2014. La nivel regional este remarcată o creștere pe intervalul 2002-2004, urmată de creșteri și scăderi alternative până la o scădere bruscă în perioada 2013-2014.

Evoluția populației active civile, înregistrează la nivel național o scădere de 179,6 mii persoane din 2002 până în 2014. La nivel regional scăderea este de 204,6 mii persoane în același interval, mult mai mare aproape dublă față de media națională și evident cu cele mai mari valori din toate regiunile, situându-se pe primul loc.

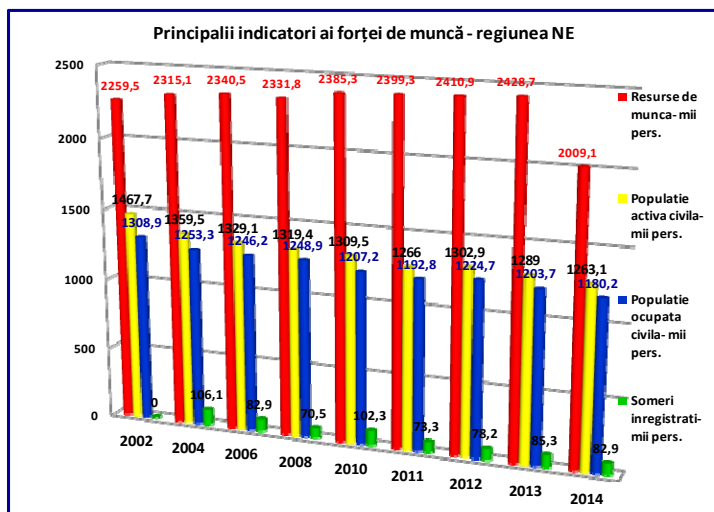

Fig. nr. 47

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

din regiunea Nord-Est, în 2014, numai 17,5% din șomerii înregistrați în România erau din regiune. Scăderea numărului de șomeri înregistrați este vizibilă și la nivel național (de la 760.623mii pers. în 2002 la 479.338 mii pers. în 2014) ceea ce reprezintă o scădere de aproximativ 37%.

Analiza evoluției ratei de ocupare a resurselor de muncă (figura 48) permite să

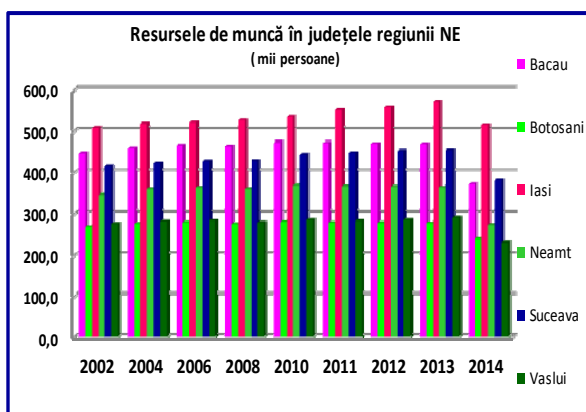

Fig. nr. 48

Sursa: INS „Balanta forței de

În timp ce la nivel național populația ocupată civilă a crescut cu 102,7 mii pers. (de la 8329 mii pers. în 2002 la 8431,7 mii pers. în 2014), la nivelul regiunii se remarcă o scădere cu 128,7 mii pers (de la 1308,9 mii pers. în 2002 la 1180,2 mii pers. în 2014).

La nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est numărul de șomeri înregistrați a scăzut în perioada 2002-2014, (de la 158.816 mii pers. în 2002 la 82.958 mii pers. în 2014). Dacă în 2002, 20% din șomerii înregistrați în România erau

constatăm o creștere în 2014 față de 2002 atât la nivel național (de la 62,4% în 2002 la 66,9% în 2014) cât și la nivelul regiunii Nord-Est (de la 57,9% în 2002 la 71,8% în 2014) deși, atât la nivel național cât și regional au avut loc fluctuații. Astfel din 2002 până în 2006 se înregistrează o scădere urmată de staționare până în 2009 și din nou scădere până în 2013 pentru ca în 2014 să se înregistreze o creștere bruscă peste nivelul din 2002.

Din analiza datelor rezultă că la nivel național rata de activitate pentru intervalul 2002-2014 a crescut de la 68,1% la

70,7%, în timp ce la nivel regional aceasta a scăzut de la 65,0% la 62,9%.

Evoluția evidențiază, la nivel național, o scădere treptată până în 2013 și o creștere bruscă în 2014. La nivelul regiunii scăderea pronunțată este vizibilă până în 2013, an din care apare trend crescător fără a depăși valoarea inițială din 2002.

Analizând evoluția ratei șomajului la nivel național se constată că se înregistrează o scădere din 2002 de la 8,4% la 5,4% în 2014. În acest interval este remarcată o creștere cu un maxim 7,8% în anii 2009 și 2010 datorată efectelor crizei economice.

Situația la nivelul regiunii este similară/urmează aceeași evoluție: o scădere de la 10,8% în 2002 la 6,6% în 2014 și o creștere în 2009. De remarcat că în regiunea Nord-Est valoarea ratei șomajului este mai mare decât media națională.

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³¹

Dacă se analizează evoluția numărului persoanelor ocupate civile pe total economie în regiunea Nord-Est, fig. nr. 49, se constată o scădere cu 68,7 mii persoane de la 1.248,9 mii pers. în 2008, la 1.180,2 mii persoane în 2014.

Din analiza activităților economiei naționale în intervalul 2008-2014 se constată că următoarele domenii au înregistrat o scădere:

- agricultură, silvicultură și pescuit de la 489,2 mii pers. la 465,7 mii pers.;
- industrie de la 232,5 mii pers. la 194,9 mii pers.;
- construcții de la 82,1 mii pers. la 74,7 mii persoane.

În domeniul servicii, s-a înregistrat o creștere de la 445,1 mii pers. la 449,9 mii pers..

De asemenea ponderea domeniilor economice pentru anul 2014 din total este de:

- 39,45% pentru agricultură, silvicultură și pescuit,
- 16,45 % industrie;
- 6,32% construcții;
- 37,65% servicii.

De subliniat că, în cadrul domeniului industrie, cea mai mare pondere de 84,63%, o deține industria prelucrătoare, ce reprezintă 14,5% din totalul activităților economice.

Din analiza ponderii domeniilor economice la nivel național se obțin următoarele rezultate:

- 27,32% pentru agricultură, silvicultură și pescuit;
- 21,12% industrie;
- 7,44% construcții;
- 44,09% servicii.

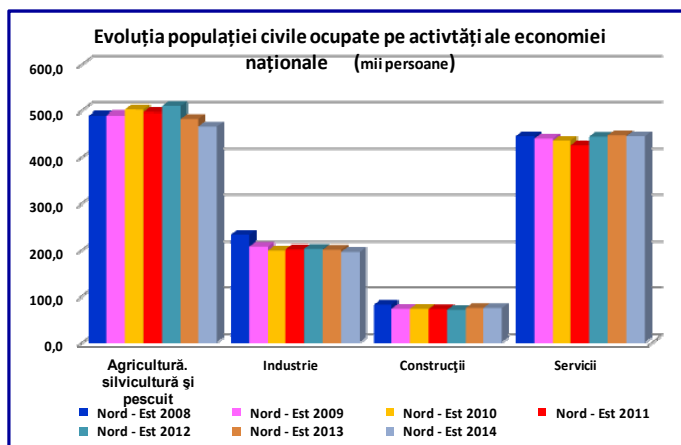

Fig. nr. 51 Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Dacă analizăm fiecare domeniu, pentru regiunea Nord-Est, în anul 2014, se observă că:

- în cadrul domeniului industrie, cea mai mare pondere de 84,63% o deține industria prelucrătoare, ceea ce reprezintă, din totalul activităților economice, 14,5%, în timp ce la nivel național ponderea industriei prelucrătoare din total industrie este mai mare, respectiv 18,2%;
- în cadrul domeniului servicii, comerțul deține 12,8% valoare mai mică decât cea înregistrată la nivel național de 14,8%, după care se situează cu valori mult mai mici învățământul și sănătatea 5% și respectiv 3,7%, transport și depozitare, față de nivelul național unde învățământul și sănătatea, transport și depozitare dețin aproximativ 4,5%.

Din analiza pe județe rezultă că:

- în domeniul agricultură locul I îl ocupă județul Botoșani 49,8% și Vaslui 47,9%, la polul opus se situează județele Bacău 30,9% și Iași 31,2%;

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3d PIATA MUNCII.xlsx](#) pentru vizualizare clic aici

- în domeniul industrie locul I îl ocupă județul Bacău 18,9% în categoria de mijloc se situează cu 16,8% Neamț și cu 16,4% județul Vaslui, cel mai mic procent întâlnindu-se la Botoșani 15,5%, Iași 15,9% și Suceava 15,6%;
- în domeniul construcții ponderea cea mai mare o deține județul Bacău cu 11,5% (mai mare decât media regiunii de 6,3%), urmat de județul Iași cu 8,3% iar cele mai mici valori 3,2% Botoșani, și 3,6% Vaslui, cu valori intermediare județele Neamț 4,6% și Suceava cu 4,4%;
- în domeniul servicii cea mai mare pondere o deține județul Iași 44,6% peste media regională de 37,7%, urmat de Bacău 38,8%, Neamț 36,4%, Suceava 36,5% iar cele mai mici procente la Botoșani 31,5% și Vaslui 32,2%.

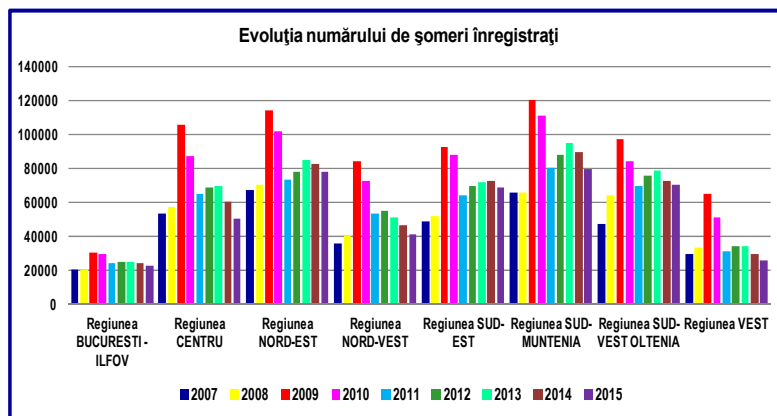
La nivel național dar și la nivelul tuturor regiunilor, rata de activitate, pentru grupa de vârstă 15-24 ani, a înregistrat o scădere în intervalul 2008-2015.

Analizând la nivel regional rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani pe sexe, a înregistrat per total o scădere ușoară, din 2002 până în 2015, scăderea se semnalează pentru ambele categorii, pentru persoanele de sex masculin de la 49,3% din 2002 la 45,1% în 2015 și pentru persoanele de sex feminin de la 38,6% înregistrată în 2002 la 33,8% în 2015. Scăderea per total se înregistrează și la nivel național dar este mai pronunțată de la 38,9% în 2002 la 30,8% în 2015. Aceeași scădere mai accentuată se înregistrează și la nivelul ambelor categorii, astfel pentru persoane de sex masculin de la 44,2% în 2002 la 35,6% în 2015 și pentru persoane de sex feminin de la 33,4% în 2002 la 25,7% în 2015.

Conform datelor, pe medii de rezidență, rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, înregistrează la nivel național și regional o scădere cu precizarea că valorile procentuale mai mari ale populației grupa de vârstă 15-24 de ani se regăsesc în mediul rural. În anul 2015 procentul populației grupa de vârstă 15-24 ani situată în mediul rural este la nivel național 38,7% iar în regiunea Nord-Est 49%, valoarea fiind mai mare cu aproximativ 10 procente.

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³²

Din datele furnizate de INS - Baza de date TEMPO - Online rezultă că numărul de șomeri înregistrați în România în intervalul 2007- 2015 a crescut de la 67.317 persoane în 2007 la 77.786 persoane în 2015. Analiza evoluției numărului de șomeri înregistrați arată o creștere mai mare, cu un maxim, în 2009, când s-au înregistrat 114.086 persoane. (fig. 50)

În Regiunea Nord-Est procentul de șomeri înregistrați reprezintă în 2007 18,3%, iar în 2015 17,83%. Dacă în 2007 Regiunea Nord-Est se situa pe locul întâi privind numărul de șomeri, în 2015 se situează pe locul al II-lea ca număr de șomeri după regiunea Sud Muntenia.

Fig. nr. 50

Sursa: INS "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj"

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3e PIATA MUNCII.xlsx](#)

Evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație, în România, în perioada 2007-2015 este relativ constantă, neînregistrând creșteri sau descreșteri semnificative, astfel pentru nivelul de educație:

- primar, gimnazial și profesional se înregistrează o ușoară scădere de la 78,9% în 2007 la 76,9% în 2015;
- liceal și postliceal, se înregistrează o ușoară creștere de la 16,8% în 2007 la 18,0% în 2015;
- universitar, se înregistrează o ușoară creștere de la 4,3% în 2007 la 5,1% în 2015.

Regiunea Nord-Est se încadrează în trendul național în ceea ce privește evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație (ponderi) în perioada 2007-2015 și înregistrează următoarele (figura nr. 51):

- ușoară scădere pentru învățământ primar, gimnazial și profesional, de la 84,4% în 2007 la 82,2% în 2015;
- o ușoară creștere pentru învățământ liceal și postliceal, de la 12,1% în 2007 la 14,5% în 2015;
- o creștere minoră de 0,3% pentru învățământ universitar, de la 3,6% în 2007 la 3,3% în 2015;

În județele regiunii evoluția numărului de șomeri înregistrați urmează același curs cu cel înregistrat la nivelul regiunii cu un maxim, o dublare a numărului de șomeri înregistrați în 2009.

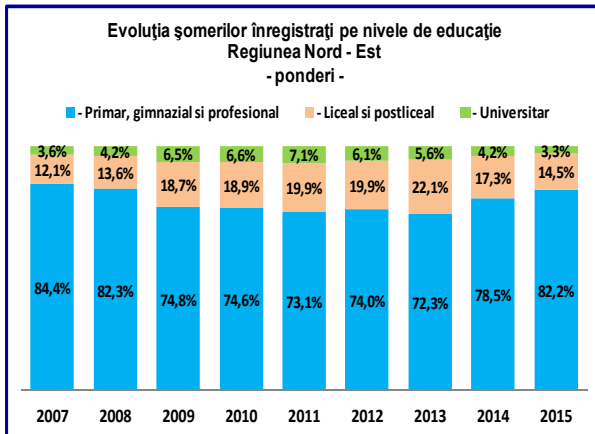

Fig. nr. 51 Sursa: INS "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj"

În anul 2015 cel mai mare număr de șomeri se înregistrează în județul Vaslui 16.386 persoane, ceea ce reprezintă 21,06% din totalul regiunii, urmează județul Suceava cu 15.344 persoane, reprezentând 19,72% din total regiune, județul Bacău cu 14.254 persoane (18,32% din total regiune), județul Iași cu 13.026 persoane (16,74% din total regiune), județul Neamț cu 7.206 persoane ceea ce reprezintă 9,26% din total regiune.

Din analiza, pe nivele de educație și județele regiunii Nord-Est, a numărului de șomeri înregistrați în anul 2015,

rezultă că regiunea deține o pondere mai mare de șomeri înregistrați cu nivel de pregătire primar gimnazial și profesional decât la nivel național (82,2% în regiunea Nord-Est, față de 76,9% național). Cele mai mari ponderi se înregistrează în județul Vaslui 89,2%, urmat de județul Iași 84%, județul Bacău 82,9%, județul Botoșani 80,6% și Neamț și Suceava cu 77%.

În ce privește numărul de șomeri înregistrați în anul 2015 cu nivel de pregătire liceal și postliceal, regiunea Nord-Est se situează sub nivelul național de 18%, înregistrând 14,5%. Județul cu cel mai mare număr de șomeri înregistrați, cu acest nivel de educație, este Suceava cu 19% urmat de județul Neamț cu 18,1%, județul Botoșani cu 15,9%, județul Bacău cu 13,9% județul Iași cu 11,9% și în final județul Vaslui cu 9,6%.

În ce privește numărul de șomeri înregistrați în anul 2015, cu nivel de pregătire universitar, regiunea Nord-Est se situează sub nivelul național de 5% înregistrând 3,3%. Județul cu cel mai mare număr de șomeri înregistrați, cu acest nivel de educație, este Neamț cu 5% urmat de județul Iași cu 4%, județul Suceava 3,9%, județul Botoșani cu 3,5% județul Bacău cu 3,2% și județul Vaslui cu 1,2%.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³³

La nivel național numărul de locuri de muncă vacante a scăzut drastic, aproximativ la jumătate de la 98.888 locuri în 2008, la 49.952 în 2015.

În 2015, cea mai mare scădere se înregistrează în industria prelucrătoare, de 13.685 locuri vacante, ceea ce reprezintă 27,3% din total, urmată de sănătate și asistență socială 6.451 locuri, ceea ce reprezintă 12,91% din total, comerț 4.656 locuri adică 9,32% din total și transport 2.568 locuri și învățământ 2.471 locuri, ceea ce reprezintă 4,9% din total.

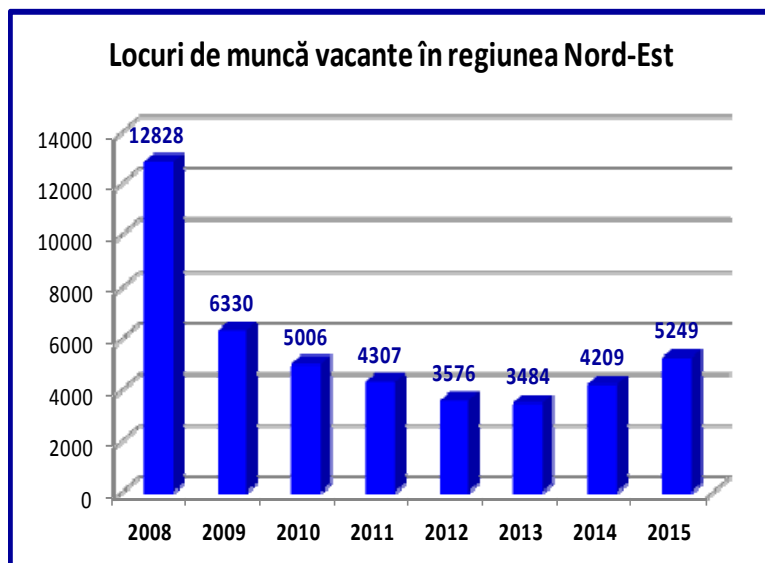

Fig. nr. 52 Sursa de date: INS Baza de date TEMPO on-line

La nivel regional, scăderea este similară celei de la nivel național, respectiv la jumătate, de la 12.828 locuri în 2008 la 5.249 locuri în 2015 (figura nr. 52). Pe domenii situația este puțin diferită de cea constată la nivel național astfel, în 2015 cea mai importantă scădere de 1.175 locuri este pentru domeniul de activitate sănătate și asistență socială, industria prelucrătoare se situează pe locul II cu 1.093 locuri. Scăderi importante se înregistrează și în domeniul administrație publică 819 locuri, învățământ 454 locuri, comerț 368 locuri.

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁴

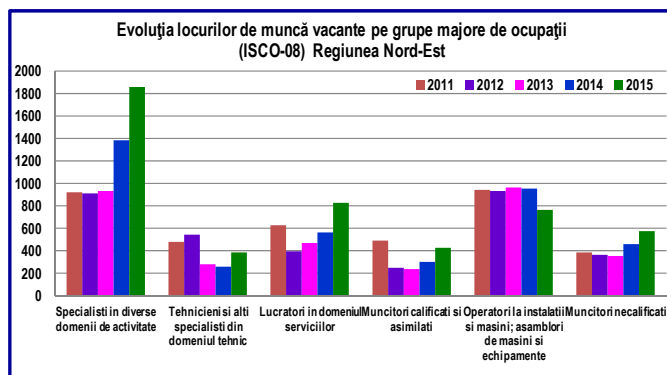

Fig. nr. 53 Sursa de date: INS Baza de date TEMPO on-line

Analiza locurilor de muncă vacante pe grupe majore (ISCO-08) în intervalul 2011 – 2015, la nivel național, arată că cel mai mare număr de persoane sunt cuprinse în grupa „Specialiști în diverse domenii de activitate” grupă pentru care a crescut numărul de locuri, la nivel național, de la 5.701 persoane în 2011 la 14.666 persoane în 2015, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ trei ori și

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3f PIATA MUNCII.xlsx](#) pentru vizualizare clic aici

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3f PIATA MUNCII.xlsx](#) pentru vizualizare clic aici

29,36% din totalul raportat în anul 2015. O altă grupă importantă datorită numărului mare de persoane este "Muncitori necalificați" care înregistrează la nivel național o creștere importantă, aproximativ o dublare de la 4285 persoane în 2011 la 7478 persoane în 2015 și 14,97% din totalul raportat la anul 2015.

La nivel regional, figura 53, situația este similară, cel mai mare număr de locurile de muncă vacante sunt cuprinse în grupa „Specialiști în diverse domenii de activitate” grupă care a crescut de aproape două ori, de la 926 locuri în 2011 la 1.858 locuri în 2015, ceea ce reprezintă 35,39% din total, raportat la anul 2015. Pe locul doi ca număr de locuri de muncă vacante, grupa „Muncitori necalificați” pentru care s-a înregistrat o creștere de la 393 locuri în 2011 la 581 locuri în 2015, ceea ce reprezintă 11,69% din totalul raportat în anul 2015.

Grupe importante ca dimensiune sunt:

- lucrători în domeniul serviciilor 14,45% național, respectiv 15,75% regiunea Nord-Est;
- operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente 11,33% național, respectiv 14,51% regiunea Nord-Est;
- muncitori calificați și asimilați 9,84% național, respectiv 8,17% regiunea Nord-Est.

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁵

Din analiza datelor la nivel regional rezultă ca numărul de persoane salariate în industrie a scăzut începând cu 2008 de la 178.706 persoane la 137.009 persoane înregistrate în 2014.

În anul 2014 industria avea cel mai mare număr de salariați, în industria prelucrătoare cu o pondere de 84,3%, înregistrându-se o creștere 1,2 puncte procentuale față de anul 2008 când ponderea era de 83,1%.

În cadrul industria prelucrătoare cel mai mare număr de salariați din anul 2015 se regăsesc în:

- 19,6% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, deși domeniul a scăzut de la 36.219 persoane, în 2008, la 26.846 persoane în 2014;
- 14,4% industria alimentară, care înregistrează o creștere față de 2008 cu 11,9%;
- 7,6% prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, (cu excepția mobilei), fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, domeniu ce este aproximativ staționar, creșterea de 0,4% față de anul 2008, fiind foarte mică;
- 5,3% fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.;
- 4,5% tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte, prepararea și vopsirea blănurilor;
- 3,3 % fabricarea de mobilă;
- 2,8% fabricarea substanțelor și a produselor chimice.

În cadrul activităților de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, numărul de salariați în anul 2015 este distribuit astfel:

- 9,9% distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare;
- 5,2% colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, activități de recuperare a materialelor reciclabile, activități și servicii de decontaminare;

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Piata muncii\3g PIATA MUNCII.xlsx](#) pentru vizualizare clic aici

- 4% Captarea, tratarea și distribuția apei.

Analiza pe județe a numărului de salariați la sfârșitul anului 2015:

Bacău - În cadrul industriei din acest județ cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în:

- industria prelucrătoare 81,3 %;
- 20,2% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte domeniul ce a înregistrat o creștere cu 5 % față de 2008;
- 13,4% industria alimentară care înregistrează o creștere de 2% față de 2008;
- 7,7% prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, (cu excepția mobilei), fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, domeniu ce este aproximativ staționar în intervalul de timp analizat;
- 5,8% fabricarea substanțelor și a produselor chimice;

6,4% industrie extractivă:

- 5,2% Extracția petrolului brut și a gazelor naturale
- 9,3% distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare;

Botoșani - În cadrul industriei cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în:

- industria prelucrătoare 88,4 %;
- 33,2% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte domeniul a înregistrat o creștere de 5 % începând din 2008;
- 15,6% industria alimentară care înregistrează o creștere de 2,6% față de 2008;
- 14,3% fabricarea produselor textile care înregistrează o creștere de la 9,5% în comparație cu 2008
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare - 8,9%;

Iasi - În cadrul industriei cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în:

- industria prelucrătoare 83,9 %;
- 12,5% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte domeniul a înregistrat o scădere de 5 % comparativ cu 2008;
- 12,0% industria alimentară care înregistrează o creștere de 2,6% față de 2008;
- 10,8% fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.;
- 5,4% repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor;
- 4,8% fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice;
- 4,7% fabricarea produselor textile;
- 4,6% Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 12,8%.

Neamț - În cadrul industriei cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în:

- industria prelucrătoare 88,5 %;
- 17,4% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte domeniul a înregistrat o scădere de 2,5 % din 2008;
- 13,3% industria alimentară care înregistrează o creștere de 2% față de 2008;
- 7% fabricarea de mobilă valoare staționară în intervalul 2008-2015;
- 6,5% fabricarea substanțelor și a produselor chimice;
- 5,9% industria metalurgică;
- 5,6% fabricarea altor produse din minerale nemetalice;

- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 6,4%;

Suceava - În cadrul industriei cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în:

- industria prelucrătoare 79,8 %;
- 19,8% prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, (cu excepția mobilei), fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, domeniul înregistrează o scădere de la 80,2% în 2008;
- 18,9% industria alimentară care înregistrează o creștere de 6,5% față de 2008;
- 13,7% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte - domeniu relativ constant în intervalul analizat;
- 5,2% tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei, prepararea și vopsirea blănurilor;
- 3,2% industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații;
- 3,1% fabricarea băuturilor;
- industria extractivă 7,3%
- 3,8% Extracția minereurilor metalifere
- 3,2% Alte activități extractive
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 10 %;

Vaslui - În cadrul industriei cel mai mare număr de salariați, în anul 2015, se regăsesc în;

- industria prelucrătoare 87,9%;
- 33,2% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte domeniul a înregistrat o ușoară creștere de la 31,8% în 2008;
- 14,9% industria alimentară care înregistrează o ușoară creștere de 0,5% față de 2008;
- 14,0% fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. domeniu este în scădere cu 2,8% de la 16,8% cat era în 2008;
- 13,7% tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei, prepararea și vopsirea blănurilor;
- 2,5% fabricarea produselor textile;
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 10%.

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁶

La orizontul anului 2019, numărul mediu de salariați din regiunea Nord-Est este estimat să înregistreze o creștere de 83,2 mii persoane (la 499,8 mii pers în 2014 la 583 mii pers. în 2019), cu toate că se estimează o creștere numărul mediu de salariați din regiune rămâne foarte mic, raportat la celelalte județe dar și la potențialul uman din regiune.

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici: [ANEXE\Piata muncii\3i Prognoza profil teritorial mai 2016.xls](#)

La nivelul județelor regiunii Nord-Est (figura nr. 54) se estimează pentru intervalul 2014-2019 o creștere pentru fiecare județ, Bacău de 17,5 mii pers (de la 97,3 mii pers. la 114,8 mii pers.), Botoșani de 8,6 mii pers.(de la 48,9 mii pers. la 57,5 mii pers.), Iași deține cel mai mare număr de salariați se estimează o creștere de 24,5 mii pers., cea mai mare creștere din regiune, (de la 138 mii pers. la 162,5 mii pers), Neamț de 10,5 mii pers. (de la 73,9 mii pers. la 84,5 mii pers.), Suceava de creștere de 14,5 mii pers. (de la 91,7 mii pers. la 106,2 mii pers.) și județul Vaslui unde creșterea este cu cel mai mic număr de salariați de 7,5 mii pers. (de la 50 mii pers la 57,4 mii pers.).

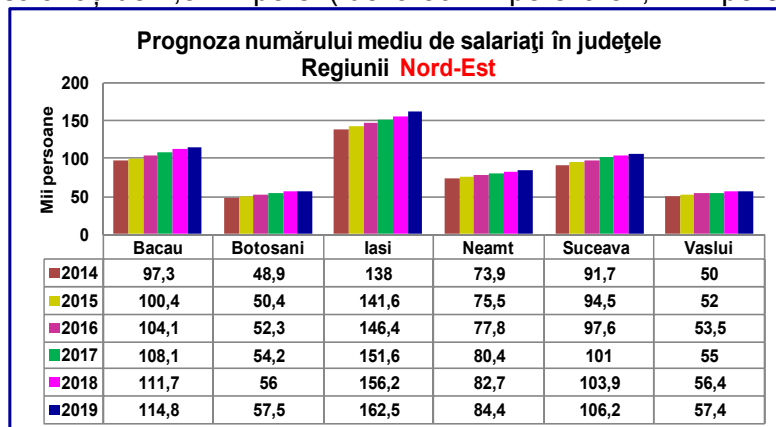
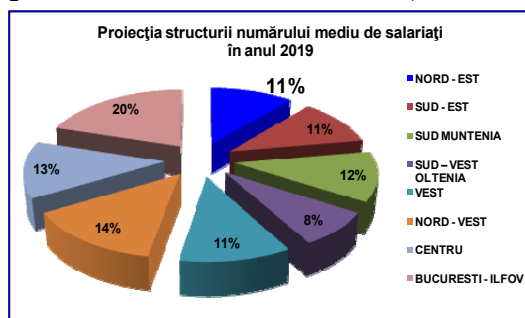

Fig. nr. 54

Sursa datelor : Comisia Națională de Proгноza – primăvara 2016

Regiunea Nord-Est va avea, conform proiecției în 2019, 11% din total național salariați, și se poziționează astfel pe penultimul loc în clasamentul regiunilor. Locul I îl ocupă regiunea București-Ilfov cu 20%, urmată de Nord-Vest cu 14%, Centru 13%, Sud Muntenia 12%, apoi Nord-Est, Sud-Est și Vest cu 11% iar pe ultimul loc este poziționată regiunea Sud-Vest Oltenia 8%.

Fig. nr. 58 Sursa datelor : Comisia Națională de Proгноza – primăvara 2016

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁷

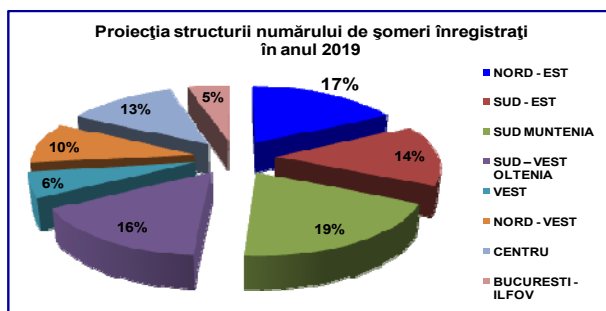

Fig. nr. 59 Sursa datelor: Comisia Națională de Proгноza – Proгноza în profil teritorial - primăvara 2016

Din datele publicate, comparativ cu celelalte regiuni ale țării, regiunea Nord-Est avea în 2014 83 mii pers. șomeri înregistrați. Cu cei mai puțini șomeri înregistrați este regiunea Vest 29,2 mii persoane (exceptând regiunea București-Ilfov). De asemenea la orizontul anului 2019, sunt estimate scăderi la nivelul tuturor regiunilor, dar regiunea Nord-Est își va menține locul doi pe țară ca număr de șomeri înregistrați cu un număr estimat de 71

mii pers.

Estimarea numărului de șomeri înregistrați pentru anul 2019 poziționează regiunea Nord-Est pe locul doi din țară, cu 17% după regiunea Sud Muntenia ce are un procent 19% șomeri înregistrați. La polul opus cu cele mai mici cote sunt regiunile Vest cu 6% și București-Ilfov cu 5%.

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁸

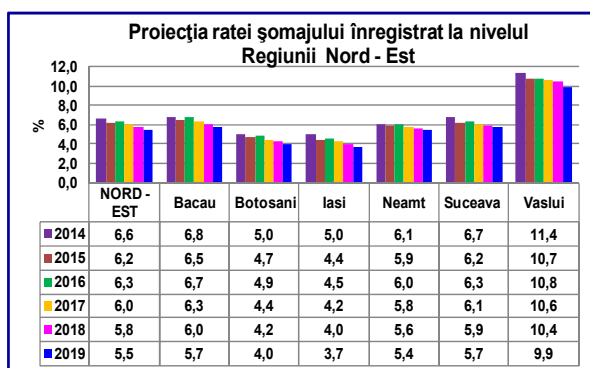

Fig. nr. 60 Sursa datelor: CNP Proгноza - Proгноza în profil teritorial – primăvară 2016

Rata șomajului înregistrat în regiunea Nord-Est este una dintre cele mai mari din țară. Se estimează ca va scădea ușor până în cu 1,1% (de la 6,6% la 5,5%), cele mai bune valori pentru rata șomajului înregistrat în anul 2019 sunt estimate în regiunile Vest 2,6%, Nord Vest 3% (și București Ilfov 1,8%).

Proiecția ratei șomajului înregistrat, pentru județele regiunii Nord-Est estimează că până în 2019 se produce o scădere ușoară (o scădere de aproximativ 1%) pentru județele Bacău, Botoșani, Neamț și Suceava, o scădere

de 1,3% pentru județul Iași, și o scădere de 1,5% în județul Vaslui care va rămâne totuși cu cel mai mare șomaj înregistrat de 9,9% în 2019, peste media regiunii ce este estimată la 5,5%.

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

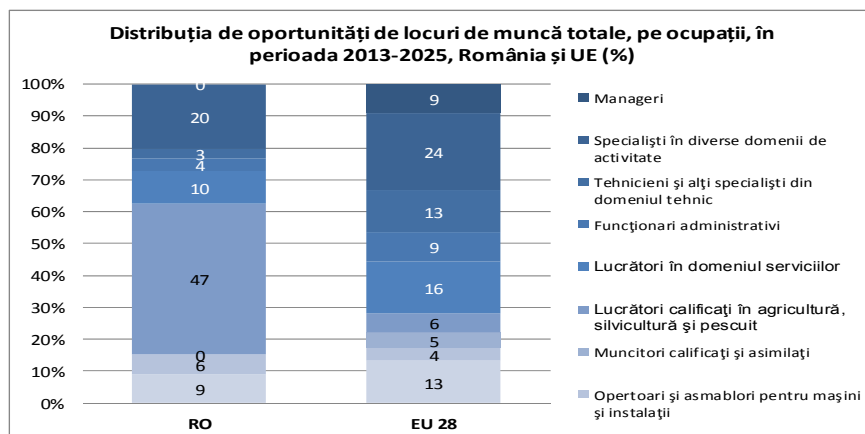
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create -

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Piata muncii\3i Proгноza profil teritorial mai 2016.xls](#)

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Piata muncii\3i Proгноza profil teritorial mai 2016.xls](#)

cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

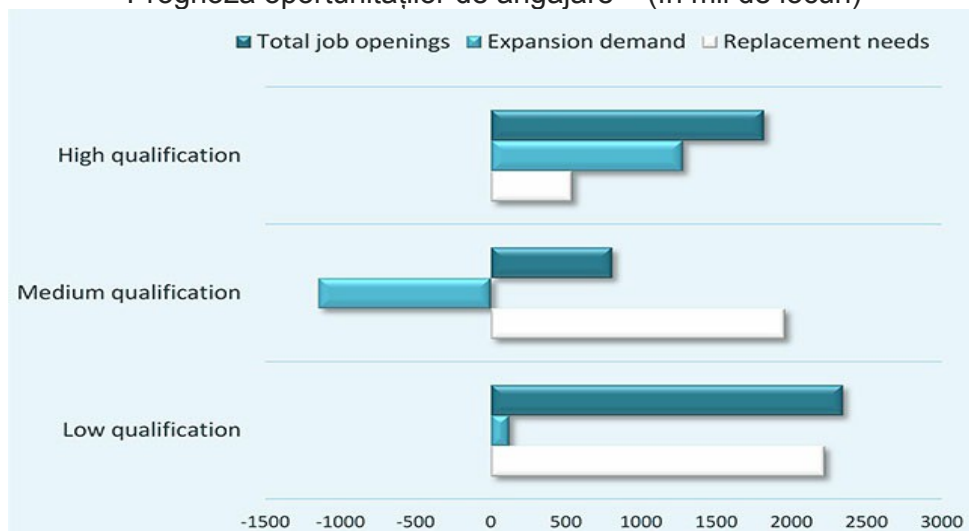
Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a cererii de înlocuire ridicate, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene. În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Oportunități de locuri de muncă

Prognoza oportunităților de angajare – (în mii de locuri)

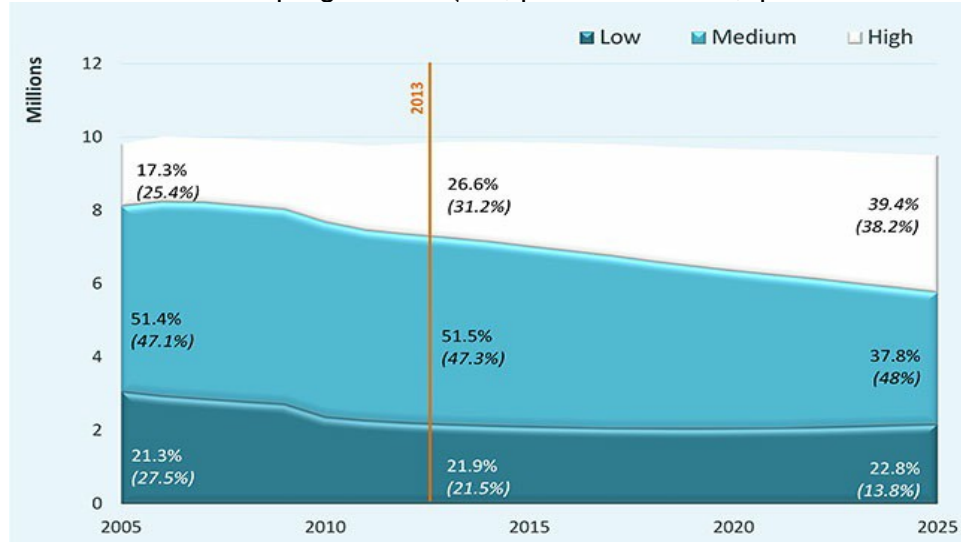

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Cerea și oferta de calificări – prognoza de țară, pentru România, pentru 2025

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE 28 de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

5.7.3. Anchete în firme

Anchetele în întreprinderi oferă o imagine de moment privind nevoile firmelor pe termen scurt (6-12 luni). În timp în urma aplicării periodice a acestora se vor putea desprinde și unele tendințe mai consistente în atenția furnizorilor de educație și formare profesională.

În luna martie 2007, Asistența tehnică a programului Phare TVET 2004 (WYG Internațional LTD), în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) a realizat o anchetă în rândul angajatorilor, pe un eșantion de 3022 de întreprinderi selectate din toate cele 8 regiuni. Dintre acestea, eșantionul pentru Regiunea Sud Est a cuprins un număr de 357 de întreprinderi totalizând un număr de 34.664 salariați. Deși mărimea eșantionului abordat prin anchetă la nivel regional (0,7% din întreprinderi, reprezentând 6,3% din numărul total de salariați din regiune) limitează reprezentativitatea acestuia, se pot desprinde următoarele tendințe:

Aproximativ 30% din angajatorii chestionați la nivel regional s-au confruntat cu un deficit de forță de muncă în ultimele 6 luni premergătoare anchetei, concretizat prin locuri de

muncă vacante neocupate într-un procent de 10% din numărul total de salariați. Cu mari probleme s-au confruntat angajatorii din județul Vaslui (peste o treime din angajatorii din eșantion au întâmpinat dificultăți în ocuparea locurilor de muncă vacante).

Cel mai mare deficit pare să se înregistreze în sectoarele construcții (42% din întreprinderi, 15,3% din numărul de salariați), activități financiare, bancare și de asigurări (40% din întreprinderi, 12,6% din numărul de salariați), hoteluri și restaurante (23% din întreprinderi, 18,4% din numărul de salariați), industria prelucrătoare (34% din întreprinderi, 7,2% din numărul de salariați), transport depozitare, comunicații (28% din întreprinderi, 12,5% din numărul de salariați).

În rândul firmelor investigate, sub rezerva limitelor de reprezentativitate a eșantionului, în topul celor mai mare număr de angajări în ultimele 6 luni par să intre ocupațiile din cadrul agriculturii, activităților financiare, bancare și de asigurări, industriei prelucrătoare, construcții, hoteluri și restaurante, transport depozitare poștă și telecomunicații.

Estimările angajatorilor investigați sunt pesimiste - în mod surprinzător, dacă avem în vedere fluxul angajărilor și deficitul înregistrat în ultimele 6 luni (sau poate tocmai din cauza acestui deficit) - singurele sectoare în care aceștia anticipau o creștere în următoarele 6 luni și 12 luni a numărului de angajați ar fi sectorul hotelier și restaurante și activități financiare, bancare și de asigurări.

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional
Populația activă la nivelul regiunii Nord-Est în intervalul 2002 -2015 a înregistrat o scădere de 6,23%. În 2015 populația activă din mediul urban este 38,44% mai mică decât populația activă din mediul Rural 61,56% În 2015 populația activa de sex masculin este 55,2% mai mare decât cea de sex feminin 44,73% Rata de scădere a populației active este mai mică în mediul urban (0,61%), față de mediul rural (9,4%) .
Rata de activitate - în intervalul 2002-2015 regiunea Nord-Est, a crescut cu 7,3%; În 2015 rata de activitate este mai mare în mediul rural 77,6%, față de 66,8% în mediul urban, dar ritmul de creștere este invers, în mediul urban este de 9,7% mai mare decât cel de 5,1% în mediul rural. În 2015 rata de activitate pentru persoane de sex masculine 79,2% este mai mare decât pentru persoane de sex feminine 66%
Populația ocupată din regiunea Nord-Est în intervalul 2002-2015 a scăzut cu 8,1%. În 2015 populația activă din mediu rural 62,1% este mult mai mare decât cea din mediul urban 37,8%, chiar dacă a suferit o scădere semnificativă; În 2015 populația ocupata de sex masculin 55,9% este mai mare decât cea de sex feminin 44,9%;
În 2015 Rata de ocupare pentru regiunea Nord-Est este 69,9% mai mare decât cea la nivel național; Rata de ocupare pentru regiunea Nord-Est în intervalul 2002-2015 a crescut cu 9,8%; În 2015 rata de ocupare este mai mare în mediul urban 63,15% (fiind în trend crescător); față de 50,7% în mediu rural (trend descrescător); În 2015 rata de ocupare pentru persoane de sex masculine 75,9% este mai mare decât pentru persoane de sex feminine 63,3%;
Numărul de șomeri la nivelul regiunii Nord-Est, în intervalul 2002-2015, a scăzut semnificativ cu 26,15%; În 2015 numărul de șomeri din mediul urban este mai mare

decât al celor din mediul rural; În 2015 numărul șomerilor de sex masculin este mai mare decât a celor de sex feminin;
Rata șomajului în regiunea Nord-Est în intervalul 2002-2015 înregistrează o scădere de 3,7% de două ori mai mare decât cea la nivel național; În 2015 rata șomajului în mediul urban este de 7% (în scădere) și este mai mare decât în mediul rural de 6,6% (în creștere);
Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, în intervalul 2002-2015, pentru regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere pentru ambele categorii de sex, astfel pentru persoanele de sex masculin de la 49,3% în 2002 la 45,1% în 2015, iar pentru cele de sex feminin de la 38,6% în 2002 la 33,8% în 2015 În 2015 rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, pentru persoane care provin din mediul rural este de 49%, valoare mai mare decât media la nivel național 38,7%.
În 2015 pentru regiunea Nord-Est, rata șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani, scade la jumătate, față de anul 2002; pentru mediu urban de la 33,7% în 2002 la 17,2%, pentru mediul rural de la 11,5% în 2002 la 7%; În 2015, pentru regiunea Nord-Est, rata șomajului este mult mai mare în mediul urban 17% față de mediul rural 7%;
Ponderea șomerilor tineri (15-24 ani), din totalul șomerilor (BIM), pentru regiunea Nord-Est în intervalul 2002-2015 a scăzut foarte mult până la valoarea 0 (mediul urban) astfel în mediul urban de la 27,8% în 2002 la 0% în 2015, în mediul rural de la 41,3% în 2002 la 32,7% în 2015; Pe categorii de sex ponderea șomerilor tineri (15-24 ani), din totalul șomerilor (BIM), a scăzut pentru persoane de sex masculin de la 28,6% în 2002 la 22,5% în 2015, iar pentru cele de sex feminin de la 36,4% în 2002 la 28,7% în 2015;
În anul 2015 peste jumătate din populația regiunii Nord-Est are nivel de educație mediu -56,1%, restul populației în procente apropiate/echilibrate are nivel de pregătire scăzut-36%, liceal -28,8% și profesional -21,9%, cel mai mic procent este pentru persoanele cu studii superioare - 11,3% În anul 2015 ponderea populației cu nivel de educație profesional este relativ scăzută față de nevoile de dezvoltare a economiei și pieței muncii. (21,9%) În anul 2015 ponderea persoanelor de sex masculin cu pregătire medie este mai mare decât a persoanelor de sex feminin (M-56%; F-48%) În anul 2015 ponderea persoanelor de sex feminin cu nivel de studii profesional sunt mai mică decât a persoanelor de sex masculine (F-15%; M-27%) Persoanelor cu nivel de educație mediu din mediul urban este mai mare decât a persoanelor din mediul rural (U-62,3%; R-44,8%) Ponderea persoanelor cu nivel de educație superior este mai mare în mediul urban (U - 27,6% față de R - 2,6%). Ponderea persoanelor cu nivel de educație scăzut este mai mare în mediul rural (R-52,6%; U-10,1%)
În intervalul 2008-2015, ponderea populației active de vârstă adultă (15-64 ani) din regiunea Nord-Est, înregistrează o creștere ușoară; de la 63,6% în 2008 la 69,9% în 2014. Ponderea persoanelor inactive înregistrează o scădere ușoară; de la 53% în 2008 la 50,6% în 2015 Ponderea șomerilor BIM înregistrează o scădere în intervalul 2008-2015 de la 2,1% la 1,8%; Cea mai mare pondere o șomerilor BIM se înregistrează pentru categoria de vârstă 15-24 ani.
Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Munca
Resursele de muncă au scăzut similar cu cea înregistrată la nivel național;
Populația activă civilă a scăzut similar cu nivelul național;
Populația ocupată civilă a scăzut la nivel regional deși a crescut la nivel național - ceea ce înseamnă o rămânere în urmă a regiunii și o mărire a disparităților;

Numărul șomerilor înregistrați a scăzut, dar este cel mai mare din toate regiunile (17% din total național în anul 2014);
La nivelul regiunii Nord-Est rata de ocupare a resurselor de muncă a crescut de la 57,9% în 2002 la 71,8% în 2014;
La nivelul regiunii Nord-Est rata de activitate a resurselor de muncă a scăzut de la 65,0% în 2002 la 62,9% în 2014, în timp ce la nivel național a crescut;
Șomajul înregistrat în regiunea Nord-Est a scăzut de la 10,8% în 2002 la 6,6% în 2014 dar rămâne cel mai mare la nivel național;
Populația ocupată civilă, din Regiunea Nord-Est, în anul 2014, are valori mai mari ale ponderilor pentru domeniul de activitate economic agricultură, decât media națională, acest aspect rezultă din analiza resurselor, regiunea deținând vaste terenuri agricole; Sub valorile medii naționale se situează celelalte domenii industrie, construcții și servicii, deși industria prelucrătoare este o componentă importantă a prelucrării resurselor provenite din agricultură, este posibil ca o parte din produsele rezultate în agricultură să nu se proceseze în regiune. Pentru domeniul servicii valorile pentru regiunea Nord-Est sunt mai mici, dar apropiate de media națională, ponderea cea mai mare o deține comerțul. Din analiza pe județe se evidențiază profilul predominant agrar pentru județele Botoșani și Vaslui, predominant în domeniul industrie și construcții județul Bacău și predominant servicii județul Iași
Șomeri înregistrați pe nivel de educație: regiunea Nord-Est înregistrează cel mai mare număr de șomeri din țară aproape dublu față de celelalte regiuni, se situează pe locul I în 2007, și pe locul II în 2015 După nivele de educație în anul 2015 cei mai mulți șomeri înregistrați sunt din învățământ primar, gimnazial și profesional de 82,2%, urmat de învățământ liceal și postliceal de 14,5% și învățământ universitar de 3,3%
Evoluția numărului de șomeri înregistrați în județele regiunii - în 2015: Județul Vaslui are cel mai mare număr de șomeri înregistrați 16.386 număr persoane Cel mai mare număr de șomeri se înregistrează pentru nivelul de educație primar gimnazial și profesional 82-89%; Cel mai mare numărul de șomeri înregistrați cu nivel de pregătire primar, gimnazial și profesional se înregistrează în județul Vaslui 89,2% cel mai mic în județul Suceava și Neamț 77,1%; Cel mai mare numărul de șomeri înregistrați, cu nivel de pregătire liceal și postliceal, se înregistrează în județul Suceava 10% cel mai mic se înregistrează în județul Vaslui 9,6%; Cel mai mare numărul de șomeri înregistrați cu nivel de universitar se înregistrează în județul Neamț 5 %, cel mai mic se înregistrează în județul Vaslui 1,2%
Locuri de muncă vacante în anul 2015 la nivelul regiunii Nord-Est Cel mai mare număr de persoane sunt din grupa „Specialiști în diverse domenii de activitate” 35,39%; Un număr important de persoane sunt necalificate 11,69%: - 15,75% Lucrători în domeniul serviciilor; - 14,51% Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente; - 8,17% Muncitori calificați și asimilați.
Efectivul salariaților 2015: numărul de salariați reflectă zonele de activitate ale economiei, la nivelul regiunii Nord-Est; Numărul de persoane salariate în industrie a scăzut din 2008 în 2014 cu aproximativ 23%. Cel mai mare număr de salariați este în industria prelucrătoare - 84,3%, Cele mai importante activități din cadrul industriei prelucrătoare după numărul de salariați sunt:

- 19,6% Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte;
- 14,4% Industria alimentară;
- 7,6% Prelucrarea lemnului;
- 5,3% Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.;
- 4,5% Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor;
- 3,3 % Fabricarea de mobile;
- 2,8% Fabricarea substanțelor și a produselor chimice.

Județele cu cei mai mulți salariați în domeniul Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte sunt Botoșani și Vaslui peste 30%;

Domenii importante ca mărime în județul Botoșani sunt Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte 33,2% și Industria alimentară 15,6% ambele domenii sunt în creștere

Domenii importante ca mărime în județul Iași sunt Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte 12,5%; Industria alimentară 12,0%; Fabricarea de mașini utilaje și echipamente n.c.a. 10,8%; Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor 5,4%; Fabricarea produselor farmaceutice de baza și a preparatelor farmaceutice - 4,8%;

Domenii importante ca mărime în județul Neamț sunt Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte - 17,4%; Industria alimentară 13,3%; Fabricarea de mobile 7%; Fabricarea substanțelor și a produselor chimice 6,5%; Industria metalurgică 5,9%; Fabricarea altor produse din minerale nemetale 5,6%;

Domenii importante ca mărime în județul Suceava sunt Prelucrarea lemnului, 19,8%; Industria alimentară 18,9%; Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte 13,7%; Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor 5,2%;

Domenii importante ca mărime în județul Vaslui sunt Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte 33,2%; Industria alimentară 14,9%; Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. 14%; Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor 13,7%

Analizele și concluziile care urmează trebuie sub rezerva următoarelor limite metodologice:

Locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM nu reflectă decât o parte din piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora).

Posibile înregistrări multiple ale aceluiași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării).

Dificultățile de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR.

La momentul analizei nu au fost disponibile informații privind numărul anual de absolvenți pe domenii și calificări pentru a evalua raportul absolvenți șomeri/absolvenți pe ocupațiile aferente.

Având în vedere că seria de date pe care se face analiza este până în 2015, datele furnizate vor fi interpretate la nivelul PLAI și PAS sub rezerva specificității locale.

Implicații pentru ÎPT:

Adaptarea ofertei de formare la dinamica economiei, structura și repartiția pe medii de rezidență a populației;

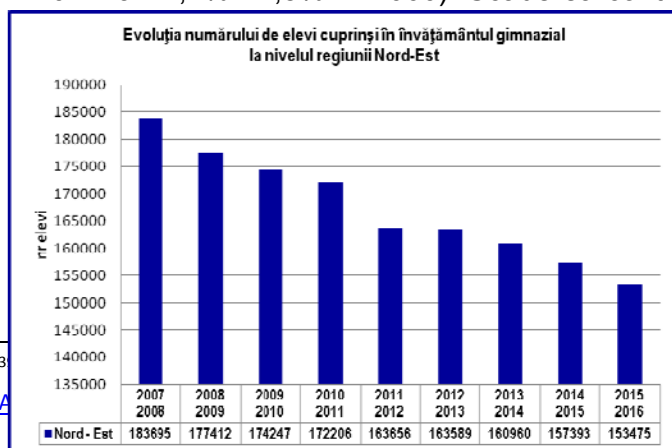
Adaptarea ofertei de formare pentru categoria de elevi ce provin din mediul rural, în vederea creșterii populației cu nivel ridicat de educație;
 Actualizarea competențelor SPP în ritmul dezvoltărilor tehnologice;
 Monitorizarea inserției absolvenților ÎPT pe piața forței de muncă;
 Îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere în carieră;
 Organizarea de campanii de promovare a învățământului profesional și tehnic și a învățământului dual;
 Promovarea formării profesionale pe tot parcursul vieții ca domeniu major de intervenție în restructurarea și dezvoltarea sistemelor de educație și formare, asigurarea competențelor cheie;
 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare profesională, a persoanelor provenind din grupuri/comunități/medii dezavantajate, vulnerabile din punct de vedere socio-economic și expuse riscului de excluziune socială (în special minoritatea romă, tinerii care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, populația cu venituri scăzute, persoane cu cerințe educaționale speciale, populația din mediul rural, etc.);
 Promovarea spiritului și culturii antreprenoriale în educația inițială, astfel încât antreprenoriatul să devină o opțiune de carieră pentru toți;
 Stabilirea de parteneriate active cu partenerii sociali în vederea creșterii gradului de absorbție a absolvenților din învățământului profesional și tehnic;
 Utilizarea noilor tehnologii în procesul de formare profesională;
 Oferirea de alternative prin forme de învățare (seral, frecvență redusă, învățarea la distanță);
 Colaborare sistem IPT - AJOFM, în vederea identificării calificărilor pentru autorizare unităților de învățământului profesional și tehnic ca furnizori FPC și a grupurilor țintă pentru formarea continuă;
 Consilierea elev - părinte în alegerea carierei informarea privind tendințele înregistrate pe piața forței de muncă;
 Realizarea unui sistem de selecție în formare, pe baza aptitudinilor elevilor și a achizițiilor anterioare.

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³⁹

Populația tânără (0-14 ani) va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2011-2060, de aproape 1,6 milioane persoane în varianta cu migrație și de 1,5 milioane persoane în varianta fără migrație (ponderea tinerilor în totalul populației se va diminua de la 15,9% în 2011 la 12,1%-12,5% în 2060). Scăderea continuă a populației are aceeași tendință

și pentru populația de vârstă școlară, 7-14 ani, dar și pentru populația de vârstă școlară 15-24 ani, care poate continua procesul de învățământ în licee, școli profesionale, colegii și universități (acestea se vor reduce în perioada 2011-2060 cu câte 49,4%).

a, pentru vizualizare clic aici

Învățământ gimnazial: În intervalul 2007-2015 numărul elevilor cuprinși în învățământul gimnazial a scăzut cu 16,45%, scăderea este vizibilă în toate regiunile României. Regiunea cu cea mai mică scădere este regiunea București-Ilfov înregistrându-se o scădere de 2%, iar cea mai mare scădere de 25,73% apare în regiunea Sud-Vest Oltenia.

Fig. 58

Sursa: INS Caiete statistice

Din analiza numărul elevilor cuprinși în învățământul gimnazial la nivelul județelor regiunii Nord-Est se constată că în județul Iași sunt înscriși cei mai mulți elevi de gimnaziu și de asemenea este județul în care se înregistrează cea mai mică scădere în intervalul 2007-2015 de doar 10,74%. La polul opus, respectiv cu cea mai mare scădere, se remarcă județele Bacău 20,60%, Neamț 21,43% și Vaslui 18,73 urmate de Suceava 16,7% pe ultimul loc fiind județul Botoșani cu 12,9%.

Din datele furnizate de INS privind mediul de rezidență al elevi de gimnaziu pentru regiunea Nord-Est, pentru anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane provin din mediul rural:

- 39,3% persoane provin din mediul urban;
- 60,7% persoane provin din mediul rural;

iar datele privind repartitia pe sexe, pentru regiunea Nord-Est, rezultă că în anul 2015, cele mai multe persoane sunt de sex masculin:

- 48,3 % sunt persoane de sex feminin
- 51,7 % sunt persoane de sex masculin

Învățământ liceal Din analiza evoluției numărului de elevi înscriși la învățământul liceal între anii 2007 – 2016, se constată că a avut loc o creștere în anul școlar 2011-2012, generată de desființarea formei de învățământ SAM, perioadă ce a fost urmată de o scădere până în anul școlar 2015-2016 apropiată dar sub nivelul înregistrat în anul 2007-2008 în toate regiunile țării. Din nou regiunea Nord-Est se evidențiază ca regiunea cu cel mai mare număr de elevi de liceu față de celelalte regiuni ale țării.

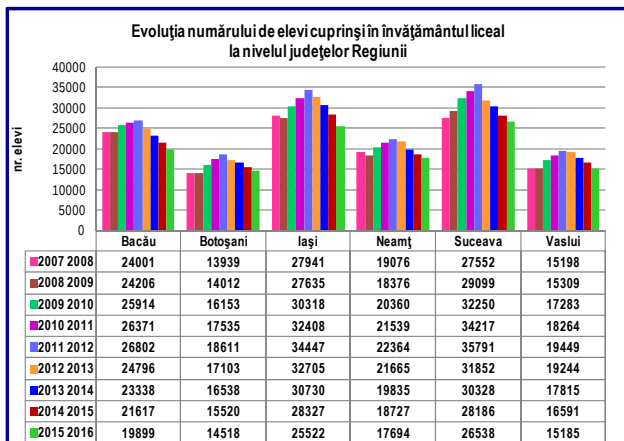

Fig. 59

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Din analiza evoluției numărului de elevi, cuprinși în învățământul liceal din județele regiunii, figura 59, se remarcă aceeași fluctuație cu o creștere ce atinge un maxim în 2011 urmată de o scădere.

Județele cu cei mai mulți elevi din învățământul liceal sunt Iași și Suceava, menținându-se pe aceste locuri în întreg intervalul analizat 2007-2015.

Din datele privind mediul de rezidență al elevilor din învățământul liceal, pentru regiunea Nord-Est, în anul 2015 rezultă că cele mai multe

persoane provin din mediul urban:

- 91,8% persoane provin din mediul urban;
- 8,2% persoane provin din mediul rural.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, pentru anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 53,0 % sunt persoane de sex feminin;
- 47,0 % sunt persoane de sex masculin.

Învățământul profesional Așa cum a rezultat și din analiza anterioară anul 2011 a însemnat o pierdere importantă pentru învățământul profesional prin desființarea SAM, școli înființate preponderent în mediul rural cu scopul eliminării disparităților și oferirii de șanse egale copiilor dezavantajați din mediul rural. Reconstruirea sistemului profesional presupune un efort susținut nu numai de sistemul educativ dar și de comunitatea locală, astfel deși a înregistrat, raportat la anul 2011, o scădere de 94,9% (de la 43.989 elevi în 2007 la 2.322 elevi în anul 2011) când aproape a dispărut total la nivelul regiunii. Învățământul profesional, a avut o revenire până în 2015 la aproximativ 40% din dimensiunea înregistrată în 2007. Situația este similară în toate regiunile țării.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est, figura 60, se constată și de această dată că județul Iași deține cele mai valori ale numărului elevilor din

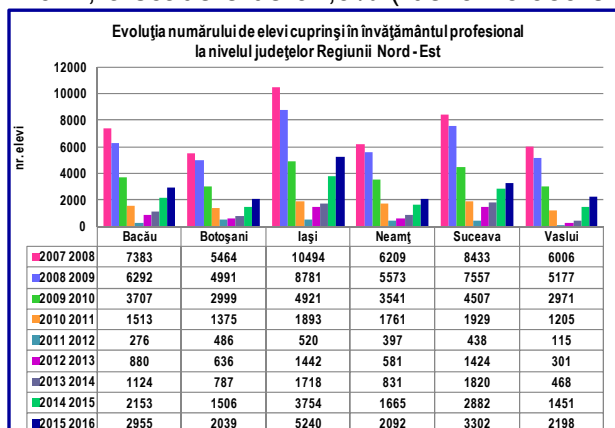

Fig. 60

Sursa datelor: INS Caiete statistice

învățământul profesional pe toată perioada până în 2015 când înregistrează 5.240 elevi aproape dublu celorlalte județe.

Din datele furnizate, pentru regiunea Nord-Est la nivelul anului 2015, privind mediul de rezidență rezultă că cele mai multe persoane provin din mediul urban:

- 73% persoane provin din mediul urban;
- 27% persoane provin din mediul rural.

Analiza datelor privind repartitia pe sexe, a elevilor din învățământul profesional, pentru regiunea Nord-Est în anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de masculin:

- 30,7 % sunt persoane de sex feminin;
- 69,3% sunt persoane de sex masculin.

Învățământul postliceal Situația învățământului postliceal la nivel național a înregistrat schimbări dar nu dramatice ca învățământul profesional, astfel se înregistrează o creștere din 2007 în unele regiuni (Nord-Est, București-Ilfov, Centru, Nord-Vest) până în 2013-2014 sau în altele (Sud Est,Sud Muntenia, Sud Vest Oltenia, Vest,) până în anul școlar 2014-2015 urmată de o scădere în anul școlar 2015-2016. În regiunea Nord-Est creșterea a fost evidentă în intervalul 2013-2014 urmată apoi de o scădere de

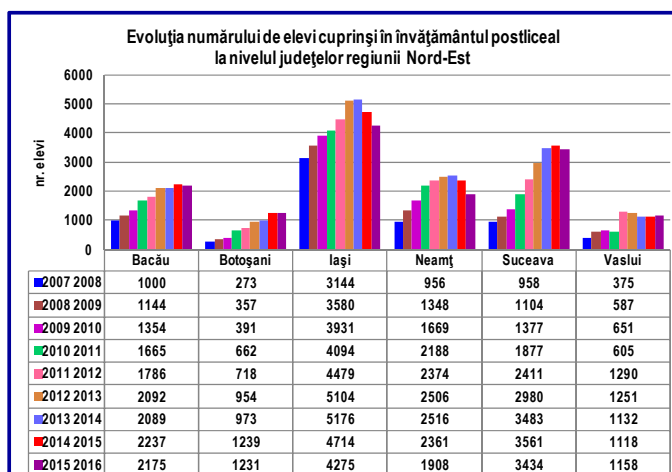

Fig. 61

Sursa datelor: INS Caiete statistice 2007 - 2016

7,82%. Analiza pe județele regiunii Nord-Est, figura 61, evidențiază un prim aspect legat de dimensiunea respectiv numărul de elevi cuprinși în învățământul postliceal care este cea mai mare în județul Iași (4.275 elevi în 2015) aproape dublu decât în celelalte județe ale regiunii, un număr mare de elevi cuprinși în învățământul postliceal se înregistrează și în județul Suceava 3.434 elevi, Bacău 2.175 elevi și cei mai puțini elevi fiind în: Vaslui 1.158 elevi și Botoșani 1.231, Neamț 1.908 elevi.

Din datele furnizate pentru

regiunea Nord-Est la nivelul anului 2015 privind mediul de rezidență rezultă că aproape toate persoanele, din învățământul postliceal, provin din mediul urban:

- 99,1% persoane provin din mediul urban;
- 0,9 % persoane provin din mediul rural.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 71,6% sunt persoane de sex feminin
- 28,4 % sunt persoane de sex masculin

Învățământul superior Evoluția numărului de persoane cuprinse în învățământul superior, a înregistrat din 2007 până în 2015, în linii mari, un declin la nivelul tuturor regiunilor, astfel regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere până în 2013, urmată de o ușoară creștere până la nivelul anului universitar în 2015-2016.

În anul 2015-2016 cel mai mare număr de persoane cuprinse în învățământul superior sunt în regiunea București-Ilfov, 170.542 elevi, urmate de regiunea Nord-Vest 90.977 studenți și pe locul III fiind regiunea Nord-Est cu 69.502 studenți.

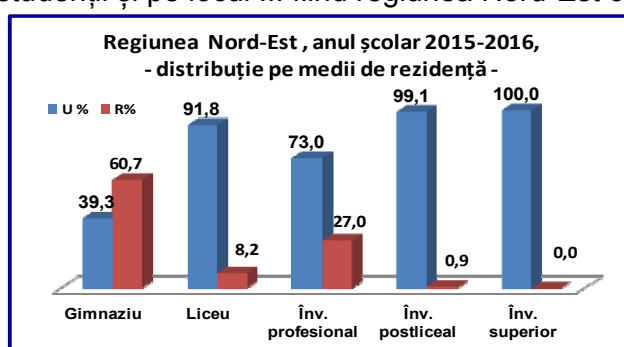

Fig. 62 Sursa datelor: INS Caiete statistice 2007 - 2016

La nivelul județelor regiunii Nord-Est, numărul studenților înscriși în învățământul superior se concentrează în județul Iași 54.653 studenți, ceea ce reprezintă 78,63% din totalul regiunii, urmat de județul Suceava 12,8 % și de județul Bacău cu un procent de 8%.

Din datele furnizate pentru regiunea Nord-Est anul 2015 privind mediul de rezidență rezultă că majoritatea persoanele provin din mediul urban.

Din datele privind repartitia pe sexe, a numărului de persoane cuprinse în învățământul superior, pentru regiunea Nord-Est în anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 54,0 % sunt persoane de sex feminin;
- 45,0 % sunt persoane de sex masculin.

Concluzia care se desprinde este că în învățământul liceal, profesional și postliceal mediul de rezidență dominat este urban în timp ce în învățământul gimnazial mediul predominant este rural.

În ceea ce privește distribuția pe categorii de sex se evidențiază faptul că în timp ce în

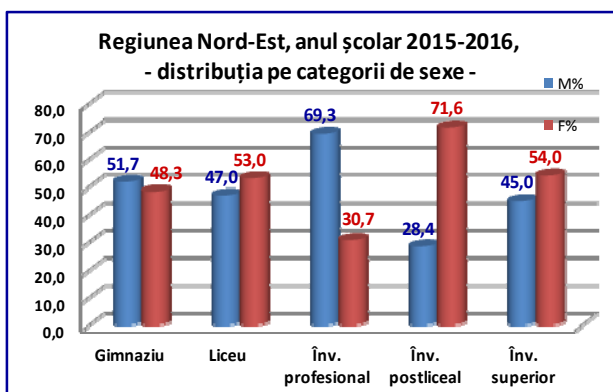

Fig. 66

Sursa datelor: INS Caiete statistice

învățământul gimnazial și liceal repartitia pe sexe este echilibrată și reflectă structura populației din această categorie de vârstă, în cazul învățământului profesional băieții sunt predominanți (o posibilă explicație este că aceștia aleg o meserie pentru a intra mai rapid pe piața forței de muncă, fetele vizează continuarea studiilor alegând învățământul postliceal și superior).

De reținut că la nivel național cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în

regiunea Nord-Est (gimnaziu 153.475 elevi; învățământ profesional 17.826 elevi). Și la nivelul județelor regiunii cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și

profesional se găsesc în județul Iași (gimnaziu 35.894 elevi; învățământ profesional 5.240 elevi) și județul Suceava (gimnaziu 31304 elevi; învățământ profesional 3.302 elevi). De asemenea majoritatea studenților înscriși în învățământul superior sunt în județul Iași (54.653 studenți din total de 69.502 studenți). De menționat că orașul Iași este cel mai vechi și cel mai mare centru universitar din regiune, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” este a treia universitate tehnică din țară.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴⁰

Gradul de cuprindere școlară pe vârste/grupe de vârstă – reprezintă numărul total al elevilor de o anumită vârstă/grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, ca raport procentual din totalul populației de aceeași vârstă/grupă de vârstă.

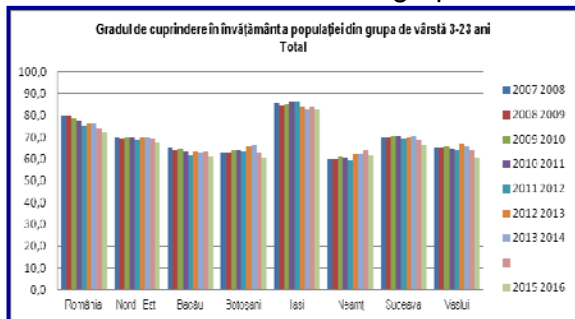

Fig. 64 Sursa datelor: INS Caiete statistice

scădere începând cu anul școlar 2007-2008. La nivelul regiunii Nord-Est scăderea este mai mică fiind de 2,4 % comparativ cu cea de la nivel național unde scăderea a fost de 7,2%.

Analiza gradului de cuprindere în învățământ a populației pentru categoria de vârstă 3 - 23 ani, pe categorii de sex și medii de rezidență, în anul școlar 2015-2016 scoate în evidență următoarele valori pentru:

- persoanele de sex feminin, cuprinse în învățământ, în total România 74,2% iar în regiunea Nord-Est sunt în procent de 69,4%;
- persoanele de sex masculin, cuprinse în învățământ, în total România 71% în regiunea Nord-Est procentul de cuprindere fiind de 65,5%;

comparativ cu anul școlar 2007-2008 când se înregistrau următoarele valori:

- persoanele de sex feminin total România 82,3 %; regiunea Nord-Est 71,8 %;
- persoanele de sex masculin total România 77,2 % și regiunea Nord-Est 68,8%.

Pe medii de rezidență, gradul de cuprindere în învățământ a populației pentru categoria de vârstă 3 - 23 ani, este:

- în mediul urban total România 103,3% iar în regiunea Nord-Est de 109,4%;
- în mediul rural total România 42,5 % și regiunea Nord-Est de 43 %;

comparativ cu anul școlar 2007-2008 când se înregistrau următoarele valori:

- în mediul urban total România 106,8% regiunea Nord-Est 97,4%;
- în mediul rural total România 49,4 % regiunea Nord-Est 50,6 %.

Analiza gradului de cuprindere pe județe, pentru anul școlar 2015-2016, pentru grupa de vârstă 3-23 ani, evidențiază faptul că în județul Iași se întâlnesc cele mai mari valori, acestea depășesc atât media la nivel național cât și cea la nivelul regiunii Nord-Est, având următoarele valori: total grad de cuprindere județul Iași 83%; pentru persoane de

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Educatie\02 Gradul de cuprindere \(INS\).xls](#)

sex feminin 86,4%; persoane de sex masculin 79,8%; grad de cuprindere pentru persoane din mediul urban 146,5% și pentru persoane din mediul rural 43,4%.

Pentru învățământul liceal tehnologic și profesional prezintă interes gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa 15 - 18 ani.

Analiza gradului de cuprindere categoria de vârstă 15-18 ani, pe categorii de sex și medii de rezidență, în anul școlar 2015-2016 înregistra următoarele valori:

- total România 78,2%; regiunea Nord-Est 74,6%;
- persoanele de sex feminin total România 78,5%; regiunea Nord-Est 76,1%;
- persoanele de sex masculin total România 73,2%; regiunea Nord-Est 68,3%;
- persoane din mediul urban total România 156,4 %; regiunea Nord-Est 197,9%;
- persoane din mediul rural total România 13,4 %; regiunea Nord-Est 14,2 %.

Aceeași analiză, a gradului de cuprindere categoria de vârstă 15-18 ani, pe categorii de sex și medii de rezidență, efectuată pentru anul școlar 2007-2008 înregistra următoarele valori:

- total România 77,4%; regiunea Nord-Est 69,4%;
- persoanele de sex feminin total România 79,5%; în regiunea Nord-Est 72%;
- persoanele de sex masculin total România 75,4%; și regiunea Nord-Est 66,8%;
- persoane din mediul urban total România 128,2 %; regiunea Nord-Est 134,8%;
- persoane din mediul rural total România 15,8%; în regiunea Nord-Est 18,7 %.

Analiza pe județe a gradului de cuprindere în anul școlar 2015-2016 pentru grupa de vârstă 15-18 ani evidențiază că județul Iași este deținătorul celor mai mari valori, pentru acest indicator și depășește atât media națională cât și cea regională.

Astfel în județul Iași grad de cuprindere total este de 78,9 %, pentru persoane de sex feminin procentul fiind de 81%, persoane de sex masculin 76,8%, pentru gradul de cuprindere în învățământ a populației de categorie de vârstă 15-18 ani al persoanelor din mediul urban 21,5% și al persoanelor din mediul rural 18,5%

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴¹

Rata netă de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ – reprezintă numărul copiilor/elevilor/studentilor în grupa de vârstă oficială de educație (3 - 23 ani), cuprinși în aceste niveluri de educație, ca raport procentual din populația totală din aceeași grupă oficială de vârstă.

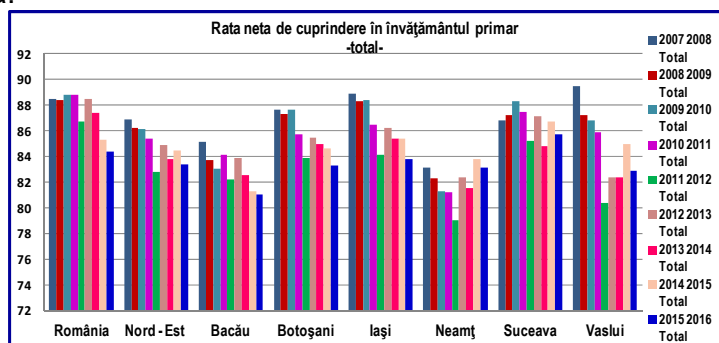

Fig. nr. 65

Sursa datelor: INS

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul primar în intervalul 2007-2015 (figura 65) a înregistrat la nivel național o scădere de la 88,5% cât a fost în 2007 la 84,4% valoarea din anul 2015, scădere ce se constată și la nivelul regiunii Nord-Est de la valoarea 86,9% din 2007 la procentul de 83,4% înregistrat în anul școlar 2015-2016.

⁴¹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Educație\03 Rata neta de cuprindere \(INS\).xls](#)

Pe medii de rezidență în 2015-2016 se constată un fapt îngrijorător scăderea accentuată atât la nivel național cât și la nivel regional pentru mediul rural. Astfel la nivel național s-a înregistrat în 2015 procentul de 75,8% (de la valoarea 84,7% consemnată în 2007) iar la nivel regional 77,1% (plecând de la 83,4% cât era valoarea ratei de

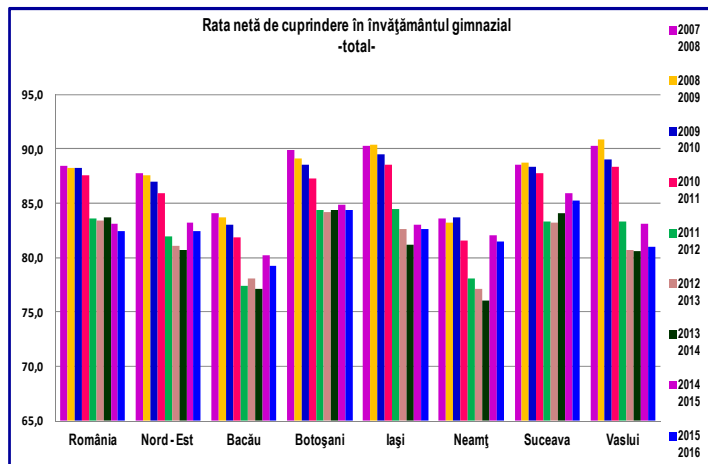
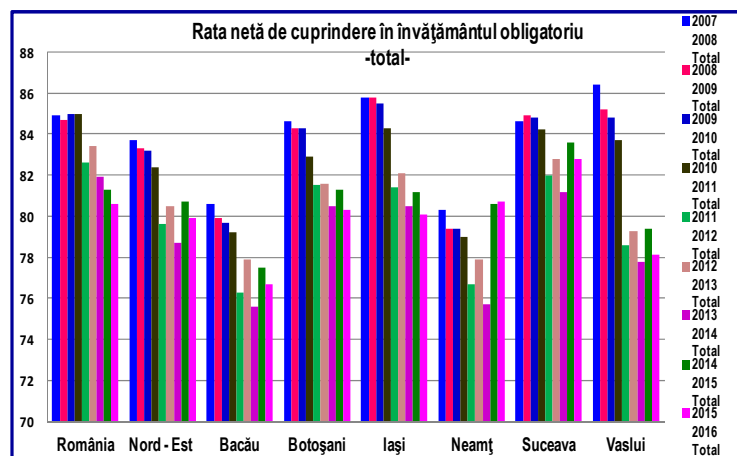

Fig. nr. 66

Sursa datelor: INS

învățământul gimnazial în 2015, se observă un fapt îngrijorător o scădere accentuată atât la nivel național cât și la nivel regional pentru mediul rural. Astfel la nivel național s-a înregistrat în anul 2015 doar 72% (plecând de la 81,3% înregistrat în 2007); la nivel regional având în 2015, pentru rata de cuprindere în învățământul gimnazial, doar 74,4% (de la 82,2% în 2007). La nivel național, rata de cuprindere în învățământul gimnazial, pentru mediul urban a scăzut la valoarea de 94,8% (de la 96,1% în 2007) iar la nivelul regiunii Nord-Est a crescut la 99% (de la 97,6% cât a fost în 2007).

Fia. nr. 67

Sursa datelor: INS

regional pentru mediul urban se înregistrează o creștere, astfel la nivel național înregistrându-se 102% de la 101,8 % în 2007) iar la nivel regional 112,3% (de la 107,3% în 2007), în timp ce rata a pentru mediul rural la nivel național a scăzut la 61,3% (de la 69% în 2007) iar la nivel regional la 62,8% (de la 70,4% în 2007).

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior pentru grupa 15-18 ani, în intervalul 2007-2015, a înregistrat la nivel național o creștere de la 67,4% în 2007 la 70,4% în anul 2015 creștere pe care o întâlnim și la nivel regional de asemenea de la 62,8% valoarea din 2007 la 68,4% atinsă în 2015.

cuprindere în învățământul primar în anul 2007).

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul gimnazial (fig. 66) în intervalul 2007-2015 a înregistrat la nivel național o scădere de la 88,4% în 2007 la 82,4% valoarea din 2015. Și la nivelul regiunii Nord-Est se constată de asemenea o scădere a ratei de cuprindere în învățământul gimnazial de la 87,7% valoarea din 2007 la 82,4% din 2015.

Pe medii de rezidență, pentru rata de cuprindere în

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul obligatoriu, elevi cu vârsta între 7 - 16 ani, în intervalul 2007-2015, a înregistrat la nivel național o scădere de la 84,9% ce era în anul 2007 la 80,6% din 2015. Și la nivelul regiunii se înregistrează de asemenea o scădere de la 83,7% în 2007 la 79,9% valoare atinsă în 2015.

Pe medii de rezidență în 2015 se observă că atât la nivel național cât și la nivel

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior 15-18 ani, pe medii de rezidență, arată că în 2015 apare atât la nivel național cât și la nivel regional pentru mediul urban o creștere; astfel la nivel național s-a înregistrat 144,2% (de la 113,6 % în 2007) iar la nivel regional 186,5% (de la 125,9% cât a fost valoarea indicatorului în 2007). Rata de cuprindere în învățământul secundar superior 15-18 ani, pentru mediul rural, la nivel național a scăzut la 9,3% (de la procentul de 11,3% înregistrat în 2007) în timp ce la nivelul regiunii Nord-Est s-a produs o scădere la procentul de 10,5% (de la 13,9% cât a fost în 2007)

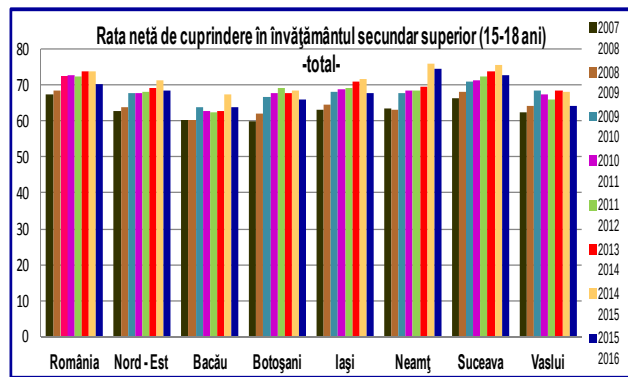

Fig. nr. 68

Sursa datelor: INS

Pentru învățământul liceal tehnologic și cel profesional este importantă evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, elevi cu vârste în obicei de 15-16 ani. În intervalul analizat 2007-2015 s-a înregistrat o scădere atât la nivel național (de la 72,2% în 2007 la 67,8% în 2015) cât și la nivelul regiunii Nord-Est (de asemenea o scădere de la 70,1% în 2007 la 67% din 2015).

Pe medii de rezidență, se observă că atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Nord-Est, rata de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, în 2015 înregistrează pentru mediul urban o creștere. Astfel la nivel național se înregistrează, în 2015, valoarea de 140,6% (plecându-se de la 124,6 % cât a fost indicatorul în 2007) și la nivel regional 184,7% (de la 143,9% în 2007). În același interval de timp rata de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, pentru mediul rural la nivel național a scăzut la 9,2 % (de la 14,3% în 2007) iar la nivel regional a scăzut la 11% (de la 19,8% valoarea ce era înregistrată în 2007) .

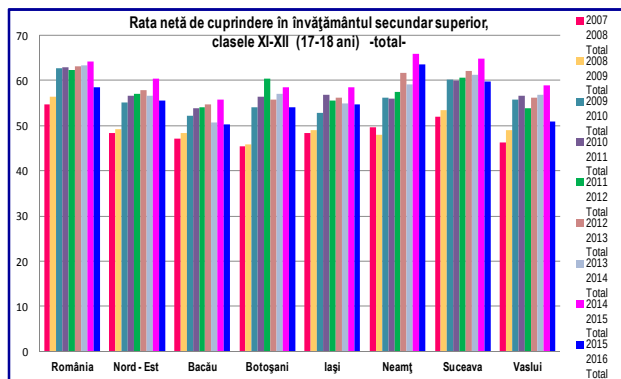

Fig. nr. 69

Sursa datelor: INS

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII, 17-18 ani (fig. 69), în intervalul 2007-2015 a înregistrat la nivel național o creștere de la 54,8% în 2007 la 58,5% în 2015, iar la nivelul regiunii Nord-Est se constată o scădere de la 48,4% în 2007 la 55,5% din 2015.

Pe medii de rezidență în 2015 se observă că atât la nivel național cât și la nivel regional, pentru mediul urban, se înregistrează o creștere, astfel la

nivel național înregistrându-se 119% în anul 2015 (de la 91,7% în 2007) iar la nivel regional 151,8% (de la 98,1% în 2007). Rata de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII, 17-18 ani, a crescut în mediul rural la nivel național ușor la 6,9% (de la 6,7% în 2007) dar și la nivel regional la 7% (de la 5,8% în 2007).

Se desprinde concluzia la nivelul regiunii Nord-Est, pentru anul școlar 2015-2016, că rata de cuprindere în învățământul obligatoriu se poziționează în jurul valorii de 83%, și scade în segmentele învățământului secundar superior, elevi cu vârsta 15-18 ani, la 68%, (mai mică decât procentul de 70% atins la nivel național).

De asemenea, pe segmentul secundar superior, rata de cuprindere scade pe măsură ce crește nivelul/vârsta: astfel pentru clasele IX-X, elevi cu vârsta de 15-16 ani, rata de

cuprindere este de 67%, iar pentru clasele XI-XII 17-18 ani, rata de cuprindere este de 55%.

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴²

Evoluția ponderii elevilor, înscriși în intervalul 2004-2015, în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, figura nr. 70, a înregistrat la nivel regional o

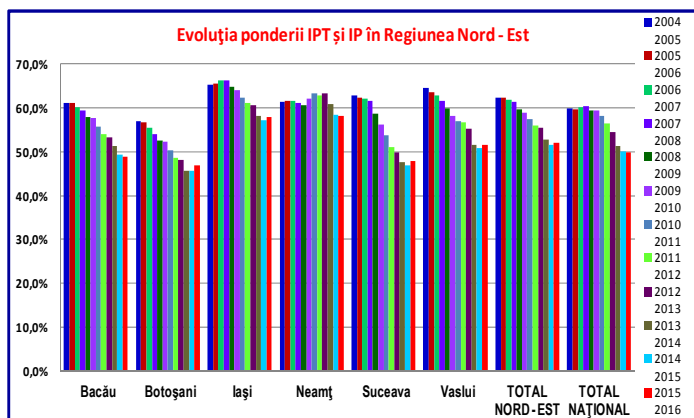

Fig. 70.

Sursa datelor: INS. Caiete statistice

scădere de aproximativ 10%, datorată scăderii demografice și desființării ȘAM. Conform datelor furnizate de INS, Caiete statistice, în anul 2015-2016 la nivel național numărul elevilor înscriși, în întreg sistemul de învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional public și privat, erau 368.172 elevi din care 42.460 elevi din rural ceea ce reprezintă doar 11,53% din total. În regiunea Nord-Est erau înscriși 71.310 elevi din care 11.475 elevi din rural ceea ce reprezintă

19,36% procentaj apreciabil mai mare decât cel de la nivel național, situație care rezultă și din analiza indicatorilor demografici și economici privind dimensiunea rurală a regiunii. Ponderea elevilor în înscriși învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, în județele regiunii Nord-Est, în 2015-2016, din mediul rural este următoarea:

- 31,66% Botoșani,
- 21% Iași,
- 15,11% Vaslui,
- 12,6% Neamț,
- 10,9% Bacău,
- 8,8% Suceava.

La nivel național, față de anul 2004-2005, numărul elevilor înscriși per total în sistemul ÎPT a scăzut cu 42,27%, (de la 637.803 elevi ajungându-se doar la 368.172). De asemenea numărul elevilor din mediul rural a înregistrat o scădere de 49,7%, (numărul elevilor din rural era de 84.427 elevi), ponderea elevilor din rural reprezentând în anul școlar 2004-2005 doar 13,23 %.

La nivel regional în 2004-2005 numărul elevilor înscriși per total în sistemul ÎPT a fost de 114.081 ceea ce reprezintă raportat la anul 2015-2016 o scădere de 42,7%, numărul elevilor din rural pe regiune a fost de 24,58% cu mult mai mare decât în 2015.

Pe județe ponderea elevilor înscriși, per total, în sistemul ÎPT în anul școlar 2004-2006 din rural era următoarea: 37,27% Botoșani, 32,32% Vaslui 23,18% Iași, 22,83% Suceava, 20,46% Neamț, 18,5% Bacău.

În concluzie numărul elevilor din rural a scăzut în intervalul 2004-2015, una din posibilele cauze fiind desființarea școlilor ȘAM care în majoritatea cazurilor erau în bazinele demografice din mediul rural.

⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [pentru vizualizare clic aici](#)

[ANEXE\Educatie\04 Evolutia elevilor IPT\(INS\).xls](#) și în anexa [ANEXE\Educatie\05 Evolutia elevilor IPT liceu, sc. prof \(INS\).xlsx](#)

Evoluția ponderii ÎPT la nivelul regiunii și județelor regiunii Nord-Est în intervalul 2004-2015, evidențiază o scădere similară la toate nivelele național, regional și județean cu aproximativ 10%.

La nivel național scădere este de 10,1% (de la 59,9% în 2004 la 49,8% în 2015), la nivel regional scăderea calculată este 10,3% (de la 62,4% în 2004 la 52,1% în 2015) iar pe județe scăderile sunt diferite astfel:

- 15,1% Suceava (de la 62,9% în 2004 la 47,8% în 2015);
- 13,0% Bacău (de la 61,90 în 2004 la 48,8% în 2015);
- 12,4% Vaslui (de la 64,5% în 2004 la 52,1% în 2015);
- 10,1% Botoșani (de la 56,9% în 2004 la 46,8% în 2015);
- 7,3% Iași (de la 65,3% în 2004 la 58% în 2015);
- 3,4% Neamț (de la 61,4% în 2004 la 58% în 2015).

La nivel național regiunea Nord-Est se situează pe locul al III-lea ca dimensiune a învățământului liceal tehnologic și învățământului profesional dar peste nivelul național de 49,8 % (cel mai mic număr de elevi înscriși în ÎP și ÎLT se găsește în regiunea București-Ilfov 35,6%). Ponderea elevilor din ÎP și ÎLT în regiuni fiind: 53,1% Vest, 52,7% Sud-Vest Oltenia; 52,2% Nord-Est; 51,8% Centru, 51,4% Sud-Est, 48,1% Nord-Vest, 50,7% Sud Muntenia, 35,6% București-Ilfov.

Din analiza evoluției ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior la nivelul regiunii Nord-Est rezultă următoarele:

- învățământul liceal tehnologic și vocațional a înregistrat o creștere de aproximativ 10% din anul 2004-2005 până în 2015-2016 de la valoarea de 37,6% la 47,9%;
- învățământul liceal tehnologic a înregistrat o creștere similară de la 28,4% în 2004-2005 la 39,2% în 2015-2016;
- învățământul profesional a înregistrat o scădere agresivă de la 34,0% în 2004-2005 până în 2011-2012 la valoarea de 1,4% această scădere este rezultatul desființării școlilor de arte și meserii, urmată de o revenire lentă până în 2015-2016 la valoarea de 13,0%.

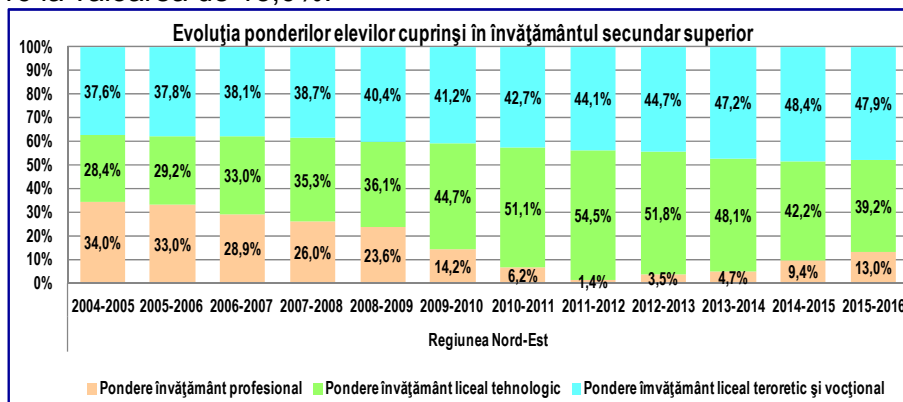

Fig. 71

Sursa datelor: INS, Caiete statistice

Situația, evoluției ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior, pe județele regiunii Nord-Est este similară ajungând în 2015-2016 la următoarele valori pentru:

- învățământul profesional (ÎP): 16,9 % Iași, 13,0% Bacău, 12,7% Vaslui, 11,4% Suceava, 11,3% Botoșani, 10,7 % Neamț,
- învățământul liceal tehnologic (ÎLT): 47,4 % Neamț, 41,1 % Iași, 38,9% Vaslui, 36,4% Suceava, 35,8% Bacău, 35,5 % Botoșani.

În concluzie se poate aprecia că filiera tehnologică în regiunea Nord-Est, are un trend ascendent ca urmare a implementării strategiilor din documentele de planificare PRAI,

PLAI, PAS, și monitorizării metodologiei de fundamentare a cifrei de școlarizare, care împreună au contribuit la creșterea dimensiunii ÎPT.

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴³

În ultimii 10 ani (perioada 2005 - 2015) numărul de elevi înscriși în învățământul

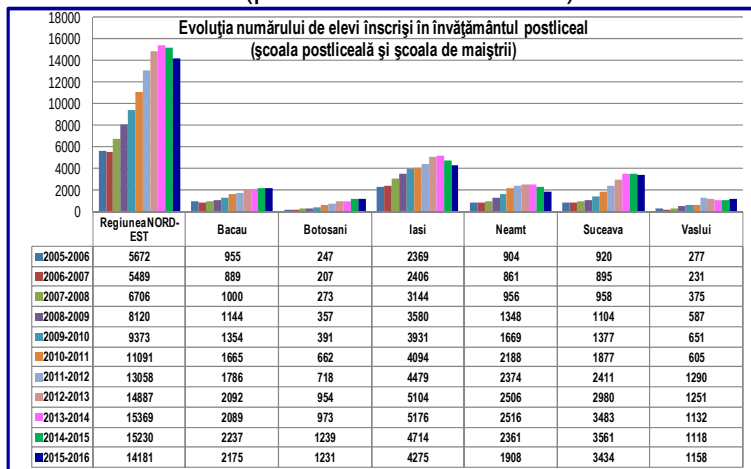

Fig. 72

Sursa datelor: inspectoratele școlare

postliceal aproape s-a dublat. La nivelul României creșterea înregistrată fiind de 128% (de la 43.617 elevi în 2005 la 99.476 elevi în 2015). Aceeași tendință se observă și la nivelul regiunii Nord-Est, creșterea fiind mai mare respective de 150% (de la 5.672 elevi în 2005 la 14.181 elevi în 2015).

Analiza procentuală pe județele regiunii Nord-Est, pentru anul 2015, evidențiază următoarea situație pentru evoluția

numărului de elevi înscriși în învățământul postliceal: 30,14% județul Iași, 24,2% județul Suceava, 15,33%, Județul Bacău, 13,45%, județul Neamț, 8,68%, județul Botoșani, 8,12% județul Vaslui.

Din analiza datelor se observă o creștere la nivelul regiunii în cazul numărului de elevi ai școlilor postliceale de 148,2% în intervalul 2005-2015.

Pe județe cele mai mari valori se înregistrează în județul Iași care la nivelul anului 2005 deținea 43% din total regiune ajungând în anul 2015 la 32,23 %.

Creșterile înregistrate de județe sunt apreciable: cea mai mare creștere se înregistrează în județul Botoșani (398%) urmat de județul Vaslui (296%), județul Suceava (283%), județul Bacău (136%), județul Neamț (120%) și Iași (70%)

Situația, la nivel regional, pentru evoluția numărului de elevi înscriși în școala de maiștrii nu este asemănătoare cu cea de la postliceal, în primul rând numărul de elevi este mult mai mic, iar din anul 2005 până în anul 2015 se înregistrează o ușoară creștere de la 169 elevi în 2005 la 520 elevi în 2015. Situația este similar cu cea de la nivel național unde de asemenea se înregistrează un număr mic de elevi mult mai mic decât la școala postliceală (2.821 elevi în 2005 și 6.707 elevi în 2015).

De remarcat că, pe județe, sunt situații în care nu există nici un elev în intervalul 2005-2015 exemplu județul Botoșani, sau valori foarte mici cum este cazul județelor Bacău, Neamț și Vaslui.

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\06 Evolutia elevilor Inv.postliceal.xlsx](#)

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017⁴⁴

Conform datelor furnizate de MEN și ISJ, la nivel național, cele mai solicitate domenii pentru liceu filieră tehnologică învățământ de zi anul școlar 2016-2017 sunt: 20% economic, 15-16% turism și alimentație, 14 % mecanică, 8% electronică și automatizări, 7% electric, 5-6% protecția mediului, 4-5% industrie alimentară, 4 % agricultură, 2-3% industrie textilă, 2,5% construcții, 2% estetică și electromecanică, 1% silvicultură și fabricarea produselor din lemn, 0-1% chimie industrială și producție media, 0% materiale de construcții și tehnici poligrafice.

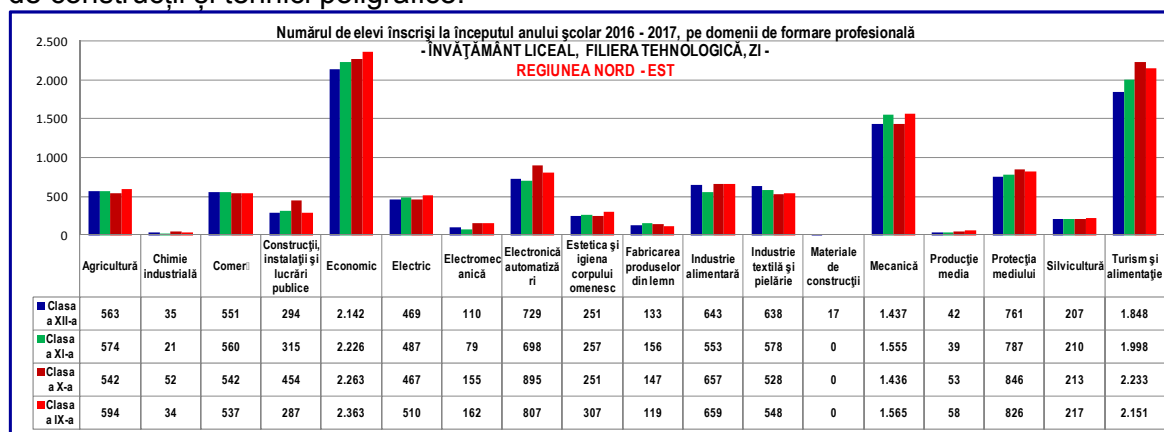

Fig. nr. 73.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La nivelul regiunii Nord-Est, fig. nr. 79, situația se prezintă asemănător cu mici diferențe de exemplu domeniul agricultura, protecția mediului și industria textilă ocupă locuri superioare în ierarhie față de situația la nivel național: 19-20% economic; 17-19% turism și alimentație; 12-14 % mecanică; 7 % protecția mediului; 6-7% electronică și automatizări; 4 % electric; 4-5% agricultură, industrie alimentară și industrie textilă; 2-3% construcții; 2% estetică și electromecanică; 1% silvicultură și fabricarea produselor din lemn; 0-1% chimie industrială și producție media; 0% materiale de construcții și tehnici poligrafice

Analizând ponderea numărului de elevi înscriși pe calificări la nivel național în clasa a IX-a cele mai solicitate calificări sunt: 18% Tehnician în activități economice; 7% Tehnician în turism; 5% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 4% Tehnician în gastronomie, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est ponderea numărului de elevi înscriși pe calificări este următoarea:

- Bacău: 24% Tehnician în activități economice, 11% Tehnician în turism, 9% Tehnician în gastronomie, Tehnician ecolog și protecția calității mediului; 6% Tehnician operator tehnică de calcul;
- Botoșani: 18% Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, 9% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 8% Tehnician în gastronomie, 5% Tehnician în activități de comerț, Tehnician operator tehnică de calcul;
- Iași: 21% Tehnician în activități economice, 6% Tehnician în gastronomie, 5% Coafor stilist, Organizator banqueting, Tehnician desenator pentru construcții și instalații

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [pentru vizualizare clic aici](#)

[ANEXE\Educatie\07 Oferta IPT inv. liceal zi 2016-2017.xls](#) și în anexa [ANEXE\Educatie\08 Oferta IPT inv prof 2016-2017.xls](#)

- Neamț: 19% Tehnician în activități economice, 13% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 8% Tehnician operator tehnică de calcul, 6% Tehnician în instalații electrice;
- Suceava: 17% Tehnician în turism, 15% Tehnician în activități economice, 6% Tehnician analize produse alimentare, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații;
- Vaslui: 19% Tehnician în activități economice, 9% Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, 7% Tehnician analize produse alimentare, 5% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, Tehnician în activități de comerț.

Ponderea numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional la începutul anului școlar 2016-2017, pe domenii de calificare la nivel național este: 40% Mecanică, 15% Turism și alimentație, 5% Agricultură, Comerț, Construcții, instalații și lucrări publice, 4% Electric, Fabricarea produselor din lemn, Industrie alimentară.

La nivelul regiunii Nord-Est ponderea numărului de elevi clasa a IX-a cuprinși în învățământul profesional, la începutul anului școlar 2016-2017, pe domenii de calificare este diferită mult de situația la nivel național, astfel domeniile cu ponderile cele mai mari sunt: 37% Mecanică, 15 % Industrie textilă și pielărie, 12% Turism și alimentație, 9% Agricultură.

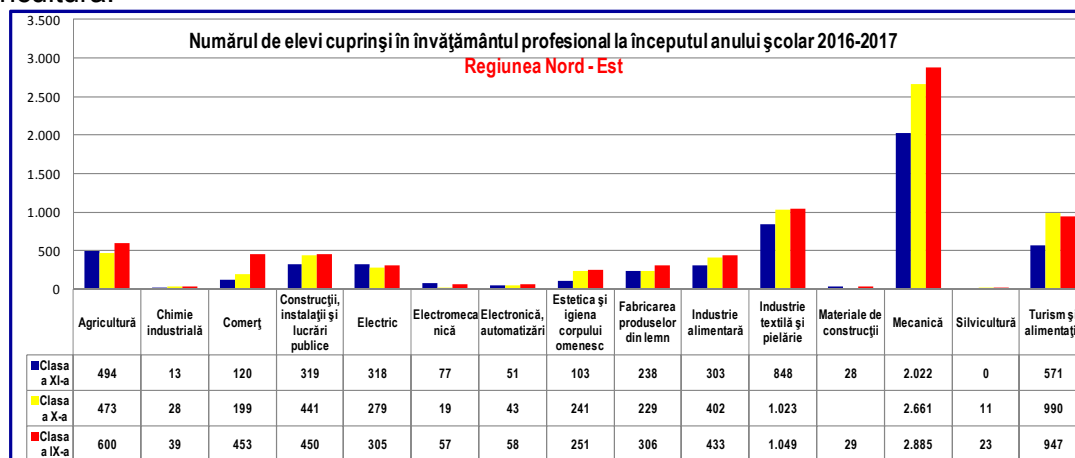

Fig. nr. 74

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Pe calificări la nivel național situația numărului de elevi de clasa a IX-a, învățământ profesional, se prezintă astfel, cel mai mare număr de elevi sunt la următoarele calificări: 20% Mecanic auto, 8% Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 6% Confectioner produse textile, 4% Comerciant-vânzător

La nivelul județelor regiunii Nord-Est cel mai mare număr de elevi sunt la următoarele calificări:

- Județul Bacău: 20% mecanic auto, 15% ospătar, 5% bucătar, Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze, 4% Comerciant-vânzător, Tâmplar universal;
- Județul Botoșani: 17% Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 11% Confectioner produse textile, Mecanic agricol, 6% Agricultor culturi de câmp;
- Județul Iași: 15% Confectioner produse textile, 14% Mecanic auto, 8% Brutar - patiser - preparator produse făinoase, 6% Agricultor culturi de câmp;
- Județul Neamț: 16% Confectioner produse textile, 15% Mecanic auto, 8% Tâmplar universal, 6% Lăcătuș mecanic prestări servicii;
- Județul Suceava: 8% Mecanic auto, 10% Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 6% Lăcătuș mecanic prestări servicii, 5% Tâmplar universal, Tinichigiu vopsitor auto;
- Județul Vaslui: 24% Mecanic auto, 10% Comerciant-vânzător, 5% Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație, Zidar - pietrar-tencuitor, 4% Brutar -

patiser - preparator produse făinoase, Confectioner produse textile, Preparator produse din carne și pește.

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017⁴⁵

Din datele analizate, furnizate de inspectoratele școlare, pentru anul școlar 2015 – 2016 au fost școlarizați, la nivel național, 17.709 elevi la școală postliceală și 2918 elevi în școlile de maiștri.

În învățământul postliceal, în anul școlar 2015-2016, domeniile cele mai solicitate au

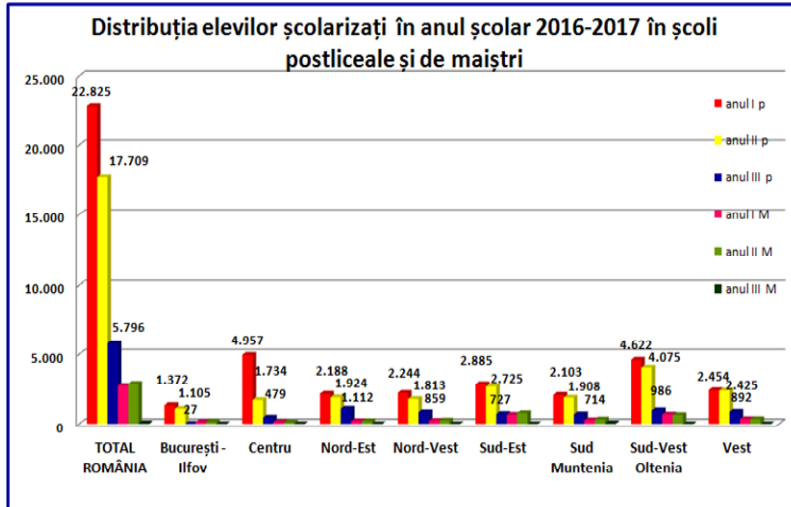

Fig. nr. 75

Sursa datelor: inspectoratele școlare

fost: Sănătate și asistență pedagogică cu 32,98 %, la mare distanță fiind Transporturile 9,81% și Informatica cu 7,96%.

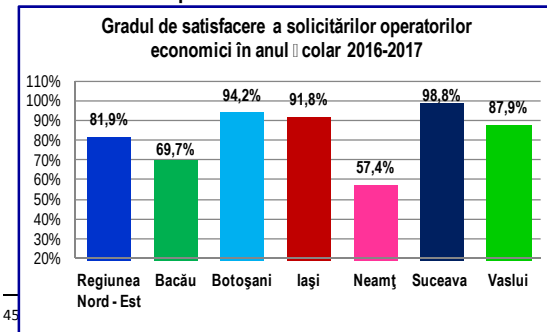
În regiunea Nord-Est au fost școlarizați, în total, în anul școlar 2015-2016, 7.825 elevi (37.320 în toată țara) ceea ce reprezintă 20,96% din numărul total al elevilor din învățământul postliceal.

Numărul de elevi înscriși în școala de maiștrii în anul școlar 2016-2017 la

nivelul regiunii este foarte mic și raportat la situația celorlalte regiuni scăzut în ofertă pe domenii, astfel se identifică 4 domenii (ca și în regiunea București-Ilfov): construcții și instalații publice, energetic, mecanic și transporturi față de alte regiuni în care se identifică 10 domenii în regiunea Sud-Est, 9 domenii din regiunea Sud Muntenia, 8 domenii la regiunea Sud-Vest Oltenia și Centru, 6 domenii în regiunea Nord-Vest.

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁶

Organizarea și funcționarea învățământului profesional, este condiționată de existența solicitărilor formulate de operatorii economici, în acest context gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici - OP este o componentă importantă în relația de

parteneriat a unităților școlare cu operatorii economici. De dimensiunea și viteza de răspuns a unităților școlare la solicitările pieței forței de muncă și de acuratețea răspunsului depinde o bună colaborare și o creștere a calității ÎP cu impact pozitiv asupra mediului economic.

45 Selec în anexa pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\09 Oferta IPT inv postliceal 2016-2017.xls](#)

46 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\10 Gradul de satisfacere a solicitarilor op. ec.xls](#)

Dacă se analizează gradul de satisfacere a solicitărilor OP la nivelul regiunii, pentru anul școlar 2016-2017, se constată un procent destul de mic de satisfacere a solicitărilor de 81,9%, iar pe județe cel mai bine se situează județul Suceava cu 98,8%, urmat de Botoșani cu 94,2%, Iași 91,8%, Vaslui 87,9%, Bacău 69,7% și Neamț 57,4%.

Fig. nr. 76 Sursa datelor: ISJ din regiune

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁷

La începutul anului școlar 2016-2017 au fost încheiate contracte de parteneriat cu 4.726 operatori economici distincți conform datelor furnizate de inspectoratele școlare județene. Regiunea Nord-Est se situează pe locul I în țară, cu cel mai mare număr de

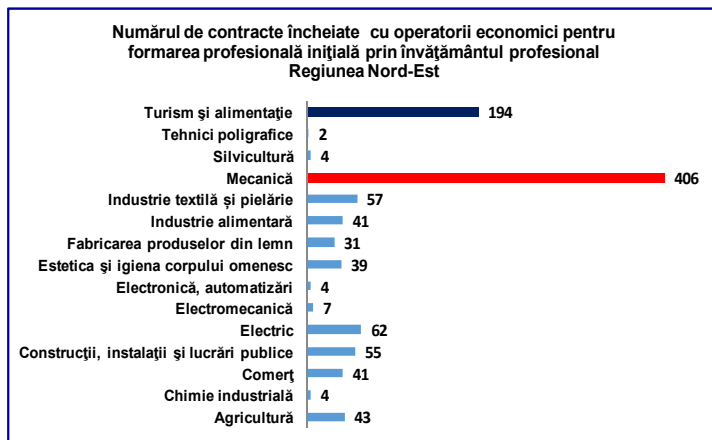

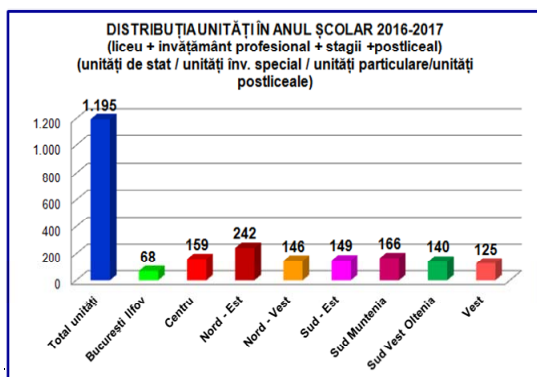
Fig. nr. 77 Sursa datelor: Inspectorate școlare județene

parteneriate încheiate de 990 reprezentând 20,94% din total parteneriate de la nivel național. Pe domenii de formare profesională, la nivel național cele mai multe parteneriate au fost încheiate pe domeniul mecanică 1.965, urmat de domeniul turism cu - 969 de parteneriate, construcții - 267, comerț - 246, electric - 255 parteneriate, agricultură - 186, industrie textilă și pielărie 183, estetica și igiena corpului omenesc - 177 parteneriate.

Numărul de parteneriate încheiate, pentru anul școlar 2016-2017, în regiunea Nord-Est este prezentat în fig. nr. 77. Ca și la nivel național cele mai numeroase parteneriate sunt pentru domeniul mecanică urmat de domeniul turism și alimentație. În ultimii ani s-au înmulțit numărul parteneriatelor din domeniul construcții, instalații și lucrări publice și electric.

La nivelul regiunii cele mai solicitate domenii de formare profesională sunt: mecanică - 406 parteneriate, urmat de turism și alimentație - 194, electric - 62, industrie textilă și pielărie - 57, construcții - 55, agricultură - 43, comerț - 41, industrie alimentară - 41.

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁴⁸

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexe pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\11](#)

Fig. nr. 78 Sursa datelor: inspectoratele școlare

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\12 Unitati IPT 2016-2017.xls](#)

învățământ profesional și tehnic din județele regiunii.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁴⁹

În cadrul analizei au fost avute în vedere domeniile cele mai reprezentative la nivelul regiunii Nord-Est, din perspectiva numărului de elevi și unităților școlare pe domeniu.

Astfel pe locul I ca cel mai solicitat domeniu, în regiunea Nord-Est, este mecanică, domeniu în care se școlarizează în 95 de unități (pe județe: 26 - Iași; 19 - Suceava; 14 - Neamț; 13 - Bacău; 11 - Vaslui; 11 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați este de 13.561 în total, pe locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Vaslui cu 457 elevi.

Pe locul al II-lea în regiunea Nord-Est, ca număr de elevi școlarizați, este domeniul turism și alimentație, pentru care se școlarizează în 56 de unități (pe județe: 15 - Suceava; 12 - Bacău; 10 - Iași; 7 - Vaslui; 6 - Neamț; 6 - Botoșani). Numărul de elevi școlarizați este de 10.726 în total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Bacău cu 611 elevi.

Pe locul III în regiunea Nord-Est, ca număr de elevi școlarizați este domeniul economic. În regiune se școlarizează în 52 de unități (11 - Iași; 11 - Bacău; 10 - Suceava; 9 - Neamț; 8 - Vaslui; 3 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați este de 8.994 total, pe locul I, ca număr de elevi, fiind o unitate școlară din județul Iași cu 957 elevi.

În domeniul industrie textilă și pielărie, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 60 de unități (20 - Iași; 8 - Bacău; 9 - Suceava; 9 - Neamț; 7 - Vaslui; 7 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați în regiune este de 5.213, locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Iași cu 196 elevi.

În domeniul agricultură, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 38 de unități (16-Iași; 6-Botoșani; 5-Vaslui; 4-Bacău; 4-Neamț; 3- Suceava). Numărul de elevi școlarizați este de 3.836 per total, pe locul I, ca număr de elevi, sunt două unități ambele din județul Botoșani cu 279 respectiv 277 elevi.

În domeniul electric, în regiunea Nord-Est, școlarizează 30 de unități (9-Iași; 7-Bacău; 6- Suceava; 4-Neamț; 3-Vaslu;1-Botoșani). Numărul de elevi școlarizați este de 2.831 per total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Neamț cu 263 elevi.

În domeniul comerț, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 28 de unități (8-Iași; 7-Vaslui; 4-Botoșani; 4-Bacău; 3-Neamț; 2- Suceava). Numărul de elevi școlarizați este de 2.961 per total, pe locul I ca număr de elevi sunt o unitate de învățământ din județul Iași cu 311 elevi.

În domeniul construcții, instalații și lucrări publice, în regiunea Nord-Est, școlarizează 28 de unități (6-Iași; 6-Bacău; 6-Neamț; 6- Suceava; 2-Botoșani; 2-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 2560 în total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Iași cu 422 elevi.

În domeniul electromecanică în regiunea Nord-Est se școlarizează la 11 de unități (5-Iași; 2-Neamț; 2- Suceava; 1-Botoșani; 1-Bacău; 0-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 2.961 total, pe locul I ca număr de elevi este o unitate școlară din județul Suceava cu 94 elevi.

În domeniul electronică și automatizări, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 38 de unități (12-Iași; 6- Suceava ; 6-Bacău; 5-Neamț; 5-Botoșani; 4-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 3.281, locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Neamț cu 309 elevi.

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Educatie\13 Ierarhizare scoli IPT.xls](#)

În domeniul industrie alimentară în regiune se școlarizează la 29 de unități (11-Iași; 5-Vaslui; 4-Botoșani; 4-Suceava; 3-Bacău).

În domeniul fabricarea produselor din lemn, în regiunea Nord-Est, școlarizează 21 de unități (6-Neamț; 4-Iași; 4- Suceava; 3-Bacău; 2-Botoșani; 0-Vaslui).

În domeniul protecția mediului, în regiunea Nord-Est, școlarizează 33 de unități (7-Neamț; 7- Suceava; 6-Vaslui; 5-Bacău; 5-Botoșani; 3-Iași).

În domeniul estetică și igiena corpului omenesc în regiune se școlarizează la 13 de unități (3-Iași; 3- Suceava; 2-Botoșani; 2-Vaslui; 1-Neamț; 1-Bacău;).

În domeniul silvicultură, în regiunea Nord-Est, școlarizează 7 de unități (4-Neamț; 3-Suceava).

În domeniul chimie industrială în regiunea Nord-Est școlarizează 2 de unități (1-Neamț; 1- Iași)

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵⁰

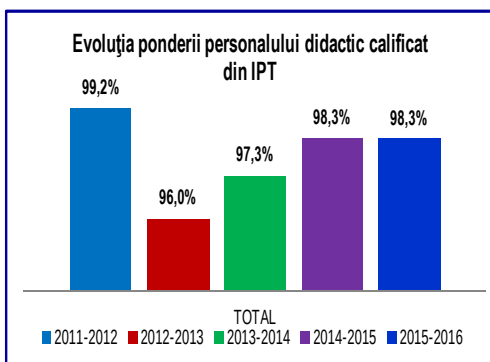

Fig. nr. 79 Sursa datelor: INS

Resursa umană este una din condițiile esențiale necesare asigurării calității în formarea profesională, de calitate și nivelul pregătirii/calificării resursei umane depinde atingerea obiectivelor ÎPT.

Dacă analizăm evoluția ponderii personalului didactic calificat, din perioada 2011 – 2016, la nivel național se constată o scădere față de anul 2011-2012 de la 99,2% la 98,3%, și un minim de 96% în 2012-2013 (fig. nr. 79).

Evoluția ponderii personalului calificat din ÎPT pe nivele de educație indică scăderi pentru toate

nivele de educație, astfel:

- învățământ liceal tehnologic - de la 99,2 % în 2011-2012 la 98,5% în 2015-2016;
- învățământ profesional - de la 100% în 2011-2012 la 88% în 2015-2016;
- învățământ postliceal - de la 96,5% în 2011-2012 la 95,9% în 2015-2016.

Evoluția ponderii personalului calificat din învățământ liceal tehnologic, pe profiluri indică scăderi pentru toate profilele:

- profil tehnic de la 99,2 % în 2011-2012 la 98,7% în 2015-2016;
- profil resurse natural și protecția mediului de la 98,9 % în 2011-2012 la 98,1% în 2015-2016;
- profil servicii de la 99,4 % în 2011-2012 la 98,1% în 2015-2016,

În intervalul 2011-2016 ponderea cea mai mare o deține categoria de profesori cu vârste cuprinse între 35-54 de ani, ponderea este de peste jumătate din total 54,2% în 2011-2012 și a crescut la 59,9% în 2015-2016 (fig. nr. 80). Celelalte categorii de profesori cu vârste cuprinse între 25-34 ani și 55-64 ani dețin o pondere de aproximativ

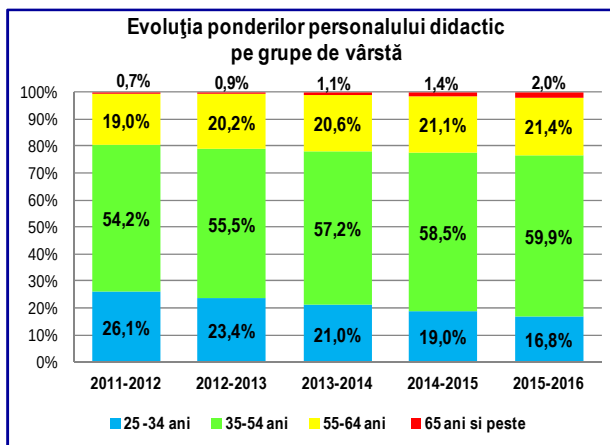

Fig. nr. 80

Sursa datelor: INS

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\14 Resurse umane.xlsx](#)

20%, categoria de profesori tineri (25-34 ani) este în scădere în intervalul analizat. Ponderea personalului didactic calificat din regiunea Nord-Est și județele regiunii indică scăderi ușoare. Pe regiune se produce o scădere de la 99,03% în 2011-2012 la 98,36% în 2015-2016, iar pe județe fluctuațiile sunt:

- județul Bacău de la 99,33% în 2011-2012 la 99,19% în 2015-2016;
- județul Botoșani de la 95,98% în 2011-2012 la 95,89% în 2015-2016;
- județul Iași de la 100% în 2011-2012 la 98,69% în 2015-2016;
- județul Neamț de la 98,55% în 2011-2012 la 98,66% în 2015-2016;
- județul Suceava de la 99,95% în 2011-2012 la 98,72% în 2015-2016;
- județul Vaslui de la 98,61% în 2011-2012 la 98,19% în 2015-2016.

În graficul din fig. nr. 81 este prezentată evoluția ponderii personalului didactic calificat din învățământul liceal din județele regiunii Nord-Est.

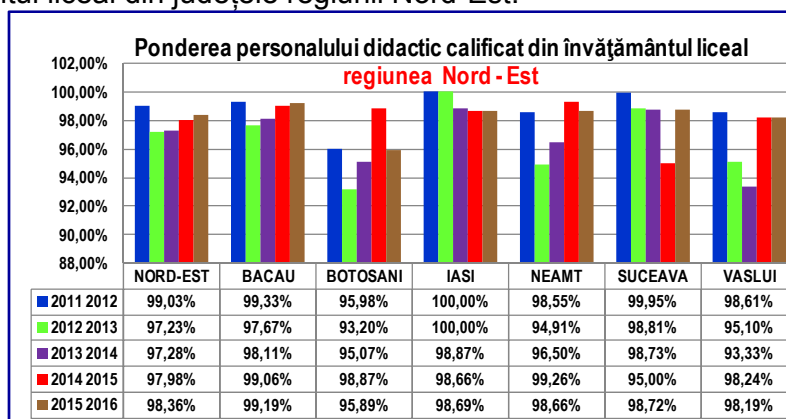

Fig. nr. 81

Sursa datelor: INS

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵¹

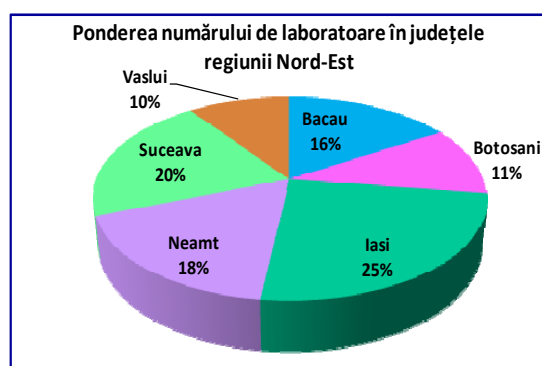
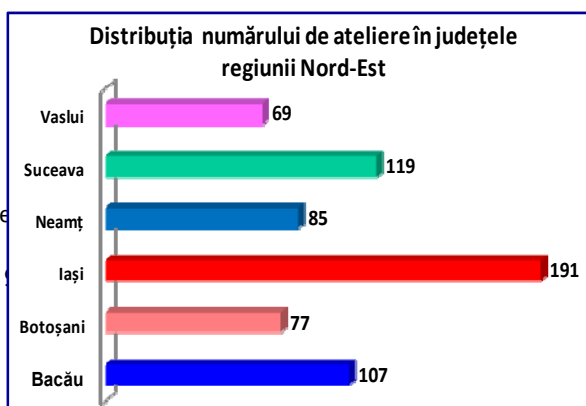

Fig. 82 Sursa datelor: INS Caiete statistice

Analizând baza materială (număr de laboratoare) constatăm că în regiunea Nord-Est sunt în total 1.347 de laboratoare, ceea ce reprezintă 15,7 % din total național (8.526). Din totalul numărului de laboratoare din regiune se observă că județul Iași are cea mai mare pondere 24% (334 laboratoare), urmat de județul Suceava 20,48% (276 laboratoare), și cu cele mai puține laboratoare este județul Vaslui 10,02% (135 laboratoare) – fig. nr. 82.

În cadrul acestei analize trebuie ținut cont și de numărul de unități școlare, pentru învățământ profesional și tehnic, (Iași 55, Suceava 43, Neamț 33, Botoșani 27, Vaslui 23, Bacău 20), de raportul număr de laboratoare pe unitate școlară (în medie numărul de laboratoare pe unitate școlară este de 6 în cazul județelor Iași și Suceava, 5 Botoșani și Vaslui, 7 pentru județele Neamț și 10 Bacău).

La începutul anului școlar 2015-2016, în regiunea Nord-Est, au funcționat 648 ateliere școlare distribuite în județele

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în

regiunii după cum este prezentat în figura nr. 83. Funcționalitatea acestora precum și gradul de dotare și de utilizare dau posibilitatea elevilor de ași dobândi abilități practice și determina în bună parte competitivitatea absolvenților pe piața muncii dar și gradul de satisfacție al operatorilor economici.

Numărul total al PC-urilor, în regiunea Nord-Est, la începutul anului școlar 2015-2016 era de 19.304 unități și care se distribuiau pe județe: Bacău – 3.610 bucăți, Botoșani – 2.337, Iași – 4.448, Neamț - 3.051 unități, Suceava - 3.817 și Vaslui – 2.041 bucăți.

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵² *Fig. nr. 83* *Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online*

Procentul de cheltuieli pentru educație, din PIB pentru anul 2014, este cel mai scăzut din UE (28 state) pentru România fiind de 2,75%. Acest procent poziționează România pe ultimul loc, la distanță mare de penultimul loc Republica Cehă cu 3,84%, și primul loc Suedia în care cheltuielile pentru educație sunt 7,41% din PIB. Deși mic procentul înregistrat în 2014 de 2,75 este în trend crescător (2,64% în 2012, și 2,67% în 2013) – fig. 84.

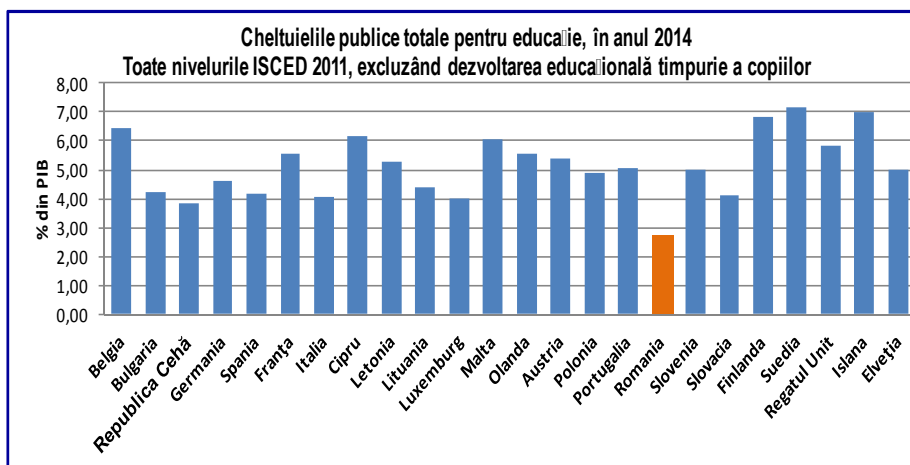

Fig. nr. 84

Sursa datelor: EUROSTAT (educ_uoe_fine06)

Procentul cheltuielilor publice totale pentru educație, în anul 2014 pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) la nivelul UE (28 state) este de asemenea mult mai mare comparativ cu România unde se constată cea mai mică valoare de 0,67%, după Turcia 0,79%, locul 1 fiind ocupat de Belgia cu 1,87%. Analizându-se cheltuielile publice totale pentru educație, din anul 2014, în învățământul secundar superior la nivelul UE (28 state) constatăm că în cazul României

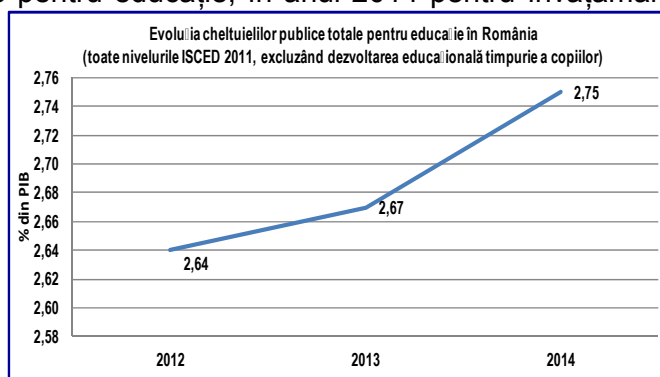

Fig. nr. 85

Sursa datelor: EUROSTAT

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\16 Cheltuieli pentru educație.xls](#)

procentul este de 0,64%, de asemenea cel mai mic, locul I îl ocupă Cipru și Regatul Unit cu 1,43%.

Cheltuielile publice totale pentru educație, în România - învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar indică valori foarte mici pentru învățământul general 0,62% în 2014 înregistrând o creștere foarte mică, de doar 0,04% în 2014 (reprezentând de fapt o staționare).

Cheltuielile publice totale pentru educație, în România - învățământul secundar superior indică valori foarte mici pentru învățământul general 0,62% în 2014 înregistrând o creștere foarte mică, de 0,01% în 2014 învățământ vocațional (reprezentând o scădere)

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR);
- la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) - ca organism consultativ al inspectoratelor școlare județene;
- la nivelul școlilor: Consiliile de administrație/Consiliile școlare;
- la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții în procesul de planificare în IPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea standarde de pregătire profesională;
- Consorțiul regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor regionale de acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI);
- Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor locale de acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare;
- Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de acțiune a școlii (PAS).

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS). La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS). Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării

documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunităților locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;
- insuficienta implicare a operatorilor economici în efortul de planificare și pregătire/finanțare pe termen lung în ÎPT;
- neimplicarea sau implicarea insuficientă a operatorilor economici în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii a ofertei de educație.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum în dezvoltare locală (CDL - componentă importantă a planului de învățământ) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Deși în multe cazuri s-a constatat o redusă implicare a agenților economici în elaborarea CDL, interesul manifestat de cei care sunt parteneri ai unităților școlare, și de cei interesați în implementarea sistemului de formare profesională este crescut, aceștia se implică în stabilirea conținuturilor pentru instruirea teoretică și practică.

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională, care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor, a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – „predarea și învățarea”, urmat de extinderea treptată, în anii 2007 -2014, pentru toate cele 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în rapoartele și planurile de îmbunătățire a calității. În perioada 2014 -2016 au fost evaluate extern, de către reprezentanții ARACIP, numeroase unități de învățământ din regiune în cadrul unui program inițiat de MEN.

Introducerea sistemului de asigurare a calității în ÎPT a furnizat pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) un set de indicatori standard (benchmark) care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea și în viitor un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

La nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est, rezultatele implementării sistemului de asigurare a calității, prin implementarea, monitorizarea PRAI, PLAI, PAS, a dat rezultate dintre cele mai bune, astfel ponderile realizate prin oferta de formare/planul de școlarizare, pe domenii sunt foarte aproape de țintele recomandate în PRAI. Acest

aspect este rezultat al politicilor inspectoratelor școlare din regiune care au respectat recomandările din documentele de planificare strategică.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵³

Din totalul de 699.358 elevi, la nivel național, aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2014-2015, sunt declarați promovați 96,3%. Din acest total național 50% sunt de sex

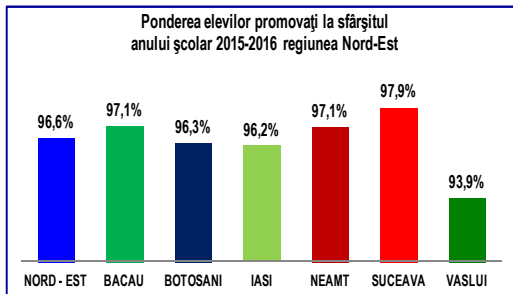

Fig. nr. 86 Sursa date: inspectorate școlare

feminin iar din totalul de elevi promovați 97,2% sunt de sex feminin.

Pe medii de rezidență în mediul urban sunt 96,6% promovați mai mult decât în mediul rural 93,4% promovați, cu valori apropiate pentru învățământ public 96,3% și 95,7% pentru învățământ privat.

Analiza pe regiunii a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2014-2015 plasa regiunea Nord-Vest pe locul I pe țară cu o pondere de 97,6% mai mare decât media

națională de 96,3%, în acest context regiunea Nord-Est deține locul al III-lea pe țară dar peste media națională cu 0,3%.

Din analiza indicatorului ponderea elevilor promovați la nivelul județelor regiunii, fig. 86, se identifică pe locul I județul Suceava 97,9%, pe locul II județele Neamț și Bacău 97,1%, urmate de Botoșani 96,3%, Iași 96,2% și pe ultimul loc Vaslui cu un procent de 93,9%.

Dacă se analizează ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2014-2015 funcție de nivelul claselor se remarcă creșterea procentului de promovabilitate în clasele a XI-a și a XII-a, valorile cele mai mici aparând la clasele a IX-a.

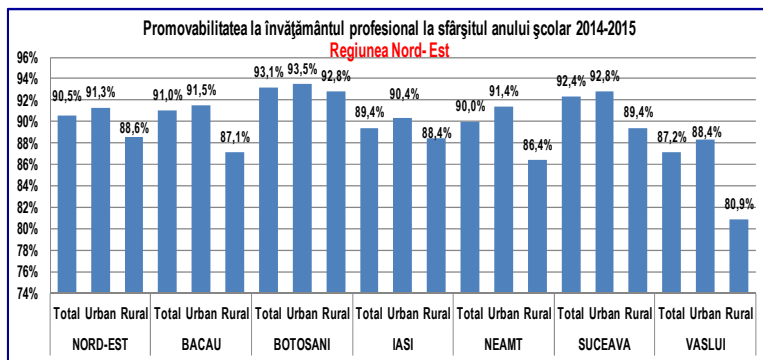

Fig. nr. 87

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Analiza situației școlare a elevilor din învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2014-2015 (trebuie precizat că în aceasta categorie au fost incluse: școlile profesionale, școlile profesionale special, centrele de educație incluzivă și a doua șansă), fig. nr. 87, se constată că la nivel național ponderea elevilor promovați este de

90,2%; pe medii de rezidență 90,3% pentru mediul urban și un procent mai mic de 89,7% pentru mediul rural, pe sexe 90,3% dintre promovați sunt eleve de sex feminine. La nivelul regiunii promovabilitatea totală, la sfârșitul anului școlar 2014-2015, a fost de 90,5%; în mediul urban 91,3% și 88,6% în rural.

Din analiza promovabilității, din învățământul profesional, pe județe cea mai mare valoare se înregistrează în județul Botoșani 93,1% peste nivelul mediu regional, cu valori de 93,5% pentru mediul urban și 92,8% pentru mediul rural. Următorul județ este Suceava cu o valoare medie a promovabilității de 92,4%, pentru mediul urban 92,8% și

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\17 Liceal sf an 2014 2015.xlsx](#) și [ANEXE\Educatie\18 Profesional sf an 2014 2015.xlsx](#) sau [ANEXE\Educatie\19 Postliceal sf de an 2014 2015.xlsx](#)

89,4% pentru mediul rural. Județul Bacău se situează pe locul al III-lea cu o pondere a promovabilității de 91,5% (91,5% în urban și 87,1% în mediul rural) fiind urmat de județele Neamț (90,0% (91,4% în urban și 86,4% în mediul rural)), Iași cu 89,4% (90,4% în urban și 88,4% în mediul rural) și în final județul Vaslui având 87,2% (88,4% în urban și 80,9% în mediul rural).

Situația școlară a elevilor din învățământul postliceal și de maistri, la sfârșitul anului 2014-2015 permite să constatăm că media, la nivel național, a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului 2014-2015 era de 97,3%. În regiunea Nord-Est aceasta a fost de 98,8% (mai mare decât media națională).

Media la nivel național a ponderii elevilor promovați din școala de maiștrii a fost de 96,4%, iar în regiunea Nord-Est de 95,2% (mai mică decât media națională)

În cazul școlilor postliceale ponderea elevilor promovați, pe județele regiunii Nord-Est, este foarte apropiată de 100% în cazul județelor Bacău, Botoșani și Vaslui (99%), și aproximativ 97% în județele Iași, Suceava și Neamț. În școlile de maiștri ponderea elevilor promovați, pe județele regiunii Nord-Est, este de asemenea foarte apropiată de 100% în cazul județelor Bacău și Neamț (100%%), Iași 95%, Vaslui 92,2%, Suceava 91,5% (județul Botoșani nu a avut clase).

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Conform Metodologiei-cadru cu privire la serviciile de consiliere și orientare a carierei pe tot parcursul vieții, din 03.07.2012, statul asigură accesul gratuit la serviciile publice de consiliere și orientare în carieră a tuturor elevilor, studenților și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Consilierea psihopedagogică reprezintă un demers calificat, organizat pe principii științifice, ce permite acordarea unei asistențe de specialitate acelor persoane implicate în procesul educațional (elevi, studenți, cadre didactice, părinți, diriginți, directori de instituții educaționale etc.) care întâmpină anumite dificultăți.

Orientarea școlară și profesională vizează dezvoltarea personală și înzestrarea elevilor cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru managementul propriului traseu educațional și profesional, reprezentând un proces de pregătire și îndrumare a elevilor către discipline și domenii potrivite structurii de personalitate a acestora.

Anual în cadrul fiecărui județ experții CJRAE - Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională elaborează „Studiul opțiunilor școlare și profesionale” ce are ca obiectiv identificarea intereselor profesionale și opțiunilor de școlarizare a elevilor claselor a VIII-a, în vederea fundamentării planului de școlarizare pentru anul școlar următor și adaptării programului de informare și consiliere a carierei la nevoile elevilor. Metoda utilizată în realizarea studiului opțiunilor școlare și profesionale ale elevilor este „Ancheta sociologică”. Instrumentul utilizat este „Fișa de opțiuni” care se administrează față în față, în format creion hartie, în perioada decembrie - ianuarie. Această fișă se aplică tuturor elevilor, dar dacă se utilizează un eșantion, acesta trebuie să fie reprezentativ, proporțional cu structură totală a populației investigate, pe medii de rezidență și categorii de sex.

„Fișa de opțiuni școlare și profesionale” se elaborează de CJRAE, prin consultare cu reprezentanții inspectoratelor școlare, procedeu ce nu este unul unitar, și nu permite formularea de concluzii și comparații, dar este luat în calcul la nivelul fiecărui județ.

Din analizele efectuate în regiunea Nord-Est sistemul de orientarea școlară și profesională există dar nu corespunde dimensional nevoilor. Sunt situații în care unitățile școlare nu au consilier permanent, sau în cazul în care au, consilierului îi sunt repartizați între 200 și 1200 elevi ceea ce reduce calitatea serviciilor acordate. Se conturează astfel următoarele nevoi/cerințe pentru sistemul de orientarea școlară și profesională:

- crearea condițiilor materiale și asigurarea logisticii necesare în scopul îmbunătățirii activităților de consiliere a carierei;
- intensificarea activității de informare și orientare dar și extinderea acțiunilor către părinți (care influențează alegerea elevilor într-un procent de peste 50%);
- organizarea de campanii de informare și promovare anuale.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁴

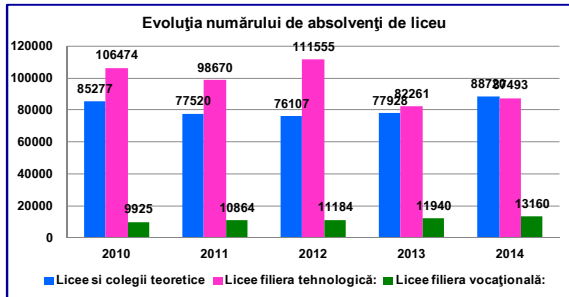

Fig. nr. 88 Sursa datelor: INS Caiete statistice

Evoluția numărului de absolvenți de liceu în intervalul 2010-2014, nivel național, indică pentru licee (fig. nr. 88):

- filiera vocațională o creștere de 32% (de la 9.925 persoane la 13.160 persoane);
- filiera tehnologică o scădere de 17% (de la 106.474 persoane la 87.493 persoane);
- filiera teoretică o creștere de 4%

(de la 85.277 persoane la 88.720 persoane).

De menționat că ponderea medie a elevilor din liceele teoretice este de 46,2% și a în liceele tehnologice de 46,8%.

Evoluția numărului de absolvenți, ai învățământului profesional, în intervalul 2010-2014, la nivel național, indică o scădere foarte mare de 66,58% (de la 34.733 persoane la 11.605 persoane)

Analizând evoluția numărului de absolvenți de învățământ postliceal și de maiștrii în intervalul 2010-2014 se constată:

- creștere de 75% a absolvenților școlii postliceale (mai mult decât o dublare);
- creștere cu 19% % a absolvenților școlilor de maiștrii (de la 2.958 persoane la 3.531 persoane).

Se remarcă de asemenea că solicitările pentru școala postliceală sunt mai mari în timp ce solicitările pentru școala de maiștrii au rămas la o dimensiune mult mai mică.

La nivelul regiunii Nord-Est evoluția numărului de absolvenți de liceu (fig. 89) în intervalul 2010-2014, indică pentru licee următoarele:

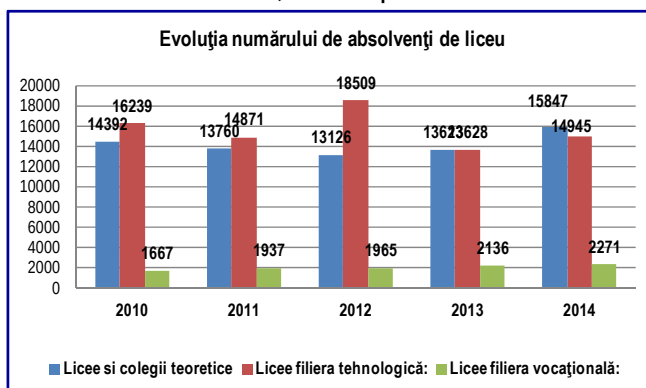

Fig. nr. 89 Sursa datelor: INS Caiete statistice

- filiera vocațională o creștere de 36% (de 604 absolvenți, de la 1.667 persoane la 2.271 persoane);
- filiera tehnologică o scădere de 7,9% (de 1294 absolvenți, de la 16.239 persoane la 14.945 persoane);
- filiera teoretică o creștere de 10% (de 1455 absolvenți, de la 14.392 persoane la 15.847 persoane)

De menționat că ponderea liceului

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\20 Absolventi IPT.xlsx](#)

teoretic este de 47,9% și este în creștere față de liceu tehnologic unde avem 45%, astfel regiunea se poziționează peste nivelele naționale și peste recomandări.

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵⁵

Rata de absolvire în învățământul gimnazial sa poziționat în jurul valorii de 85-86% din 2006 până în 2014, remarcându-se o creștere în anul școlar 2010-2011 cu valori apropiate de 103-104%

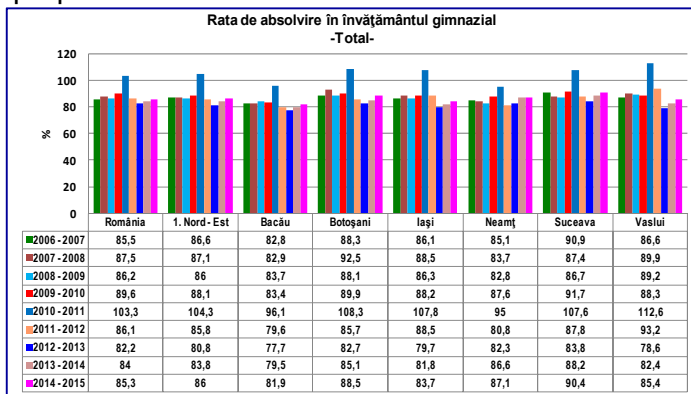

Fig. nr. 90

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Aceeași situație se remarcă, în intervalul 2006-2014, și la nivelul județelor regiunii Nord-Est, valoarea maximă pentru anul școlar 2014-2015 fiind în județul Suceava 90,4% și minimă în județul Bacău cu 81,9% (fig. 90). Rata de absolvire, în învățământul gimnazial, pentru anul școlar 2014-2015, este mai mare în mediul urban respective de 100,9% la nivel național și 105,7% la nivelul regiunii Nord-Est. Pe județe cele mai mari

valori se gasesc în: Iași 115,5%, Suceava 109%, Neamț 101,2%, Bacău 104,3% și cele mai mici în Vaslui 98,9% și Botoșani 97%.

Rata de absolvire în învățământul gimnazial, pentru anul școlar 2014-2015, în mediul rural este mai mică, atât la nivel național 72,8% cât și la nivelul regiunii Nord-Est 76,7%, pe județe cele mai mari valori se găsesc în Botoșani 84%, Neamț 81,1% și Suceava 80%, și cele mai mici în Vaslui 79,4%, Bacău 70,8% și Iași 70,2%.

Rata de absolvire din învățământul liceal, în intervalul 2006 -2014, a crescut apreciabil atât la nivel național de la 53,5% în 2006 la 89,1% în 2014, cât și la nivelul regiunii Nord-Est de la 45,1% în 2006 la 80,7% în 2014 (cu aceste valori regiunea Nord-Est se situează sub media națională, și ultima la nivelul tuturor regiunilor).

Analiza ratei de absolvire din învățământul liceal, la nivelul regiunii Nord-Est exprimă fluctuații cu un trend general ascendent în intervalul 2006-2014, astfel în anul școlar 2014 - 2015 se înregistrează cele mai mari valori, peste media regională, în județele Suceava 85,8%, Neamț 85,7% și Iași 82,1%, iar cele mai mici, sub media regională, în județele Bacău 73,8% Botoșani 74%. Județul Vaslui se poziționează la valoarea media a regiunii de 80,7%.

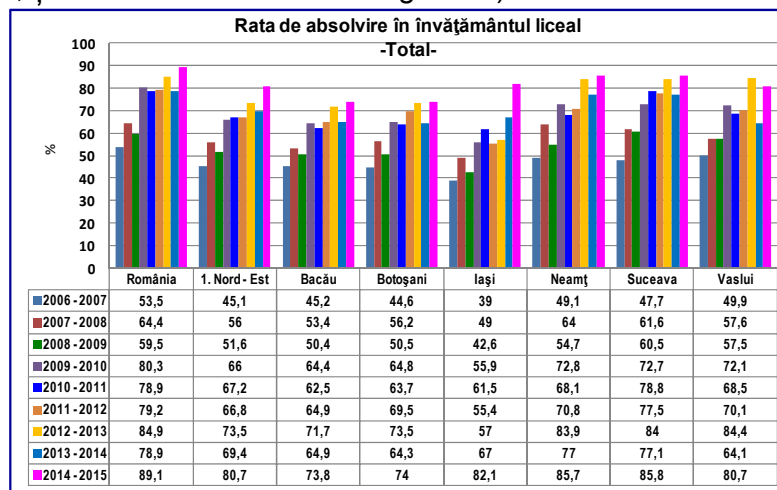

Fig. nr. 91

Sursa datelor: INS Caiete statistice

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici

[ANEXE\Educatie\21 Rata de absolvire \(INS\).xls](#)

Pe medii de rezidență, rata de absolvire în învățământul liceal, la urban indică valori de asemenea în trend crescător în intervalul 2006-2014, de la 85,8% la 173,5% la nivel național, și de la 87% la 210,3% la nivelul regiunii Nord-Est, valoare superioară mediei naționale.

Pe județele regiunii rata de absolvire în învățământul liceal, fig. nr. 91, pentru anul școlar 2014-2015, înregistrează valori mari peste media națională și regională în județele Neamț 260,2%, Suceava 219,1% și Iași 218,7%, valori apropiate de valorile regionale în județul Vaslui 211,1%, și sub media regională în județele Bacău 188,2% și Botoșani 162,6%.

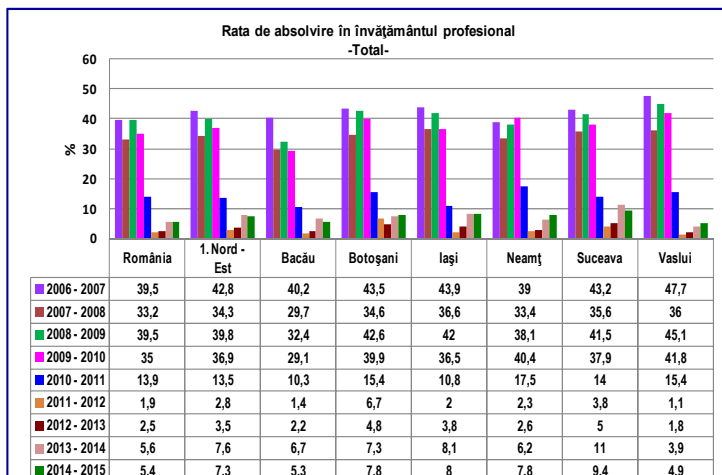

Fig. nr. 92

Sursa datelor: INS Caiete statistice

La polul opus se situează rata de absolvire în învățământul liceal pentru mediul rural, care înregistrează creștere dar la valori mici astfel la nivel național 8% în 2006-2007 și 12% în 2014-2015, la nivelul regiunii creșterea este de la 5% în 2006-2007 la 9,9% în 2015-2016, rămânând sub nivelul mediei naționale.

Rata de absolvire învățământ profesional la nivel național a scăzut agresiv cu peste 30 puncte procentuale (fig. nr. 92). Astfel în intervalul 2006-2014

la nivel național rata a scăzut de la 39,5% la 5,4%, situația fiind similară în toate regiunile.

În regiunea Nord-Est scăderea este de la 42,8% valoarea din 2006-2007 la 7,3% în 2014-2015, astfel că regiunea Nord-Est se clasează pe locul al II-lea după regiunea Centru cu o rată de absolvire de 8,4%.

Rata de absolvire în învățământul profesional pentru județele regiunii are aceeași fluctuații ca cele constatate la nivel național, de scăderea agresivă care s-a produs în 2011-2012 cauzată de desființarea ȘAM și rapoartarea la un număr mult mai mic de absolvenți ceea ce a afectat indicatorul. Județele cu cele mai mici rate în anul 2014-2015 sunt Vaslui 4,9% și Bacău 5,3%.

Rata de absolvire în învățământul postliceal la nivel național și regional a înregistrat o creștere din anul 2006-2007 în anul 2014-2015 atât la nivel național de la 3,8% la 16,3% cât și la nivel regional de la 2,8% la 11,6%. Cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași cu 27,9% în 2014-2015 mult peste media regională.

Analiza indicatorului conduce la concluzia că în mediul de rezidență urban creșterea este mult mai mare la nivel național de la 6,2% în 2006-2007 la 32,6% în 2014-2015, iar la nivel regiunii Nord-Est de la 5,5% în 2006-2007 la 30,1% în 2014-2015. Valori mult mai mici, sub media regională, se înregistrează în județele Botoșani 16,5%, Vaslui 17,7% și Bacău 19,8%.

Valorile ratei de absolvire în învățământul postliceal - mediul rural, sunt la nivel național 0,8% regional 0,5% și județean 1,4% județul Iași, și 1,2% județul Neamț celelalte județe având valoarea 0.

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁶

Evoluția ratei de tranziție în învățământul secundar superior, la nivel național, în intervalul 2007-2016 (fig. 93) a înregistrat o ușoară scădere (cu 1%) de la 97,7% în anul școlar 2007-2008 la 96,7% în anul școlar 2015-2016. Pe regiuni situația este asemănătoare, regiunea Nord-Est înregistrând o scădere de 1,2% în același interval de timp în care s-a făcut analiza, singura regiune cu valoare aproape constantă este regiunea Sud-Vest Oltenia.

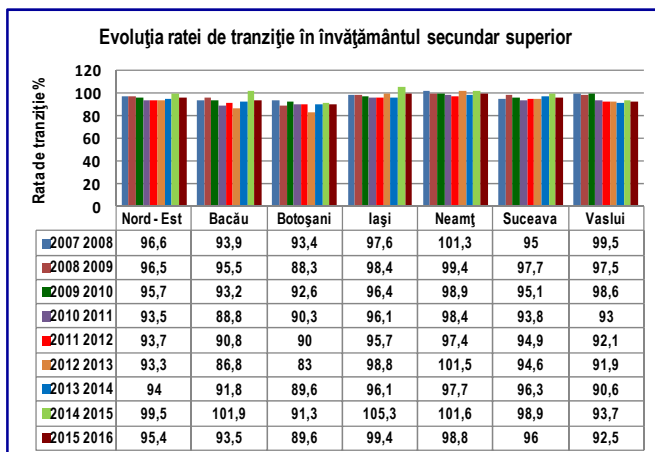

Fig. nr. 93

Sursa datelor: INS Caiete statistice

cazul persoanelor de sex masculin de 1,7% față de cele de sex feminin de 0,5%. Raportat la anul 2015-2016 valoarea ratei de tranziție în învățământul secundar superior pentru ambele sexe este apropiată fiind de 95%. În județele regiunii pentru persoanele de sex feminin se înregistrează scăderi de 5,7% în Vaslui, 4,8% în Botoșani, și creșteri cu 0,3% în Suceava, de 1,4% în Neamț, 1,6% Bacău și de 2,6% în județul Iași. Pentru persoanele de sex masculin se înregistrează scăderi 8,2% Vaslui, 3,7% Neamț, 2,8% Botoșani, 2,3% Bacău, și creșteri în județele Iași 1,1% și Suceava 1,6%.

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar la nivel național și regional înregistrează o scădere semnificativă de 39,5% la nivel național de la 95,6% valoare în

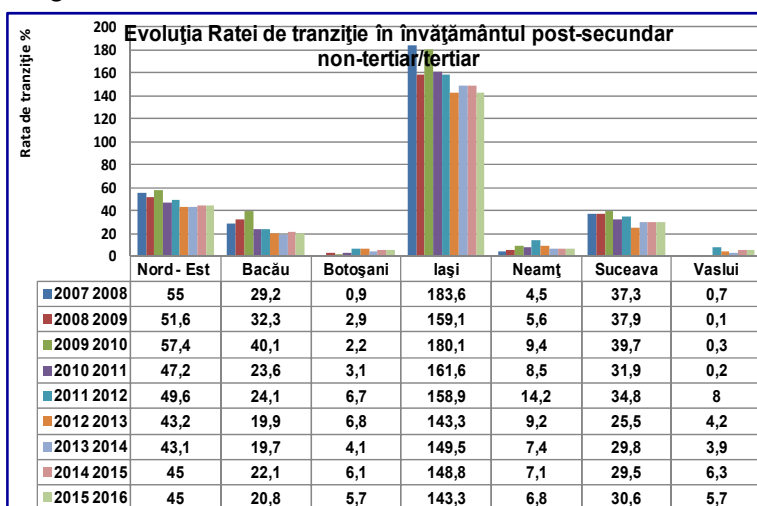

Fig. nr. 94

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Rata de tranziție în învățământ secundar superior, în regiunea Nord-Est, în intervalul 2007-2016, a rămas aproape constantă (scăderea este de 1,2%) la nivel regional 96,6% în 2007-2008 și 95,4%. În județele regiunii Nord-Est, se înregistrează o scădere în județele Vaslui (7%), Botoșani (4%), Neamț (2,5%) și Suceava (1%).

Din analiza ratei de tranziție în învățământul secundar superior, în regiunea Nord-Est în intervalul 2007-2016, pe sexe, rezultă că scăderea este mai accentuată în

2007 la 57% în anul 2016. Regiunea Nord-Est (fig. 94) înregistrează o scădere mai mică de 10% dar valorile sunt mai mici decât mediile naționale 55% în 2007 și 45% în 2016. Excluzând din analiză regiunea București-Ilfov, datorită caracteristicilor foarte diferite de ale celorlate regiuni, la acest indicator regiunea Nord-Est se poziționează în anul 2016 sub nivelul național și în clasamentul regiunilor pe poziția patru după regiunile

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\22 Rata tranzitie \(INS\).xls](#)

Nord-Vest 69,9%, Vest 63,2% și Centru 55,2%.

Analiza Ratei de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar pe județele regiunii Nord-Est (fig. 94), în anul 2016 indică pe locul I, cu 143,3%, județul Iași, urmat de Suceava cu 30,6% și Bacău 20,8% cu valori foarte mici fiind: 6,8% Neamț, 5,7% Vaslui și Botoșani. Dacă se analizează evoluția în intervalul 2007-2016, a ratei de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar, se constată o scădere foarte mare de 40,3% în județul Iași, de asemenea scădere în Suceava cu 6,7% și Bacău 8,4%, dar și creșteri de la valori apropiate de 0: Botoșani la 4,8% și Vaslui la 5% și Neamț la 2,3%.

Din analiza pe sexe, a ratei de tranziție în învățământul post -secundar non-terțiar din regiunea Nord-Est, în intervalul 2007-2016, se constată că scăderea este mai mare în cazul persoanelor de sex masculin respectiv de 12,9% (de la 52,6% în 2007-2008 la 39,7% valoarea indicatorului în 2015-2016) față de scăderea în cazul persoanelor de sex feminin de 7,3% (de la 57% în 2007-2008 la 49,7% în 2015-2016).

Raportat la anul 2015-2016 rata de tranziție este mai mare la persoanele de sex feminin 49,7 % față de 39,7% pentru persoane de sex masculin.

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁷

Analiza ratei abandonului școlar pentru ÎPT la nivelul județelor regiunii Nord-Est, pentru anul școlar 2014-2015, indică cea mai mică valoare în județul Neamț 3,1% urmat de județele Suceava 3,2%, Iași 3,6%, Bacău 3,9%, Botoșani 4,2% și județul Vaslui 4,5% în care se constată cea mai mare rată (fig. nr. 95).

Din analiza pe medii de rezidență se remarcă pentru mediul urban următoarele, în intervalul 2007-2015 valoarea acesteia a scăzut la nivel național de la 4,2% la 3,5%, la nivelul regiunii Nord-Est scăderea este de la 4,5% la 3,7%, în anul 2015 regiunea Nord-Est are valoare sensibil mai mică de 3,4% față de valoarea națională de 3,5%. Pe județe cea mai mică valoare este constatată în județul Iași de 2,6%, urmat de județul Suceava 2,9%, Neamț 3,4%, Bacău 4,1%, Botoșani 4% și Vaslui 4,2%.

Din analiza pe medii de rezidență se remarcă pentru mediul rural următoarele: în intervalul 2007-2015 valoarea acesteia a crescut la nivel național de la 3,9% la 4,3 %, la nivelul regiunii Nord-Est a crescut de la 5,3% la 5,9%. În anul 2015 regiunea Nord-Est

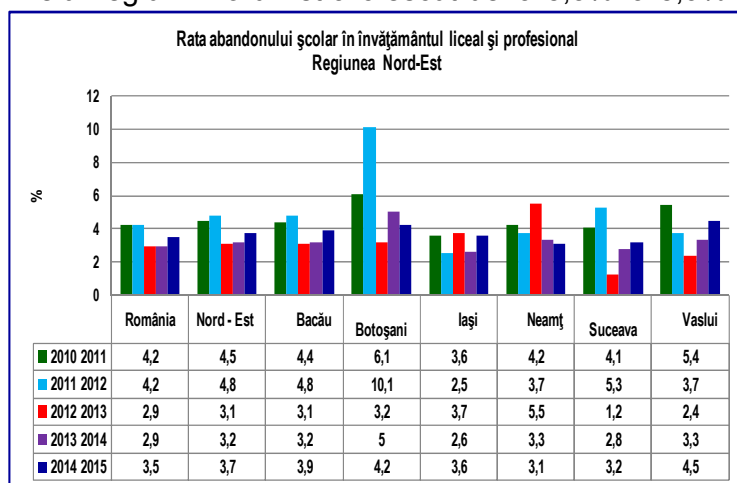

Fig. nr. 95

Sursa datelor: INS Caiete statistice

rata abandonului școlar are valoare mai mare de 5,9%, față de valoarea națională de 4,3%. Pe județe cea mai mică valoare este întâlnită în județul Bacău de 0,5%, urmat de județele Neamț 1,7%, Botoșani 5,1%, Vaslui 6,4%, Suceava 7%, cea mai mare valoare aparând în județul Iași de 9,6%.

Analiza datelor privind rata abandonului pe sexe, în intervalul 2007-2015, permite să constatăm că, la nivel național, populația de sex masculin, cu incidență a ratei

abandonului școlar, are valori mai mari decât populația de sex feminin. În intervalul de

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici
[ANEXE\Educatie\23 Rata abandonului \(INS\).xls](#)

timp supus analizei se remarcă o scădere apropiată pentru populația de sex masculin și feminin astfel pentru populația de sex masculin scăderea este de 0,6% de la 4,8% la 4,2% iar pentru populația de sex feminin scăderea este de 0,7% de la 3,5% la 0,7%.

Analiza ratei abandonului pe sexe și județe pentru anul școlar 2015-2016 pentru:

- persoane de sex masculin au valorile: 3,7% Neamț, 4,2 % Suceava, 4,3 % Iași, 4,9 % Bacău, 5,2 % Botoșani și 5,7 % Vaslui;
- persoane de sex feminin s-au înregistrat: 2,2 % Suceava, 2,5 % Neamț, 2,9 % Iași, 3 % Bacău, 3,1 % Botoșani și 3,3 % Vaslui.

6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵⁸

Din analiza efectuată la nivelul UE (28 state), în intervalul 2000-2015, rezultă că rata de părăsire timpurie a scăzut considerabil (cu 10%) la nivelul UE de la 22,9% cât era în

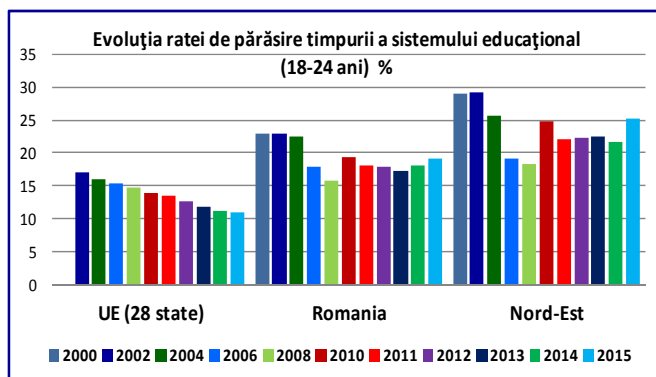

Fig. nr. 96

Sursa datelor: EUROSTAT

2000 la 12% în 2015, în cazul României valorile au oscilat deși trendul a fost descrescător înregistrându-se o scădere de la 23,7% în 2000 la 17,3% în 2015.

În cazul regiunii Nord-Est situația este asemănătoare cu cea la nivel național deși valorile înregistrate în regiune sunt mai mari decât media națională, astfel în intervalul analizat au existat oscilații dar trendul a fost descrescător înregistrându-se o scădere la 29%

valoare a ratei de părăsire înregistrată în 2000 la 22,5% din 2015 (fig. nr. 96).

În anul 2015 regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare, din țară, a ratei de părăsire timpurie fiind de 22,5% mai mare decât media națională ce a fost de 17,3%. România are valori mai mari decât media UE unde indicatorul a atins valoarea de 12%. Analiza pe sexe masculin și feminin a ratei de părăsire timpurii a sistemului de educație este identică cu cea prezentată anterior.

Rata de părăsire timpurie a școlii în anul 2015 este de 11% la nivel UE, 19,1% în România și de 25,3% regiunea Nord-Est, cea mai mare din țară, cea mai mică din țară fiind înregistrată în regiunea Vest de 8% (celelalte regiuni: Sud-Est 24,9%; Centru 24,2%; Sud Muntenia 16,9%; Nord-Vest 16,9%; Sud-Vest Oltenia 16,2% și București-Ilfov 10,8%).

Din analiza pe categorii de sex se constată că rata de părăsire timpurie este mai mare în cazul persoanelor de sex masculin atât la nivelul UE 12,4%, cât și al României de 19,5%. Regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare, din țară, de 26,8% cu mult peste media UE și a României. Chiar dacă rata de părăsire timpurie pentru persoanele de sex feminin este mai mică, decât cea de sex masculin, în regiunea Nord-Est este cea mai mare de 23,6% față de media națională care este de 18,5% și față de media UE de 9,5%.

6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁵⁹

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici

[ANEXE\Educatie\24 Rata de parasire timpurie\(EUROSTAT\).xls](#)

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [ANEXE\Educatie\25 PISA.xlsx](#)

Programul OECD-PISA furnizează datele și informațiile esențiale pentru realizarea de studii și analize ulterioare, care să fundamenteze deciziile de politici publice în domeniul educației. Testările PISA sunt destinate copiilor având vârsta de 15 ani și acoperă trei domenii principale: citire/lectură, matematică și științe. În urma procesării și interpretării rezultatelor din testarea principală, se realizează un profil de bază al cunoștințelor și deprinderilor elevilor testați. Aceste domenii sunt investigate în termenii stăpânirii cunoștințelor și deprinderilor de bază, necesare în viața adultă, pentru educația permanentă, pentru piața muncii etc. și nu din perspectiva stăpânirii curriculei școlare. Evaluarea competențelor trans-curriculare este o parte integrată în testele PISA. Rezultatele testării din 2015 plasează România pe ultimul loc.

Astfel pentru:

- competențe de citire:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte, România 38,7% - ultimul loc;
 - Nivel 5 peste 625,61 puncte, România 2% - ultimul loc;
- competențe în matematică:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte, România 39,9%- ultimul loc;
 - Nivel 5 și peste 625,61 puncte, România 3,3 % penultimul loc după Cipru;
- competențe în științe:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte, România 38,5% - ultimul loc;
 - Nivel 5 peste 625,61 puncte România - 0,7% - ultimul loc,

6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶⁰

Indicatorul NEET (acronimul pentru formularea „Not în Education, Employment or Training”), calculat în funcție de numărul tinerilor din categoria de vârstă cuprinsă între 15 și 24 de ani care nu urmează nici o formă de învățământ și nici nu au un loc de muncă are pentru România, în intervalul 2007-2016, valori mai mari decât media la nivelul UE și a înregistrat o creștere în acest interval de timp de la 16,5% la 23,6% (cu o scădere la 13,8% în 2008), având pentru anul 2016 cea mai mare valoare de 23,6% față de media UE care a fost de 16,7%. Indicatorul NEET are valorile cele mai mici pentru învățământul superior de 1,2% în România, învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) – general 3% România, iar valori mai mari sunt întâlnite pentru învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0 - 2) 9,8% (fig. 97). Indicatorul NEET are pentru toate nivelurile ISCED 2011 valorile:

- UE - 16,7%;
- RO - 23,6%;

mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2):

- UE - 6,4%;

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\26 Tineri NEET.xlsx](#)

- RO - 9,8%;

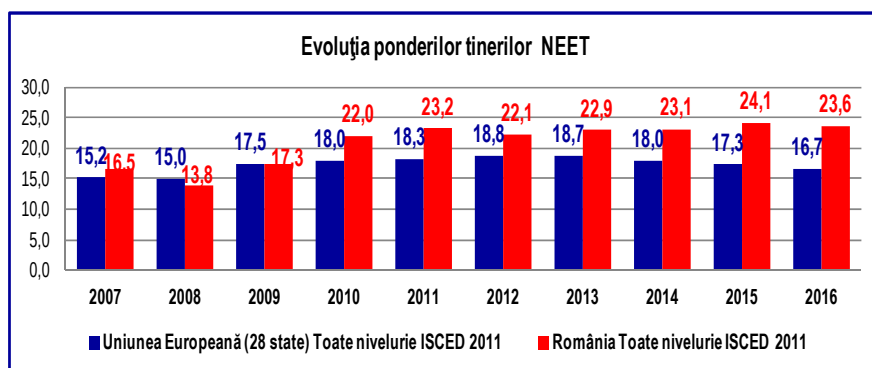

Fig. nr. 97

Sursa datelor: EUROSTAT

Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4):

- UE - 8,5%;
- RO

Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) – general:

- UE - 2,6%;
- RO - 3%;

Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) – vocational:

- UE - 5,8%;
- RO - 9,6%;

Învățământul superior (nivelurile 5-8):

- UE - 1,8%;
- RO - 1,2%.

6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶¹

Rata de participare la educație și formare profesională, a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani, era la nivel UE de 10,8% în 2016, în timp ce în România era de doar 1,2 %. În intervalul 2012-2016 rata de participare la educație și formare profesională în

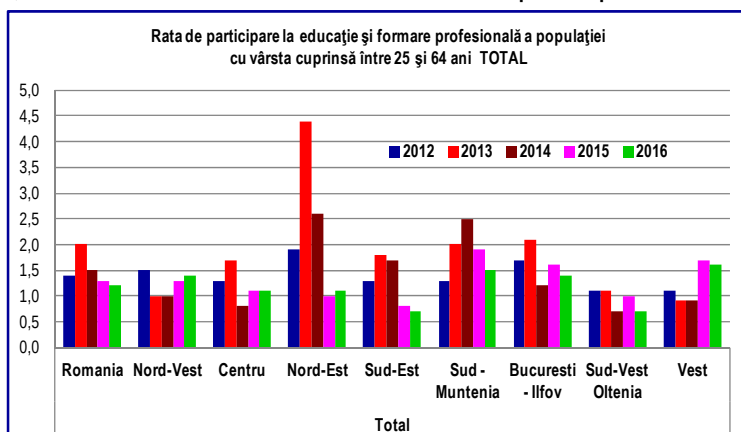

Fig. nr. 98

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

România a înregistrat o scădere, în timp ce în UE a înregistrat o creștere.

În 2016 pe regiuni de dezvoltare Rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64, (fig. nr. 98) situează regiunea Nord-Est pe locul IV cu un procent de 1,1% împreună cu regiunea Centru. Pe locul I este plasată regiunea Vest cu 1,6%, locul II regiunea Sud

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa, pentru vizualizare clic aici [ANEXE\Educatie\27 Formare continua.xls](#)

Muntenia 1,5%, pe locul III regiunile Nord-Vest și București-Ilfov 1,4%. De remarcat că în regiunea Nord-Est, în anul 2013, a fost atinsă o valoare maximă de 4,4% ce nu a mai fost atinsă de alte regiuni în toți anii la care facem referință.

Dacă se analizează rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani, pe categorii de sex, se constată că, la nivelul UE, în anul 2016, rata de participare pentru persoane de sex masculin este mai mică (9,8%) față de cele de sex feminin (11,7%), în timp ce la nivelul României se menține la aceeași valoare pentru ambele sexe de 1,2% pe regiuni. În regiunea Nord-Est rata de participare pentru persoane de sex masculin este de 0,1 % mai mică decât pentru persoanele de sex feminin care este de 1,1%.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

.....

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Gradul de inserție socioprofesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, precum și a caracteristicilor procesului de tranziție de la școală la muncă a fost și este o prioritate a Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic pentru a răspunde nevoilor beneficiarilor sistemului educațional.

Analiza datelor referitoare la inserția absolvenților învățământului profesional cu durata de 2 ani, promoția 2014, permit celor interesați măsurarea unor indicatori de rezultat relevanți pentru evaluarea finalităților sistemului de învățământ în scopul îmbunătățirii strategiilor și politicilor din educație și formare profesională.

Inspectoratele școlare și unitățile școlare, vor utiliza rezultatele în scopul adaptării planurilor de școlarizare și îmbunătățirii calității ofertei educaționale dar și pentru a coordona activitățile de consiliere și orientare profesională a elevilor în sprijinul unei decizii informate privind alegerea viitoarei cariere profesionale și a traseului de educație și formare profesională.

Analizele vor ajuta structurile de parteneriat social pentru învățământ în activitatea de planificare strategică a ofertei de educație și formare profesională la nivel regional și județean.

Prezentarea datelor referitoare la inserția absolvenților promoției 2014 elevilor și părinților acestora vor permite acestora extragerea informațiilor relevante privind șansele de inserție socio-profesională la finalizarea studiilor, în sprijinul deciziilor privind alegerea viitoarei cariere profesionale și a traseului de educație și formare profesională. Învățământul profesional cu durata de 2 ani a fost organizat, ca formă de școlarizare, după clasa a IX-a, începând cu anul școlar 2012-2013, în conformitate cu OMECTS nr. 3168 din 2012. Prin această formă se asigură școlarizare pentru nivelul 3 de calificare în conformitate cu HG nr. 918 din 2013 referitoare la corespondența dintre nivelurile Cadrului Național al Calificărilor.

Dificultățile inerente unui început, au constatat în atragerea elevilor către această formă de învățământ și lupta cu mentalitățile adulților, realizarea unei promovări susținute în mass media și prin intermediul site-ului „alegetidrumul” dar și în rândul agenților economici și chiar a unităților școlare pentru a se demara cu bine învățământul profesional cu durata de 2 ani.

La începutul anului școlar 2012-2013 au fost agreeate, la nivel național, pentru a realiza școlarizare prin învățământ profesional cu durata de 2 ani un număr de 418 unități de

Învățământ care au respectat condițiile de școlarizare specificate în OMECTS nr. 3168 din 2012 și anexele acestuia. Urmare a analizelor efectuate la nivelul inspectoratelor școlare, al verificărilor condițiilor de școlarizare, prevăzute în anexele la OMECTS nr. 3168 din 2012 au fost aprobate 12.500 locuri. Au început această formă de școlarizare un număr de 12.334 elevi, conform statisticilor transmise la 1 octombrie 2012 de către Inspectoratele Școlare Județene și ISM București.

În consecință planul de școlarizare a fost realizat în proporție de 98,67 %. Aceasta reprezintă o realizare deosebită, urmare a eforturilor CNDIPT de sprijin logistic și metodologic la nivel național, regional și județean pentru implementarea învățământului profesional cu durata de 2 ani. Ținând cont că elevii școlarizați, prin această formă de învățământ, au fost preluați dintre cei admiși la liceul tehnologic sau teoretic numărul celor ce au schimbat traiectul educațional este încurajator, pentru a se realiza calificările profesionale solicitate de către agenții economici.

Solicitările din partea agenților economici și ale elevilor, centralizate la nivel național, au condus la concluzia că au fost școlarizați doar pentru 58 de calificări din cele 131 calificări posibile a fi obținute de către elevii care se înscriu la învățământul profesional, în conformitate cu HG 866 din 13.08.2008 respectiv HG 1555 din 2009 în vederea actualizării acesteia.

Distribuția pe regiuni de dezvoltare pentru promoția 2014 – învățământ profesional cu durata de 2 ani, este prezentată în tabelul următor:

REGIUNEA	Total absolvenți	Continuă studiile	Persoane ocupate nesalariate	Total absolvenți angajați
Regiunea București Ilfov	289	144	16	45
Regiunea Centru	1.656	362	78	499
Regiunea Nord Est	2.658	667	253	456
Regiunea Nord Vest	1.236	425	83	320
Regiunea Sud - Est	1.351	403	74	273
Regiunea Sud Muntenia	1.355	587	54	181
Regiunea Sud Vest Oltenia	477	253	12	49
Regiunea Vest	721	334	8	193
TOTAL ROMÂNIA	9.743	3.175	578	2.016

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene și ISM București

Pondrea cea mai mare de absolvenți o întâlnim în regiunea Nord – Est – 24,82 % fiind urmate de regiunile Centru – 15,46 %, aproape la egalitate regiunea Sud-Muntenia – 12,65% și regiunea Sud – Est -12,61 %. Situația solicitărilor/ opțiunilor beneficiarilor sistemului educațional: elevi, părinți, agenți economici, pe domenii de pregătire, la nivel național este prezentată în tabelul de mai jos.

În cadrul regiunii de dezvoltare NORD – EST, au fost declarați 2.658 absolvenți în toate cele șase județe componente. În cadrul județelor distribuția absolvenților este următoarea:

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Distribuția absolvenților în județele regiunii NORD-EST	Total absolvenți	Absolvenți ce continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați	Absolvenți angajați la agentul econ. - practică
Regiunea NORD-EST	2.658	667	456	17,16%	152
Bacău	433	138	94	21,71%	45
Botoșani	239	56	33	13,81%	10
Iași	744	142	139	18,68%	44
Neamț	334	60	57	17,07%	15
Suceava	764	229	121	15,84%	27
Vaslui	144	42	12	8,33%	11

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

Din analiza datelor puse la dispoziție de către inspectoratele școlare, din regiune, se constată că cel mai ridicat de angajare al absolvenților îl întâlnim la domeniu electric - 9,38 %, la domeniul industrie textilă și pielărie (9,18 %), urmat de domeniul electronică automatizări unde procentul de absolvenți angajați este 8,00 %.

Cu toate că și în regiunea Nord-Est pentru domeniul mecanică sunt cele mai multe solicitări de școlarizare se constată că ponderea absolvenților angajați este mult prea mică atingând, la nivelul promoției 2014, valoarea de 5,59 %.

Un raport mai bun între ponderea absolvenților și a celor care au fost angajați la data de 30 octombrie 2014 îl constatăm pentru domeniul turism și alimentație. Astfel procentul de absolvenți angajați, din domeniul turism și alimentație este de 4,70 %, din total absolvenți și de 7,51 % din cei ce au finalizat acest domeniu.

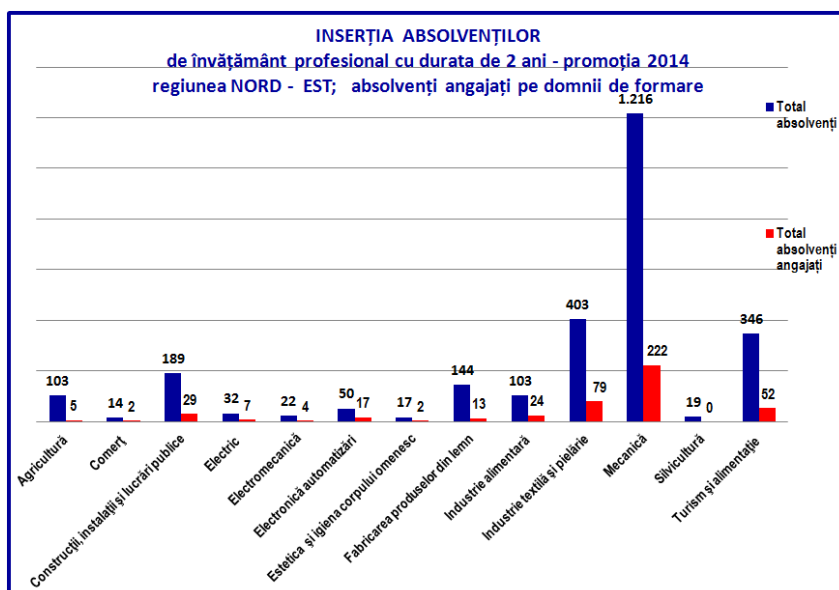
În regiunea Nord-Est, din cei 2.658 absolvenți ai învățământului profesional cu durata de 2 ani 667 elevi care au optat să continue studiile, grupați pe următoarele domenii de formare profesională:

Domeniul de pregătire	Total absolvenți	Pondere din total absolvenți	Pondere în cadrul regiunii	Continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați din total promoție	Pondere absolvenți angajați din total promoție regiune
Total ROMÂNIA	9.743			3.175	2.016	20,69%	
Total regiunea NORD-EST	2.658	27,28%	100,00%	667	456	4,68%	17,16%
Agricultură	103	1,06%	3,88%	25	5	0,05%	0,19%
Comerț	14	0,14%	0,53%	0	2	0,02%	0,08%
Construcții, instalații și lucrări publice	189	1,94%	7,11%	33	29	0,30%	1,09%
Electric	32	0,33%	1,20%	16	7	0,07%	0,26%

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Electromecanică	22	0,23%	0,83%	1	4	0,04%	0,15%
Electronică automatizări	50	0,51%	1,88%	16	17	0,17%	0,64%
Estetica și igiena corpului omenesc	17	0,17%	0,64%	6	2	0,02%	0,08%
Fabricarea produselor din lemn	144	1,48%	5,42%	38	13	0,13%	0,49%
Industrie alimentară	103	1,06%	3,88%	12	24	0,25%	0,90%
Ind. textilă și pielărie	403	4,14%	15,16%	92	79	0,81%	2,97%
Mecanică	1.216	12,48%	45,75%	286	222	2,28%	8,35%
Silvicultură	19	0,20%	0,71%	17	0	0,00%	0,00%
Turism și alimentație	346	3,55%	13,02%	125	52	0,53%	1,96%

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

În regiunea de dezvoltare NORD – EST numărul total al absolvenților care au fost angajați, până la data de 30 octombrie 2014, conform datelor transmise de inspectoratele școlare județene, a fost de 456 absolvenți ceea ce reprezintă 4,68 % din total promoție, procentaj cu mult mai mic comparativ cu rata de angajare la nivel național care este de 20,69 %.

La agentul economic, la care au efectuat practica în cei doi ani de școlarizare, au fost angajați, în regiunea NORD – EST, doar 152 absolvenți iar la alți agenți economici au mai fost angajați încă 304 absolvenți. Distribuția, pe domenii de pregătire, în cadrul regiunii NORD – EST, a absolvenților care au fost angajați este prezentată în fig.5.

În anexă la pagina ce poartă denumirea NE_distr_dom_jud aveți informații detaliate precum și reprezentări grafice pentru fiecare județ în parte referitoare la distribuția absolvenților promoției 2014 angajați.

În regiunea de dezvoltare Nord-Est, distribuția absolvenților promoției 2014, la data de 30 octombrie 2014, pe calificările profesionale absolvite este următoarea:

Calificarea profesională	Total absolvenți	Pondere din total absolvenți	Continuă studiile	Total absolv. angajați	Pondere din total absolv. angajați
TOTAL ROMÂNIA	9.743		3.175	2.016	

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

TOTAL regiunea NORD-EST	2.658	100,00%	667	456	100,00 %
Agricultor culturi de câmp	85	3,20%	25	4	0,88%
Brutar - patiser - preparator produse făinoase	103	3,88%	12	24	5,26%
Bucătar	47	1,77%	5	7	1,54%
Comerciant vânzător	14	0,53%	0	2	0,44%
Confecționar articole din piele și înlocuitori	16	0,60%	8	2	0,44%
Confecționar îmbrăcăminte din piele și înlocuitori	13	0,49%	0	0	0,00%
Confecționar produse textile	374	14,07%	84	77	16,89%
Confecționar tâmplărie din aluminiu și mase plastice	15	0,56%	1	5	1,10%
Dulgher – tâmplar - parchetar	29	1,09%	12	2	0,44%
Electrician exploatare joasă tensiune	8	0,30%	0	5	1,10%
Electrician protecții prin relee, automatizări și măsurători în instalații energetice	24	0,90%	16	2	0,44%
Electromecanic utilaje și instalații comerciale, electrocasnice și din industria alimentară	22	0,83%	1	4	0,88%
Electronist rețele de telecomunicații	50	1,88%	16	17	3,73%
Frezor - rabotor - mortezor	10	0,38%	0	1	0,22%
Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	17	0,64%	6	2	0,44%
Horticultor	18	0,68%	0	1	0,22%
Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	65	2,45%	1	9	1,97%
Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	17	0,64%	0	6	1,32%
Lăcătuș mecanic prestări servicii	149	5,61%	9	42	9,21%
Lucrător hotelier	40	1,50%	23	2	0,44%
Mecanic agricol	41	1,54%	10	4	0,88%
Mecanic auto	822	30,93%	233	141	30,92%
Mecanic utilaje și instalații în industrie	11	0,41%	2	3	0,66%
Operator la mașini cu comandă numerică	12	0,45%	3	1	0,22%
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	259	9,74%	97	43	9,43%

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Pădurar	19	0,71%	17	0	0,00%
Strungar	19	0,71%	0	1	0,22%
Sudor	20	0,75%	5	6	1,32%
Tâmplar universal	144	5,42%	38	13	2,85%
Tinichigiu vopsitor auto	100	3,76%	23	12	2,63%
Zidar - pietrar-tencuitor	80	3,01%	8	16	3,51%
Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	15	0,56%	12	2	0,44%

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus constatăm că în cadrul regiunii de dezvoltare Nord-Est din cele 32 de calificări profesionale (din cele 131 calificări permise de legislația în vigoare) pentru care s-a școlarizat, în perioada 2012-2014, prin învățământ profesional cu durată de 2 ani, cele mai căutate calificări profesionale au fost: mecanic auto - 30,93 %, confecționar produse textile - 14,07 %, ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație - 9,74 %.

Calificările profesionale cu cele mai puține solicitări din partea elevilor, părinților dar și a angajatorilor, din regiunea Nord-Est, ținând cont de datele primite până la data de 30 octombrie 2014 sunt: electrician exploatare joasă tensiune – 0,30 %, frezor - rabotor – mortezor - 0,38 %, mecanic utilaje și instalații în industrie – 0,41 %, operator la mașini cu comandă numerică - 0,45 %.

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

Populația școlară din învățământul liceal, profesional și postliceal este după mediul de rezidență predominant din mediul urban în timp ce în învățământul gimnazial mediul predominant este rural, după distribuția pe categorii de sex în învățământul gimnazial și liceal este echilibrată, în cazul învățământului profesional băieții sunt predominanți.

După dimensiunea populației școlare, cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în regiunea Nord-Est.

La nivelul județelor regiunii cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în județul Iași și județul Suceava

Învățământ gimnazial - 2015

- în județul Iași sunt înscriși cei mai mulți elevi;
- cele mai multe persoane provin din mediul rural;
- cele mai multe persoane sunt de sex masculin.

Învățământ liceal - 2015

- cele mai multe persoane provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex feminin.

Învățământ profesional - 2015

- cele mai multe persoane provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex masculin.

Învățământ postliceal - 2015

Majoritatea persoanelor provin din mediul urban;

- cele mai multe persoane sunt de sex feminin;
- cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământ Postliceal sunt din județul Iași.

Învățământ superior - 2015

- majoritatea persoanele provin din mediul urban; - cele mai multe persoane sunt de sex feminin.
Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa 3-23 ani, 15-18 ani din regiunea Nord-Est are valori sub media națională pentru toate categoriile, și înregistrează o scădere în categoria elevilor din mediul urban și o creștere la celelalte categorii respectiv mediu rural și persoane de sex feminin și masculin, la nivelul regiunii Nord-Est gradul de cuprindere este mai mare pentru mediul urban și persoane de sex feminin.
Se constată că pe măsură ce crește nivelul de educație rata netă de cuprindere în mediul urban crește cu mult peste 100%, deoarece mediul rural nu dispune de o rețea pentru aceste nivele de educație. Astfel în 2015 rata de cuprindere în mediul urban este de 186,5% și 184,7%, pentru învățământ secundar superior față de 112% învățământ obligatoriu.
Pentru anul școlar 2015-2016 în regiunea Nord-Est, rata abandonului este mai mare decât la nivel național, este mai mare în mediul rural de 5,9% față de cel urban și care este de 3,4%, iar județele cu cea mai mare rată de abandon sunt Iași 9,6% și Suceava cu 7%. De asemenea se remarcă în cazul persoanelor de sex masculin rata abandonului este mai mare 4,6% decât pentru persoanel de sex feminin 2,8%.
Rata de absolvire în mediul rural de 76% este mai mică decât cea din mediul urban 105%; Rata de absolvire pentru învățământ liceal este mult mai mare în mediul urban 100% decât în mediul rural 9,9% (nu deține infrastructură); Rata de absolvire învățământ profesional a scăzut de la de la 42,8% în 2006-2007 la 7,3% în 2014-2015; Rata de absolvire în învățământul postliceal la nivel regional a înregistrat o creștere de la 2,8% la 11,6%.
Situația elevilor înscriși la filiera tehnologică în regiunea Nord-Est, are un trend ascendent
Ponderea elevilor ÎPT la nivel regional a înregistrat o scădere de aproximativ 10%, datorată scăderii demografice și desființării ȘAM (pe județe scăderile sunt diferite astfel: 15,1% Suceava, 13% Bacău, 12,4% Vaslui, 10,1% Botoșani, 7,3% Iași 3,4%, Neamț); Școala postliceală este mult mai solicitată decât școala de maiștrii la nivel național regional și județean. (ex județul Botoșani 0 clase de maiștrii)
Regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare a ratei de părăsire timpurie a școlii din țară 22,5% în 2015
Rata de tranziție - în regiunea Nord-Est înregistrează o scădere de 1,2% în intervalul 2007-2015. Valoarea ratei de tranziție în învățământul secundar superior pentru ambele sexe este apropiată fiind aproximativ 95%; Evoluția, în intervalul 2007-2016, indică o scădere foarte mare de 40,3% în județul Iași, o scădere în Suceava cu 6,7% și Bacău 8,4%, dar și creșteri de la valori apropiate de 0 Botoșani 4,8% și Vaslui 5% și Neamț 2,3%.
Oferta școlară: cele mai solicitate calificări (clasa a IX-a 2016-2017): <u>Liceu filieră tehnologică învățământ de zi 2016-2017</u> sunt: - Tehnician în activități economice cu ponderi cuprinse între 19-21%; - Tehnician ecolog și protecția calității mediului 9-13%;

- Tehnician analize produse alimentare; - Tehnician în activități de comerț; - Coafor stilist; - Organizator banqueting; - Tehnician în administrație cu ponderi cuprinse între 4 și 9%. <u>Învățământ profesional anul școlar 2016-2017</u> - sunt înscriși elevi în calificări predominante din domeniul serviciilor, mecanicul auto (mai puțin mecanic agricol) deține locul I sau II cu ponderi mari (ex. 20-38%), situația este similară pe țară, datorată facilităților: școala de șoferi inclusă, permis auto dar și cerințelor de pe piața locurilor de muncă, și a posibilității de creare a propriului loc de muncă. Cu ponderi destul de mari 6 - 16% este calificarea confecționer produse textile, urmată de comerciant-vânzător, ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, brutar - patiser - preparator produse făinoase, zidar-pietrar-tencuitor, preparator produse din carne și pește, tâmplar universal, tinichigiu vopsitor auto, lăcătuș mecanic prestări servicii cu ponderi cuprinse între 4 și 6%.
Promovabilitatea - regiunea Nord-Est deține locul III pe țară, peste media națională, cu 96,6%. La nivelul județelor regiunii se identifică pe locul I județul Suceava 97,9%, pe locul II județele Neamț și Bacău 97,1%, urmate de Botoșani 96,3%, Iași 96,2% și pe ultimul loc Vaslui 93,9%. Ponderea elevilor promovați: se remarcă cum, această pondere, crește către clasele a XI-a și a XII-a, deținând valorile cele mai mici pentru clasa a IX-a.
Parteneriate - primele (trei) cele mai solicitate domenii de către operatorii economici la nivel național sunt: mecanică, turism și alimentație și construcții, instalații și lucrări publice. Situația la nivelul regiunii Nord-Est este similară cu cea națională, locul I mecanică, locul II turism și alimentație, singurele deosebire sunt că domeniul industrie textilă pielărie se poziționează pe locul IV la nivelul regiunii față de locul VII la nivel național (deoarece regiunea are tradiție și resurse pentru acest domeniu), și o inversare a domeniilor electric cu construcții, instalații și lucrări publice, domeniul electric locul II față de V național și domeniul construcții locul V față de II național.
Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici - este mic de 81,9 % pe regiunea Nord-Est, pe județe cel mai bine se situează județul Suceava cu 98,8%, urmat de Botoșani cu 94,2%, Iași 91,8%, Vaslui 87,9%, Bacău 69,7% și Neamț 57,4%.
Resursa umană - Ponderea personalului didactic calificat este în scădere, deși scăderile sunt mici, faptul că se regăsesc în toată regiunea semnalează că a scăzut interesul pentru ocuparea unei catedre de discipline tehnice. De asemenea se poate constata ca îmbătrânirea cadrelor didactice este o amenințare pentru sistemul educativ.
Baza materială - raportul număr de laboratoare/unitate școlară: în medie numărul este de 6 în cazul județelor Iași și Suceava, 5 Botoșani și Vaslui, 7 Neamț și 10 Bacău Cu cele mai multe școli și laboratoare din ÎPT sunt în județul Iași 55 școli/334 laboratoare, Suceava 43 școli /276 laboratoare, Neamț 33 școli/236 laboratoare, Botoșani 27 școli/147 laboratoare, Vaslui 23 școli/135 laboratoare, Bacău 20 școli/219 laboratoare.
Cheltuieli publice - alocările foarte mici din PIB pentru educație influențează direct calitatea rezultatelor din ÎPT și au impact asupra dezvoltării economiei. România (2,75%) se poziționează pe ultimul loc din UE(28) (exemplu: în Suedia 7,41%)
PISA - cunoștințele și deprinderile de bază, necesare în viața adultă, pentru piața

muncii ale elevilor din România sunt cele mai scăzute din UE, România situându-se pe ultimul loc din UE.
NEET - Numărul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET) este, pentru regiunea Nord-Est, cel mai mare din UE și e în creștere
Rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 este de 1.2% 2016, de 10 ori mai mică decât media la nivel UE (2016-10,8%)

6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Tabel nr. 7

Sursa de date: analizele CLDPS și CR

Domeniul de formare	Pondere rezultată din analiza și consultare la orizontul 2020 (%)							Studiu previzional var. Moderat
	BC	BT	NT	SV	IS	VS	Regiune	
RESURSE NATURALE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	20	25	21	22	20	25	22%	13,3
- industrie alimentară	4-6	6-8	5-7	6-8	6-8	6-8	6	0,7
- agricultură	8-10	10-12	4-6	4-6	8-10	10-12	8	10
- silvicultură	0-2	0	2-4	2-4	0	0	3	0
- protecția mediului	4-6	6-8	6-8	6-8	3-5	6-8	5	2,6
INDUSTRIE / PROFIL TEHNIC	50	51	53	48	50	49	50%	53,1
- fabricarea produselor din lemn	0-2	4-6	4-6	4-6	2-4	0-2	2	1,5
- electronică și automatizări	8-10	6-8	6-8	4-6	8-10	6-8	8	3,5
- producție media	0	0	0	0	0-1	0	0	0
- construcții	7-8	8-10	8-10	6-8	8-10	8-10	8	10,4
- mecanică	18-20	16-18	14-16	18-20	18-20	16-18	18	18,7
- electric	2-4	0-2	4-6	2-4	0-2	2-4	2	4,4
- industrie textilă și pielărie	4-6	10-12	8-10	6-8	8-10	10-12	10	9,4
- materiale de construcții	0	0	0-1	0	0-1	0	0	0,8
- electromecanică	2-3	0-2	0-1	0-2	0-2	0-2	2	3,4
- chimie industrială	1-3	0	0-1	0	0-1	0	0	0,9
- tehnici poligrafice	0-1	0	0	00	0	0	0	0,1
SERVICII	30	24	26	30	30	26	28%	33,3
- turism	10-12	6-8	8-10	10-12	8-10	68	10	7,6
- economic	8-10	8-10	8-10	10-12	8-10	8-10	8	12,8
- comerț	8-10	6-8	6-8	6-8	10-12	8-10	8	12,9
- estetica și igiena corpului omenesc	0-2	0-2	1-2	0-2	0-2	0-2	2	0

Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020 - Componenta Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung - a fost realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii, proiect coordonat de CNDIPT.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țințele pe termen mediu (eșalonare anuală)

În planul de școlarizare realizat pentru anul școlar 2016-2017 învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional reprezintă 55,4% din total, unele județe au atins deja ponderea recomandată de 60%, județul Iași 59,6%, județul Vaslui 58,7%, județul Neamț 58,6%, în această situație nu este necesară o eșalonare anulă a țințelor, ci doar

atingere a procentului de 60% în 2020, de la caz la caz fiind posibilă/necesară o ajustare pe domenii.

În cazul județelor Bacău 52,3%, Suceava 51,6% și Botoșani 51,5% se recomandă o eșalonare astfel în 2018 - 55%, 2019 - 57%, 2020 - 60%.

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea este măsurarea sistematică și continuă a progresului în implementarea planului în timp. Este un instrument de management de bază și universal pentru a identifica punctele tari și slabe într-un plan. Scopul monitorizării este să ajute pe toți cei implicați să ia decizii potrivite și la timp, în implementarea unui plan, decizii care vor contribui la atingerea Țintelor propuse și la succesul programului.

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

În general, procesele de monitorizare și de raportare sunt responsabilități ale unui management eficient în legătură cu un plan/program și implică, activități de colectare, analiză și utilizare a informațiilor în legătură cu progresul fizic și cu modul în care sunt atinse rezultatele planificate.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la:

- Identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare;
- Sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare;
- Conștientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora;
- Evaluarea realizărilor planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui „ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare:

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații;
- Necesară măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodică a progresului raportat la Țintele agreeate.

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, a procesului de implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate.

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

1. Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs);
2. Intrările (inputs) de resurse în program;
3. Progresul planului față de obiective și planurile operaționale;
4. Modul în care planul este manageriat și modul de lucru;
5. Schimbări în cadrul grupurilor țintă.

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte:

Monitorizarea Procesului – Aceasta urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate.

Monitorizarea procesului presupune:

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent;
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare;
- Identificarea și soluționarea problemelor;

- Construcție în zona punctelor tari;
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact - Care urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă.

Monitorizarea de impact presupune

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu;
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale;
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective;
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări;
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt:

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program;
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii;
- Analiza datelor;
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător;
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților.

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate.

Astfel monitorizarea implementării PRAI/PLAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback.

În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CR/CLDPS.

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Evaluarea progresului de implementare și al progresului se realizează anual în perioada ianuarie – martie și rezultatele se prezintă membrilor CR dar și celor din CLDPS.

Aspectele importante se supun dezbaterii și concluziile dezbaterilor devin publice.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
Aprobarea de către Guvernul României a Strategiei pentru Educație și formare profesională EFP 2016-2020 publicat în: Monitorul Oficial nr. 347 din 6 mai 2016 - data intrării în vigoare: 6 mai 2016 Completarea Legii educației - introducerea învățământului dual - OUG nr. 81 din 16 noiembrie 2016 privind modificarea și completarea LEN nr. 1/2011 (publicată în MO nr. 943 din 23 noiembrie 2016) Acordarea de facilități fiscale pentru operatorii economici - OUG nr. 84 din 16 noiembrie 2016 - publicată în MO nr. 977 din 06 decembrie 2016 Declararea Anului 2017 ca fiind: „Anul	Declinul demografic și migrația Lipsa surselor de date privind migrația pentru categoria de vârstă relevantă pentru ÎPT Populația relevantă pentru ÎPT este predominant din mediul rural care nu dispune de infrastructură ÎPT Regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare a ratei de părăsire timpurie a școlii din țară 22,5% în 2015 Rata abandonului în mediul rural este mare de 5,9 %, în urban de 3,4% (cea mai mare în județele Iași și Suceava) Rata de absolvire în mediul rural este mică de 76%, în urban fiind de 105% Rata de tranziție în regiunea Nord-Est

învățământului profesional” Existenta unui cadru legal ce reglementează parteneriatul public privat - CR și CLDPS care sprijină dezvoltarea ÎPT - Ordinul nr. 4456/2015 - publicat în M. Of. al României - în vigoare de la 14 august 2015 Existenta cadrului legislativ pentru asigurarea calității (metodologii de asigurare a calității, de monitorizare a inserției, fundamentare a planului de școlarizare, elaborare a planificării în IPT). Oferta educațională pentru ÎPT la nivelul regiunii, reprezintă 55,4% din total (ținta 2020 este 60%). Oferta de formare este corelată cu cerințele operatorilor economici și domeniile de dezvoltare, gradul de satisfacere a solicitărilor OP este de 92,83%. Numărul de elevi categoria de vârstă relevantă pentru ÎPT este în creștere. Infrastructura ÎPT este cea mai mare din țară – 201 școli ÎPT, 1.347 laboratoare (în medie 6 laboratoare/școală) Un număr de 46 de unități școlare au beneficiat de finanțare Phare - dotare cu laboratoare și ateliere Resursa umană - Ponderea cadrelor didactice calificate mare 98,3% Parteneriat activ - Cele mai multe parteneriate cu OP încheiate de școli locul I țară 990 parteneriate CR, CLDPS - uri care și-au atins obiectivele, PRAI - țintele 2020 au fost deja atinse	este în scădere Lipsa resurselor financiare pentru monitorizarea inserției absolvenților din ÎPT; Nivel redus de comunicare cu mediul economic - un număr restrâns de operatori economici sunt interesați în comunicarea și colaborarea cu ÎPT; Puțini operatori economici sunt/se informați/informează privind oferta ÎPT; Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ; Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii
Oportunități	Amenințări
Existența liniilor de finanțare dedicate ÎPT, practici la locul de muncă, implementării sistemului dual de formare profesională, asigurării calității în formarea profesională Posibilitatea derulării unor programe de dezvoltare a resurselor umane, prin proiecte cu fonduri nerambursabile Regiunea Nord-Est are o dinamică pozitivă, înregistrează o creștere a populației totale de 5,28% (2008-2015), cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași;	Situația economică care plasează regiunea pe ultimul loc, ca una din cele mai sărace, devenind astfel neatractivă ca perspectivă pentru locuri de muncă; În regiunea Nord-Est sunt cele mai mici salarii din țară și în prognoza la orizontul 2020 vor rămâne cele mai mici salarii din țară; Migrația va duce la reducerea populației de vârstă școlară; Lipsa de motivare și participarea foarte scăzută a forței de muncă la programe de formare continuă a adulților;

Nivelul tinerilor categoria de vârstă 0-24 de ani, care pleacă din țară, este în scădere; Sectoarele cele mai active din regiune sunt comerț, industrie prelucrătoare, construcții, hoteluri, agricultură; Trend ascendent în domeniul servicii	Cea mai mare parte a populației 10-14 este din mediul rural 63,6%, 15-19 ani 62%; 10,92% din persoanele înregistrate ca emigranți provin din regiunea Nord-Est, cei mai mulți sunt din județul Suceava 23,92% și Iași 23,12%; Nivelul de trai a scăzut foarte mult (rata deprivării este de 42% în 2007); Riscul de sărăcie este mare este de 47,9%, dar este în scădere; Valoarea PIB /cap de locuitor este cea mai mică din UE - bunăstarea populației din regiunea Nord-Est este cea mai scăzută; Regiunea Nord-Est înregistrează cele mai mici investiții din țară (ex.: în agricultură 0) - au impact negativ asupra locurilor de muncă; Regiunea a fost afectată de criza economică și a înregistrat scăderi dramatice ale personalului din unitățile locale active în construcții (37%), industrie (22%), comerț (21%)
--	---

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Din analiza punctelor slabe și a oportunităților pot fi formulate următoarele recomandări :

Nr. crt.	Recomandare	Nivel de competența
1.	Măsuri de susținere a activităților ce urmăresc adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială și continuă, la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor.	regional/ Local
2.	Susținerea activităților ce urmăresc formarea continuă și creșterea ponderii populației cu grad ridicat de pregătire/calificare.	regional/ Local
3.	Măsuri care să determine asigurarea egalității de șanse în formarea inițială.	regional/ Local
4.	Măsuri de formare continuă a cadrelor didactice din sistemul IPT, în vederea asigurării calității în formare.	regional/ Local
5.	Dezvoltarea infrastructurii unităților școlare, în vederea asigurării calității în IPT.	Național/ regional/ local
6.	Realizarea unui cadru legislativ/normativ care să încurajeze parteneriatul școală – întreprindere, necesar asigurării calității în IPT.	Național

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

7.	Realizarea unui sistem de selecție în formare, pe baza aptitudinilor elevilor și a achizițiilor anterioare începutului traseului de formare	Național
----	---	----------

10. Planul de măsuri

Obiectiv general: Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii
PRIORITATEA 1 : Îmbunătățirea relevanței sistemului de formare profesională
Obiective O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă O2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat
Indicatori de impact: - Creșterea ratei de ocupare a tinerilor cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic și profesional la 60% în 2020,

Obiectivul 1 : Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă Indicatori: - din total ÎPT: 50% Învățământ Liceal Tehnologic, 50% Învățământ Profesional - din total Învățământ profesional : 30% Învățământ Dual (6% -2018; 14% -2020; 30% -2025) - creșterea procentului absolvenților IPT angajați la OP parteneri ai unităților de învățământ la 25%					Precondiții și riscuri: - lipsa resurselor financiare pentru derularea de campanii de promovare - durata procedurilor de autorizare - lipsa resurselor pentru monitorizare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Dezvoltarea programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională	număr de clase ÎP, număr de clase în sistem dual	anual	ISJ, UȘ	30% clase Învățământ dual din Învățământul profesional	- Lipsa autorizării, costuri ridicate ale autorizării - durată procedurilor de autorizare, nu permite un răspuns prompt la cerințe OP, se pierde fidelitatea răspunsului la cererea pieței forței de muncă
A.2. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare	raport monitorizarea inserției la 6 luni raport monitorizarea inserției la 12 luni	anual	ISJ, UȘ	100% unități școlare care monitorize	Lipsa resurselor financiare, umane Lipsa de expertiză și experiență a personalului didactic în efectuarea monitorizării inserției

				ază inserția	Lipsa implicării ITM și AJOFM
A.3. Organizarea de - campanii de promovare, - schimbul de experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională	campanii de promovare schimburi de bune practic/mobilități	permanent	ISJ, UAT, UȘ, CCD, CJRAE, OP parteneri	Campanie - Calendar anual	Lipsa resurselor financiare Lipsa personalului specializat în campanii de promovare la nivelul ISJ, UȘ

Obiectivul 2 : Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat					Precondiții și riscuri: - interesul scăzut al operatorilor economici/lipsa de comunicare - insuficientă promovare - situația economică regională instabilă
Indicatori: - gradul de satisfacere a solicitărilor OP-100% în 2020 față de 92% 2016 - creșterea numărului de contracte de parteneriate cu OP la 100 % - creșterea implicării OP în elaborarea programelor de formare profesională și CDL la 100%					
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.informarea mediului economic despre oferta IPT	numărul sesiunilor de informare/ numărul OP informați	Mai și octombrie fiecare an	ISJ, UȘ, OP parteneri	2 întâlniri pe UȘ	- lipsă de comunicare/răspuns a OP la solicitările mediului educativ (ISJ, UȘ)
A.2. Realizarea de parteneriate în vederea desfășurării practicii inclusiv organizarea de clase în sistem dual	- numărul de parteneriate cu OP - număr de consorții școală-OP care asigură spații de instruire practică	Mai fiecare an/ conform calendarului aprobat de ministerul educației pentru organizarea și funcționarea ÎPT	SJ, UȘ, OP parteneri	100% contracte de parteneriat pentru stagiile de practică	Situația economică instabilă, ce nu permite OP încheierea de contracte de parteneriat pe mai mult de 1 an
A.3. Implicarea și consultarea OP în realizarea programelor de pregătire practică și CDL	numărul de programe și CDL realizate în parteneriat cu OP	Aprilie-mai fiecare an	ISJ, UȘ, OP parteneri	100% CDL /UȘ elaborate în	Lipsa de personal ai OP disponibil să colaboreze cu UȘ în elaborarea CDL

				parteneriat cu OP parteneri	
PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale					
Obiective: O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială O4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS					
Indicatori de impact: - Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020 de la 5,9% R și 3,4% U în 2015 - creșterea ponderii absolvenților din ÎPT la 100% în 2020 de la 97,6% în 2015 - creșterea ponderii absolvenților din Învățământul profesional la 100% în 2020 de la 90,2% în 2015					

Obiectivul 3 : Asigurarea calității sistemului de formare profesională Indicatori: - Actualizarea infrastructurii formării profesionale inițiale conform cerințelor exprimate în SPP - Creșterea numărului de profesori calificați la 100% în 2020 de la 98,36% în 2016 - Actualizarea competențelor personalului didactic conform cerințelor OP					Preconții și riscuri: - lipsă strategie de dezvoltare și planificare fonduri pentru sistemul educativ - lipsa de implicare a cadrelor didactice - lipsa de atractivitate a cursurilor
Ațiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1.Dezvoltarea centrelor de formare profesională și dotarea unităților școlare cu echipamente	număr de școli cu dotare corespunzătoare - ateliere și laboratoare conform SPP	2020	ISJ,OP, UAT	100% UȘ dotate corespunzător SPP	Lipsă de surse de finanțare locale
A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare/specializare/recalificare a cadrelor didactice	- număr de programe de specializare/perfecționare/reconversie profesională pentru cadrele didactice - număr de cadre didactice care participa la programe	2020	ISJ, CCD	80% participare cadre didactice la programe de specializar	Lipsa de motivare a cadrelor didactice Lipsa de atractivitate a cursurilor (Conținuturile cursurilor nu sunt actualizate conform nevoilor actuale) Devalorizarea formării, datorită concurenței

				e/perfecționare/reconversie	
--	--	--	--	-----------------------------	--

Obiectivul 4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS Indicatori: - actualizarea anuală a PRAI/PLAI/PAS - participarea la cursuri de management educativ a tuturor directorilor numiți prin concurs sau cu delegație					Precondiții și riscuri: - lipsă finanțare - lipsă persoane disponibile și cu resurse de timp
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Actualizarea PRAI/PLAI/PAS	PRAI/PLAI/PAS anual	anual	CR/CLDPS	1 PRAI 6 PLAI 201 PAS	Lipsa finanțare Lipsă implicare
A.2 Monitorizarea implementării PRAI/PLAI/PAS	Raport monitorizare implementare PRAI/PLAI/PAS cu recomandări	anual	CR/CLDPS	1 Raport monitorizare PRAI/PLAI/PAS	Lipsă de fonduri Lipsă de timp a persoanelor responsabile
A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ	Competențe de management educativ aplicate în elaborarea PAS	2018-2020	ISJ/CCD	100% directori participanți la cursuri 30% /UȘ cadre didactice participante la cursuri	Lipsă de cursuri/ autorizate la nivel local Lipsa unei analize de nevoi de formare a cadrelor didactice Lipsă de implicare a cadrelor didactice/ directori/
PRIORITATEA 3 : Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație					
Obiective O5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională O6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională					
Indicatori de impact: - scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii de la 22,5% în 2015 la 10% în 2020 - scăderea nr. elevi/consilier în vederea îmbunătățirii calității serviciilor OPS					

Obiectivul 5 : Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională Indicatori: - număr de tineri din ÎPT beneficiari de susținere financiară la 100% - număr de programe/proiecte prin care se dezvoltă competențe antreprenoriale 25					Precondiții și riscuri: - lipsă fonduri bugetul local - lipsa de autorizării de funcționare a căminelor și cantinelor existente datorită neasigurării condițiilor - ineficiența costurilor de întreținere a infrastructurii existente
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. susținerea tinerilor defavorizați în vederea participării la educație și formare profesională	- număr de elevi beneficiari de susținere financiară (bugetul de stat, sau OP) - număr de elevi ce beneficiază de cazare în internat și cantină	anual	ISJ, UAT,OP	Număr de elevi susținuți financiar/ cazați cu masă	Lipsa fonduri bugetul local Desființarea infrastructurii școlilor ce dețineau cămin și cantină Lipsă autorizații de funcționare cămine și cantine existente Ineficiența costurilor căminelor/cantinelor de dimensiuni mari, ce ar putea fi folosite pentru numărul mic de elevi din prezent
A.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul programelor de formare profesională	număr de elevi ce activează în cadrul unei firme de exercițiu	anual	ISJ CJRAE	număr de firme de exercițiu înființate. Număr de elevi ce activează în firma de exercițiu	Lipsă interes/motivare Puține școli au implementat programul firme de exercițiu

Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională Indicatori: - creșterea numărului de personal calificat în oferirea serviciilor de OPS la 100% - număr de elevi și părinți informați și consiliați 100%					Precondiții și riscuri: - lipsa de fonduri pentru înființarea posturilor de consilier școlar pentru fiecare unitate școlară
--	--	--	--	--	---

					- lipsa de interes din partea cadrelor didactice de a participa la programe de OSP
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Îmbunătățirea serviciilor de OSP și a consilierii în carieră	- număr de centre de informare și consiliere - număr de cadre didactice calificate în OSP	anual	ISJ, CJRAE	Număr cadre didactice calificate OSP Număr centre OSP/nr. elevi	Numărul mare de elevi ce revine unui consilier Lipsa fondurilor pentru înființarea mai multor posturi de consilieri Lipsa de interes a cadrelor didactice de a participa la cursuri de OPS
A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și OSP a elevilor și părinților	număr de elevi consiliați număr părinți consiliați	anual	UȘ, ISJ, CJRAE	100% elevi, părinți/tutori informați din clasa a VIII-a privind oportunitățile de pe piața forței de muncă	Lipsa de comunicare a părinților cu școala În sistemul ÎPT un procent foarte mare de elevi provine din familii monoparentale, au părinți ambii sau numai unul plecați la muncă în alte țări și nu este legalizată tutela acestora

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul superior a înregistrat din 2007 până în 2015 în linii mari un declin la nivelul tuturor regiunilor, astfel regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere până în 2013, urmată de o ușoară creștere până în 2015.

În anul 2015-2016 cel mai mare număr de studenți cuprinși în învățământul superior sunt în regiunea București-Ilfov, 170.542 studenți, urmată de regiunea Nord-Vest 90.977 studenți și pe locul III regiunea Nord-Est cu 69.502 studenți.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est numărul studenților înscriși în învățământul superior se concentrează în județul Iași 54.653 studenți ceea ce reprezintă 78,63% din totalul regiunii, urmată de Suceava 12,8 % și Bacău cu 8% (fig. nr. 99).

Din datele furnizate pentru regiunea Nord-Est din anul 2015 privind mediul de rezidență rezultă că toate persoanele provin din mediul urban.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 54,0 % sunt persoane de sex feminin
- 45,0 % sunt persoane de sex masculin

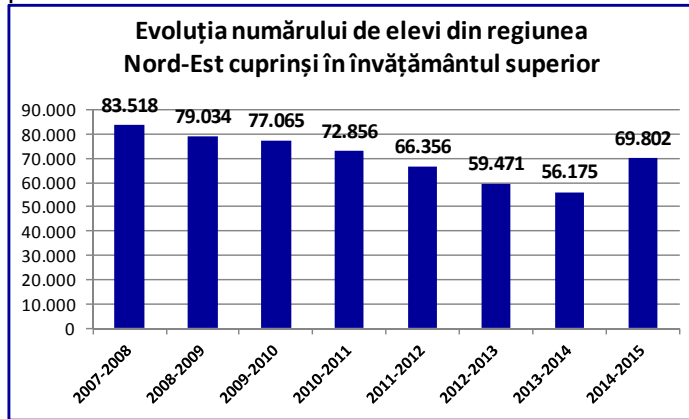

Fig. nr. 99

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Dacă se analizează numărul absolvenților de învățământ superior anul 2014 ((fig. nr. 100), datele furnizate de sursa baza de date Tempo-on-line sunt disponibile numai pentru anul 2014), se constată că, 17.900 absolvenți provin din regiunea Nord-Est, ceea ce reprezintă 13,14% din total România, astfel regiunea Nord-Est se situează pe locul doi după regiunea Nord-Vest (exceptând regiunea București-Ilfov care datorită specificului nu poate fi inclusă într-o analiză comparativă).

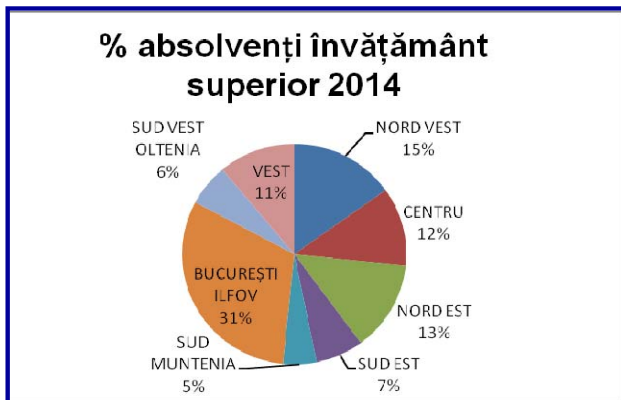

Fig. nr. 100

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Indicatorul cursanți înscriși în învățământul superior, din regiunea Nord-Est, pe sexe include licență, master, cursuri post universitare, doctorat și programe postdoctorale, din analiza acestor date rezultă ca persoanele de sex feminin dețin ponderea mai mare cu aproximativ 10%, acestea dețin 54 % din total.

Tabel nr. 8 Cursanți înscriși în învățământul superior

	2014		2015	
	număr	%	număr	%
TOTAL	69802		69502	
masculin	32022	45,87	31407	45,18
feminin	37780	54,12	38095	54,81

Tabel. Nr. 9 Studenți înscriși la licență număr:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	79.034	77.065	75.856	66.356	59.471	56.175	53.299	52.904
Masculin	34957	34484	33050	30420	27593	25898	24575	23991
Feminin	44077	42581	39806	35936	31878	30277	28724	28913

Tabel. Nr. 10 Studenți înscriși la licență %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Masculin	44,25	44,74	45,36	45,84	46,39	46,10	46,10	45,34
Feminin	55,76	55,25	54,63	54,15	53,60	53,89	53,89	54,65

Analizând datele respectiv numărul/ponderile pe sexe a studenților înscriși la licență se evidențiază faptul că persoanele de sex feminin dețin numărul/ponderea cea mai mare între 54% și 55%, și din punct de vedere al evoluției în timp, în intervalul 2008-2015 nu se observă fluctuații, chiar dacă numărul de studenți a variat ponderile sunt constante.

Analiza pe județe a numărului de absolvenți (fig. nr. 101), de învățământ superior, situează județul Iași pe locul I în regiune cu 78% din total, urmat de județele Suceava 12,56%, Bacău 8,61%. De asemenea trebuie menționat ca 94,78% dintre aceștia sunt absolvenți ai universităților de stat și numai 5,21% provin din universități particulare.

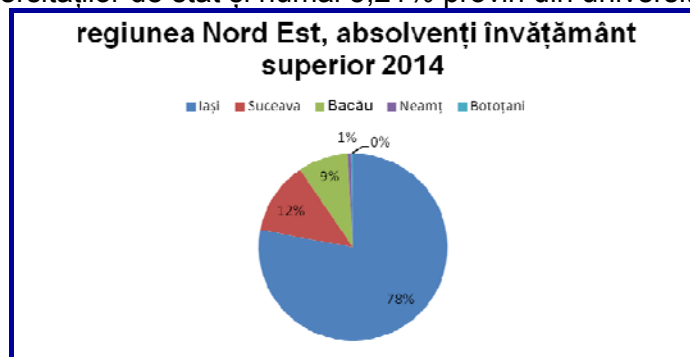

Fig. nr. 101

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Tabelul nr. 11 Nr absolvenți - 2014 sursa Baza de date Tempo Online

	Nr absolvenți	%	Nr absolvenți universități de stat	%	Nr. absolvenți particular	%
Total regiune	17.900	100	16.966	100	934	100
Iași	13.947	78	13.189	77,73	758	81
Suceava	2.249	12,56	2.249	13,25	0	0
Bacău	1.542	8,61	1.406	8,28	136	14,45
Neamț	105	0,58	65	0,38	40	4,28
Botoșani	57	0,31	57	0,33	0	0

Oferta învățământului superior din regiunea Nord-Est pentru anul universitar 2016-2017: în cele 6 județe ale regiunii Nord-Est sunt trei centre universitare, Iași, Suceava și Bacău. Sursa baza de date Ministerul Educației www.edu.ro
<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior>

Tabel nr. 12 Distribuție în regiunea Nord-Est a universităților și facultăților

Centre	Număr universități				Număr facultăți			
	De stat	Particulare acreditate	Particulare autorizate provizoriu	total	De stat	Particulare acreditate	Particulare autorizate provizoriu	total
Iași	5	3+1	1	10	39	3+4	1	47
Bacău	1	1		2	5	1		6
Suceava	1			1	10			10
Neamț			1	1			2	2
Total nr universități				14	Total număr facultăți			65

Regiunea Nord-Est oferta universităților pentru anul 2016 2017

<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior> și Monitorul Oficial HG 376/2016
[http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare nr. 376.pdf](http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare_nr._376.pdf)

Regiunea Nord-Est oferta universităților pentru anul 2016 2017

<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior> și Monitorul Oficial HG 376/2016
[http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare nr. 376.pdf](http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare_nr._376.pdf)

Facultăți	Domeniu - Specializare	Nr locuri			TOTAL nr locuri
		Nr locuri buget	nr locuri taxa	nr locuri IFR	
Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" Din Iași Sursa date: www.tulasi.ro					
Facultatea de Arhitectură "G.M. Cantacuzino"		95	2		97
Facultatea de Automatică și Calculatoare	CTI- Calculatoare și Tehnologia informației	143	37	10	190
	Ingineria Sistemelor - Automatica și Informatica Aplicata	135	13	2	150
Facultatea de Construcții și Instalații	Inginerie Civila	228	90		318
	Ing. Instalațiilor	60	16		76
Facultatea de Construcții Mașini Management Industrial	Ing. Industrială - Tehnologia Construcțiilor de Mașini/Mașini-unelte și sisteme de producție /Ingineria sudurii	121	30		151
	Inginerie și Management-Inginerie Economica în domeniul Mecanic	50	20		70
	Inginerie Mecanică - Mecanică Fina și Nanotehnologii/ Mașini și sisteme Hidraulice și Pneumatice	58	20		78

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației	Inginerie electronică,telecomunicații și tehnologii informaționale - Electronică aplicată Micro -, opto - și nano-tehnologii Tehnologii și sisteme de telecomunicații	263	60		323
Facultatea de Hidrotehnică, Geodezie și Ingineria Mediului	Inginerie Civilă - Amenajări și Construcții Hidrotehnice/ Îmbunătățiri Funciare și Dezvoltare Rurala	80	10		90
	Inginerie Geodezică - Măsurători terestre și cadastru	50	25		75
	Ingineria Mediului - Ingineria și Protecția Mediului în Agricultura	50	10		60
Facultatea de Inginerie Chimică și Protecția Mediului	Inginerie Chimică	44	42		86
	Ingineria Mediului	21	31		52
	Inginerie și Management	10	9		19
Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată	Inginerie Electrică - Electronică de Putere și Acționari Electrice/Instrumente și Achiziții de Date/Sisteme Electrice/Informatica Aplicata în Inginerie Electrica	2	32		34
	Inginerie Energetică - Ingineria Sistemelor Electroenergetice/Managemen tul Energiei	78	9		87
	Inginerie și Management - Inginerie Economică în Domeniul Electric,Electronic și Energetic	11	5		16
Facultatea de Mecanică	Ingineria Autovehiculelor - Autovehicule Rutiere/Ingineria Sistemelor de Propulsie pentru Autovehicule/Construcții de Autovehicule	110	30		140
	Inginerie Mecanică - Inginerie Mecanică/Sisteme și Echipamente Termice/Mașini și Instalații pentru Agricultură și Industria Alimentară	102	30		132
	Mecatronica și Robotică - Mecatronica/Robotica	80	24		104
Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor	Ingineria Materialelor	100	27		127
	Inginerie Mecanică	30	10		40
	Inginerie Industrială	22	3		25
Facultatea de Textile Pielărie și Management Industrial	Inginerie Industrială	128	20		148
	Inginerie și Management	70	15		85
	Inginerie Chimică	20	5		25
Universitatea De Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu De La Brad” din Iași Sursa date: www.ualasi.ro					
Facultatea de	Agricultura	74			213

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

Agricultură	Montanologie	25	72	7	
	Exploatarea mașinilor și instalațiilor pentru agricultură și industria alimentară	35			
	Inginerie Economică în Agricultură	50	10	1	61
	Tehnologia Prelucrării Produselor Agricole	55		3	58
	Protecția Consumatorului și a Mediului	35	53		88
	Biologie	25	3	5	33
	Agricultură**		50		50
	Inginerie Economica în Agricultură**		75		75
Facultatea de Horticultură	Horticultură - Horticultură/Peisagistica	90	60		150
	Ingineria Mediului	40	20		60
Facultatea de Zootehnie	Zootehnie - Zootehnie/Piscicultura și acvacultură	80	45		125
	Inginerie și Management în Agricultură și Dezvoltare Rurală - Inginerie și Management în Alimentația Publică și Agroturism	40	20		60
	Ingineria Produselor Alimentare - Controlul și Expertiza Produselor Alimentare	40	20		60
Facultatea de Medicină Veterinară	Medicina Veterinară - Medicina Veterinara	100	50		150
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Din Iași Sursa date: www.uaic.ro					
Facultatea de Biologie	Biologie - Biochimie/Biologie		31	4	35
	Știința Mediului - Ecologie și Protecția mediului	45	20		65
Facultatea de Chimie	Chimie - Biochimie tehnologică Chimie - Chimie medicală	38	14		52
Facultatea de Drept	Drept - Drept	200	35	120	355
Facultatea de economie și administrarea afacerilor	Administrarea Afacerilor - Administrarea afacerilor/Economia Comerțului, turismului și serviciilor	101	90		191
	Cibernetică, Statistică și Informatică Economică - Statistica și previziune economică	133	74		207
	Contabilitate - Contabilitate și Informatică de gestiune	109	113		222
	Contabilitate - Contabilitate și Informatică de gestiune (Piatra Neamț)		36		36
	Economie - Economics and Finance	26	17		43

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

	Economie și Afaceri Internaționale - Economie și Afaceri Internaționale	78	77		155
	Finanțe - Finanțe și Bănci	100	99		199
	Finanțe - Finanțe și Bănci		37		37
	Management - Management	73	69		142
	Management – Management		37		37
	Marketing - Marketing	80	78		158
	Științe Administrative - Administrație Publică	150	38		188
Facultatea de Educație Fizică și Sport	Educație fizică și sport - Educație fizică și sportivă	45	36	4	85
	Kinetoterapie - Kinetoterapie și motricitate specială	30	12	3	45
Facultatea de Filosofie și Științe Social - Politice	Filosofie	30	4		34
	Sociologie	30	35		65
	Asistentă Socială	40	45		85
	Științe politice	40	45		85
	Relații internaționale și Studii Europene	35	50		85
	Comunicare și Relații Publice	45	55		100
	Resurse Umane	25	20		45
Facultatea de Fizică	Fizica - Biofizica/Fizica/Fizică informatică/Fizică medicală	55	10		65
	Științe ingineresti aplicate - Fizică Tehnologică	13	1		14
Facultatea de Geografie și Geologie	Geografie - Geografia Turismului/Geografie/Hidrologie și meteorologie/Planificare teritorială		54		54
	Geografie - Geografia Turismului (in limba franceza)	9			9
	Geologie - Geochimie	34	26		60
	Inginerie Geologică - Inginerie Geologica	14	4		18
	Știința mediului-Geografia mediului	15	18		33
Facultatea de Informatică	Informatică - Informatică/Informatică(lb engleza)	300	90		390
Facultatea de Istorie	Istorie - Arheologie/Arhivistică/Istorie	25	11		36
Facultatea de Litere	Limba și Literatura - Filologie clasică (Limba latină A – Limba greacă veche B)/Limba și literatura română – Literatură universală și comparată/Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (engleza, franceză, germană, rusă, italiană, spaniolă)/Literatură universală și comparată – Limbă și literatură modernă (engleza, franceză, germană, rusă, italiană, spaniolă)	50	100		150

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

	Limbi Moderne Aplicate - Traducere și interpretare (dublă specializare, în combinație cu următoarele limbi: engleză, franceză, germană)		8		8
	Studii Culturale - Studii americane	3	6		9
	Științe Ale comunicării-jurnalism		11		11
Facultatea de Matematică	Matematica –Matematica /Matematica Informatica	8	9		17
Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației	Psihologie - Psihologie		42		42
	Științe ale Educației - Pedagogie/Psihopedagogie speciala	9	14		23
	Științe ale Educației - Pedagogia învățământului primar și preșcolar		5		5
Facultatea de Teologie Ortodoxă	Arte vizuale - Arte sacre	12	14		26
	Teologie - Teologie ortodoxă asistență socială/Teologie ortodoxă didactică	18	28		46
	Teologie - Teologie ortodoxă		35		35
Facultatea de Teologie Romano - Catolică	Teologie - Teologie romano-catolică asistență socială/Teologie romano-catolică didactică/Teologie romano-catolică pastorală	20	19		39
Centrul de Studii Europene	Economie și afaceri internaționale/Matematică	80	50		130
Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași Sursa date www.umflasi.ro					
Facultatea De Medicina	Medicină	296	241		537
Facultatea De Medicina Dentară	Medicină Dentară	86	81		167
Facultatea De Farmacie	Farmacie	98	119		217
Facultatea De Bioinginerie Medicala	Bioinginerie Medicală	60	30		90
Universitatea De Arte "George Enescu" Din Iași Sursa date www.artelasi.ro					
Facultatea de teatru	Artele spectacolului, Teatrologie, jurnalism teatral, regie,actorie, păpuși marionete		67 IF		67
Facultatea de arte vizuale și design	Design, Istoria și teoria artei, conservare restaurare,moda, arte textile,pedagogia artelor plastice		359 IF		359
Facultatea de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice	Muzică, compoziție muzicală, dirijat,interpretare muzicală-canto, instrumente,muzică religioasă, muzicologie		127 IF		127

Universitatea "Vasile Alecsandri" Din Bacău					
Sursa date www.ub.ro					
Facultatea de Inginerie	Tehnologia Construcțiilor de Mașini	75	48		123
	Design industrial	30	8		38
	Mecatronică și Robotică	60	31		91
	Inginerie și Management - Inginerie economică în domeniul Mecanic	70	46		116
	Tehnologia informației	50	1		51
Facultatea de Litere	Limba și literatura Romana - Engleza	48	2		50
	Limba și literatură Engleză - Franceză	42	8		50
	Limba și literatura Franceză - Română	75			75
	Comunicare și Relații Publice	65	10		75
	Traducere și Interpretare	32	8		40
Facultatea de Științe	Matematică	48	2		50
	Informatică	72	8		80
	Biologie	46	4		50
	Ecologie și protecția mediului	47	3		50
	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	72	3		75
Facultatea de Științe Economice	Contabilitate și informatică de gestiune	195	5		200
	Administrarea Afacerilor	92	8		100
	Marketing	95	5		100
Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății	Educație fizică și sportivă	77	13		90
	Sport și performanță motrică	50			50
	Kinetoterapie și motricitate specială	71	19		90
	Terapie ocupațională	57	3		60
Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava					
Sursa date www.usv.ro					
Facultatea de educație fizică și sport	FEFS- Kinetoterapie	20	39		59
	FEFS - Educație fizică și sport	35	38		73
	Departamentul pentru Sănătate și Dezvoltare Umană - Sănătate/Nutriție și Dietetică	24	6		30
	Departamentul pentru Sănătate și Dezvoltare Umană - Sănătate/Balneofiziokinetoterapie și recuperare	97	95		192
Facultatea de inginerie alimentară	Ingineria Produselor Alimentare - Controlul și Expertiza Produselor Alimentare	39	50		89
	Ingineria Produselor Alimentare	37	40		77
	Protecția consumatorului și a mediului	39	36		75
Facultatea de inginerie electrică și Știința	Calculatoare și Tehnologia informației - Calculatoare	55	69		124
	Ingineria Sistemelor - Automatica și Informatica Aplicata	32	17		49

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

calculatoarele or	Inginerie Electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale - Electronică aplicată	32	17		49
	Inginerie energetică - Managementul energiei	28	17		45
	Inginerie electrică - Sisteme Electrice	28	17		45
	Inginerie și Management - Inginerie Economica în domeniul electric, electronic și energetic	25	20		45
Facultatea de inginerie mecanică mecatronică și management	Mecatronică și Robotică - Mecatronică	24	10		34
	Inginerie și management - Inginerie economică în domeniul mecanic	25	10		35
	Inginerie industrială - Tehnologia Construcțiilor de Mașini	46	10		56
Facultatea de Istorie și geografie	Geografie	25	20		45
	Geografia turismului	33	40		73
	Istorie	24	20		44
	Relații internaționale și Studii Europene	25	30		55
	Științe politice	16	20		36
	Asistență Socială	17	25		42
Facultatea de Litere și științe ale comunicării	Limba și literatură - Limba și literatură română – O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniola, italiana)	45	60		105
	Limba și literatura - Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniola, italiana)	42	50		92
	Limba și literatură - Limba și literatura franceză – O limbă și literatură modernă (engleză, germană, spaniolă, italiană)	35	40		75
	Limba și literatura - Limba și literatura ucraineană – O limbă și literatură modernă (franceză, engleză)	12	15		27
	Științe ale comunicării - Comunicare și relații publice	14	30		44
Facultatea de silvicultură	Silvicultura - Silvicultura	53	41		94
	Știința Mediului - Ecologie și protecția mediului	25	25		50
Facultatea de științe economice și administrație publică	Științe Administrative - Administrație Publică	15	78		93
	Științe Administrative - Asistență managerială și secretariat	14	36		50
	Finanțe – Finanțe - Bănci	20	50		70
	Management - Management	15	81		96
	Economie și afaceri internaționale - Afaceri internaționale	20	49		69

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Est 2016-2025

	Cibernetică, Statistică și Informatică Economică	25	23		48
	Contabilitate - Contabilitate și informatica de gestiune	18	76		94
	Administrarea afacerilor - Economia comerțului, turismului și serviciilor	15	80		95
	Administrarea afacerilor	15	81		96
	Drept - Drept	13	62		75
	Economie - Economie generală și comunicare economică	17	33		50
Facultatea de științe ale educației	Științe ale educație - Pedagogia învățământului primar și preșcolar	40	57		97
TOTAL nr de locuri la universități de stat civile		8.156	5.144	159	13.459
Universitatea "George Bacovia" din Bacău					
Sursa date: www.ugb.ro					
Facultatea de științe economice, juridice și administrative	Finanțe		50		50
	Administrarea Afacerilor		75		75
	Management		75		75
	Drept - Drept		75		75
Universitatea "Mihail Kogălniceanu" din Iași					
Sursa date: www.umk.ro					
Facultatea de Drept	ultimele date privind admiterea sunt din 2013 din anul universitar 2014-2015 universitatea a intrat în lichidare				
Universitatea "Apollonia" din Iași					
Sursa date: www.univapollonia.ro					
Facultatea de medicină dentară	Asistență medical general, balneofiziokinetoterapie, tehnică dentară		80 IF		80
Facultatea de științe ale comunicării	Comunicare și relații publice, jurnalism		50		50
Universitatea "Petre Andrei" din Iași					
Sursa date www.upa.ro					
Facultatea de economie	Administrarea afacerilor				
	Contabilitate		100	75	175
	Finanțe	100	75	75	225
Facultatea de drept	drept	100	200	75	375
Facultatea de comunicare și relații internaționale	Relații internaționale și studii europene		50		50
	Științe administrative - Asistență managerial și secretariat		100		100
	Științe ale comunicării - Comunicare și relații publice	75	50		125
Total număr locuri la Universități particulare acreditate			575	225	1.325
TOTAL nr. locuri regiunea Nord-Est 2016-2017		8.156	5.884	384	14.949

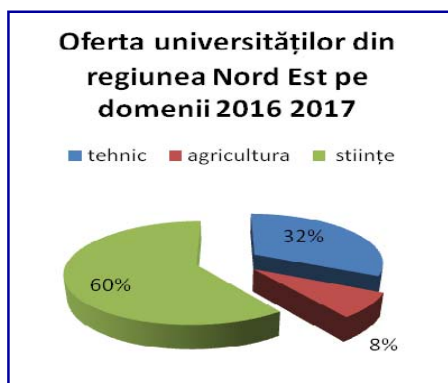

Fig. nr. 102

Sursa datelor: INS Caiete

Din analiza ofertei universităților din regiunea Nord-Est pentru anul 2016-2017 (fig. 102), rezultă ca din totalul de 14.949 de locuri propuse, 31,78% au fost pentru domeniul tehnic, 7,9% pentru domeniul agricultură, 59,56% pentru domeniul științe.

În cadrul domeniului tehnic cele mai multe locuri sunt pentru domeniul mecanică 13,29%, urmat pe locul doi de construcții și electronic cu câte 11% iar pe locul trei industria, textilă cu 9%. iar din domeniul agricultură 66% agricultură, 20% zootehnie și 12% medicină veterinară. De precizat că informațiile conform HG 376/2016 indică numărul maxim de locuri aprobat de guvern pentru fiecare universitate.

Cercetare - dezvoltare și inovație - Una din componentele de bază ale activității academice din cadrul universităților este cercetarea științifică.

Prin cercetare științifică într-o paletă largă de domenii și prin tematicile interdisciplinare abordate, universitățile își întăresc rolul pe care îl au în regiune - un pol de cunoaștere și deschidere către întreaga lume.

Astfel, universitățile din regiunea Nord-Est mențin și dezvoltă permanent comunicarea cu mediul economic. Membrii comunității academice sunt implicați în abordarea unor teme de cercetare care își propun să ofere soluții la importante probleme ale societății contemporane, iar factorii de decizie din mediul economico-social sunt deschiși colaborărilor în domeniul cercetare-dezvoltare cu laboratoarele și centrele de cercetare din universitate.

Misiunea și obiective principale ale universităților din regiune, în domeniul componentei cercetare din cadrul activităților academice, o reprezintă dezvoltarea activităților de cercetare științifică, dezvoltare, inovare, consultanță și transfer tehnologic.

Obiectivele generale ale activităților de cercetare au în vedere atât tendințele naționale și internaționale, particularitățile regionale și locale, cât și necesitățile specifice universității și vizează:

- Dezvoltarea componentei cercetării științifice la nivelul standardelor naționale și internaționale și în conformitate cu deciziile ce vor fi luate de Ministerul Educației Naționale și Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică.
- Dezvoltarea unor colective de cercetare puternice care să desfășoare activități de cercetare competitive și promovarea a cel puțin două centre de cercetare existente în universitate în categoria de centre de excelență.
- Integrarea colectivelor de cercetare proprii în consorții naționale și internaționale de cercetare.
- Susținerea, în continuare, a activității de întregire și modernizare a bazei materiale a cercetării.
- Abordarea unor teme de cercetare orientate spre rezolvarea unor probleme impuse de cerințele actuale și de perspectivă, privind atât dezvoltarea societății românești cât și alte probleme de actualitate la nivel mondial.
- Creșterea numărului și a calității programelor și proiectelor de cercetare realizate de colectivele de cercetare, în scopul atragerii de fonduri financiare mai substanțiale pentru susținerea activității de cercetare științifică.
- Susținerea financiară a perfecționării pregătirii cadrelor didactice tinere, ce desfășoară activități de cercetare, prin stagii efectuate în cadrul unor centre de cercetare cu tradiție pe plan național și internațional.

- Susținerea financiară a activităților de valorificare a rezultatelor cercetării științifice realizate de cadrele didactice, respectiv pentru: participarea la manifestări științifice de prestigiu, publicarea de lucrări în reviste de prestigiu național și internațional, editarea de cărți în edituri naționale și internaționale.
- Cointeresarea colectivelor de cercetare în desfășurarea unor activități competitive, prin utilizarea rezultatelor obținute în activitățile de valorificare a cercetării științifice drept criterii de bază pentru evaluarea activităților la nivelul cadrelor didactice, departamentelor, facultăților și a universității în ansamblu.
- Stimularea interesului studenților pentru activitatea de cercetare științifică, prin integrarea acestora în colectivele de cercetare ale cadrelor didactice, reorganizarea cercurilor științifice studențești, elaborarea unor tematici ale lucrărilor de licență și de disertație care să includă și activități de cercetare.

Viziunea asupra cercetării și inovării în 2020, reflectată în Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 –2020 (SN CDI 2020), pornește de la premisa că în 2020 România va deveni competitivă la nivel regional și global, prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare, generând bunăstare pentru cetățeni. În acest sens este stabilit un set de principii de acțiune, bazat pe trei piloni principali:

- Pilonul 1. Afirmare la nivel regional, afirmare la nivel global: firmele devin operatori-cheie ai inovării economia românească mobilizează IMM-uri inovatoare, cu orientare și perspective globale, care au interesul și capacitatea de a intra pe lanțurile de valoare adăugată regionale și mondiale;
- Pilonul 2. Excelență prin internaționalizare: sectorul CDI ca spațiu de oportunitate. Sectorul CDI românesc se dezvoltă în jurul unor domenii strategice, este integrat internațional și oferă un mediu atractiv pentru membrii comunității științifice globale - pentru tineri, pentru cercetătorii de vârf din întreaga lume, pentru carierele duble în cercetare și antreprenariat. Stabilitatea necesară este asigurată de fluxul predictibil de proiecte, de infrastructurile de cercetare naționale și europene.
- Pilonul 3. „Leadership” regional la frontiera științei și în tehnologie: străpungeri în domenii strategice România se poziționează, prin CDI, alături de mari inițiative europene și internaționale, fie prin participare, fie prin asumarea unui rol de lider (în cazuri precum „Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics” Măgurele sau Centrul internațional pentru cercetări avansate "Fluvii, Delte, Mări «Danubius»" - Tulcea), și prin stimularea concentrărilor tehnologice (clustere) de frontieră.

Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

Relația dintre universități și unități de învățământ profesional și tehnic, la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est este bazată pe parteneriate de colaborare în vederea dezvoltării și promovării ÎPT.

Între universitățile tehnice și liceele de profil (unități de învățământ profesional și tehnic) există colaborări ce vizează pregătirea cadrelor didactice, informarea și promovarea domeniilor în rândul potențialilor candidați, schimburi de experiență, proiecte de tip „Întreprinderi simulate”, colaborări în activitatea de cercetare, utilizarea resurselor în comun (unele unități școlare au fost dotate prin fonduri FSE sau Phare cu echipamente performante – acestea au necesitat resurse umane pregătite și un volum important de ore de instruire a cadrelor didactice, de asemenea au necesitat sprijin în obținerea de materie primă sau costuri privind întreținerea și materialele consumabile etc.) și stabilirea de parteneriate cu agenții economici de profil cu scopul de a identifica locuri de practică dar și în vederea colaborării pentru cercetare și dezvoltare.

Profilul de piața muncii al regiunii Nord-Est din perspectiva învățământului superior **Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii**

Piața forței de muncă - componentă a sistemului economic

Piața muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de componente și relații ce interacționează și joacă un rol hotărâtor în asigurarea creșterii economice ce asigura bunăstarea și integrarea socială.

Cererea și oferta sunt cele doua componente esențiale ce determină piața forței de muncă *“pentru a determina rezultatele economice este nevoie atât de cerere cât și de ofertă, după cum este nevoie de ambele lame ale foarfecelui pentru a tăia o pânză”*.

Alfred Marshall,

Datele statistice confirmă intrarea definitivă, și pentru o perioadă lungă, a economiei în epoca/zodia consumului, sistemul economic bazat pe consum, „Societatea de consum” presupune asigurarea de produse competitive, capabile să facă față cerințelor mereu crescânde ale pieței și se realizează cu un nivel de competențe profesionale adecvat în scopul asigurării unui proces de producție performant, în acest context formarea profesională devine astfel o prioritate a furnizorilor de formare profesională.

Problemele actuale ale pieței forței de muncă ale regiunii Nord-Est sunt în egală măsură constatate la nivelul țării, și unele la nivelul UE. Cele mai multe aspecte sunt legate, de scăderea demografiei și migrație. Important ca efect al situației sociale și economice, mai exact ca efect al crizei economice este creșterea indicatorului NEET - tineri 16-24 de ani care nu sunt cuprinși în educație angajare sau instruire/training „Not in [Education](#), [Employment](#), or [Training](#)”.

Scăderea numărului total al populației, a avut repercusiuni majore și asupra pieței forței de muncă. Rezultatele celui mai recent recensământ 2011 al populației și al locuințelor, arată că populația din regiunea Nord-Est reprezintă 16,41% din totalul populației României, și că înregistrează o scădere de 9,96%, față de penultimul recensământ 2002, de remarcat și tendința de îmbătrânire 16,59% din populație se încadrează în categoria peste 65 de ani și 49,97% în categoria 30-64 de ani.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, la 1 iulie 2015, regiunea Nord-Est are o dinamică pozitivă în raport cu anul 2008 evidențiindu-se o creștere însemnată raportată la nivel național de 5,28 %, cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași de 10,43% în același timp este cea mai mare din țară, și cea mai mică în județul Botoșani de 1,27%.

Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat per total o scădere ușoară, din 2002 până în 2015, scăderea se semnalează pentru ambele categorii de sex masculin. Scăderea per total se înregistrează și la nivel național dar este mai pronunțată de la 38,9% în 2002 la 30,8% în 2015.

Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani pe medii de rezidență înregistrează la nivel național și regional o scădere cu precizarea că valorile procentuale ale populației grupa de vârstă 15-24 de ani se regăsesc în mediul rural. În anul 2015 în regiunea Nord-Est rata de activitate pe grupa de vârstă 15-25 de ani este de 49%, valoarea fiind mai mare cu aproximativ 10 procente decât cea la nivel național. Activitatea economică a regiunii în ultimii ani se caracterizează prin intrarea în declin a ramurilor industriale, generând lichidarea și/sau restructurarea marilor întreprinderi și înființarea de întreprinderi mici și mijloci, dar și noi investitori cu capital străin.

Majoritatea întreprinderilor activează în industria prelucrătoare, (mecanică, ind. textila), ind. alimentară, prelucrarea lemnului, servicii, construcții.

Toate acestea impun o adaptare a ofertei universităților din regiune pentru atragerea la studii a elevilor în așa fel încât sa se asigure în perspectivă personal de specialitate pentru dezvoltarea întreprinderilor, pentru cercetare și dezvoltare.

Centrul Național de Dezvoltare
a Învățământului Profesional și Tehnic
Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvet.ro

www.tvet.ro

Competența face diferența!

**Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.**

**Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED**

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: martie 2017